กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายวรพจน์ สิงหราช
รหัสนักศึกษา 6119000006

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสยาม ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสยาม

Administrative Strategies for Development of Students According to the National Education Standards for Secondary Schools under the Office of the Basic Education Commission

Mr. Worapote Singharach
Student: 6119000006

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy Program
in Leadership and Innovation in Educational Administration
Graduate School
Siam University Academic Year 2024
Copyright of Siam University

หัวข้อดุษฎีนิพนธ์	กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
นามผู้วิจัย	นายวรพจน์ สิงหราช		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิตา	รักษ์พลเมือง	ที่ปรึกษาหลัก
	ดร.ประวีณา	อัสโย	ที่ปรึกษาร่วม

บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม อนุมัติให้รับดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

_____ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์

_____ ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลเรือตรีหญิงสุภัทรา เอื้อวงศ์)

_____ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์)

_____ กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช)

_____ กรรมการ/ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

_____ กรรมการ/ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ประวีณา อัสโย)

วันที่ ๒๔ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดย : นายวรพจน์ สิงหราช

ชื่อปริญญา : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา : ภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์

....

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง) (ดร.ประวีณา อัสโย)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 331 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าช่วงชั้นหรือหัวหน้าระดับชั้น และครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 1,655 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และวิธีการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับแรก คือ การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ($PNI_{modified}$= 0.351) รองลงมา คือ การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ ($PNI_{modified}$ = 0.330) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ($PNI_{modified}$ = 0.193) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับแรก คือ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ($PNI_{modified}$ = 0.313) รองลงมาคือ

พลเมืองที่เข้มแข็ง เพื่อสันติสุข ($PNI_{modified}$ = 0.304) ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ คุณธรรม ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ($PNI_{modified}$ = 0.253)

2) จุดแข็งของการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริม และพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร และจุดอ่อน ได้แก่ การบริหารวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน และการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า คุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นจุดอ่อน และคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เป็นจุดแข็ง ของการบริหารสถานศึกษา สภาพแวดล้อมภายนอกด้านเทคโนโลยีเป็นทั้งโอกาส และภาวะคุกคามต่อการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

3) กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 14 กลยุทธ์รอง 35 วิธีดำเนินการ ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการวัดผล และประเมินผลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนรู้และผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาแนวทางจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมพลเมืองที่เข้มแข็ง สร้างสรรค์นวัตกรรมตามค่านิยมร่วมของสังคม กลยุทธ์หลัก ที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น และกลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้เพื่อร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา, มาตรฐานการศึกษาของชาติ, การบริหารสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาผู้เรียน

ผ่านการตรวจสอบ โดย

.....

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิดา รักษ์พลเมือง)
อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์

Abstract

Title : Administrative Strategies for Development of Students According to the National Education Standards for Secondary Schools under the Office of the Basic Education Commission

Author : Mr. Worapote Singharach

Degree : Doctor of Philosophy

Major Field : Leadership and Innovation in Education Administration

Thesis Advisors

(Professor Emeritus Dr. Chanita Rukspollmuang) (Dr. Praweena Ausayo)

The objectives of this research were 1) to study the current and desirable conditions of administrative strategies for development of students according to the National Education Standards for secondary schools under the Office of the Basic Education Commission; 2) to analyze strengths, weaknesses, opportunities, and threats in administrative strategies for development of students according to the National Education Standards for secondary schools under the Office of the Basic Education Commission ; and 3) to develop administrative strategies for development of students according to the National Education Standards for secondary schools under the Office of the Basic Education Commission. The research methodology was mixed-methods research. The sample group consisted of 331 secondary schools under the Office of the Basic Education Commission. The informants were school directors, deputy directors of academic administration groups or academic heads, heads of subject groups, heads of grades or heads of levels, and teachers, totaling 1,655 people. The research instruments and data collection methods were questionnaires, interview questions, assessment forms of the appropriateness and feasibility of the drafted strategy, and focus group discussions with experts. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, Mean, standard deviation, and PNI-modified index. Qualitative data were analyzed using content analysis.

The findings from the research were as follows:

1) Concerning the current and the desirable conditions of the administration for the development of students according to the National Education Standards by the assessment of necessity, it was found that the highest $PNI_{modified}$ was the assessment and evaluation ($PNI_{modified}$= 0.351), followed by budget management for

the making of budget plans ($PNI_{modified}$ = 0.330), and the lowest $PNI_{modified}$ was human resource management for the development and improvement of teachers and educational personnel ($PNI_{modified}$ = 0.193). Considering the components of the National Education Standards, it was found that the component with the highest $PNI_{modified}$ was Innovative Co-creator for the society that is stable, wealthy, and sustainable ($PNI_{modified}$ = 0.313), followed by Active Citizen for peace ($PNI_{modified}$ = 0.304), and the lowest $PNI_{modified}$ was the component of morality, knowledge, and skills necessary for students($PNI_{modified}$ = 0.253).

2) The strengths of school administration included personnel administration in promoting and developing teachers and educational personnel and academic administration in curriculum development. The weaknesses included academic administration in measurement and evaluation, budget administration in budget planning, academic administration in teaching management, and general administration in developing the administration and organization development system, in descending order. Concerning the components of the national education standards, it was found out that the characteristic of the co-creator of innovation was weakness, whilst morality, knowledge, and skills necessary for learners were strengths of school administration. The external environment in terms of technology was both an opportunity and a threat to general administration in the administration and organization development systems.

3) The strategy of school administration to develop students according to the National Education Standards for secondary schools under the Office of the Basic Education Commission consists of 4 main strategies, 14 sub-strategies, and 35 approaches: Main Strategy 1: to develop a measurement and evaluation system to enhance the characteristics of learners and innovative co-creators; Main Strategy 2: To develop a budget allocation approach to promote strong citizens who create innovations according to the shared values of society; Main Strategy 3: To develop the quality of learning management to create innovations as strong citizens with morality, necessary knowledge, and skills; and Main Strategy 4: To develop a management system that promotes the characteristics of learners to jointly create innovations.

Keywords: School administration strategies, National Education Standards, Educational administration for student development

ผ่านการตรวจสอบ โดย

.....

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิดา รักษ์พลเมือง)

อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์

กิตติกรรมประกาศ

ดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาและเอาใจใส่ดูแลอย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร. ประวีณา อัสโย อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไข ดุษฎีนิพนธ์ ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย ให้สมบูรณ์ลุล่วงไปด้วยดี จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลเรือตรีหญิงสุภัทรา เอื้อวงศ์ ประธานกรรมการ ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช กรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ยิ่ง เพื่อให้ดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ที่ถ่ายทอดความรู้ และให้การสนับสนุนตลอดระยะเวลาในการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทำให้เครื่องมือวิจัยมีความถูกต้อง และมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ตรวจสอบร่างกลยุทธ์ เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ผู้บริหาร และครูวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ขอบคุณ ดร.รุ่งสุรีย์ สิงหราช ภรรยา บุตร และครอบครัวสิงหราช ซึ่งเป็นแรงผลักดันและกำลังใจสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ ตลอดจนขอขอบคุณ พี่น้อง สมาชิกที่รักทุกคนในครอบครัว และเพื่อนพี่น้องผู้เป็นกัลยาณมิตรทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการให้ความช่วยเหลือ และเติมเต็มให้การศึกษาครั้งนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงด้วยดี

นายวรพจน์ สิงหราช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามในการวิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	7
1.6 ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ	8
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์	12
2.1.1 ความหมายของกลยุทธ์การบริหาร	12
2.1.2 ความสำคัญของกลยุทธ์การบริหาร	14
2.1.3 การพัฒนากลยุทธ์การบริหาร	16
2.1.4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)	21
2.1.5 การกำหนดกลยุทธ์	26
2.1.6 การนำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติ	28
2.1.7 การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์	28
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	30
2.2.1 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา	30
2.2.2 ขอบข่ายและภารกิจในการบริหารสถานศึกษา	31
2.3 มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ 2561	43
2.3.1 ที่มาของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561	43
2.3.2 หลักการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ	43
2.3.3 เป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ	43

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.3.4 ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education: DOE)..... 44
2.3.5 แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติของหน่วยงานระดับนโยบาย..... 45
2.3.6 แนวทางการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติระดับสถานศึกษา..... 46
2.3.7 แนวทางการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา..... 46
2.4 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579..... 48
2.5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)..... 55
2.6 นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567..... 65
2.7 นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2567..... 69
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 73
2.8.1 งานวิจัยในประเทศ..... 73
2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ..... 85
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 90
3.1 แบบแผนการวิจัย..... 90
3.2 ขั้นตอนการวิจัย..... 91
วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 91
วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 95
วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 97

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 101

4.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 102

4.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 102

4.1.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 103

4.2 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 126

4.2.1 จุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 126

4.2.2 โอกาสและภาวะคุกคามในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 148

4.3 กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 161

4.3.1 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ในรูปแบบ TOWS Matrix เพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์..... 161

4.3.2 ร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 182

4.3.3 การตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 192

4.3.4 การประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 193

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.3.5 กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับสมบูรณ์) 208
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 216
5.1 สรุปผลการวิจัย..... 212
5.1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 216
5.1.2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 217
5.1.3 ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 219
กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนรู้ และผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม..... 219
กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาแนวทางจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมพลเมืองที่เข้มแข็ง สร้างสรรค์นวัตกรรม ตามค่านิยมร่วมของสังคม 220
กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่การสร้างสรรค์ นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น..... 221
กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้เพื่อร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม..... 224
5.2 อภิปรายผลการวิจัย..... 225
5.2.1 อภิปรายผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 225
5.2.2 อภิปรายผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 230

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

5.2.3 อภิปรายผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 237
5.3 ข้อเสนอแนะ..... 249
5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย..... 249
5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป..... 250
บรรณานุกรม..... 251
ภาคผนวก..... 263
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย..... 264
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการสัมภาษณ์..... 267
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม..... 269
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 272
ประวัติผู้เขียน..... 296

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย.....	92
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน.....	102
4.2	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ.....	104
4.3	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จำแนกตามรายด้านมาตรฐานการศึกษาของชาติ.....	106
4.4	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	109
4.5	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน.....	112
4.6	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล.....	115
4.7	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.....	118
4.8	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ.....	121
4.9	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้.....	124
4.10	ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน โดยภาพรวม....	127
4.11	ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ.....	129
4.12	ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็ง และจุดอ่อนในการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	132

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.13	ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน	135
4.14	ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล	138
4.15	ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	141
4.16	ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ	144
4.17	ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร	147
4.18	โอกาสของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล	149
4.19	ภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล	151
4.20	โอกาสของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ	152
4.21	ภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ	153
4.22	โอกาสของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน	155
4.23	ภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน	157

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.24	โอกาสของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร	158
4.25	ภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร	160
4.26	กลยุทธ์ SO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล.....	161
4.27	กลยุทธ์ ST ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล.....	162
4.28	กลยุทธ์ WO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล.....	163
4.29	กลยุทธ์ WT ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล.....	165
4.30	กลยุทธ์ SO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ.....	166
4.31	กลยุทธ์ ST ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ.....	167
4.32	กลยุทธ์ WO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ.....	169
4.33	กลยุทธ์ WT ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ.....	170
4.34	กลยุทธ์ SO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน.....	171

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.35	กลยุทธ์ ST ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน.....	173
4.36	กลยุทธ์ WO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน.....	174
4.37	กลยุทธ์ WT ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน.....	176
4.38	กลยุทธ์ SO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร.....	177
4.39	กลยุทธ์ ST ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร..	179
4.40	กลยุทธ์ WO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร	180
4.41	กลยุทธ์ WT ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร	181
4.42	ร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	182
4.43	ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	193
4.44	กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับสมบูรณ์).....	209

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2.1	กระบวนการประเมินผลและควบคุม.....	19
2.2	การวิเคราะห์ตำแหน่งหรือสถานภาพขององค์กร.....	31
4.1	กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในสถานศึกษามัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	215

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โลกที่มีความเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการเมือง สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสารและการคมนาคม ปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงบนโลกยุคใหม่ตั้งแต่ Digital Disruption หรือการเปลี่ยนฉับพลันทางดิจิทัลมาสู่ VUCA World ที่เต็มไปด้วยความผันผวน ยากจะคาดเดามีความซับซ้อนสูง และคลุมเครือเกินกว่าจะคาดการณ์ได้ จนกระทั่งมาสู่ยุค บานี (BANI World) หรือโลกที่แสนเปราะบาง น่ากังวล คาดเดาและเข้าใจได้ยาก เมื่อโลกได้เผชิญหน้ากับการระบาดครั้งใหญ่จากโควิด-19 (รุ่งทิวา แย้มรุ่ง และคณะ, 2565) ท่ามกลางความผันผวนและเปราะบางของโลกวูคาและบานี (VUCA World and BANI World) ในรายงานอนาคตการเรียนรู้จากสถานการณ์โควิด-19 (The Future of Learning in the Wake of Covid-19) บ่งชี้ว่าการเรียนรู้และการพัฒนาคนหลังสถานการณ์โควิด-19 จะไม่มีวันกลับไปเป็นเหมือนเดิม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) ประกอบกับความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ส่งผลให้ประเทศไทยต้องปรับกระบวนการบริหารจัดการและกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อเข้าสู่ประเทศไทย 4.0

ประเทศไทยได้กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนประเทศไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการ เป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) การปรับเปลี่ยนและพัฒนาการจัดการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญ เพื่อให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน การสร้างศักยภาพของคนไทยให้เป็นคนที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกายและจิตใจ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งความในมาตรา 4 ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต”

โดยระบุถึงมาตรฐานการศึกษาไว้ว่า “มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา” (ราชกิจจานุเบกษา, 2542)

เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ สอดรับกับทิศทางของการเปลี่ยนแปลง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กำหนดเป้าหมายที่สำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้มีความพร้อมต่อการดำเนินชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 โดยจัดทำมาตรฐานการศึกษาชาติ ซึ่งจะเป็นกรอบในการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ คุณภาพมาตรฐานการศึกษาจะต้องมีความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ ตั้งแต่การศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา รวมไปถึงระดับอุดมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาจะต้องมีการพัฒนาสถานศึกษาที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้น และได้มาตรฐาน เช่น ประเทศฟินแลนด์ได้นำมาตรฐานการศึกษาลงสู่ปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญอย่างมากกับครู โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญเพื่อให้จัดการศึกษาได้ตามประสงค์ ครูสอนตามหลักสูตรมีอิสระในการเลือกวิธีการ อุปกรณ์และสื่อในการจัดการเรียนรู้ สามารถเข้าถึงและแก้ปัญหาผู้เรียนได้ สอนเน้นสถานการณ์จริง ควบคู่ไปกับการสอนเน้นเนื้อหาวิชา และสอนให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดสร้างสรรค์ และกระบวนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งนับว่าเป็นประเทศต้นแบบของความสำเร็จทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcome of Education : DOE Thailand) หมายถึงคุณลักษณะคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้องธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้เรียนรู้ 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในการที่จะรองรับต่อการพัฒนาประเทศสู่การแข่งขันในเวทีโลกในอนาคตข้างหน้า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 แบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านการเป็นผู้เรียนรู้ โดยครูผู้สอนควรเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ ต้องสอนให้ผู้เรียนเป็นคนไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 มีความรู้ให้เท่าทันกับศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนต้องมีทักษะการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 อยากรู้ อยากเห็น คิดวิเคราะห์เป็นผู้นำ มีทักษะในการทำงานในสังคมพหุวัฒนธรรม และด้านอุปนิสัยเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลในการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในสังคมตามยุทธศาสตร์ชาติที่ว่า “พลเมืองที่เข้มแข็ง” เป็นทั้งคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักหน้าที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ประกอบไปด้วยคุณลักษณะ 4 อย่าง คือ การคิดวิเคราะห์เป็น แก้ปัญหาได้ (Critical Thinking & Problem Solving) การสร้างนวัตกรรมได้ (Creativity) การสื่อสารกับคนอื่นได้ (Communication) และสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ (Collaboration) ซึ่งผู้เรียนต้องมีอีก 2 ทักษะที่จำเป็นของคนในศตวรรษที่ 21 หรือคนไทย 4.0 นั่นคือ ทักษะดิจิทัล (Digital Skill) และสมรรถนะภาษาอังกฤษ (English Competency Skill) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) นั่นเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า “ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนา

ตนเองได้เต็มตามศักยภาพ” โดยเฉพาะการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาและการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและวางรากฐานของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา แต่การขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติประจำปี 2564 พบปัญหาหลายประการในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติลงสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา ได้แก่ ปัญหาในเรื่องของการสื่อสาร การสร้างความเข้าใจตั้งแต่หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานระดับพื้นที่และระดับสถานศึกษาที่ยังมีทิศทางที่ไม่เป็นไปในทางเดียวกัน ในเรื่องการจัดทำมาตรฐานของสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาไม่สามารถจัดทำมาตรฐานของสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ได้อย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) มีปัจจัยหลายประการที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการจัดการให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ (กอบกาญจน์ ปั้นพงษ์ และปาริฉัตร เต็งสุวรรณ์, 2564) สถานศึกษายังไม่สามารถจัดทำมาตรฐานของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง เนื่องจากไม่สามารถวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส ภาวะคุกคามของสถานศึกษา ทำให้ไม่สามารถกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาและการเขียนรายงานการประเมินตนเองประจำปี (Self-Assessment Report) ที่ไม่สะท้อนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดมาตรฐานการศึกษา นับเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นกระบวนการสำคัญที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ (มนต์นภัส มโนการณ์ และสุบัน พรเวียง, 2564) จึงไม่ตอบโจทย์การพัฒนาสถานศึกษาที่เป็นจริง ประกอบกับการประสานงานในภาคส่วนต่าง ๆ ยังไม่มีการนำลงสู่การปฏิบัติ เป็นแค่การวางแผนจัดระบบไว้ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียค่อนข้างน้อย ขาดการนิเทศกำกับและติดตาม ทำให้สถานศึกษาเกิดความกังวลใจ ไม่มีความมั่นใจในการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาขาดทักษะและวิธีการที่จะนำมาตรฐานการศึกษาของชาติลงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) ส่งผลให้ผลลัพธ์ด้านการศึกษา ไม่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศได้อย่างตรงเป้าหมาย โดยเฉพาะการประเมิน PISA ของประเทศตั้งแต่ PISA 2000 – 2022 พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์และการอ่านมีแนวโน้มลดลง ด้านวิทยาศาสตร์ไม่เปลี่ยนแปลงทางสถิติ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2565) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ต่ำในทุกกลุ่มสาระ และไม่สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) จากข้อค้นพบข้างต้นนำไปสู่คำตอบที่สำคัญว่า เป้าหมายหรือผลลัพธ์มาตรฐานการศึกษาของชาติที่กำหนดไว้ยังไม่บรรลุผลอย่างที่ควร ถือว่าเป็นความล้มเหลวในการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา (เศวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ และอรทัย รุ่งวชิรา, 2564) ซึ่งต้องมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วนและให้ตรงเป้าหมายและประเด็นต่าง ๆ ของมาตรฐานการศึกษาของชาติ สถานศึกษาในฐานะเป็นหน่วยงานหลักและเป็นหน่วยปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียนมากที่สุด ในการทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายให้ผู้เรียนมีคุณภาพโดยให้ได้รับการบริการทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียมและเป็นธรรม สถานศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผล มีศักยภาพรองรับการขับเคลื่อนนโยบายลงสู่การปฏิบัติ ผ่านกลยุทธ์ของสถานศึกษาลงตามโครงสร้างการบริหารงานทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปอย่างบูรณาการโดยยึดกรอบการพัฒนากลยุทธ์สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

จากปัญหาข้างต้น สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนดไว้ ทั้งนี้ต้องมีกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องตามกรอบและทิศทางของมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยการจัดทำแผนกลยุทธ์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่ง ยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาโดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีทักษะในศตวรรษที่ 21 สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด และผู้ประกอบการบนฐานการรู้คุณค่าความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีสุขภาวะที่ดี โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้นั้น กลยุทธ์ของสถานศึกษาถือเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการของสถานศึกษาเพื่อลงสู่การปฏิบัติ โดยต้องมีการกำหนดกรอบทิศทางกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE) โดยผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ 3 ด้านที่เหมาะสมตามช่วงวัยที่มีความต่อเนื่องจะเชื่อมโยงและสะสมตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ซึ่งการนำแนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์มาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาจะสามารถกำหนดทิศทางและภารกิจขององค์กร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนากลยุทธ์ เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาลงสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 โดยจะต้องดำเนินการพัฒนากลยุทธ์อันเป็นกรอบที่มีการกำหนดทิศทาง เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในระยะยาวขององค์การเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้สามารถดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ (Chandler, 1962) ซึ่งกลยุทธ์ของสถานศึกษาถือว่าเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญ ในการขับเคลื่อนกิจกรรมทุกอย่างไปสู่เป้าหมาย (Quinn, 1996) ซึ่งกลยุทธ์จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างการเรียนรู้ในยุคใหม่ ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งสอดคล้องกับฐานคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาโดยองค์กรภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills, 2007) ซึ่งประกอบด้วย 3 ทักษะสำคัญ ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีมการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2) ทักษะชีวิตและอาชีพ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการยืดหยุ่นและปรับตัว มีความมุ่งมั่นและมีเป้าหมายในชีวิต เข้าใจสังคมและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมมีศักยภาพในการทำงานและยอมรับการตรวจสอบ มีความเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบ และ 3) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารและเทคโนโลยี มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศและสื่อต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถจัดการเชื่อมโยงประเมินและสร้างสารสนเทศ รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและคำนึงถึงกฎหมาย โดยทั้งสามทักษะดังกล่าวเป็นทักษะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่สอดคล้องเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ดังนั้น สถานศึกษาจะต้องมียุทธวิธีที่จะนำผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตหลักของสถานศึกษา

ไปสู่เป้าหมาย และลงสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนผ่านกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้โรงเรียนทุกระดับจัดทำแผนกลยุทธ์การจัดการศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียน จึงทำให้โรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้กำหนดแนวทางการวางแผนกลยุทธ์ออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการศึกษาสถานภาพของสถานศึกษา 2) ด้านการกำหนดทิศทางสถานศึกษา และ 3) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน จึงต้องนำระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และเป็นเครื่องมือดำเนินการจัดการศึกษาตามภารกิจหลักในการบริหารงานในโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยมีขอบข่ายการบริหารงาน 4 งาน คือ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารทั่วไป เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สิ่งที่ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงจะเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครู การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ICT รวมไปถึงการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ถ้าโรงเรียนมีระบบการวางแผนกลยุทธ์ที่ดีมีความยืดหยุ่น และสามารถปรับให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้ จะช่วยให้การบริหารงานในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลที่ดีต่อคุณภาพของผู้เรียน จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติลงสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นควรมีการพัฒนากลยุทธ์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 จึงมีความจำเป็นต้องวิจัยและพัฒนากลยุทธ์ในสถานศึกษา เพื่อนำองค์กรไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพลงสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งจะช่วยให้การบริหารจัดการสถานศึกษาตรงตามเป้าหมาย ตอบโจทย์และให้เป็นไปตามมาตรฐานชาติที่กำหนดไว้

1.2 คำถามในการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างไร

2. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอะไรบ้าง

3. กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการนำเสนอการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จาก 18 เขตตรวจราชการ จำนวน 2,358 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 331 แห่ง โดยกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยวิธีเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970)

1.4.2 ขอบเขตเนื้อหา

งานวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา และการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการสถานศึกษา พ.ศ. 2550 ประกอบด้วย 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงบประมาณ และ 4) การบริหารทั่วไป โดยกำหนดเป็นขอบเขตของเนื้อหา ดังนี้ 1) การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การบริหารวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) การบริหารวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล 4) การบริหารงานบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) การบริหารงบประมาณ ด้านการจัดทำแผนงบประมาณ และ 6) การบริหารทั่วไป ด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ประกอบด้วย 1) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education, DOE) ได้แก่ 1) ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 4) ค่านิยมร่วมของสังคม และ 5) คุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) การกำหนดกลยุทธ์โดยใช้ TOWS Matrix ตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคสนทนากลุ่ม

1.4.3 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลระหว่างปีการศึกษา 2566- 2567

1.5 นิยามศัพท์ของการวิจัย

1.5.1 กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา หมายถึง แนวทางเชิงรุกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติของโรงเรียนที่พัฒนาการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่พัฒนามาจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานศึกษา

1.5.2 การพัฒนากลยุทธ์ หมายถึง ขั้นตอนหรือกระบวนการกำหนดกลวิธีในการบริหารจัดการอย่างมีทิศทาง ซึ่งประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม 2) การกำหนดกลยุทธ์ โดยการจัดทำ TOWS Matrix และ 3) การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์ และ 4) การปรับปรุงกลยุทธ์

1.5.3 การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารและการจัดการศึกษาในสถานศึกษา 4 ฝ่าย ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป

1.5.4 การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐาน
การศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน และ 3) การวัดผลและประเมินผล

1.5.5 การบริหารงานบุคคล หมายถึง การบริหารงานบุคคลที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

1.5.6 การบริหารงบประมาณ หมายถึง การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นการจัดทำแผนงบประมาณโครงการและกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

1.5.7 การบริหารทั่วไป หมายถึง การบริหารทั่วไปที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

1.5.8 มาตรฐานการศึกษาของชาติ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ (Desired Outcomes of Education: DOE) พัฒนาบุคคลให้มีคุณลักษณะ ดังนี้ 1) ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 4) ค่านิยมร่วมของสังคม และ 5) คุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

1.5.9 ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียน เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดีของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง 4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล 5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้

6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และ 7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ

1.5.10 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน หมายถึง คุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่นคง มั่นคั่ง และยั่งยืนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา 2) การสื่อสารเชิงบวก 3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม 4) การมีทักษะการสะท้อนคิด 5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม และ 6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้

1.5.11 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข หมายถึง คุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุขของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม 2) การมีจิตอาสา 3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน และ 5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม

1.5.12 ค่านิยมร่วมของสังคม หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่านิยมร่วมของสังคม ประกอบด้วย 1) ความเพียรอันบริสุทธิ์ 2) ความพอเพียง 3) วิถีประชาธิปไตย และ 4) ความเท่าเทียมเสมอภาค

1.5.13 คุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ประกอบด้วย 1) คุณธรรม 2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต 3) ความรู้และความรอบรู้ และ 4) ทักษะทางปัญญา

1.5.14 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 18 เขตตรวจราชการ

1.5.15 ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 18 เขตตรวจราชการ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 หน่วยงานทางการศึกษาในระดับนโนบายจะได้องค์ความรู้ใหม่ คือ กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในสังกัดอย่างมีประสิทธิภาพอย่างเหมาะสม และสามารถนำไปผลการวิจัยไปกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

1.6.2 ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนไปเป็นแนวทางในการจัดทำและพัฒนาแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล เพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.6.3 กลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยจะทำให้ได้กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ อันจะส่งผลให้ประเทศมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพพร้อมสำหรับโลกอนาคต

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กรอบแนวคิด

1. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาและการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการสถานศึกษา พ.ศ. 2550 ประกอบด้วย 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงบประมาณ และ 4) การบริหารทั่วไป โดยกำหนดเป็นขอบเขตของเนื้อหา ดังนี้ 1) การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การบริหารวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล 4) การบริหารบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) การบริหารงบประมาณ ด้านการจัดทำแผนงบประมาณ และ 6) การบริหารทั่วไป ด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

2. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, (2562) ประกอบด้วย 1) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education: DOE) ได้แก่ 1) ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 4) ค่านิยมร่วมของสังคม และ 5) คุณธรรมความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

3. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) การกำหนดกลยุทธ์โดยใช้ TOWS Matrix ตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ดังภาพ

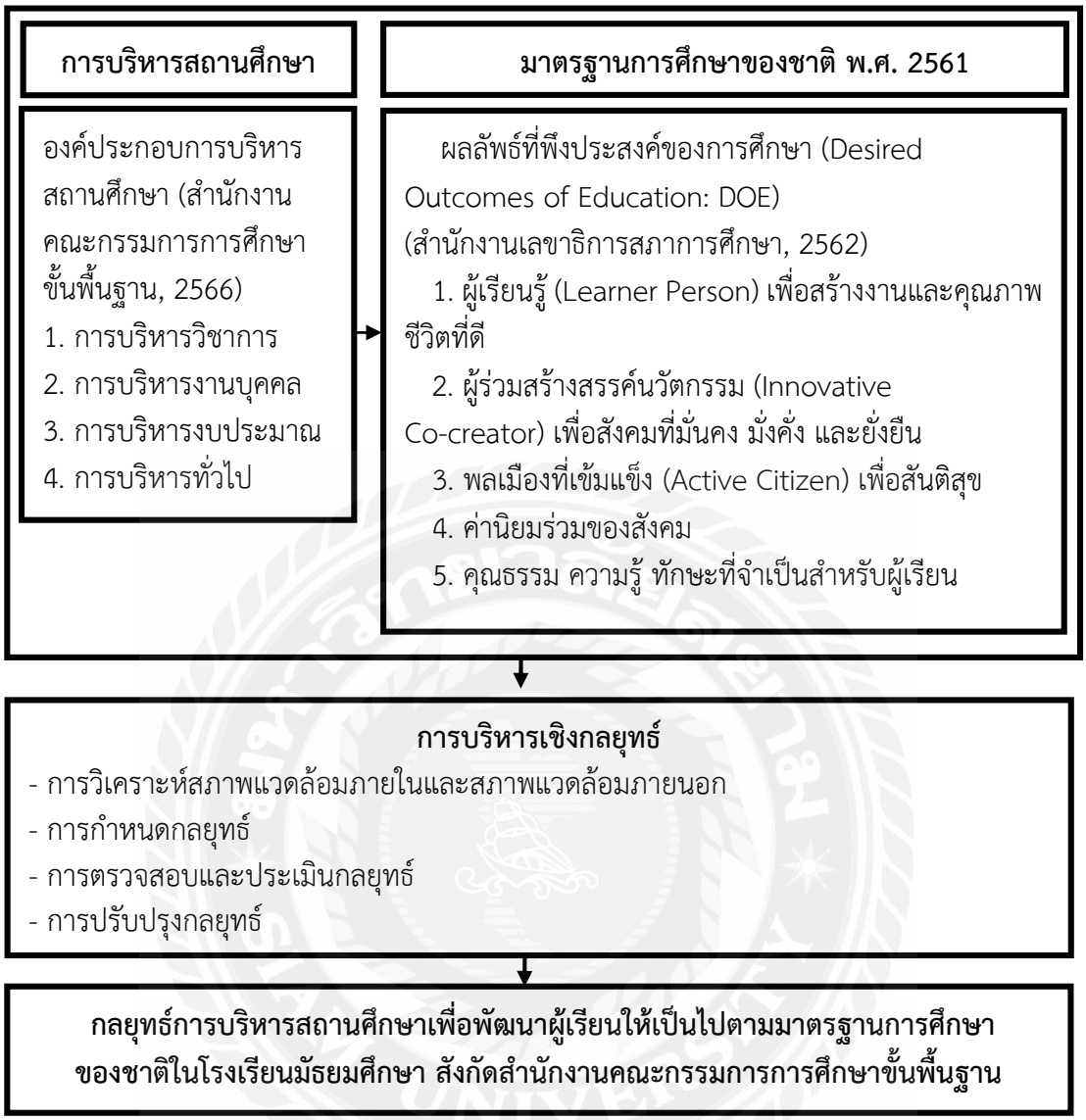

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 2.1.1 ความหมายของกลยุทธ์การบริหาร
- 2.1.2 ความสำคัญของกลยุทธ์การบริหาร
- 2.1.3 การพัฒนากลยุทธ์การบริหาร
- 2.1.4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)
- 2.1.5 การกำหนดกลยุทธ์
- 2.1.6 การนำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติ
- 2.1.7 การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 2.2.1 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
- 2.2.2 ขอบข่ายและภารกิจในการบริหารสถานศึกษา

2.3 มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561
- 2.3.1 ที่มาของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561
- 2.3.2 หลักการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- 2.3.3 เป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- 2.3.4 ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education: DOE)
  - 1) ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี
  - 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน
  - 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข
  - 4) ค่านิยมร่วมของสังคม
  - 5) คุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน
- 2.3.5 แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติของหน่วยงานระดับนโยบาย
- 2.3.6 แนวทางการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติระดับสถานศึกษา
- 2.3.7 แนวทางการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา

2.4 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

2.5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

2.6 นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2.7 นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์

การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการบริหารแบบมีทิศทาง เป็นการเขียนภาพในอนาคตเพื่อให้องค์กรสามารถมองภาพขององค์กรที่จะเกิดขึ้นได้ การศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ได้มีนักวิชาการ นักวิจัยหรือนักการศึกษาได้ให้แนวคิด กระบวนการไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอตามประเด็น ดังนี้

2.1.1 ความหมายของกลยุทธ์การบริหาร

พิบูล พิณปะปาล (2551) กล่าวว่า กลยุทธ์การบริหาร เป็นการกำหนดทิศทางหรือวิถีทางในการดำเนินงานขององค์การ เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดแนวทางหรือทิศทางในการดำเนินงานนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การ เพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

กาญจนา ศิริวงค์ (2552) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การบริหารซึ่งกระทำอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีที่สุด นำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพโดยใช้กระบวนการของการกำหนดทิศทางระยะยาว การกำหนดกลยุทธ์ การดำเนินกลยุทธ์และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ขององค์การ

สุพานี สฤษฎ์วานิช (2553) กล่าวว่า การบริหารกลยุทธ์ เป็นกระบวนการของการบริหารองค์การโดยรวม เน้นการสร้างอนาคตขององค์การในระยะยาว เน้นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์การ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายนอก จะเป็นตัวผลักดันที่สำคัญที่ไม่อาจละเลยได้ รวมทั้งยังเป็นการบริหารที่เน้นการสร้างกลยุทธ์องค์การ และกลยุทธ์เพื่อการแข่งขันให้องค์การประสบความสำเร็จได้ในระยะยาวและยั่งยืน

หยดฟ้า ราชมณี (2554) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ กระบวนการขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์ การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ และการใช้ทรัพยากร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเริ่มพิจารณาจากวิสัยทัศน์ที่ต้องการให้เป็นไปอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต แล้วจึงกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อให้องค์การสามารถปรับตัวกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและบรรลุถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นันทรัตน์ เจริญกุล (2564) กล่าวว่า กลยุทธ์การบริหาร หมายถึง แผน แนวทาง ซึ่งรวมถึงวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้องค์การสามารถอยู่รอดท่ามกลางสภาวะการแข่งขันและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่วางไว้

อาภาภรณ์ ภูศรี (2565) กล่าวว่า กลยุทธ์การบริหาร หมายถึง แนวทางหรือกระบวนการที่ใช้บริหารจัดการองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ภายใต้อุปสรรค โอกาส สภาพแวดล้อมภายนอก ทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กร ช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ควรจะเป็น สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือแนวทางเพื่อนำทางองค์การไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ศรัณย์ เปรมสุข (2566) กล่าวว่า กลยุทธ์การบริหาร หมายถึง กระบวนการบริหารขององค์การโดยผู้บริหาร ใช้ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย และแนวทางในการดำเนินงาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ เพื่อให้การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้ และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งมีพัฒนาการและความสามารถในการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปิยนัฐ ธนะบุตร (2566) กล่าวว่า กลยุทธ์การบริหาร หมายถึง แนวทางเชิงรุกที่มีเป้าหมายชัดเจนเพื่อให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ศิรเมศร์ ศิริศักดิ์ธนากุล (2566) กล่าวว่า กลยุทธ์การบริหาร คือ แนวทางการดำเนินงานเชิงรุกในอนาคตขององค์การให้ประสบความสำเร็จ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อให้องค์การมีความได้เปรียบในการแข่งขัน

อาลิตา กาญจน์วราธร (2568) กล่าวว่า กลยุทธ์การบริหาร คือ แผนหรือวิธีการใหม่ที่ออกแบบมาเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ในการพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการวางแผนและการดำเนินการที่มีการคิดและวิเคราะห์อย่างรอบคอบ มีการปรับตัวตามสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

Pearce & Robinson (2000) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ชุดของการตัดสินใจและการปฏิบัติการต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลต่อการวางแผนและการปฏิบัติตามแผน ซึ่งออกแบบขึ้นเพื่อช่วยให้วัตถุประสงค์ของบริษัทบรรลุผลสำเร็จ

Schermerhorn (2002) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง แผนแม่บทหรือแผนปฏิบัติการที่มีความสำคัญสำหรับองค์การ เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ในการแข่งขัน

Wheelen, Thomas and Hunger, David (2002) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การตัดสินใจและการปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อให้องค์การประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานระยะยาว

Fred (2012) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ คือเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการตัดสินใจและกำหนดเป้าหมายขององค์การการนำไปปฏิบัติ รวมถึงการประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย

Pearce & Robinson (2011) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า หมายถึงการกำหนดแผนและการนำแผนไปปฏิบัติ เพื่อทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีงานที่สำคัญอย่างยิ่ง 9 ประการ ได้แก่

1. การกำหนดพันธกิจ (Mission) ขององค์กร ซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ ปรัชญาขององค์กรและเป้าหมาย

2. การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายในและสมรรถนะขององค์กร

3. การประเมินสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร ทั้งความสามารถในการแข่งขันและปัจจัยแวดล้อมทั่วไป

4. การวิเคราะห์ทางเลือกขององค์กร โดยการจับคู่ทรัพยากรกับสิ่งแวดล้อมภายนอก

5. ระบุทางเลือกที่เป็นที่ต้องการมากที่สุด โดยการประเมินทางเลือกแต่ละทางว่าสอดคล้องกับพันธกิจที่ตั้งไว้หรือไม่

6. เลือกเป้าหมายหรือกลยุทธ์ระยะยาวที่จะทำให้องค์กรบรรลุทางเลือกที่เป็นที่ต้องการมากที่สุด

7. พัฒนาเป้าหมายรายปีและกลยุทธ์ระยะสั้นที่สอดคล้องกับเป้าหมาย และกลยุทธ์ระยะยาวที่ตั้งไว้

8. นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติโดยจัดทรัพยากรให้เหมาะสมกับงาน คน โครงสร้าง เทคโนโลยี และระบบค่าตอบแทน

9. ประเมินความสำเร็จของกระบวนการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในอนาคต กระบวนการพัฒนากลยุทธ์

จากการศึกษาความหมายของนักวิจัยและนักวิชาการ สรุปได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การบริหารเพื่อการได้มาซึ่งความได้เปรียบเชิงการแข่งขันหรือได้เปรียบเทียบคู่แข่งขัน หรือการบริหารที่มีการกำหนดภาพความสำเร็จในอนาคตไว้ร่วมกัน โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อใช้เป็นชุดข้อมูล สารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ การวางแผนกลยุทธ์การปฏิบัติตามแผน การควบคุมปฏิบัติงาน และการประเมินกลยุทธ์ เพื่อให้องค์การบรรลุต่อวัตถุประสงค์ และประสบความสำเร็จช่วยให้เกิดการวางแผนการทำงานรวมทั้งพัฒนางานในอนาคตให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ความสำคัญของกลยุทธ์การบริหาร

พิริยะ ผลพิรุฬห์ (2552) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีดังนี้

1. ช่วยให้ผู้บริหารตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เห็นโอกาสใหม่ ๆ เห็นข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น ทำให้องค์กรสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าองค์กรอื่น

2. ทำให้มีทิศทางในการดำเนินงานองค์กรที่ชัดเจน เห็นถึงแนวทางที่องค์กรต้องปฏิบัติ

3. ทำให้องค์กรสามารถสร้างผลตอบแทน (Returns) ที่เหนือกว่าคู่แข่งได้ด้วยการสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) และสามารถรักษาข้อได้เปรียบนี้ไว้

4. ยกระดับองค์กรให้สามารถบรรลุประสิทธิภาพ (Efficiency) การมีต้นทุนการดำเนินการที่ต่ำลงและการมีประสิทธิผล (Effectiveness) คือ การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5. ช่วยให้ผู้บริหารมีการทำงานในลักษณะ Proactive คือ สามารถคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือเป็นฝ่ายรุกมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายรับ (Reactive and Defensive)

เอกชัย จันทร์โอภาส (2552) กล่าวถึง ความสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์ ดังนี้

1. เป็นรูปแบบการวางแผนที่ช่วยให้โรงเรียนพัฒนาตนเองได้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม เพราะการวางแผนกลยุทธ์ให้ความสำคัญกับการศึกษา วิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนเป็นประเด็นสำคัญ

2. เป็นเครื่องมือการบริหารการจัดการชนิดหนึ่งที่ช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้ดีขึ้น ในการทุ่มพลัง เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรของโรงเรียนกำลังทำงาน เพื่อให้มุ่งไปสู่เป้าประสงค์เดียวกันและเป็นการประเมินและปรับทิศทางของโรงเรียนเพื่อตอบสนองสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

3. เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการจัดทำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ซึ่งสำนักงบประมาณกำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดจัดทำก่อนที่จะกระจายอำนาจด้านงบประมาณ โดยการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินก้อนลงไปให้หน่วยงาน

4. เป็นการวางแผนที่ให้ความสำคัญต่อการกำหนดกลยุทธ์ โดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ไม่อ้างอิงถึงปัญหาเก่าที่ผ่านมา ไม่นำข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรและงบประมาณมาเป็นข้ออ้าง การวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นการวางแผนแบบท้าทายความสามารถ เป็นรูปแบบการวางแผนที่ช่วยให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ทางเลือกใหม่ได้ด้วยตนเอง จึงเป็นการวางแผนพัฒนาที่ยั่งยืน

พระมหาศิริชัย สิรินทาโณ (ศรีรัมย์) (2556) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการบริหารงานในปัจจุบัน เนื่องจากการที่องค์การต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีวิธีการที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะมีขึ้นในอนาคต ส่งผลให้ผู้บริหารปรับวิธีการบริหารงานให้ทันกับสถานการณ์ สามารถกำหนดทิศทางขององค์การในอนาคตได้อย่างชัดเจนเพื่อให้องค์การได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด

พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร (2560) กล่าวว่า กลยุทธ์ขององค์การเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดความสำเร็จ หรือความล้มเหลวขององค์การได้ การทำความเข้าใจและการพยายามศึกษาองค์การที่ประสบผลสำเร็จในการใช้กลยุทธ์เพื่อการจัดการ จะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงประโยชน์ของกลยุทธ์ที่จะสนับสนุนองค์การให้ประสบความสำเร็จ และจะต้องมีการพิจารณาเลือกกลยุทธ์และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร การบริหารเชิงกลยุทธ์ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเป็นส่วนประกอบ และอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน เนื่องจากการบริหารกลยุทธ์เป็นการบริหารองค์รวม ผู้นำที่มีความสามารถจะต้องอาศัยกลยุทธ์ในการจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับองค์กรและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ดังนั้นทั้งกลยุทธ์และผู้บริหารจะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกใช้กลยุทธ์ และนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจึงมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

อาภาภรณ์ ภูศรี (2565) กล่าวว่า ความสำคัญของกลยุทธ์การบริหารนั้น มีประโยชน์มากต่อองค์การก็คือ ทำให้องค์การสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ได้วางไว้ เพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์จะกำหนดทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ทำให้ผู้รับบริการถึงแนวทางหรือนโยบายการบริหารงานและสามารถช่วยผู้บริหารยกระดับผลการปฏิบัติงานขึ้นมาได้ คือ องค์การจะสามารถบรรลุทั้งประสิทธิภาพ คือ การมีต้นทุนในการดำเนินงานที่ต่ำกว่า และมีประสิทธิผล คือ บริหารงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้และช่วยให้ผู้บริหารมีการทำงานในลักษณะเชิงรุก (Proactive)

ศรัณย์ เปรมสุข (2566) กล่าวว่า ความสำคัญของกลยุทธ์การบริหาร คือ ทำให้ผู้บริหารมีการตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และเข้าใจถึงอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อองค์การ รวมทั้งมีการคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต รวมถึงการบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง ภารกิจ และจุดประสงค์ขององค์การธุรกิจอย่างเป็นระบบ สามารถกำหนดวิธีการ หรือแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การ เพื่อให้บรรลุถึงทิศทางและจุดประสงค์ที่กำหนดขึ้น และช่วยให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถตัดสินใจได้อย่าง

รอบคอบ นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการบริหารทำให้มีการพัฒนาความคิดและช่วยลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น

ปิยนัฐ ธนะบุตร (2566) กล่าวว่า กลยุทธ์การบริหารมีความสำคัญต่อองค์การ สมาชิกในองค์การ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินการทางกลยุทธ์ขององค์การ ซึ่งกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ต่ออนาคต ทำให้สามารถกำหนดทิศทางขององค์การ สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ เตรียมความพร้อมให้แก่องค์การ และสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน

จากการศึกษาความสำคัญของกลยุทธ์การบริหารสรุปได้ว่า กลยุทธ์การบริหารมีความสำคัญต่อผู้บริหารในการการบริหารงานภายในองค์กร รวมทั้งช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง ภารกิจ ดังนั้นกลยุทธ์การบริหารเป็นสิ่งที่กำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร ช่วยให้องค์กรพัฒนาตนเองได้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้องค์การเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารปรับวิธีการบริหารงานให้ทันกับสถานการณ์ สามารถกำหนดทิศทางขององค์การในอนาคตได้ และตรงตามจุดประสงค์ขององค์กรรวมทั้งบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดเกิดประสิทธิภาพต่อองค์กรและเป็นที่ยอมรับของชุมชน

2.1.3 การพัฒนากลยุทธ์การบริหาร

อาภาภรณ์ ภูศรี (2565) กล่าวว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
2. การกำหนดทิศทางขององค์กร
3. การกำหนดกลยุทธ์
4. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
5. การควบคุมกลยุทธ์

ศุภณัฐ สารรัตน์ (2566) กล่าวว่า การพัฒนากลยุทธ์ สามารถแบ่งออกได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภายแวดล้อมภายในและภายนอก ซึ่งเป็นการหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์การด้วยวิธีการ SWOT analysis เมื่อวิเคราะห์เสร็จจะทราบถึงจุดแข็ง (S) จุดอ่อน (W) โอกาส (O) และภาวะคุกคาม (T) จากนั้นใช้การคำนวณด้วยการหาค่าความต้องการจำเป็น (Priority Need Index) เพื่อจัดลำดับความสำคัญ

2. การกำหนดกลยุทธ์ เป็นการวางแผนการดำเนินการล่วงหน้า โดยใช้วิธีการกำหนดกลยุทธ์แบบ TOWS Matrix

3. การนำกลยุทธ์ไปใช้ เป็นการดำเนินงานตามที่กลยุทธ์ได้กำหนดไว้ในแต่ละระดับ โดยจะมีการแปลงกลยุทธ์หรือนยายนำไปสู่การปฏิบัติ

4. การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ เป็นการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ผ่านการนำไปใช้ และนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนากลยุทธ์ให้มีสามารถไปปรับใช้ได้ตรงกับบริบทมากขึ้น

Wheelen and Hunger (2006) กล่าวว่า รูปแบบพื้นฐานของการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental scanning)
2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation)
3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy implementation)

4. การควบคุมและประเมินผล (Evaluation and control)

เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฎ์ และคณะ (2553) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) หมายถึง การจัดการธุรกิจอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดทิศทางขององค์การในอนาคตไว้ ซึ่งต้องอาศัยการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อหาโอกาสและอุปสรรคที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนในองค์กร สำหรับกำหนดตำแหน่งทางการแข่งขันของธุรกิจ แล้วกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้สามารถนำไปดำเนินการเพื่อให้บรรลุทิศทางตามที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นการจัดการเชิงกลยุทธ์ จึงเป็นการบริหารโดยคำนึงถึง

1. ลักษณะการดำเนินงานขององค์กร
2. สภาพแวดล้อม
3. การจัดสรรทรัพยากร
4. การปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

Goodstein, Nolan & Pfeiffer (1993) กล่าวว่า กระบวนการสร้างกลยุทธ์ไว้ 4 ขั้นตอน คือ การกำหนดภารกิจ การประเมินสภาพภายในองค์กรและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์และการสร้างกลยุทธ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดภารกิจ เป็นการระบุว่าองค์กรต้องการทำอะไร หรือองค์กรมีภารกิจอะไรซึ่งทำให้องค์กรต้องมีอยู่ ภารกิจเป็นสิ่งที่เป็นการมองการณ์ไกล (Vision) ให้เป็นรูปธรรมของการปฏิบัติ

2. การประเมินสภาพภายในองค์กรและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร การประเมินสภาพภายในองค์กรและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรทำให้เรารู้ว่า ขณะนี้องค์กรกำลังอยู่ที่ไหน มีสภาพอย่างไร ซึ่งมีวิธีการและเทคนิคในการวิเคราะห์สภาวะขององค์กรหลายวิธีด้วยกัน หนึ่งในวิธีการเหล่านี้คือกระบวนการวิเคราะห์ SWOT ซึ่งเป็นวิธีการที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในวงการธุรกิจเอกชน

3. การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย วัตถุประสงค์เป็นสิ่งที่องค์กรคาดหวังที่จะบรรลุถึง องค์กรสามารถวัดความก้าวหน้าการปฏิบัติงานโดยการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ การกำหนดวัตถุประสงค์จะต้องสอดคล้องกับภารกิจขององค์กร และสอดคล้องกับสภาพภายในองค์กรและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร วัตถุประสงค์และเป้าหมายมักใช้สลับกันไปมาบางแห่งใช้เป้าหมายในความหมายที่กว้างกว่าวัตถุประสงค์ ในขณะที่บางแห่งใช้วัตถุประสงค์ในความหมายที่กว้างกว่าเป้าหมาย สำหรับในที่นี้จะใช้วัตถุประสงค์ในความหมายที่กว้างกว่าเป้าหมาย กล่าวคือ วัตถุประสงค์ (เป้าหมายระยะยาว) คือ ความคาดหวังหรือความต้องการที่จะดำเนินการให้บรรลุ ถึงสภาวการณ์อันใดอันหนึ่งที่กำหนด ในขณะที่เป้าหมาย (เป้าหมายระยะสั้น) คือ ขั้นความคาดหวังที่จะไปให้ถึง หรือสิ่งที่กลุ่มกำหนดขึ้นเพื่อบรรลุความต้องการ ในกลุ่มเป้าหมายควรมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม มีความเป็นไปได้

4. การสร้างกลยุทธ์ การสร้างกลยุทธ์แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการหาข้อมูล (Input Stage) ประกอบด้วยการประเมินปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT Analysis) โดยมีคำถาม เช่น อะไรคือจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และข้อจำกัดที่สำคัญขององค์กร อะไรคือความสัมพันธ์ที่สำคัญระหว่างจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและข้อจำกัด กับการทำงานทั้งหมดขององค์กร ผลทั้งหมดเป็นอย่างไร ขั้นการจับคู่ (Matching Stage) เป็นขั้นการจับคู่ระหว่างจุดอ่อนและโอกาส จุดอ่อนและอุปสรรค จุดแข็งและโอกาส จุดแข็งและอุปสรรคเพื่อสร้างกลยุทธ์ ใช้เทคนิคที่เรียกว่า SWOT Matrix ขั้นการตัดสินใจ (Decision Stage) พิจารณากลยุทธ์โดยควรคำนึงถึงคุณค่าของคน การเติบโตขององค์กร กระบวนการมีส่วนร่วมและควรคำนึงถึงวงจรชีวิตขององค์กร (วงจรขององค์กรประกอบด้วยการเติบโต การเติบโตเต็มที่ การหยุดนิ่ง

และการเสื่อมสลาย) ดังนั้นการสร้างกลยุทธ์ขององค์กร โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ SWOT จึงเป็นวิธีหนึ่งที่แพร่หลาย หน่วยงาน / องค์กรทั้งในวงการธุรกิจ และงานราชการนิยมใช้ในการวางแผนงานของตน

พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2552) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ไว้ว่า การพัฒนากลยุทธ์มีขั้นตอนสำคัญตามวงจรการวางแผน 7 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 การริเริ่มและการตกลงในการวางแผนกลยุทธ์ (Initiating and Agreeing on a Strategic Process) ขั้นที่ 2 การระบุอาณัติขององค์การ พันธกิจ วิสัยทัศน์และค่านิยม (Identifying Organization Mandate, Mission, Vision and Values) ขั้นที่ 3 การประเมินสถานการณ์ (Assessing the Organization's Situation) ขั้นที่ 4 การระบุประเด็นกลยุทธ์และทางเลือกกลยุทธ์ (Identifying the Strategic Issues and Strategic Alternatives) ขั้นที่ 5 การเขียนแผนกลยุทธ์ (Writing the Strategic Plan) ขั้นที่ 6 การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Implementing the Strategic Plan) และ ขั้นที่ 7 การกำกับ ติดตามและประเมินกลยุทธ์ (Monitoring and Evaluating the Strategic Plan)

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์ (2553) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) แบ่งเป็น 2 ระดับคือสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก โดยการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม

2. การกำหนดทิศทางขององค์การ (Set Organization Direction) การนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์โอกาสและภาวะภัยคุกคาม มาทำการประมวลผลเพื่อใช้กำหนดกลยุทธ์ขององค์กร โดยกำหนดทิศทางที่สามารถทำได้ในการกำหนดพันธกิจและเป้าหมายขององค์กร

3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) การนำทิศทางขององค์การที่กำหนดไว้กว้าง ๆ มาพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในอนาคตขององค์กร

4. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) เป็นการนำกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นไปใช้ในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม

5. การควบคุมและการประเมินเชิงกลยุทธ์ (Strategic Evaluation and Control) การติดตามตรวจสอบ วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนา ให้กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับสถานการณ์จริง

จารุณี ไกรแก้ว (2557) กล่าวว่า กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ไว้ว่า กระบวนการวางแผนกลยุทธ์หรือกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยทางยุทธศาสตร์ / กลยุทธ์หรือวิเคราะห์ SWOT
2. การกำหนดทิศทางขององค์กร / หน่วยงาน (วิสัยทัศน์ พันธกิจ)
3. การวิเคราะห์ถึงประเด็นที่ต้องมุ่งเน้น / ที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ (ประเด็นยุทธศาสตร์ / กลยุทธ์)
4. การกำหนดเป้าหมายสำหรับแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ / กลยุทธ์ (เป้าประสงค์)
5. การกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายของแต่ละเป้าประสงค์ (ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย)
6. การกำหนดกลยุทธ์หรือสิ่งที่จะทำให้บรรลุเป้าประสงค์ (กลยุทธ์)

Wheelen, T.L. & Hunger, D.J. (2012) กล่าวว่า รูปแบบในการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ออกเป็น 5 ขั้นตอน (Five-steps feedback model) ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กระบวนการประเมินผลและควบคุม
ที่มา: Wheelen & Hunger (2012)

1. การกำหนดสิ่งที่ต้องการวัด (Determine what to measure) หลังจากผู้บริหารและผู้จัดการในแต่ละระดับขององค์การจะต้องมีการกำหนดในแต่ละกลยุทธ์ว่าจะมีการวัดผลการดำเนินการอย่างไร และร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดในการวัดซึ่งมีการเห็นชอบร่วมกัน

2. การกำหนดเป้าหมายล่วงหน้า (Establish predetermined standards) หลังจากผู้บริหารและผู้จัดการในแต่ละองค์การได้มีการกำหนดตัวชี้วัด ต่อมาก็ต้องมีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานหรือเกณฑ์มาตรฐานในการดำเนินงานของแต่ละกลยุทธ์ไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของกลยุทธ์

3. การวัดผลการดำเนินงาน (Measure actual performance) เมื่อมีการกำหนดตัวชี้วัดและตั้งเป้าหมายแล้ว ต่อมาก็ลงมือวัดผลดำเนินงานที่ทำได้จริงในเวลาที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

4. การวัดผลการดำเนินงานจริงเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Compare actual performance with the standard) ในขั้นตอนนี้ ถ้าหากผลการดำเนินงานจริงตรงกับเป้าหมายหรือเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ขั้นตอนในการวัดเพื่อประเมินและควบคุมก็สิ้นสุดลง

5. การลงมือแก้ไขให้ถูกต้อง (Take corrective action) แต่ถ้าหากผลการดำเนินงานจริงไม่ตรงกับเป้าหมายหรือเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ จะต้องมีการลงมือแก้ไขการดำเนินงานให้ถูกต้องโดยเร็ว ซึ่งหลังจากที่มีการแก้ไขการดำเนินงานใหม่แล้ว จะต้องมีการดำเนินตามขั้นตอนที่ 3 ใหม่อีก

Stephen Robbins and Mary Coulter (2013) อธิบายกระบวนการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า เป็นลำดับขั้นและความสัมพันธ์ของกิจกรรม ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) คือการตรวจสอบและประเมินบริบทขององค์กร สิ่งแวดล้อมภายนอก และสิ่งแวดล้อมในองค์กร ณ ปัจจุบัน

2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) คือ การพัฒนาและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม ที่เป็นผลมาจากการวิเคราะห์สถานการณ์ในข้อ 1

3. การดำเนินการตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) คือ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

4. การประเมินกลยุทธ์ (Strategy Evaluation) คือ การประเมินในขณะที่กลยุทธ์ถูกดำเนินการ รวมทั้งผลของการดำเนินการนั้น

Fred R. David (2012) นำเสนอว่าในการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) ได้แก่ การกำหนดพันธกิจ (Mission Statement) การพิจารณาถึงโอกาสและข้อจำกัดที่มาจากสภาพแวดล้อมภายนอก การพิจารณาถึงจุดแข็ง

และจุดอ่อนขององค์การ การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวขององค์การ การพิจารณาประเมินทางเลือกกลยุทธ์ และการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่จะนำไปใช้ในการดำเนินงาน

2. ขั้นการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนประจำปี การกำหนดนโยบาย การจูงใจบุคลากรที่รับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากรให้แก่การดำเนินงานตามกลยุทธ์ต่าง ๆ การสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการทำงานตามกลยุทธ์ การกำหนดโครงสร้างองค์การที่มีประสิทธิผล การจัดเตรียมงบประมาณและการพัฒนาระบบจัดการข้อมูล

3. ขั้นการประเมินยุทธศาสตร์ (Strategic Evaluation) ได้แก่ การประเมินสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การทบทวนกลยุทธ์ที่นำไปใช้ การประเมินระดับความสำเร็จของกลยุทธ์และแผน และการปรับปรุงแก้ไข

Thompson and Martin (2010) กล่าวว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 5 กระบวนการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การพัฒนาวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Developing a Strategic Vision) เป็นการกำหนดเป้าหมายที่องค์กรมุ่งหน้าไป และผลิตภัณฑ์ ลูกค้า ตลาด เทคโนโลยีที่ต้องการจะเน้นในอนาคตเป็นสิ่งที่แสดงความมุ่งหมายขององค์กร แสดงภาพของสิ่งที่องค์กรกำลังจะมุ่งไป (Where we are going) เป็นสิ่งที่แสดงเส้นทาง และอัตลักษณ์ขององค์กร และนำสมาชิกทุกคนไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

ขั้นที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Setting Objectives) คือ การเปลี่ยนวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์เป็นเป้าหมายในทางปฏิบัติที่เฉพาะเจาะจง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการจะประสบความสำเร็จ วัตถุประสงค์ที่ดีจะต้องประเมินเป็นตัวเลขได้ และมีเกณฑ์ที่บอกความสำเร็จที่ชัดเจน มีทั้งวัตถุประสงค์ระยะสั้นหรือระยะยาว

ขั้นที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ (Crafting a Strategy) คือ การเลือกแผนงานที่มีความแปลกใหม่ หลากหลาย และเข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มความสามารถและสมรรถนะในการแข่งขันขององค์กร โดยต้องใช้การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกแผนกงานในองค์กรช่วยกันคิดและหาข้อสรุป

ขั้นที่ 4 การดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ถูกคัดเลือกไว้ (Implementing and Executing the Chosen Strategy) คือ การที่สมาชิกทุกฝ่ายทุกแผนกดำเนินการไปตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ เพื่อให้แผนงานบรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรตั้งเอาไว้ โดยมีการประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานตลอดเวลา และต้องตระหนักถึงการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ๆ ด้วย

ขั้นที่ 5 การประเมินสมรรถนะและการปรับให้เหมาะสม (Evaluating Performance and Initiating Corrective Adjustment) คือ การประเมินความคืบหน้าขององค์กร การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอก และปรับแผนกลยุทธ์ให้เหมาะกับสถานการณ์

Lunenburg and Ornstein (2011) ได้นำการวางแผนกลยุทธ์ในเชิงธุรกิจมาปรับใช้กับสถานศึกษา และได้สรุปขั้นตอนของการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาออกเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การพัฒนาพันธกิจ (Develop a Mission) แผนกลยุทธ์จะต้องเริ่มต้นจากเป้าหมายเริ่มต้น โดยทั่วไปเป้าหมายจะรวมถึงเป้าหมายของเขตพื้นที่การศึกษา นโยบายของกระทรวง หรือแม้แต่เป้าหมายขององค์กรเองในการวางเป้าหมายสถานศึกษาควรจะนำเป้าหมายของกระทรวง หรือเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรที่ดูแลสถานศึกษานั้น ๆ รวมเข้ามาด้วยกัน

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายใน (Conduct a Critical Analysis of Internal Environment) คือ การประเมินปัจจัยภายในขององค์กร ทั้งด้านโครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ การสื่อสารและการบริหารการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอก (Conduct a Critical Analysis of External Environment) คือ การประเมินปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา โดยเฉพาะนโยบายของหน่วยงานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

ขั้นที่ 4 การเตรียมข้อสรุปสำหรับการวางแผน (Prepare Planning Assumptions) คือ การหาข้อสรุปสำคัญที่จะช่วยให้การวางแผนกลยุทธ์ประสบความสำเร็จ ข้อสรุปนั้นได้แก่

1) ควรพิจารณาว่าแผนเกิดจากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ หรือเกิดจากสัญชาตญาณ และข้อมูลที่ไม่เป็นทางการ

2) ควรพิจารณาว่าแผนนั้นว่า ได้รวบรวมสิ่งที่เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด (Radical Change) และการปรับเปลี่ยนขนาดเล็ก (Incremental Adjustment) ไว้ด้วยกัน

3) แผนกลยุทธ์ต้องสำคัญกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน

4) องค์กรมีทรัพยากรทั้งงบประมาณ กำลังคน ฯลฯ พร้อมหรือไม่ ในการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์

ขั้นที่ 5 การพัฒนากลยุทธ์ (Develop a Strategy) คือ การลงมือพัฒนากลยุทธ์เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางแผนในขั้นที่ 1

ขั้นที่ 6 การสื่อสารกลยุทธ์ (Communicate the Strategy) กลยุทธ์ต้องถูกถ่ายทอดไปสู่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่มและทุกบุคคล การสื่อสารกลยุทธ์อย่างชัดเจนถือว่ามีความสำคัญมาก เนื่องจากทุกคนมีส่วนในการรับผิดชอบและสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ขั้นที่ 7 การพัฒนากระบวนการประเมิน (Develop Evaluation Procedure) กระบวนการประเมินต้องถูกพัฒนาล่วงหน้า ก่อนการนำไปประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น กรอบการประเมินจะถูกใช้เป็นแนวทางในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ รวมทั้งการประเมินผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 8 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Implement the Strategy) เมื่อกลยุทธ์ถูกพัฒนาและสื่อสารแล้ว ก็จะเข้าสู่ขั้นตอนของการปฏิบัติ ในขั้นตอนนี้อาจพบแรงต้านการเปลี่ยนแปลงจากคน ผู้บริหารการศึกษาต้องใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อแก้ปัญหาแรงต้านที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 9 การประเมินผล (Evaluate the Results) ระหว่างการดำเนินการตามกลยุทธ์ต้องมีกระบวนการของการประเมินว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ เมื่อประสบความสำเร็จก็จะไปสู่เป้าหมายใหม่ต่อไป

จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากแนวคิด ทฤษฎีข้างต้น พบว่า นักวิชาการ และนักการศึกษาได้นำเสนอองค์ประกอบของกลยุทธ์ไว้ในมุมมองที่คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงนำมาใช้ในการพัฒนากลยุทธ์การบริหาร ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์ และการปรับปรุงกลยุทธ์

2.1.4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

สริญญพัชร์ ธรรมบุศย์ (2564) กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา หากพิจารณาในบริบทของโรงเรียนจะหมายถึงปัจจัยต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในด้านที่อาจเป็นโอกาสที่เอื้ออำนวยให้

ปฏิบัติภารกิจได้ดีขึ้น และอาจเป็นเป็นข้อจำกัด อุปสรรคหรือภัยคุกคามที่ไม่อาจเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานของโรงเรียน สิ่งเหล่านี้สำคัญต่อการนำไปใช้กำหนดทิศทางให้มีความถูกต้อง และกลยุทธ์ที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เช่นเดียวกันกับ นันทิยา หุตานุวัตร และณรงค์ หุตานุวัตร (2551) กล่าวว่า การประเมินสภาพสภาพแวดล้อมองค์กรทำให้เรารู้ว่า ขณะนี้องค์กรกำลังอยู่ที่ไหน มีสภาพอย่างไร ซึ่งมีวิธีการและเทคนิคในการวิเคราะห์สภาวะขององค์กรหลายวิธีด้วยกัน หนึ่งในวิธีการเหล่านี้คือกระบวนการวิเคราะห์ SWOT ซึ่งเป็นวิธีการที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลาย ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นกระบวนการที่สำคัญในการกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยจำเป็นต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2562) กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในจะได้ผลการวิเคราะห์เป็นจุดแข็ง (Strengths) หรือจุดอ่อน (Weakness) ขององค์การ สำหรับปัจจัยภายในขององค์การนั้นมีวิธีที่สามารถใช้ในการวิเคราะห์หลายวิธีด้วยกัน เช่น การวิเคราะห์ตามสายงาน การวิเคราะห์ตามตัวแบบห่วงโซ่คุณค่า การวิเคราะห์ตามตัวแบบหรือการวิเคราะห์ทรัพยากรและความสามารถภายใน

อัจฉรา จันทร์ฉาย (2558) กล่าวว่า 7S Framework ว่าเป็นการประเมินผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน โดยมีความหมายไว้ดังนี้

1. Strategy เป็นกลยุทธ์ระดับต่าง ๆ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์การ กลยุทธ์ระดับธุรกิจ และกลยุทธ์ระดับปฏิบัติการที่จะสร้างข้อได้เปรียบเหนือคู่แข่งอย่างยั่งยืน
2. Structure คือโครงสร้างขององค์การ การมอบหมายงาน และการแบ่งงาน
3. System เป็นระบบต่าง ๆ ในองค์การ เช่น ระบบการผลิต ระบบการควบคุมคุณภาพ ระบบการเงิน ระบบข้อมูล ระบบวางแผน และระบบการประเมินผลขององค์การ เป็นต้น
4. Staff คือ จำนวนพนักงานในองค์การในฝ่ายต่าง ๆ เพื่อดูความเหมาะสมของปริมาณของพนักงานกับปริมาณงานทั้งพนักงานทั่วไปและพนักงานที่เชี่ยวชาญ
5. Style คือ ลักษณะในการบริหารงานของผู้บริหารมีการกระจายอำนาจหรือรวมอำนาจในการตัดสินใจ เป็นต้น
6. Skill คือ ทักษะขององค์การและของคนในองค์การ
7. Shared Value คือ ค่านิยมร่วมกันในองค์การ

พินิจ มีคำทอง (2559) กล่าวว่า การวิเคราะห์ SWOT Analysis คือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพขององค์กร ที่เน้นไปทางการวิเคราะห์สถานศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการของสถานศึกษา ทั้งนี้ปัจจัยที่ผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร ย่อมมีทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ซึ่งปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยที่ควบคุมได้ยาก หรือไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การเมือง การปกครอง สภาพเศรษฐกิจ กฎหมาย เทคโนโลยี เป็นต้น ส่วนปัจจัยภายในเป็นปัจจัยที่สถานศึกษาสามารถควบคุมได้ เช่น โครงสร้างของการบริหารงานบุคลากร งบประมาณ การบริหารจัดการ เป็นต้น

Wilson (2006) กล่าวว่า กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์เริ่มต้นจากการศึกษาวิเคราะห์ตรวจสอบและประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเผยแพร่ให้บุคคลสำคัญภายในบริษัทได้รับทราบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (Strategic factors) ทั้งปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกและภายใน ปัจจัยเชิงกลยุทธ์ดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดอนาคตของบริษัท สำหรับวิธีการตรวจสอบสภาพแวดล้อมที่ง่ายสุดคือ SWOT Analysis

Wheelen, Thomas and Hunger, David (2002) กล่าวว่า PEST Analysis คือ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก สภาพแวดล้อมภายนอก ที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กรในระยะยาว เพื่อใช้ในการวางแผนดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วย 4 กลุ่มปัจจัย คือ การเมือง (Political) เศรษฐกิจ (Economic) สังคม (Social) และเทคโนโลยี (Technological)

1. Political Factors (P) การเมือง นโยบาย กฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ จากทางภาครัฐ ตลอดจนแนวโน้มของสถานการณ์การเมืองระดับโลก มีผลกระทบต่อบรรยากาศการทำธุรกิจและตลาดการค้าโดยภาพรวม จึงควรถูกนำมาประเมินผลเพื่อดูผลกระทบต่อธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นความมั่นคงทางการเมือง แนวทางเสียภาษีระเบียบทางการค้าและการนำเข้า ระเบียบด้านความปลอดภัย กฎหมายแรงงาน ฯลฯ

2. Economic Factors (E) เศรษฐกิจ สภาวะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์โดยตรงกับธุรกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย การเติบโตของเศรษฐกิจ อัตราการว่างงาน และนโยบาย วงจรของธุรกิจภายในประเทศ เป็นต้น

3. Social Factors (S) สังคม สภาพสังคมโดยรวมมีผลกระทบต่อธุรกิจเช่นเดียวกัน เพราะลูกค้าคือคนสำคัญสำหรับทุกธุรกิจ ดังนั้นควรวิเคราะห์ลักษณะทางประชากร ข้อจำกัดทางสังคม ไลฟ์สไตล์ ทัศนคติ การศึกษา ฯลฯ เพื่อให้สามารถเข้าใจความต้องการสิ่งที่มีอิทธิพลต่อลูกค้า และเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ยอมซื้อสินค้าและบริการ

4. Technological Factors (T) เทคโนโลยี เทคโนโลยีส่งผลได้ทั้งแง่บวกและแง่ลบต่อธุรกิจ ตลอดจนการเปิดตัวสินค้าและบริการใหม่ ๆ โดยปัจจัยด้านนี้ประกอบด้วย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี วัฏจักรของเทคโนโลยี บทบาทของอินเทอร์เน็ต และเงินทุนพัฒนาเทคโนโลยีที่ได้รับจากรัฐ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) กล่าวว่า รูปแบบการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการวิเคราะห์สภาพที่เป็นโอกาส (Opportunities) หรืออุปสรรค (Threats) โดยพิจารณาถึงแนวโน้มของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคงอยู่และการขยายตัวของภารกิจสถานศึกษา มีทั้งปัจจัยที่เป็นโอกาสและปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการ ซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ในระยะเวลาสั้น ๆ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้านการศึกษาสามารถใช้หลักการวิเคราะห์ที่เรียกว่า STEP หรือ C - PEST ซึ่งมีปัจจัยที่ต้องนำมาวิเคราะห์ดังนี้

แบบที่ 1 แบบ STEP คือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่นำปัจจัย 4 ด้านที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์มาวิเคราะห์ ได้แก่

1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio - cultural Factors: S) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องโครงสร้างประชากร ระบบการศึกษา ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี แนวคิดอนุรักษ์คุณภาพชีวิต การอนามัย สภาพกระแสสังคมและชุมชน ที่ล้อมรอบสถานศึกษา ความต้องการของประชาชน ปัญหาของสังคม เครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาครัฐ ฯลฯ

2) ด้านเทคโนโลยี (Technological Factors: T) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีการบริหาร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

3) ด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors: E) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องสภาพและแนวโน้มทางเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ภาวะทางการเงิน การว่างงาน อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยและการลงทุนต่าง ๆ ฯลฯ

4) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors: P) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ มาตรฐานการศึกษา หลักสูตร นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการและสถานศึกษาต้นสังกัด กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ฯลฯ

แบบที่ 2 แบบ C - PEST คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก สถานศึกษานำปัจจัย 5 ด้านที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ มาวิเคราะห์โดยมุ่งให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้แก่

1) ด้านพฤติกรรมของผู้รับบริการ (Customer Behaviors: C) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องของผู้รับผลประโยชน์ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชนที่อยู่โดยรอบ สภาพของคู่แข่งและการแข่งขัน ฯลฯ

2) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors: P) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องของรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ มาตรฐานการศึกษา หลักสูตร นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการและสถานศึกษาต้นสังกัด กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ฯลฯ

3) ด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors: E) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องสภาพและแนวโน้มเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ภาวะทางการเงิน การว่างงาน อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยและการลงทุนต่าง ๆ ฯลฯ

4) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio - Cultural Factors: S) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องโครงสร้างประชากร ระบบการศึกษา ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี แนวคิดอนุรักษ์คุณภาพชีวิต การอนามัย กระแสสังคม และชุมชนที่ล้อมรอบสถานศึกษา ความต้องการของประชาชน ปัญหาของสังคม เครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาครัฐ ฯลฯ

5) ด้านเทคโนโลยี (Technological Factors: T) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สารสนเทศ เทคโนโลยีการบริหาร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

เพื่อให้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษามีความแม่นยำ เชื่อถือได้ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีขั้นตอนในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกดังนี้

1) การตรวจสอบ (Scanning) เป็นการศึกษาหรือตรวจสอบถึงปัจจัยในด้านต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีความสำคัญเป็นโอกาส เอื้อต่อการทำให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์มีอะไรบ้างหรือมีปัจจัยที่เป็นอุปสรรคไม่เอื้ออะไรบ้าง รวมทั้งปัจจัยเหล่านั้นมีการเปลี่ยนแปลงในด้านใดบ้างจะทำให้ทราบถึงข้อมูลทั้งในอดีตและปัจจุบัน

2) การพยากรณ์ (Forecasting) เป็นการนำข้อมูลที่ได้รับจากขั้นการตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายนอก ทั้งในอดีตและปัจจุบัน มาคาดการณ์และพยากรณ์ถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งขั้นตอนการพยากรณ์นี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อสถานศึกษา เนื่องจากข้อมูลหรือแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันจะทำให้

สถานศึกษาสามารถจัดทำหรือเตรียมกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ในภายภาคหน้า

3) การประเมิน (Assessing) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการนำข้อมูลของสภาวะแวดล้อมภายนอกในขั้นตอนการตรวจสอบและการพยากรณ์ (Forecasting) มาวิเคราะห์และประเมินดูว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาวะนั้น ๆ จะมีผลต่อสถานศึกษาอย่างไรบ้าง ทั้งในแง่โอกาสและอุปสรรค

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เป็นการวิเคราะห์ถึงแนวโน้มของตัวแปรปัจจัยที่เป็นจุดแข็ง (Strengths: S) และจุดอ่อน (Weaknesses: W) ที่สถานศึกษาสามารถควบคุม/บริหารจัดการได้และมีอิทธิพลโดยตรงที่แสดงถึงศักยภาพของสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในทางด้านการศึกษาเดิมจะนิยมใช้ประเด็นสำคัญมาวิเคราะห์ที่เรียกว่า 2S4M หรือการใช้หลักการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ McKinsey 7S ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แบบ 2S4M คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา โดยนำปัจจัย 6 ด้านมาวิเคราะห์ ประกอบด้วย

1) ด้านโครงสร้างและนโยบาย (Structure: S1) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องโครงสร้าง การบริหารจัดการสถานศึกษา โครงสร้างการแบ่งหน้าที่ทำงาน ระบบงาน นโยบายฯลฯ

2) ด้านผลผลิตและการบริการ (Service: S2) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องการให้บริการทางการศึกษา คุณภาพของการให้บริการ คุณภาพนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ

3) ด้านบุคลากร (Man: M1) เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณคุณภาพความเพียงพอของบุคลากร การพัฒนาบุคลากร ขวัญกำลังใจ ความก้าวหน้า ความรู้ความสามารถและทักษะของบุคลากร ฯลฯ

4) ด้านประสิทธิภาพทางการเงิน (Money: M2) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องความเพียงพอของงบประมาณ แผนการบริหารงบประมาณ ประสิทธิภาพการใช้เงิน ความประหยัดความคุ้มค่า ความคล่องตัวในการเบิกจ่าย ฯลฯ

5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material: M3) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องความเพียงพอของสื่อ วัสดุครุภัณฑ์ คุณภาพของสื่อการใช้และการบำรุงรักษาสื่อ เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ ฯลฯ

6) ด้านการบริหารจัดการ (Management: M4) เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องระบบการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของบุคลากร การกระจายอำนาจ การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร การประชาสัมพันธ์ การระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน ฯลฯ

จากการศึกษาการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) สรุปได้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (External environment) โดย SWOT Analysis ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส (Opportunities) หรืออุปสรรค (Threats) และสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) หรือจุดอ่อน (Weaknesses) มากำหนดเป็นกลยุทธ์ในการบริหาร

2.1.5 การกำหนดกลยุทธ์

Koontz and Weihrich (1988) นำเสนอการกำหนดกลยุทธ์โดยใช้เครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีชื่อว่า TOWS Matrix ไว้ว่าเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ระบบซึ่งเป็นการจับคู่ระหว่างภาวะคุกคามและโอกาสจากภายนอกขององค์การกับจุดอ่อนและจุดแข็งภายในองค์การ โดยการวิเคราะห์สถานการณ์ตามรูปแบบนี้จะเริ่มพิจารณาจากภาวะคุกคามก่อนเพราะการวางแผนกลยุทธ์จำเป็นต้องพิจารณาผลของวิกฤตปัญหาและภาวะคุกคามเป็นอันดับแรก ทั้งนี้กลยุทธ์สำหรับการวิเคราะห์สถานการณ์ตามรูปแบบ TOWS Matrix มี 4 ประเภท (Four Alternative Strategies) ดังนี้

1. กลยุทธ์ SO: Maxi – Maxi มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาจุดแข็งร่วมกับโอกาสเพื่อกำหนดกลยุทธ์เพิ่มศักยภาพ/กลยุทธ์เชิงรุก/เชิงรุกระยะยาว โดยนำจุดแข็งที่มีมาเสริมสร้างและนำโอกาสที่เปิดให้มาทำประโยชน์อย่างเต็มที่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลยุทธ์ที่มีศักยภาพสูงสุดในการบรรลุความสำเร็จ

2. กลยุทธ์ WO: Mini - Maxi มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาจุดอ่อนร่วมกับโอกาสเพื่อกำหนดกลยุทธ์เร่งพัฒนา/กลยุทธ์การพลิกตัว/กลยุทธ์เชิงรุกระยะสั้น โดยแก้ไขจุดอ่อนและนำโอกาส ที่เปิดให้มาทำประโยชน์อย่างเต็มที่ ซึ่งจุดอ่อนบางประการจำเป็นต้องมีการพัฒนาหรือกำหนดสมรรถนะให้บุคลากรเป็นแนวปฏิบัติ เช่น การพัฒนาด้านเทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากรตามทักษะที่จำเป็นเพื่อเอาชนะจุดอ่อน ส่วนมุมมองภายนอกเป็นการใช้โอกาสภายนอกมาเป็นประโยชน์ในการวางแผนงาน

3. กลยุทธ์ ST: Maxi-Mini มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาจุดแข็งร่วมกับภาวะคุกคามเพื่อกำหนดกลยุทธ์สร้างภูมิคุ้มกัน/กลยุทธ์การแตกตัวหรือขยายขอบข่ายกิจการ/เชิงรุกระยะยาว โดยใช้ประโยชน์จากจุดแข็ง หลีกภัยภาวะคุกคามและหาแนวทางดำเนินการที่จะทำให้โรงเรียนเกิดความสูญเสียน้อยที่สุด อีกทั้งเป็นการเพิ่มจุดแข็งที่มีอยู่เดิมและเพิ่มจุดแข็งที่ยังไม่มี เช่น ด้านเทคโนโลยี การเงิน การจัดการ หรือการตลาด ทั้งนี้เพื่อเป็นการใช้จุดแข็งในการรับมือหรือหลีกเลี่ยงกับภาวะคุกคามจากภายนอก

4. กลยุทธ์ WT: Mini-Mini มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาจุดอ่อนร่วมกับภาวะคุกคามเพื่อกำหนดกลยุทธ์แก้วิกฤต/กลยุทธ์เชิงป้องกันหรือตั้งรับ/เชิงรุกระยะสั้น โดยพยายามลดจุดอ่อนหลีกภัย ภาวะคุกคามและหาแนวทางดำเนินการเพื่อให้เกิดความสูญเสียน้อยที่สุดและช่วยในการกำหนดรูปแบบการค่าร่วมกัน (Joint-Venture) การตัดทอน (Retrench) และการสะสางหนี้สิน (Liquidate) หรือการรวมธุรกิจ

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2556) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องมาจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก โดยนำเอาจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และข้อจำกัด (Threats) ที่ได้นั้นเข้ากระบวนการตารางตาข่าย (TOWS Matrix) โดยยึดแนวทางการบูรณาการตัวแปรทีละคู่ซึ่งสามารถจำแนกกลยุทธ์ที่ได้ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. กลยุทธ์ SO เป็นกลยุทธ์ที่การมุ่งเน้นการรวมพลังระหว่างจุดแข็งจากภายในองค์การ กับโอกาสอันดีที่ได้มาจากภายนอกขององค์การ ซึ่งกลยุทธ์นี้ถือได้ว่าเป็นจุดเด่นและมีพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาองค์การมากที่สุด

2. กลยุทธ์ ST เป็นกลยุทธ์ที่การมุ่งเน้นการนำเอาจุดแข็งขององค์การมาแหวกล้อมหรือ เอาชนะข้อจำกัดที่มาจากภายนอกขององค์การ ซึ่งกลยุทธ์จะมีลักษณะเป็นเชิงรุก

3. กลยุทธ์ WO เป็นกลยุทธ์ที่การมุ่งเน้นความพยายามที่จะนำเอาความโชคดีที่เป็นโอกาส อันมาจากภายนอกองค์การมาลดระดับความเข้มข้นของจุดอ่อนที่เกิดขึ้นภายในองค์การ

4. กลยุทธ์ WT เป็นกลยุทธ์ที่การมุ่งเน้นการหลบหลีกโดยไม่เน้นการต่อสู้หรือเผชิญหน้า เนื่องจากองค์การมีทั้งจุดอ่อนและข้อจำกัด ดังนั้นกลยุทธ์การหลบหลีกจึงเป็นแนวทางอันสำคัญ

การกำหนดกลยุทธ์ต้องเลือกใช้คำที่บ่งบอกทิศทาง แนวทาง หรือวิธีการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และสอดคล้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) อธิบายไว้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) เป็นวิธีการหรือแนวทางหนึ่งที่จะทำให้รู้ว่าสถานศึกษามีจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ดังนี้

1. จุดแข็ง (Strengths) หมายถึง ปัจจัยหรือองค์ประกอบหลักของสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงานที่เป็นข้อดีหรือข้อเด่นหรือจุดแข็งที่ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานได้รับผลผลิตในทางที่ดี

2. จุดอ่อน (Weakness) หมายถึง ปัจจัยหรือองค์ประกอบหลักของสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงานที่เป็นจุดอ่อนที่ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานได้รับผลผลิตที่ไม่คุ้มค่า หรือผลเสียหาย

3. โอกาส (Opportunities) หมายถึง ปัจจัยหรือองค์ประกอบหลักของสภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานที่เอื้ออำนวย หรือช่วยสนับสนุนทำให้ภารกิจของหน่วยงานประสบความสำเร็จมากขึ้น

4. อุปสรรค (Threats) หมายถึง องค์ประกอบหรือปัจจัยหลักของสภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษาที่เป็นอุปสรรค ภัยคุกคามหรือข้อจำกัดที่ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาชีวิต ความเป็นอยู่ที่ยากไร้ อยู่ห่างไกลความเจริญ ด้านการคมนาคม การสื่อสาร ภัยธรรมชาติ เป็นต้น

<table>
<tr><td rowspan="4">S(Strengths)</td><td colspan="2">O (Opportunities)</td><td rowspan="4">W (Weakness)</td></tr>
<tr><td>จุดแข็ง (+) มีโอกาส (+)
เสริมสร้าง, เพิ่ม, ขยาย
S (Strengths)</td><td>จุดอ่อน (-) มีโอกาส (+)
พัฒนา, ปรับปรุง, แก้ไข
W (Weaknesses)</td></tr>
<tr><td>จุดแข็ง (+) อุปสรรค (-)
พัฒนา, ปรับปรุง เพื่อรอโอกาส
ภายนอกมีความพร้อม</td><td>จุดอ่อน (-) อุปสรรค (-)
รีบเร่ง, ทบทวน, ปรับปรุง</td></tr>
<tr><td colspan="2">T (Threat)</td></tr>
</table>

ภาพที่ 2.2 การวิเคราะห์ตำแหน่งหรือสถานภาพขององค์กร
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550)

จากการศึกษาการกำหนดกลยุทธ์สรุปได้ว่า ภายหลังจากได้ข้อมูลการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามแล้ว จึงนำไปจับคู่เพื่อแสดงตำแหน่งหรือสถานภาพขององค์กร (TOWS Matrix) เพื่อกำหนดกลยุทธ์ ดังนี้ 1) จุดแข็ง (+) มีโอกาส (+) (SO) 2) เสริมสร้าง, เพิ่ม, ขยาย 3) จุดอ่อน (-) มีโอกาส (+) (WO) พัฒนา, ปรับปรุง, แก้ไข 4) จุดแข็ง (+) อุปสรรค (-) (ST) พัฒนา,

ปรับปรุง เพื่อรอโอกาสภายนอกมีความพร้อม 5) จุดอ่อน (-) อุปสรรค (-) (WT) รีบเร่ง, ทบทวน, ปรับปรุง, ปรับเปลี่ยน

2.1.6 การนำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติ

บุญเลิศ เย็นคงคา (2554) กล่าวว่า การนำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติหรือการพัฒนากลยุทธ์ (Strategy) คือ ทางเลือกที่ดีที่สุดที่องค์การเลือก ดำเนินการจากจุดที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปสู่เป้าหมายในอนาคตที่กำหนดไว้ การพัฒนากลยุทธ์ต้องคำนึงถึงโอกาสและอุปสรรค ตลอดจนจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การแล้วเลือกวิธีที่ได้เปรียบคู่แข่งขันมากที่สุด การกำหนดนโยบาย ซึ่งนโยบาย หมายถึงแนวปฏิบัติอย่างกว้าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงระหว่างการกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินการตามกลยุทธ์ขององค์การ กลยุทธ์เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในการจัดการกลยุทธ์ เมื่อองค์กรได้วิเคราะห์ปัจจัยด้านต่าง ๆ กำหนดทิศทางขององค์กรและเลือกกลยุทธ์แล้ว จะต้องนำเอากลยุทธ์มาดำเนินการประยุกต์ปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งต้องมีการเสริมสร้างทักษะความสามารถบุคลากรทั้งในระดับบริหารและปฏิบัติการให้เหมาะสมกับกลยุทธ์ขององค์กร

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์ และคณะ (2555) กล่าวว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นการนำกลยุทธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการจัดโครงสร้างบุคลากรและการประสานงานอย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาการนำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติสรุปได้ว่า การนำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ผ่านการตัดสินใจแล้ว โดยคำนึงถึงโอกาสและอุปสรรค ตลอดจนจุดแข็งและจุดอ่อน ดำเนินการกำหนดเป็นวิธีการดำเนินงาน โดยประยุกต์ปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งในขั้นตอนนี้จะนำผลการวิเคราะห์มาจัดทำเป็นกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อสรุป และนำไปตรวจสอบประเมินผลต่อไป

2.1.7 การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์

สาคร สุขศรีวงศ์ (2552) กล่าวว่า การประเมินผลกลยุทธ์เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการจัดการกลยุทธ์ เมื่อองค์การได้นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติแล้ว จำเป็นต้องตรวจสอบติดตามตลอดจนการประเมินผล เพื่อตรวจสอบสอบว่ากลยุทธ์นั้นบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ซึ่งประเภทหรือวิธีการประเมิน ซึ่งมีความจำเป็นและมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการตรวจสอบกลยุทธ์ว่ามีคุณภาพประสิทธิภาพประสิทธิผลเที่ยงตรง เชื่อถือได้เพียงใด สามารถแบ่งประเภทหรือวิธีการประเมิน ออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนี้

1. การประเมินเชิงคุณภาพตามแนวคิดของ Eisner (1976) เป็นการตรวจสอบกลยุทธ์เชิงคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีวิธีการแตกต่างจากการดำเนินการเชิงวิทยาศาสตร์หรือเชิงปริมาณ เนื่องจากการศึกษาในบางเรื่องต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าตัวเลขที่นำมาพิจารณาแนวทางการประเมินกลยุทธ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิไว้ การประเมินโดยแนวทางนี้จะเน้นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็น ที่ถูกนำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวโยงกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานปัจจัยต่าง ๆ จึงได้เสนอแนวทางการประเมินรูปแบบโดย ผู้ทรงคุณวุฒิไว้ดังนี้

1.1 การประเมินโดยแนวทางนี้จะเน้นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้ง เฉพาะในประเด็นที่ถูกนำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวโยงกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

การตัดสินใจเสมอไปแต่อาจจะผสมผสานปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจารณญาณของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

1.2 รูปแบบการประเมินที่เป็นความเฉพาะทางในเรื่องที่จะประเมินโดยที่พัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งและต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ในวงการอุดมศึกษา ซึ่งนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง

1.3 รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดีมาตรฐานและเกณฑ์มาจากประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒินั้น ๆ

1.4 รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

2. การประเมินเชิงปริมาณตามแนวคิดของ McMillan & Schumacher (2001) การประเมินเชิงปริมาณตามแนวคิดของ McMillan & Schumacher (2001) เป็นการตรวจสอบกลยุทธ์เชิงปริมาณตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นประโยชน์ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสมและด้านความถูกต้อง ดังต่อไปนี้

2.1 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) เป็นมาตรฐานเพื่อให้แน่ใจว่าการประเมินผลจะช่วยให้การปฏิบัติงานของผู้ประเมินผลได้ข้อมูลตามต้องการมุ่งเน้นในด้านของผลการประเมินที่ต้องใช้ข้อมูล หรือสารสนเทศที่ผู้ใช้ผลการประเมินต้องการและนำไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานได้

2.2 มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) เป็นมาตรฐานเพื่อแน่ใจว่าการประเมินผลจะต้องเป็นจริง ประหยัดและมีข้อความที่เหมาะสม

2.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standard) เป็นมาตรฐานเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ จริยธรรมและคำนึงถึงสวัสดิการของผู้เกี่ยวข้องและผู้รับผลกระทบจากผลการประเมินผลมาตรฐานเหล่านี้

2.4 มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard) เป็นมาตรฐานที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของการปฏิบัติที่กำหนดคุณค่า ได้กำหนดว่าวิธีการใช้ในการประเมินต้องมีความถูกต้องโดยผู้ให้ข้อมูลหรือสารสนเทศที่เชื่อถือได้ ต้องสามารถวัดในสิ่งต้องการวัดได้จริงใช้วิธีวิเคราะห์และเสนอผลการประเมินที่ถูกต้อง ไม่ลำเอียงมีความเป็นปรนัย

นอกจากนี้ได้ศึกษาวิธีการประเมินกลยุทธ์เพิ่มเติม ดังนี้

ประทีป ทับโทน (2566) วิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนสังกัดเทศบาล การตรวจสอบกลยุทธ์เชิงคุณภาพโดยสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และประเมินเชิงปริมาณในด้านความถูกต้องและความเป็นไปได้

กิตติวัฒน์ ธนพัฒน์โยธิน (2564) วิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในขั้นตอนของ

การประเมินกลยุทธ์ จะใช้วิธีการตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ที่ร่างขึ้น โดยใช้เทคนิคการจัดประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

สิริกานต์ เอื้อธารากุล (2563) วิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ด้วยวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นกลยุทธ์ที่มีความสอดคล้องความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

สรรเพชญ โทวิชา (2560) วิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา การตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารของสถานศึกษาสมรรถนะสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย การตรวจสอบเชิงคุณภาพ เป็นการตรวจสอบหรือประเมินกลยุทธ์ โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการตรวจสอบเชิงปริมาณ เป็นขั้นตอนของการนำกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ไปตรวจสอบตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน 1) ด้านความเป็นประโยชน์ 2) ด้านความเป็นไปได้ 3) ด้านความเหมาะสม และ 4) ด้านความถูกต้อง

นงนุช สุระเสน (2557) วิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรวจสอบและยืนยันการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจัดสนทนากลุ่มประเมินกลยุทธ์ในด้านเป็นประโยชน์ (Utility Standard) ให้มีความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) ในการนำไปใช้ให้มีความเหมาะสม (Propriety Standard) และถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standard)

จากการศึกษาแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินกลยุทธ์และการพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษา จะเห็นว่าการเลือกวิธีการประเมินจะนิยมประเมินเชิงคุณภาพและปริมาณ ซึ่งกำหนดลักษณะการประเมินตามความจำเฉพาะของกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา เป็นกรอบหรือทิศทางที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำไปใช้ในการบริหารงาน โดยกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน การมอบหมายงาน หรือการตัดสินใจ เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ที่วางไว้

2.2.1 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องการจัดระบบการศึกษา เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องในองค์กรที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งภารกิจและขอบข่ายงานในการบริหารสถานศึกษานั้นมีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป (ประภาศิริ สุรพันธ์, 2550) ซึ่งมนทิพย์ ทรงกิติพิศาล (2552) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า

การจัดการส่งเสริมช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ โดยศิลป์ชัย อ่วงตระกูล (2552) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลมืออาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

จากการศึกษาความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการในการทำงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนงานในโรงเรียนมีคุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุด ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม โดยผ่านวิธีการของการจัดองค์การ การสั่งการ การอำนวยความสะดวก และการปรับปรุงการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่ต้องดำเนินการ

2.2.2 ขอบข่ายและภารกิจในการบริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดทิศทางการบริหารไว้ในมาตรา 39 ว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง สถานศึกษาจึงมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ด้านการบริหารด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ในขณะเดียวกันต้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับบริบทของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องกำหนดเป้าหมายของตนเองในการพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข ณ ระดับใดระดับหนึ่ง อาจแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวกับการศึกษา ดังนี้

1) การบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ เป็นงานหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษา มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว กลุ่มสถานศึกษานิติบุคคลภายใต้การสนับสนุนของสภาการศึกษาได้เสนอแนวคิดในการปรับระบบบริหารจัดการของสถานศึกษาด้านการบริหารวิชาการให้มีอิสระและคล่องตัวยิ่งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556)

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น

2. เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

ภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ (2563) ได้สรุปความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่าหมายถึง กระบวนการในการบริหารงานครอบคลุมกระบวนการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ การปรับปรุงและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน โดยเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับครู นักเรียนและบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน หลักสูตร การประเมินผล การจัดการสอน การนิเทศ และการติดตามการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งการดำเนินกิจการหรือการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามพันธกิจ และเป้าหมายสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้เสนอความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูงสุด หรือการบริหารงานที่ให้พลเมืองมีความรู้ มีคุณธรรมสามารถประกอบอาชีพ ดำรงตนให้เป็นพลเมืองดี ช่วยพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ เป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่เป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกอย่างซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ

Hersey, Blanchard and Johnson (2001) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นงานที่ปฏิบัติกับบุคคลในสถานศึกษา โดยอาศัยบุคคลทั้งรายบุคคลและกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของหน่วยงาน

Gorton (1983) กล่าวว่า การบริหารวิชาการว่า หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข การเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งได้แก่ งานด้านหลักสูตร การจัดแผนการเรียน การจัดตารางการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผลรวมถึงการนิเทศการสอน

Sergiovanni (1980) กล่าวว่า การบริหารวิชาการว่า หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี

จากการศึกษาการบริหารวิชาการสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการเป็นกระบวนการบริหารงานในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน งานด้านวัสดุ สื่อการเรียนการสอนงานวัดผลประเมินผล งานนิเทศ งานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของ

หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือกิจการทุกอย่างภายในสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดหลักการของการบริหารวิชาการ ไว้ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม

2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด

3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้

4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีวัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้เสนอหลักการของการบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

1. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2. สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด

3. ส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้

4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น

5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาการศึกษา

กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการในเรื่องดังต่อไปนี้

1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2) การวางแผนงานด้านวิชาการ
3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9) การนิเทศการศึกษา

10) การแนะแนว

11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

อรุณี ทองนพคุณ (2558) กล่าวว่า หลักการบริหารวิชาการ เป็นกิจกรรมในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดโดยรวบรวมข้อมูล กำกับ ดูแล นิเทศ และติดตามเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลและการเทียบโอน ผลการเรียนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า ขอบข่ายของการบริหารวิชาการว่า ประกอบด้วย

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงาน ดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษา ความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่การจัดขั้นตอนและเวลาในการทำงาน

1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษา ดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษาและความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้นครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือเอกสารจากที่ครูเตรียมเอง

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวทันวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

2.6 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียนนักศึกษา รู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษาของนักศึกษา เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูเลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือ แนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

จากการศึกษาหลักการบริหารวิชาการสรุปได้ว่า หลักการบริหารวิชาการ เป็นกิจกรรมในสถานศึกษา เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยการรวบรวมข้อมูล กำกับดูแลนิเทศและติดตามเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ทั้งนี้ในการบริหารวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

2) การบริหารงบประมาณ

สำนักงบประมาณได้ดำเนินการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting : PBB) เพื่อให้สามารถจัดสรรงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิผล มีความเป็นธรรม และมีความโปร่งใส โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และให้ยึดหลักความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยมีวัตถุประสงค์ให้หน่วยงานมีอิสระในการจัดการทรัพยากรได้อย่างคล่องตัวมากขึ้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ อาทิ การปกครองดูแลบำรุงรักษาใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การจดทะเบียนสิทธิ์เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ การมีอิสระในการบริหารจัดการงบประมาณตามที่ได้รับวงเงินและได้รับการมอบอำนาจ การมีอิสระในการบริหารจัดการเกี่ยวกับพัสดุ การรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ ดังนั้นการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาโดยเฉพาะการแสวงหา การระดมทุนและทรัพยากรเพื่อใช้ในการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างคุ้มค่าและประหยัด ปัจจุบันสถานศึกษามีฐานะเป็นหน่วยงบประมาณและหน่วยบริหารการเงินของตนเอง โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำกับ ดูแล แม้ว่าจะมีฐานะนิติบุคคลตามกฎหมาย อาจทำให้สถานศึกษายังขาดความเป็นอิสระในการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามความต้องการอย่างแท้จริง การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่เป็นนิติ

บุคคลได้กำหนดให้สถานศึกษาสามารถจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งการจัดหารายได้จากการให้บริการที่ต้องนำมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ที่ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน เพื่อให้การบริหารงบประมาณ การเงิน และบัญชีของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลสอดคล้องกับหลักการดังกล่าวประกอบกับเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ โดยปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณีต้องกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของตนไปยังสถานศึกษาผ่านกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร

Jordan (1985) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง รายจ่ายช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา ช่วงระยะเวลาดังกล่าว ปกติกำหนดไว้หนึ่งปี โดยกฎหมายงบประมาณเป็นหัวใจของกระบวนการจัดการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการตัดสินใจทั้งในทางตรงและทางอ้อม แผนงบประมาณและแผนการศึกษาที่ดี จะทำให้เป้าหมายของการศึกษาบรรลุผล

Kohler (1956) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง แผนการคลังที่จะนำมาใช้ในการควบคุมการปฏิบัติการ และจะต้องมีการประมาณต้นทุนในอนาคต แผนการคลังต้องมีลักษณะเป็นระบบ เพื่อต้องการให้การใช้กำลังคน วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรอื่น ๆ เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด

ดังนั้นการบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับนโยบาย และแผนงานการงบประมาณ งานการจัดหารายได้ และกองทุนโรงเรียน งานการบริหารทรัพย์สินและผลประโยชน์ในสถานศึกษา งานการเงินและการบัญชี งานพัสดุและงานจัดจ้าง บริการงานงบประมาณ การตรวจสอบผลงานและการเงิน

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดหลักการบริหารงบประมาณ ไว้ดังนี้

1. ยึดหลักความเท่าเทียมและความเสมอภาคทางการศึกษาของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณ มาตรฐานการจัดการทางการเงินทั้ง 7 ด้าน เพื่อรองรับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ดังนี้

2.1 การวางแผนงบประมาณ

2.2 การคำนวณต้นทุนผลผลิต

2.3 การจัดระบบการจัดหาพัสดุ

2.4 การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ

2.5 การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน

2.6 การบริหารสินทรัพย์

2.7 การตรวจสอบภายใน

3. ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นลักษณะของวงเงินรวมแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาซึ่งอยู่ในระยะของการพัฒนา

4. มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัวควบคู่กับความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงาน และทรัพยากรที่ใช้

กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านงบประมาณ ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

4. การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

11. การวางแผนพัสดุ

12. การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

14. การจัดหาพัสดุ

15. การควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

17. การเบิกเงินจากคลัง

18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

19. การนำเงินส่งคลัง

20. การจัดทำบัญชีการเงิน

21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

22. การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

จีระ หงส์ลดารมภ์ (2550) กล่าวว่า ขอบข่ายของการบริหารงบประมาณว่า ประกอบด้วย

1. ให้สถานศึกษามีวัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่ เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

2. ในกิจการทั่วไปของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้แทนนิติบุคคลสถานศึกษา

3. ให้สถานศึกษามีอำนาจปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษา เว้นแต่การจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่มีผู้อุทิศให้สถานศึกษาต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และเมื่อจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์แล้วให้สถานศึกษารายงานให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบโดยเร็ว

4. ในกรณีที่ต้องมีการจดทะเบียนสิทธิ์ขึ้นทะเบียน หรือดำเนินการทางทะเบียนใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษา ให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการทางทะเบียน ดังกล่าวในนามนิติบุคคลสถานศึกษา

5. ในกรณีนิติบุคคลสถานศึกษาถูกฟ้องคดี ให้สถานศึกษารายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ เพื่อดำเนินการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินคดีโดยเร็ว

6. สถานศึกษาจะมีอิสระในการบริหารงบประมาณในส่วนของที่ตั้งไว้สำหรับสถานศึกษาตามที่ได้รับการกำหนดวงเงิน และได้รับมอบอำนาจจากเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ยกเว้นงบประมาณในหมวดเงินเดือน

7. สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัสดุในส่วนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ หรืออยู่ในวงเงินงบประมาณที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

8. การรับบริจาคเงิน หรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษา ให้สถานศึกษาบริจาคตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการและตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

9. การบริหารจัดการเกี่ยวกับการเงิน และบัญชีของสถานศึกษาบริจาคตามระเบียบที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

10. ให้สถานศึกษาจัดทำบัญชีแสดงรายการรับจ่ายเงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้เป็นหลักฐานและรายงานให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบทุกสิ้นปีงบประมาณ

จาการศึกษาการบริหารงบประมาณสรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ เป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษาโดยการจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา และจัดสรรงบประมาณตามโครงการและกิจกรรมในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา มีการตรวจสอบ ติดตามประเมินผล รายงานผลการใช้เงิน รวมทั้งการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การควบคุม ดูแลบำรุงรักษาพัสดุของสถานศึกษาให้เพียงพอและเป็นปัจจุบันมีความพร้อมต่อการใช้งาน

3) การบริหารงานบุคคล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บทในการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น มีมาตรฐานและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษากำหนดให้ยึดหลักการมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ การมีส่วนร่วมและให้กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ดังนั้นพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นกฎหมายที่จัดระเบียบบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีบทบัญญัติให้เป็นไปตามหลักการที่กำหนด โดยบัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการแบ่งการบริหารราชการเป็นส่วนกลางเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคล และยังกำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะที่เป็นสถานศึกษามี

ฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีเป้าหมายให้สถานศึกษามีความคล่องตัวและมีอิสระ ในด้านวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และบริหารทั่วไป

จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการและปฏิบัติหน้าที่ได้ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 กำหนดให้ปลัดกระทรวงหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษาในแต่ละด้านไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตนแล้วแต่กรณี (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556)

ศิริรัตน์ มกรพฤกษ์ (2559) กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน ได้แก่ 1) การวางแผนกำลังคน กำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือน 2) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน 4) วินัยและการดำเนินการทางวินัย และ 5) การให้พ้นจากงาน

Beach (1980) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายและโครงการเกี่ยวกับตัวบุคคล การคัดเลือกบุคคล ฝึกอบรม การกำหนดสิ่งตอบแทนต่าง ๆ การเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การสร้างภาวะผู้นำตลอดจนการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีการทำงานในองค์การหรือหน่วยงาน

Joyce (1992) ไกล่าวว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การวางแผนอัตรากำลังคน การสรรหาบุคลากร และการบรรจุแต่งตั้ง

ดังนั้น การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับการวางนโยบาย การวางแผน การวางระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับตัวบุคคล ซึ่งเป็นภารกิจของผู้บริหารที่จะใช้ศิลปะและกลยุทธ์ ดำเนินกิจกรรมทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร ตั้งแต่การวางแสวงหา คัดเลือกและบรรจุ บำรุงรักษา เพื่อให้ปัจจัยด้านบุคลากรขององค์กรเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดและเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์

จาการศึกษาการบริหารงานบุคคลสรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลนั้นเป็นหลักการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่อง ในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามนโยบายกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยหลักธรรมาภิบาล

กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล ในเรื่องดังต่อไปนี้

1) การวางแผนอัตรากำลัง
2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
6) การลาทุกประเภท

7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน

8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

12) การออกจากราชการ

13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

14) การจัดทำ บัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

จาการศึกษาการบริหารงานบุคคลสรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล มีขอบข่ายครอบคลุมงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมาย

4) การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และช่วยอำนวยความสะดวกให้ภารกิจหลักขององค์กรดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้ลงสู่ผู้เรียนอย่างแท้จริง เช่น งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ งานประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา งานธุรการ งานดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม งานรับนักเรียน งานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานกิจการนักเรียน งานประชาสัมพันธ์ทางการศึกษา งานควบคุมภายในหน่วยงาน เป็นต้น การมอบอำนาจให้สถานศึกษาสามารถกำหนดระเบียบหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารทั่วไปได้อย่างเบ็ดเสร็จภายในองค์กร โดยสามารถกำหนดขั้นตอนการบังคับบัญชาในการบริหารด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ให้มีความยืดหยุ่นสูง เกิดความคล่องตัว สะดวกรวดเร็ว เป็นการบริหารแบบเบ็ดเสร็จในองค์กรที่ดี ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เอื้อต่อการพัฒนา

อัจฉรา จงดี (2560) กล่าวว่า การบริหารทั่วไป เป็นการดำเนินงานของสถานศึกษาในการให้บริการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้สามารถดำเนินไปตามจุดหมายที่ต้องการ งานบริหารทั่วไปในสถานศึกษาจึงเปรียบเสมือนส่วนที่คอยประสานงาน และสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ยุทธนา ล้ำเลิศ (2565) กล่าวว่า การบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานที่เน้นไปทางด้านการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานและให้บริการแก่หน่วยงานภายในของสถานศึกษา

โดยให้บริการด้านการศึกษาทุกรูปแบบ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เป็นตัวประสานที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนและงานต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างสะดวกราบรื่น บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

Candoli and et al (1992) กล่าวว่า การบริหารทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการจัดเตรียมหรือการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับทั้งในการให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ระบบสถานศึกษา

Joyce (1992) กล่าวว่า การบริหารทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้การบริหารงานอื่น ๆ ในแผนงานโดยมีหน้าที่หลักคอยประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนและคอยอำนวยความสะดวกในทุกรูปแบบ

Brown (1993) กล่าวว่า การบริหารทั่วไป เป็นการบริหารหน่วยงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้สามารถดำเนินไปตามจุดหมายหรือตามที่ต้องการ

จากการศึกษา การบริหารทั่วไปสรุปได้ว่า การบริหารทั่วไปเป็นการบริหารงานในด้านที่เกี่ยวกับการจัดระบบเกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารองค์การ งานเอกสารต่าง ๆ งานติดต่อกับบุคคล มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินกิจการไปได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดหลักการในการบริหารทั่วไป ไว้ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2. มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามหลักการการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตามกฎเกณฑ์ กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

3. มุ่งพัฒนาองค์กรทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม สามารถเชื่อมโยง ติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4. การบริหารทั่วไป เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสานส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยตามบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น

จากการศึกษาสรุปได้ว่า หลักการบริหารทั่วไป นั้นเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการงานอื่น ๆ ให้บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนด มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านการบริหารทั่วไป ในเรื่องดังต่อไปนี้

1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8) การดำเนินงานธุรการ
9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
11) การรับนักเรียน
12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
15) การทัศนศึกษา
16) งานกิจการนักเรียน
17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
20) การรายงานผลการปฏิบัติงาน
21) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
22) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การบริหารทั่วไป เป็นงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในสถานศึกษาด้วยความมีส่วนร่วมจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายโดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้และเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2.3 มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ยึดตามสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 ที่มาของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงกับมิติเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมศาสนาและการเมือง เพื่อสร้างศักยภาพของคนไทยให้เป็นกำลังคนคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมทั้งสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดจนเป็นผู้ที่มีทักษะ ความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและการทำงาน เพื่อให้คนไทยเป็นบุคคลที่มีความพร้อมต่อการดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 โดยการบูรณาการความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาคประชาชนในการร่วมกันพัฒนามาตรฐานการศึกษาไทยสู่สากลอย่างยั่งยืน

“มาตรฐานการศึกษาของชาติ” หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ที่แม้แตกต่างตามบริบทของท้องถิ่นและของสถานศึกษา แต่มีจุดหมายร่วมคือ “ธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก” สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการเมืองต่อไปได้

2.3.2 หลักการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งกำหนดผ่านกรอบ (Framework) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษานี้ จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 กฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนงานทั้งหลายเหล่านี้ ต่างมีอุดมการณ์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและความสามารถสูง พัฒนาตนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งยังคาดหวังให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา สามารถเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

2.3.3 เป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่ง ยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษาและใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามหลักการในการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้

จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ แนวทางในการจัดการศึกษาและจัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็นของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นกับผู้เรียนทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษาและเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนในระหว่างที่กำลังศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็น“คุณลักษณะของคนไทย 4.0” ที่สามารถสร้างความมั่นคงมั่งคั่งและยั่งยืนให้กับประเทศ เป้าหมายสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาคือ การให้อิสระสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียนที่สอดรับกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดว่า สถานศึกษาเป็นผู้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (การประเมินตนเอง) โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามบริบท ระดับและประเภทการศึกษาของสถานศึกษา และให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกตามรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและประเด็นอื่น ๆ ผ่านหน่วยงานต้นสังกัด โดยมุ่งหมายให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา พ.ศ. 2561 ในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและจัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็นของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นกับผู้เรียนทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษาและเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนในระหว่างที่กำลังศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็น“คุณลักษณะของคนไทย 4.0” ที่สามารถสร้างความมั่นคงมั่งคั่งและยั่งยืนให้กับประเทศ

2.3.4 ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education: DOE)

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE Thailand) หมายถึง คุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้องธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลกนั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่ำดังต่อไปนี้

1) ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นผู้มีความเพียรใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคม

3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติบนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรมความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

4) ค่านิยมร่วมของสังคม

4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์ ผู้เรียนมีความอดทน มุ่งมั่นทำสิ่งใด ๆ ให้เกิดผลสำเร็จอย่างไม่ย่อท้อต่อความลำบาก เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ส่วนรวม ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

4.2) ความพอเพียง ผู้เรียนมีความสมดุลรอบด้านทั้งความรู้คุณธรรมและทักษะที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงความสมดุลทั้งประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน และสังคม

4.3) วิถีประชาธิปไตย ผู้เรียนยึดมั่นในการมีส่วนร่วม การเคารพกติกา สิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบ การรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข

4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค ผู้เรียนเคารพความแตกต่างและให้ความสำคัญแก่ผู้อื่นโดยปราศจากอคติ แม้มีสถานภาพแตกต่างกันทางเศรษฐกิจ สังคม เชื้อชาติ ถิ่นที่อยู่ วัฒนธรรมและความสามารถ

5) คุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

5.1) คุณธรรม คือ ลักษณะนิสัยที่ดี และคุณลักษณะที่ดีด้านคุณธรรมพื้นฐาน การรู้ถูกผิด ความดีงาม จริยธรรม จรรยาบรรณในการเป็นสมาชิกของสังคม เช่น ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต คือ ทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้เพื่อโลกดิจิทัลและโลกในอนาคต เช่น การรู้วิธีเรียน ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะชีวิตและทักษะการจัดการ ความสามารถในการปรับตัว ยืดหยุ่น พร้อมเผชิญความเปลี่ยนแปลง

5.3) ความรู้และความรอบรู้ คือ ชุดความรู้ที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ตนเองรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงได้ ได้แก่ ความรู้พื้นฐาน (ภาษา การคำนวณ การใช้เหตุผล) และความรู้ตามหลักสูตร การรู้จักตนเอง ความรู้เรื่องภูมิปัญญาไทยท้องถิ่น ชุมชน สภาพภูมิสังคม ภูมิอากาศ ประเทศชาติ ประชาคมโลก ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ การเงิน สารสนเทศ และความรู้เรื่องการงานอาชีพ

5.4) ทักษะทางปัญญา คือ ทักษะที่จำเป็นในการสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือทางสังคม เช่น ภูมิปัญญาไทยและศาสตร์พระราชา ทักษะศตวรรษที่ 21 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะพหุปัญญา ทักษะข้ามวัฒนธรรม ความสามารถในการบูรณาการข้ามศาสตร์ สร้างสรรค์นวัตกรรม และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกยุคดิจิทัล

2.3.5 แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติของหน่วยงานระดับนโยบาย

การนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติยึดหลักการสำคัญ คือ การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของผู้เรียน พื้นที่ ชุมชน และสังคมรวมทั้งให้อิสระกับสถานศึกษาในฐานะหน่วยปฏิบัติในการกำหนดอัตลักษณ์ และทิศทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศภายใต้การสนับสนุนของรัฐในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยยึดหลัก

ความเสมอภาคและความเท่าเทียม เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษาให้สอดประสานกัน โดยควรมีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นหน่วยประสานงานระหว่างหน่วยงานต้นสังกัดแต่ละแห่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาระดับชาติและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เป็นกรอบในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษายึดเป็นเป้าหมายการจัดการศึกษา

2) หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานหลักสูตรเพื่อให้สถานศึกษาถือปฏิบัติ

3) หน่วยงานต้นสังกัดมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาหรือสูงกว่ามาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่กำหนด

4) หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมให้สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเองอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่องตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล รวมทั้งข้อเสนอแนะจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3.6 แนวทางการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติระดับสถานศึกษา

1) สถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้เหมาะสมตามอัตลักษณ์ของตนเอง สอดคล้องกับสภาพบริบท และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ชุมชนสังคม และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

2) สถานศึกษาจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การมีเครือข่ายความร่วมมือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือองค์กรแห่งการเรียนรู้

3) สถานศึกษามีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับโลกยุคดิจิทัลและโลกอนาคต

4) สถานศึกษาวางระบบการประกันคุณภาพการศึกษาด้านคุณภาพผู้บริหารและครูอาจารย์ ความเหมาะสมของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี ทรัพยากรการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนการสอน โดยมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

2.3.7 แนวทางการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา

1) การประเมินที่ยึดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาเป็นฐานโดยคำนึงถึงสภาพบริบทของสถานศึกษา ปัจจัย กระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ของผู้เรียนที่ต้องประเมิน

2) ใช้การประเมินความก้าวหน้าให้มีประสิทธิผล เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มากกว่าการประเมินเพื่อตัดสินผลหรือการแข่งขันหรือเปรียบเทียบกับผู้อื่นส่งเสริมการประเมินที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) มีความสมดุลระหว่างการประเมินที่อิงตนเอง เพื่อน ปกติวิสัยและมาตรฐาน มีการใช้การประเมินที่ปรับให้เหมาะกับศักยภาพของผู้เรียนและสอดคล้องกับการเรียนรู้ที่หลากหลาย

4) ใช้วิธีการประเมินที่บูรณาการการเรียนรู้กับเทคโนโลยีจากงานที่กำหนดให้ทำตามโลกแห่งความเป็นจริงและให้ข้อมูลป้อนกลับทันที ใช้แฟ้มประวัติของผู้เรียนที่แสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้และการสื่อสารกับพ่อแม่หรือผู้เกี่ยวข้อง

5) ครูจำเป็นต้องมีความรอบรู้ด้านการวัดผลและคลังเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพสูง (ถูกต้องเชื่อถือได้ ยุติธรรม)

สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ 2561 คือข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ (Desired Outcomes of Education: DOE Thailand) พัฒนาบุคคลให้มีคุณลักษณะดังนี้ 1) ผู้เรียนรู้ (Learner Person) 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation Co-Creator) 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) 4) ค่านิยมร่วมของสังคม และ 5) คุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน โดยการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษากับสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงสรุปมาตรฐานการศึกษาของชาติในการศึกษาครั้งนี้ว่า หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ (Desired Outcomes of Education: DOE) พัฒนาบุคคลให้มีคุณลักษณะ ดังนี้ 1) ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 4) ค่านิยมร่วมของสังคม และ 5) คุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึงคุณลักษณะของผู้เรียน เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดีของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง 4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล 5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้ 6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และ 7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ

2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน หมายถึง คุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่นคง มั่นคั่ง และยั่งยืนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา 2) การสื่อสารเชิงบวก 3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม 4) การมีทักษะการสะท้อนคิด 5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม และ 6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้

3. พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข หมายถึง คุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุขของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม 2) การมีจิตอาสา 3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน และ 5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม

4. ค่านิยมร่วมของสังคม หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่านิยมร่วมของสังคม ประกอบด้วย 1) ความเพียรอันบริสุทธิ์ 2) ความพอเพียง 3) วิถีประชาธิปไตย และ 4) ความเท่าเทียมเสมอภาค

5. คุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ประกอบด้วย 1) คุณธรรม 2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต 3) ความรู้และความรอบรู้ และ 4) ทักษะทางปัญญา

2.4 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาดำเนินการภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 และสภาวการณ์ที่เป็นแรงกดดันทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ โดยใช้กรอบและแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) บริบทของการจัดการศึกษา และผลการพัฒนาการศึกษาของไทยในช่วงปี 2552 - 2558 สรุปได้ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

2.4.1 บริบทของการจัดการศึกษา

1) โครงสร้างประชากรช่วงปี 2553 – 2574 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัย ซึ่งเป็นผลจากอัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลง ยกเว้นประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (ผู้สูงวัย) ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประเทศเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย ปัญหาโครงสร้างประชากรนี้จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมเนื่องจากอัตราการพึ่งพิงจะเพิ่มสูงขึ้น

2) จำนวนนักเรียน และนักศึกษาที่เรียนการศึกษาในระบบ ในภาพรวมลดลงจาก 15.026 ล้านคน ในปี 2552 เป็น 14.283 ล้านคน ในปี 2558 โดยลดลงเกือบทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา ยกเว้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและปริญญาตรีที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวม มีจำนวนลดลงจาก 2.694 ล้านคน ในปี 2552 เป็น 2.542 ล้านคน ในปี 2558 โดยลดลงเกือบทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา ยกเว้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งประเภทสามัญศึกษา และอาชีวศึกษาที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น

3) จำนวนครูและอาจารย์ ในช่วงปีการศึกษา 2552 - 2558 ในภาพรวมเพิ่มขึ้นจาก 691,860 คน ในปี 2552 เป็น 709,531 คน ในปี 2558 และมีแนวโน้มลดลงเกือบทุกสังกัดยกเว้นสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีจำนวนครูเพิ่มขึ้น

4) จำนวนสถานศึกษามีจำนวนไม่แตกต่างกันมาก โดยลดลงเล็กน้อยจาก 58,103 แห่งในปี 2552 เป็น 58,062 แห่งในปี 2558 แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละระดับ/ประเภทการศึกษา พบว่าสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย (สามัญศึกษาและอาชีวศึกษา) มีจำนวนเพิ่มขึ้น ส่วนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษามีจำนวนลดลงสะท้อนให้เห็นว่าเด็กที่จะเข้าสู่ระบบการศึกษามีแนวโน้มลดลง แต่จำนวนสถานศึกษากลับมิได้ลดลงและมีแนวโน้มที่สถานศึกษาจะมีขนาดเล็กลงและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในระบบการศึกษาทั้งอาคารสถานที่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องมีการทบทวนและบริหารจัดการใหม่ให้มีประสิทธิภาพและใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

2.4.2 โอกาสทางการศึกษา

1) ประชากรกลุ่มอายุวัยเรียน มีโอกาสเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อนุบาล – มัธยมศึกษาตอนปลาย) เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากนโยบายโครงการเรียนฟรี 15 ปี ของรัฐบาล ตามสิทธิที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อเพิ่มโอกาสและความเสมอภาค ทางการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง ยกเว้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่อัตราการเข้าเรียนต่อ ประชากรช่วงอายุ 12-14 ปี มีแนวโน้มลดลงเหลือร้อยละ 88.3 ในปี 2558 สะท้อนให้เห็นว่า ยังมี ประชากรที่อยู่ในวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษาอีกประมาณร้อยละ 11.70 คิดเป็นจำนวนประมาณ 310,000 คน

2) กลุ่มผู้เรียนที่เป็นเด็กด้อยโอกาสและผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จากข้อมูล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2552 - 2558 พบว่า จำนวนผู้เรียน ดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะปีการศึกษา 2558 มีจำนวน เด็กด้อยโอกาสประเภทเด็กยากจน และผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษด้านปัญหาการเรียนรู้ และบกพร่อง ทางสติปัญญา ได้รับโอกาสเข้าเรียนมากที่สุด

3) ปัญหาการออกกลางคัน แม้ว่าจะเป็นปัญหาต่อเนื่องและคาดว่าจะคงอยู่ต่อไป แต่มีแนวโน้มที่ดีขึ้น เห็นได้จากข้อมูลอัตราการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงปีการศึกษา 2552 - 2557 พบว่ามีอัตราลดลงจากร้อยละ 0.70 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 0.14 ในปี 2557 โดยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีอัตราการออกกลางคันลดลงมาก ที่สุด สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาการอพยพตามผู้ปกครองปัญหาการปรับตัวและปัญหาครอบครัว ส่วนข้อมูลอัตราการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.31 (71,321 คน) ในปี 2557 เป็นร้อยละ 16.77 (72,873 คน) ในปี 2558 และในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ลดลงจาก ร้อยละ 11.36 (24,490 คน) เป็นร้อยละ11.14 (26,258 คน) ในช่วงเวลาเดียวกันตามลำดับ โดยสาเหตุ การออกกลางคันส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาครอบครัว ยาเสพติด และการก่อคดีต่าง ๆ

4) ระดับการศึกษาของประชากรวัยแรงงานที่มีอายุ 15 - 59 ปี ทั้งที่อยู่ในวัยเรียน และที่อยู่ในกำลังแรงงาน พบว่า ในช่วงปี 2552 – 2558 ประชากรในกลุ่มอายุดังกล่าวได้รับการศึกษา เพิ่มขึ้น ซึ่งเห็นได้จากจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 8.9 ปี ในปี 2552 เป็น 10.0 ปี ในปี 2558 ซึ่งเทียบได้กับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีสัดส่วนของประชากรวัยแรงงาน ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 44.40 เป็นร้อยละ 52.25 ในช่วงเวลาเดียวกัน ในขณะที่ร้อยละของกำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นค่อนข้างคงที่ ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอุดมศึกษามี แนวโน้มเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานเพื่อยกระดับการศึกษาให้แก่แรงงานยังไม่สามารถ ดำเนินการได้อย่างทั่วถึง และกำลังแรงงานระดับกลางที่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. และ ปวส. มีอยู่ ไม่ถึง ร้อยละ 10 เท่านั้น

5) อัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จากข้อมูลของ IMD พบว่ามี แนวโน้มลดลงจากร้อยละ 5.9 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 3.3 ในปี 2558 (อันดับที่ 45 จาก58 ประเทศ) โดยในปี 2557 มีอัตราการไม่รู้หนังสือน้อยกว่าประเทศจีน ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย

แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยสามารถลดอัตราการไม่รู้หนังสือของผู้ใหญ่ได้ค่อนข้างมาก หลังจากมีอัตราการไม่รู้หนังสือสูงถึงร้อยละ 5.9 ในปี 2550

2.4.3 คุณภาพของการศึกษา

1) พัฒนาการของเด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ปี ในช่วงปี 2553 – 2557 พบว่าเด็กแรกเกิด ถึงอายุ 5 ปี มีพัฒนาการสมวัยลดลงจากร้อยละ 73.4 เป็นร้อยละ 72.8 ซึ่งสาเหตุสำคัญ อาจมาจากการที่พ่อแม่ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง ทั้งทางสุขภาพกายสุขภาพจิตและโภชนาการ และขาดโอกาสเรียนรู้วิธีการเป็นพ่อแม่ที่ดี แม้ว่ารัฐจะได้ดำเนินการ กำหนดนโยบายและแผนบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยร่วมกับหลายกระทรวงอย่างต่อเนื่อง แต่ผลลัพธ์ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ ในปี 2558 ยังมีเด็กอายุ 2 - 5 ปี ประมาณร้อยละ 13.34 (ประมาณ 4.1 แสนคน) ที่ไม่ได้เข้าเรียนในศูนย์เด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาลเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ เห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ คะแนนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและต่ำ โดยในปี 2559 ผลคะแนน O-NET ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในวิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 52.29 วิชาวิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ย 31.62 และ 36.89 ตามลำดับ ในส่วนวิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย 27.36 และ 24.82 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกันสูง ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนการศึกษานอกระบบ จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ด้านทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต และการพัฒนาสังคม พบว่า ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และ คะแนนมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะด้านความรู้พื้นฐานมีคะแนนค่อนข้างต่ำมาก

3) ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเทียบกับนานาประเทศทั่วโลกและในอาเซียน โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment : PISA) ซึ่งมุ่งเน้นการประเมินความสามารถของนักเรียนในการนำความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ การอ่านและคณิตศาสตร์ จากการเรียนไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตหรือ สถานการณ์จริง พบว่า ผลการประเมิน PISA 2015 (ปี 2558) คะแนนเฉลี่ยด้านการรู้เรื่อง วิทยาศาสตร์ การรู้เรื่องการอ่าน และการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ของนักเรียนไทยอายุ 15 ปี ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยนานาชาติ (OECD) ทุกวิชา โดยประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 55 จาก 72 ประเทศ ซึ่งต่ำกว่า ประเทศสิงคโปร์ และเวียดนาม ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 1 และ 8 ตามลำดับ ส่วนการศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนไทยเทียบกับนานาชาติ (Trends in International Mathematics and Science Study : TIMSS) ซึ่งเน้นการประเมินความรู้และทักษะคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรของนักเรียน พบว่า ในปี 2554 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของไทย มีคะแนนเฉลี่ยคณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์อยู่ลำดับที่ 34 และ 29 จาก 52 ประเทศ ซึ่งต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ โดยคณิตศาสตร์ จัดอยู่ในกลุ่มอ่อนที่สุด ส่วนวิทยาศาสตร์อยู่ในกลุ่มพอใช้ ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของไทย จากผลการประเมิน

ในปี 2558 พบว่า ได้คะแนนเฉลี่ยคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ อยู่อันดับที่ 26 จาก 37 ประเทศ ทั้งสองวิชา แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาความรู้ ความสามารถ การคิดวิเคราะห์ และการนำไปใช้ โดยเฉพาะด้านที่กำหนดเป็นสาระหลักในการประเมินระดับนานาชาติ ได้แก่ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

4) ทักษะการเรียนรู้และการใฝ่หาความรู้ของคนไทย เพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน จากข้อมูลการอ่านหนังสือของคนไทยอายุ 6 ปีขึ้นไป พบว่า เวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียนและนอกเวลาทำงานเพิ่มขึ้นจาก 35 นาทีต่อวัน ในปี 2554 เป็น 66 นาทีต่อวัน ในปี 2558 โดยกลุ่มเยาวชน (15 – 24 ปี) ใช้เวลาในการอ่านมากที่สุด 94 นาที ต่อวัน อย่างไรก็ตามเยาวชนอ่านหนังสือประเภทข้อความในสื่อสังคมออนไลน์/SMS/E-mail มากถึงร้อยละ 83.3 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแหล่งข้อมูลที่เยาวชนไทยส่วนใหญ่ให้ความสนใจ นอกจากนี้ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 18.7 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 36.8 ในปี 2558 โดยลักษณะการใช้เทคโนโลยีส่วนใหญ่ยังเป็นแบบตั้งรับ ผู้เรียนใช้เพื่อการสืบค้นเนื้อหาสาระ แต่ยังขาดความสามารถในการจัดการและการสังเคราะห์ข้อมูลที่สืบค้นได้ รวมถึงการใช้ประโยชน์ด้านอื่น

5) คุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชน พบว่า จำนวนคดีเด็กและเยาวชน (อายุ 10 – 18 ปี) ที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีแนวโน้มลดลง จาก 46,371 คน ในปี 2552 เหลือ 36,537 คน ในปี 2557 แต่ก็ยังถือว่ามีจำนวนมากพอสมควร โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีมากกว่า 15,000 คน ในทุกปี

6) ทักษะด้านภาษาของแรงงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการของประเทศไทยและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีแนวโน้มลดลงจากข้อมูลของ IMD พบว่า คะแนนการประเมินทักษะภาษาลดลงจาก 4.24 คะแนน (คะแนนเต็ม 10 คะแนน) ในปี 2552 เหลือ 3.86 คะแนน ในปี 2559 ส่วนทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มขึ้นจาก 6.36 คะแนน (คะแนนเต็ม 10 คะแนน) เป็น 6.42 คะแนน ในปี 2559 โดยแรงงานไทยมีทักษะด้านภาษาและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในอันดับที่ 52 และ 51 ในขณะที่สิงคโปร์อยู่ในอันดับที่ 10 และ 9 มาเลเซียอันดับที่ 26 และ 27 ตามลำดับ

7) ผลผลิตของการศึกษากับความต้องการกำลังแรงงาน มีความไม่สอดคล้องกัน เห็นได้จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่พบว่า แม้ว่าจะมีการขาดแคลนกำลังแรงงานในแต่ละระดับการศึกษา แต่จำนวนผู้ว่างงานก็ยังมีอยู่มาก โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่ามีความขาดแคลนมากที่สุดประมาณ 57,000 คน แต่จำนวนผู้ว่างงานก็สูงที่สุดเช่นกัน ส่วนระดับ ปวช. ขาดแคลนประมาณ 31,400 คน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสัดส่วนผู้เข้าเรียนระดับ ปวช. ลดลง อย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 37.7 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 32.5 ในปี 2558 สำหรับระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง/อนุปริญญา มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่า ความต้องการกำลังแรงงานถึง 1.7 เท่า แสดงให้เห็นว่า การผลิตบัณฑิตในระดับอุดมศึกษา ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน ดังนั้น การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน ในระดับการศึกษาและสาขาวิชาต่าง ๆ ต้องมีการศึกษาวิเคราะห์และระบุสัดส่วนจำนวนการผลิต ในแต่ละสาขาวิชาอย่างชัดเจน จากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติที่เสนอมาข้างต้น ชี้ให้เห็นค่อนข้างชัดเจนว่า คุณภาพการศึกษาทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะของผู้เรียน ยังไม่น่าพอใจ นอกจากนี้ทักษะของกำลังแรงงานไทย ทั้งในด้านสาขาที่เรียนและระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ยังไม่ตอบสนอง

ความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งผลให้มีผู้ว่างงานจำนวนมาก ภาคการจัดการศึกษาทั้งในส่วนผู้กำหนดนโยบายและแผนการผลิตและสถาบันผู้ผลิตจึงต้องมี การวิเคราะห์ ทบทวนเป้าหมาย สาขาการผลิต และคุณภาพของกระบวนการจัดการศึกษา ทั้งในด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ส่วนภาคเศรษฐกิจและสังคม ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาและสร้างเสริมทักษะ สมรรถนะ ให้กับเด็กและเยาวชนของชาติ

2.4.4 ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ

1) การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาของประเทศไทย ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ จากข้อมูลของ IMD 2016 พบว่า ในปี 2556 ประเทศไทยมีการลงทุนทางการศึกษาร้อยละ 3.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และจากข้อมูล IMD 2015 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 39 จาก 61 ประเทศ ซึ่งต่ำกว่าประเทศมาเลเซีย (ร้อยละ 5.5 อันดับที่ 18) แต่สูงกว่าประเทศสิงคโปร์ (ร้อยละ 3.1 อันดับที่ 56) ประเทศฟิลิปปินส์ (ร้อยละ 2.7 อันดับที่ 58) และประเทศอินโดนีเซีย (ร้อยละ 3.5 อันดับที่ 52) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาร้อยละของงบประมาณด้านการศึกษาต่องบประมาณทั้งประเทศกลับมีแนวโน้มลดลง จากร้อยละ 21.5 ในปีงบประมาณ 2552 เป็นร้อยละ 20.6 ในปีงบประมาณ 2558

2) การใช้จ่ายงบประมาณด้านการศึกษาของภาครัฐ การใช้จ่ายในปีงบประมาณ 2557 จำแนกตามระดับและประเภทการศึกษา มีจำนวน 545,581 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายสำหรับการศึกษาภาคบังคับร้อยละ 44.84 สำหรับการศึกษานอกระบบมีเพียงร้อยละ 2.54 ข้อมูลข้างต้นเมื่อจำแนกตามประเภทกิจกรรมการใช้จ่าย พบว่าเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.88 สำหรับกิจกรรมเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและกองทุนกู้ยืม มีเพียงร้อยละ 5.57 และ 5.00 ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งการวิจัยและพัฒนา และการบริการวิชาการ คิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับรายจ่ายทั้งหมด ประกอบกับงบประมาณที่จ่ายเพื่อการจัดการศึกษาส่วนใหญ่ใช้เป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรถึงร้อยละ 75.9 ส่งผลให้งบประมาณที่เหลือมีอย่างจำกัด ไม่เพียงพอสำหรับการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะของผู้เรียน

3) รายจ่ายด้านการศึกษาของผู้ปกครอง จากข้อมูลการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2558 เมื่อพิจารณาจากรายจ่ายด้านการศึกษา (ทุกระดับการศึกษา) ของครัวเรือนต่อรายได้ของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มชั้นรายได้ พบว่า กลุ่มครัวเรือนที่อยู่ในกลุ่มชั้นรายได้ที่ 1 (กลุ่มที่ยากจนที่สุด) มีรายจ่ายเพื่อการศึกษาเมื่อเทียบกับรายได้ คิดเป็นสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 25.14) ในขณะที่กลุ่มครัวเรือนที่อยู่ในชั้นรายได้ที่ 10 (กลุ่มที่รวยที่สุด) มีรายจ่ายเพื่อการศึกษาเมื่อเทียบกับรายได้คิดเป็นร้อยละ 3.29 ซึ่งแตกต่างกันถึง 7.6 เท่า แสดงให้เห็นว่ากลุ่มครัวเรือนที่ยากจนรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษามากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่ร่ำรวยแต่กลับได้รับคุณภาพการศึกษาที่ด้อยกว่า (กลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจมีโอกาสเข้าถึงสถานศึกษา ที่ดีและมีคุณภาพมาตรฐานมากกว่า)

4) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระหว่างรัฐและเอกชน ในช่วงปี 2552 – 2558 โดยภาพรวมพบว่า รัฐยังคงบทบาทในการเป็นผู้จัดการศึกษาเป็นหลักในทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยมีสัดส่วนการจัดการศึกษาระหว่างรัฐและเอกชนที่ค่อนข้างคงที่ เท่ากับ 80 : 20 โดยประมาณ สัดส่วนการจัดการศึกษาของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยใน

แต่ละระดับการศึกษายกเว้นระดับอุดมศึกษา และอาชีวศึกษา อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารัฐจะดำเนินนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคเอกชน ผ่านการให้เงินอุดหนุนรายหัวควบคู่กับการกำหนดเพดานค่าเล่าเรียน แต่ก็ยังมิได้สร้างแรงจูงใจให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมมากนัก เนื่องจากเงินอุดหนุนรายหัวที่รัฐจัดให้ยังเป็นอัตราที่ต่ำ และผู้เรียนที่เข้าศึกษาในสถานศึกษาเอกชนต้องจ่ายค่าเล่าเรียนเพิ่ม แม้ว่าจะเป็นการศึกษาภาคบังคับที่รัฐจัดให้กับประชาชนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายก็ตาม นโยบายของรัฐด้านการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน รวมทั้งกฎระเบียบบางประการที่ยังเป็นอุปสรรคล้วนส่งผลต่อการตัดสินใจเข้ามาร่วมจัดการศึกษาของภาคเอกชน ข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาตามกิจกรรมต่าง ๆ เปรียบเทียบกับคุณภาพ ของการศึกษาที่ผู้เรียนได้รับสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษาของรัฐ การใช้จ่ายในบางกิจกรรมที่ไม่ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งการรับภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาในสัดส่วนที่สูงของกลุ่มครัวเรือนที่ยากจนเมื่อเทียบกับกลุ่มครัวเรือนที่ร่ำรวย และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการจัดการศึกษาที่น้อยกว่าที่ควรจะเป็น ล้วนเป็นประเด็นที่ต้องมีการทบทวนและปรับปรุงการบริหารจัดการทรัพยากรและการเงินเพื่อ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4.5 ปัญหาและความท้าทายของระบบการศึกษา

2.4.5.1 ปัญหาและความท้าทายที่เกิดจากระบบการศึกษา

1) คุณภาพของคนไทยทุกกลุ่มวัยยังมีปัญหา คุณภาพของคนไทยแต่ละกลุ่มวัยเป็นปัญหาสำคัญที่จะส่งผลต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอนาคตทั้งเรื่องพัฒนาการและสติปัญญาตั้งแต่วัยเด็ก การขาดทักษะความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อผลิตภาพแรงงานของประเทศ และปัญหาด้านสุขภาพในวัยผู้สูงวัยที่ส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายภาครัฐ **กลุ่มเด็กวัยเรีย**น ยังมีปัญหาด้านความสามารถทางเชาว์ปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เด็กวัยเรียนของไทยส่วนใหญ่มี IQ ที่ต่ำกว่าค่ากลางมาตรฐานสากล ขณะที่ EQ มีคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่าระดับปกติ เนื่องจากปัญหาภาวะโภชนาการของแม่และเด็ก ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม การดูแลของครอบครัว ซึ่งล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมและทักษะการใช้ชีวิตของเด็ก นอกจากนี้วัยรุ่นมีปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และปัญหายาเสพติด **กลุ่มวัยแรงงาน** มีปัญหาผลิตภาพแรงงานต่ำ โดยในช่วงที่ผ่านมาผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีสาเหตุสำคัญจากทักษะและสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (Mismatching) กล่าวคือโครงสร้างของภาคการผลิตและบริการที่ยังพึ่งพาแรงงานทักษะต่ำในเกือบทุกอุตสาหกรรม แต่ไม่สอดคล้องกับแรงงานที่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น อีกทั้งปัจจุบันมีแรงงานระดับอุดมศึกษาที่มีสัดส่วนการว่างงานสูง ขณะที่ตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวนมาก นอกจากนี้แรงงานมีทักษะและความรู้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ โดยผลการสำรวจความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการ พบว่า แรงงานไทยทั้งที่เป็นแรงงานฝีมือและแรงงานกึ่งฝีมือยังมีทักษะต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการ ทั้งทักษะด้านภาษาต่างประเทศการใช้คอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์และการคำนวณ ทักษะการสื่อสาร การบริหารจัดการ และความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ

2) การจัดการศึกษายังขาดคุณภาพและมาตรฐานในทุกระดับ คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น โดยมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อพิจารณาคะแนน

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำในทุกกลุ่มสาระ และผลคะแนนจากการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) อยู่ในระดับต่ำกว่าอีกหลายประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน ปัญหาเหล่านี้เกิดจากข้อจำกัดเรื่องหลักสูตรและระบบการเรียนการสอน ที่เน้นการสอนเนื้อหาสาระและความจำมากกว่าการพัฒนา ทักษะและสมรรถนะส่งผลให้ผู้เรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและครูที่มีคุณภาพยังกระจายไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ขณะที่ในระดับอาชีวศึกษายังมีเด็กที่สนใจเรียนต่อสายอาชีพในสัดส่วนที่น้อย ส่วนระดับอุดมศึกษา พบว่า มีการเปิดหลักสูตรโดยไม่คำนึงถึงความต้องการของตลาดงาน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาบางส่วนยังมีปัญหาคุณภาพ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยของไทยในระดับนานาชาติยังอยู่ในลำดับที่ต่ำ ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลให้การศึกษาไทยในทุกระดับยังมีปัญหาเชิงคุณภาพที่ต้องเร่งแก้ไข นอกจากนี้คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ แม้ว่าอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยจะเพิ่มสูงขึ้น แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้อ่านเพื่อหาความรู้ และอัตราการอ่านเฉลี่ยของคนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ แหล่งเรียนรู้ส่วนใหญ่ที่มีอยู่ยังไม่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นเพียงแหล่งให้ความรู้ อย่างไรก็ตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารอย่างรวดเร็ว จะนำสังคมไทยไปสู่สังคมดิจิทัลมากขึ้น ถือเป็นความท้าทายต่อระบบการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ต้องปรับให้อยู่บนฐานของนวัตกรรมและเทคโนโลยี ดิจิทัล รวมทั้งเอื้อต่อคนทุกกลุ่มให้สามารถเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

3) ระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังเป็นจุดอ่อน บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมในระดับก้าวหน้า สัดส่วนของบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาต่อประชากรยังอยู่ระดับต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว ส่งผลให้ประเทศไทยเสียโอกาสที่จะพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในหลายด้าน

4) การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่เหมาะสม และขาดความคล่องตัว เนื่องจากระบบการบริหารจัดการศึกษาของไทยยังมุ่งเน้นการบริหารตามกฎ ระเบียบ (Rule Driven) มากกว่าการบริหารเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย (Management Driven) และยังไม่เชื่อมโยงกับการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบตามหลักธรรมาภิบาล การแยกบทบาทระหว่างผู้กำกับ การศึกษา (Regulator) กับผู้จัดการศึกษา (Provider) เพื่อมิให้เกิดการขัดกันซึ่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ยังไม่ชัดเจนในทางปฏิบัติ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายใต้การแข่งขันที่เป็นธรรมค่อนข้างน้อย ส่งผลให้เกิดความสูญเปล่าและความไม่มีประสิทธิภาพของระบบการศึกษา ดังจะเห็นได้จากจำนวนสถานศึกษาขนาดเล็กที่เพิ่มมากขึ้นตามโครงสร้างประชากรวัยเรียนที่ลดลง อัตราส่วนนักเรียนต่อครู จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน การให้บริการการศึกษาที่มีปริมาณเกินกว่าความต้องการของผู้รับบริการซึ่งจะเป็นปัญหาต่อเนื่องในอนาคต

5) โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่ยังมีความเหลื่อมล้ำ ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ในการจัดบริการภาครัฐที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในด้านการศึกษา จากการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ ยังมีโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินจำนวนมาก และยังมีความแตกต่างของเกณฑ์การประเมินระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในเมืองและนอกเมือง โรงเรียนที่อยู่ต่างภูมิภาค โรงเรียนที่อยู่

ต่างสังกัด และโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก จากการที่รัฐต้องรับผิดชอบการจัดการศึกษาด้วยทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาส่วนใหญ่เป็นงบบุคลากรซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายประจำ ทำให้งบประมาณสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีน้อย จำนวนสถานศึกษาที่มีมาก โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ส่งผลให้คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในเขตเมืองและชนบท ทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชนมีความแตกต่างกันมากขึ้น นอกจากนี้ นโยบายเรียนฟรี 15 ปี และการกำหนดให้การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบริการให้เปล่าโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตามสิทธิที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้รัฐต้องใช้งบประมาณเพื่อการศึกษาค่อนข้างสูง ในขณะที่การเรียนในระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนเป็นผู้ได้รับประโยชน์มากกว่าที่สังคมส่วนรวมได้ แต่มีส่วนร่วมในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาน้อยกว่าที่ควรจะเป็น อีกทั้งครัวเรือนที่ด้อยโอกาสและยากจนแม้จะมีโอกาสและสามารถเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสถาบันการศึกษาที่ดี แต่ก็เป็นสัดส่วนที่น้อยมาก การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐจึงเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจมากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่ยากจน ซึ่งสร้างภาระแก่งบประมาณของรัฐมากกว่าที่ควรจะเป็นทรัพยากรที่ใช้เพื่อการศึกษาจึงมาจากภาครัฐเป็นหลัก โดยที่ภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมน้อย นอกจากนี้ การใช้ความได้เปรียบทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในการเข้าถึงสถานศึกษาที่ดีและมีคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและเป็นสถานศึกษาของรัฐ ยิ่งทำให้โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาของประชาชนมีความเหลื่อมล้ำกันมากขึ้น แม้ว่าผลการดำเนินงานจะชี้ให้เห็นว่าประชาชนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษามากขึ้น แต่ก็เป็นโอกาสที่ได้บนฐานของคุณภาพที่แตกต่างกัน และนำไปสู่การสร้างความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น

6) คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ กระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนไทยบางส่วนไม่สามารถเลือกรับปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่งผลให้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของคนไทยถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ มีค่านิยม ยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุกและความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่ฐานะมากกว่าคนดี มีคุณธรรม มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหลายประการที่ลอกเลียนแบบวัฒนธรรมจากต่างประเทศ ชี้ให้เห็นว่าคนไทยยังขาดทักษะ ในการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีจากต่างประเทศมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ละทิ้งค่านิยมที่ดีงามอันเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย และลดคุณค่าของความเป็นไทย จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการปรับเปลี่ยนให้คนมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย

2.5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ยังอยู่ในช่วงเวลาที่ทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยต้องเผชิญกับข้อจำกัดหลากหลายประการที่เป็นผลสืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดการเจ็บป่วยและเสียชีวิตของประชากร แต่ยังส่งผลให้เกิดเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม นอกจากนี้ในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ยังเป็นช่วงเวลาที่มีแนวโน้มของการพัฒนาของเทคโนโลยีอย่าง

ก้าวกระโดด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น การเป็นสังคมสูงวัยของประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลก ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ดังนั้น การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศท่ามกลางกระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้สามารถเติบโตต่อไปได้อย่างมั่นคง ท่ามกลางความผันแปรที่เกิดขึ้นรอบด้าน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนา จำนวน 13 หมุดหมาย เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยหมุดหมายทั้ง 13 ประการ แบ่งออกได้เป็น 4 มิติ (ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยผู้วิจัยได้สรุปความสำคัญของหมุดหมายและมิติในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา ดังนี้

2.5.1 มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

หมุดหมายที่ 9 คนไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม การวิเคราะห์ลักษณะของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น พบว่า ครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม การศึกษาต่ำและอัตราการพึ่งพิงสูง โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ครัวเรือนเข้าข่ายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น คือ การขาดความมั่นคงทางการเงินเนื่องจากไม่มีเงินออม (ร้อยละ 73.4) รองลงมาคือความขัดสนทางการศึกษา จากการที่เด็กอายุ 6-14 ปี ไม่ได้รับการศึกษาภาคบังคับครบ 9 ปี (ร้อยละ 17.2) โดยเด็กจำนวนมากต้องหลุดออกนอกระบบการศึกษาเนื่องจากครอบครัวไม่สามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาได้ในขณะเดียวกัน ยังพบว่าเกือบร้อยละ 70 ของหัวหน้าครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และเมื่อพิจารณาโครงสร้างประชากรภายในครัวเรือน พบว่า อัตราส่วนการพึ่งพิงของเด็กและผู้สูงอายุ ต่อวัยแรงงานสูงถึงร้อยละ 90 และสัดส่วนของสมาชิกวัยเรียนอายุ 6-14 ปี มีมากถึงร้อยละ 23.7 ทั้งนี้ อาชีพของหัวหน้าครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นส่วนใหญ่ คือ อาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 48.5) รองลงมา คือ รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 28.8) โดยกว่าร้อยละ 30 ของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาคือภาคใต้ (ร้อยละ 25) และภาคเหนือ (ร้อยละ 19) การขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและการทักษะความรู้ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในอนาคตของเด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น ทำให้เด็กกลุ่มนี้ต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานในฐานะแรงงานทักษะต่ำ หรือแรงงานกึ่งมีทักษะเท่านั้น ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเด็กในอนาคต ยังเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศ โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ประเทศ ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัย ซึ่งเป็นผลให้ประชากรวัยเด็กในปัจจุบันต้องรับภาระที่เพิ่มขึ้นในการดูแลผู้สูงอายุเมื่อเข้าสู่วัยแรงงาน ดังนั้น การขจัดปัญหาความยากจนข้ามรุ่น เพื่อให้เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสได้รับการศึกษาและพัฒนาทักษะได้อย่างเต็มศักยภาพ และครัวเรือนสามารถ หลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน

2.5.1.1 ความเชื่อมโยงของหมุดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และยุทธศาสตร์ชาติ

หมุดหมายที่ 9 มุ่งตอบสนองต่อเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 จำนวน 2 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ในด้านการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคม เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงในชีวิต และเป้าหมายที่ 3 การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยการสนับสนุนให้กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสมีโอกาสในการเลื่อนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น นอกจากนี้ หมุดหมายที่ 9 ยังมีความสอดคล้องกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติใน 2 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นเป้าหมายสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมใน 2 ประเด็นเป้าหมาย คือ สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

2.5.1.2 เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมุดหมาย

เป้าหมายที่ 1 ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 2 คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

2.5.1.3 กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 1 การแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่นแบบมุ่งเป้าให้ครัวเรือนหลุดพ้นความยากจนอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 ให้ความช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น เพื่อสร้างสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมต่อการเติบโตของเด็ก โดยให้ความคุ้มครองทางสังคมอย่างเฉพาะเจาะจงในกลุ่มที่มีข้อจำกัดด้านศักยภาพพร้อมทั้งมุ่งเน้นการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่มีผลิตภาพและรายได้สูงขึ้น ผ่านการพัฒนาทักษะแรงงาน การหางานที่เหมาะสมกับศักยภาพของครัวเรือน บริบทของพื้นที่ และทิศทางการพัฒนาประเทศตลอดจนสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและทรัพยากรที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ถ่ายทอดความรู้และทักษะทางการเงิน พร้อมทั้งจัดหาพี่เลี้ยงในการให้คำแนะนำ สร้างแรงกระตุ้น แรงบันดาลใจ และให้การสนับสนุนช่วยเหลือตลอดกระบวนการ

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 พัฒนากลไกการแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่นในระดับพื้นที่ มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพ และเพิ่มบทบาทของหน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นในการแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่น พร้อมทั้งบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนกลยุทธ์การพัฒนา โดยใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการคัดกรองครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น พร้อมทั้งระบุปัญหา ความจำเป็น ความต้องการ แนวทางการดำเนินการปฏิบัติและการติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด ในการลดปัญหาความยากจนข้ามรุ่นอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างโอกาสที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 สนับสนุนครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นให้สามารถเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ครรภ์มารดาจนถึงปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพ พัฒนาระบบการให้เงินอุดหนุนเพื่อสนับสนุน

การเลี้ยงดูเด็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการแก้ไขปัญหาผู้มีสิทธิ์ที่ตกหล่น ปรับใช้วิธีการจ่ายเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไขที่สามารถจูงใจให้เกิดผลลัพธ์ตามที่มุ่งหวัง รวมทั้งปรับปรุงหลักเกณฑ์และสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพ จัดสรรเงินอุดหนุนและทรัพยากรที่จำเป็นแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา ในโรงเรียนและการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน ทั้งแหล่งเรียนรู้บนพื้นที่กายภาพและพื้นที่เสมือนจริงหรือออนไลน์ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการเฝ้าระวังและติดตามช่วยเหลือเด็กยากจนให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาหรือการพัฒนา ทักษะอาชีพตามความเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ 3 การยกระดับความคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ส่งเสริมการเข้าถึงและเร่งรัดพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) ทั่วประเทศให้ได้มาตรฐาน พร้อมทั้งเพิ่มการเข้าถึงสถานรับเลี้ยงเด็ก 0-2 ปี ที่มีคุณภาพ โดยสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่มีความพร้อม ขยายการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมเด็กอายุ 0-2 ปี และส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก ที่มีคุณภาพในชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กสามารถกลับเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยที่เด็กยังอยู่อาศัยกับพ่อแม่ได้

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อสร้างหลักประกันสำหรับวัยแรงงาน พัฒนาระบบประกันสังคมให้สามารถตอบสนองความต้องการของแรงงานนอกระบบ โดยการปรับปรุงรูปแบบการจ่ายเงินสมทบและสิทธิประโยชน์ให้มีความหลากหลายและยืดหยุ่น พร้อมทั้งส่งเสริมการออมเพื่อเตรียม ความพร้อมสำหรับวัยเกษียณอายุ ด้วยการจูงใจให้แรงงานนอกระบบเข้าร่วมระบบการออมภาคสมัครใจ ปรับปรุงเงื่อนไขด้านการออมและสิทธิประโยชน์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสามารถออมและได้ผลประโยชน์ในอัตราที่เพิ่มขึ้น รวมถึงพัฒนาระบบบริการข้อมูลทางการเงินเพื่อการเกษียณ เพื่อช่วยให้ผู้ออมสามารถวางแผนการออมของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนปรับปรุงหรือจัดทำกฎหมายเพื่อพัฒนาระบบ การคุ้มครองสวัสดิการแรงงานให้ครอบคลุมการจ้างงานรูปแบบใหม่ ให้ผู้ที่อยู่ภายใต้การจ้างงานแบบชั่วคราว หรือการจ้างงานในระบบเศรษฐกิจแพลตฟอร์มสามารถได้รับความคุ้มครองที่เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับลูกจ้างตามกฎหมาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ มุ่งสนับสนุนระบบสวัสดิการทางเลือกที่จัดโดย อปท. และภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการบูรณาการข้อมูล ด้านสวัสดิการและเงินช่วยเหลือทั้งหมดของผู้สูงอายุ เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนและเอื้อต่อการให้ความช่วยเหลือ ผู้สูงอายุที่ยากจนแบบมุ่งเป้ามากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเพิ่มการเข้าถึงบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยการเพิ่มศักยภาพของบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และสนับสนุนบทบาทของ อปท. สถานบริการเอกชน ผู้ดูแลอิสระ และสมาชิกในครอบครัวที่ผ่านการฝึกอบรมทักษะที่จำเป็น และได้รับการรับรองมาตรฐานแล้ว ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถอยู่อาศัยในบ้านตนเอง ด้วยการสนับสนุนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม โดยเฉพาะในผู้สูงอายุที่ยากจน ควบคู่กับการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีทางเลือกของที่อยู่อาศัยที่หลากหลาย ทั้งบ้านพักสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ และที่อยู่อาศัยที่ออกแบบเพื่อผู้สูงอายุ อย่างเพียงพอต่อความต้องการ

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 บูรณาการระบบความคุ้มครองทางสังคม โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดเป้าประสงค์ ของการจัดความคุ้มครองทางสังคมร่วมกัน การกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นในการจัดความคุ้มครองทางสังคมให้ชัดเจน รวมถึงการเชื่อมโยง ฐานข้อมูลให้ทุกหน่วยงานสามารถทำงานบนฐานข้อมูลเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อลดความทับซ้อนระหว่างโครงการ/ มาตรการ เพิ่มความเพียงพอของสิทธิประโยชน์ และลดการตกหล่นของกลุ่มเปราะบาง ทั้งผู้พิการ คนไร้บ้าน ผู้ที่มีปัญหาซ้ำซ้อน และผู้ที่ประสบความเดือดร้อน

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ปรับปรุงรูปแบบการจัดความคุ้มครองทางสังคมให้ทุกกลุ่มคนได้รับสวัสดิการที่เหมาะสมบนฐานของความยั่งยืนทางการคลัง โดยการประเมินผลทุกโครงการ/มาตรการอย่างรัดกุม เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ/มาตรการ พร้อมทั้งยกเลิกหรือลดทอนงบประมาณของโครงการ/ มาตรการที่ไม่มีผลกระทบหรือมีผลกระทบต่ำเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา ประเทศอย่างแท้จริง ตลอดจนส่งเสริมการจัดความคุ้มครองทางสังคมแบบร่วมจ่าย โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีศักยภาพ สนับสนุนให้ อปท. มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้แก่คนในพื้นที่ และจูงใจให้คนเข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 จัดทำระบบการเยียวยาช่วยเหลือในภาวะวิกฤต กำหนดระดับ แนวทาง และช่องทางการจัดสรรการเยียวยาช่วยเหลือ ทั้งในรูปแบบตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน พร้อมทั้งจัดเตรียมฐานข้อมูล ของกลุ่มเป้าหมาย แหล่งงบประมาณเบื้องต้น ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้พร้อมช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติต่าง ๆ อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 การบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อลดความยากจนข้ามรุ่นและจัดความคุ้มครองทางสังคม

กลยุทธ์ย่อยที่ 5.1 พัฒนาฐานข้อมูลรายบุคคล ที่ครอบคลุมประชากรจากครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นทุกคนให้เป็นปัจจุบัน และเชื่อมโยงข้อมูลที่สำคัญต่อการลดความยากจนข้ามรุ่น และการบูรณาการความคุ้มครองทางสังคม พร้อมทั้งวางรากฐานให้ข้อมูลชุดนี้เป็นข้อมูลตัวอย่างซ้ำในระยะยาว ของประเทศที่มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

กลยุทธ์ย่อยที่ 5.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล ในการออกแบบนโยบาย/มาตรการ และการติดตามประเมินผล เพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนข้ามรุ่นเป้าหมาย จัดสวัสดิการทางสังคม อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงแบ่งปันข้อมูลระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ เพื่อใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

2.5.2 มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัยที่ผ่านมาได้มีความพยายามปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทั้งการยกระดับมาตรฐานการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรม การเรียน รวมถึงการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างด้านการศึกษา ทำให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระควบคู่ กับมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น รวมถึงการส่งเสริมภาคี

การพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา และการเรียนรู้มากขึ้น โดยเฉพาะการจัดการอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษาในหลายรูปแบบ อาทิ การจัดการศึกษา ทวิภาคี สหกิจศึกษา รวมถึงความพยายามในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยค้นหาเด็กและผู้เรียนที่ด้อยโอกาส และจัดสรรเงินอุดหนุนผ่านกลไกของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ตลอดจนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมถึงรัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้ มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เอื้อให้การจัดการศึกษามีความคล่องตัวและสอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้น อาทิ พระราชบัญญัติปฐมวัย พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ช่วงวัยเรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ใกล้เคียงกัน การเรียนรู้ในระบบยังไม่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งขาดความเชื่อถือในระบบการศึกษา จึงต้องสร้างโอกาสให้ได้รับการพัฒนาความรู้ตามแนวทางพหุปัญญาพร้อมทั้งสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการศึกษา เพื่อสร้างการเติบโตของความคิด และการพัฒนาตนเองให้ทำสิ่งใหม่ ๆ ระดับการอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา พบว่าการผลิตกำลังคนยังมีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน

การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงเพื่อพลิกโฉมประเทศไปสู่การขับเคลื่อนที่ใช้นวัตกรรมเป็นฐาน มีหลายปัจจัยที่สนับสนุน ทั้งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีบทบาทในการเรียนรู้และเสริมสร้างสมรรถนะมากขึ้น มีสถาบันการศึกษาและแพลตฟอร์มฝึกอบรมจำนวนมาก รวมถึงคนไทยมีความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีมากขึ้นที่สามารถฝึกอบรมทั้งการฝึกซ้ำและการฝึกยกระดับเพื่อเพิ่มสมรรถนะ อย่างไรก็ตามยังขาดระบบฐานข้อมูลอุปสงค์และอุปทานกำลังคนของประเทศและข้อมูลสมรรถนะที่จำเป็นในการทำงานของแต่ละอาชีพ เพื่อการวางแผนจัดการเรียนและการอบรม โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ดังนี้

2.5.2.1 ความเชื่อมโยงของหมุดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และยุทธศาสตร์ชาติ

หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคตมุ่งตอบสนองเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 จำนวน 2 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยคนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมายสามารถสร้างงานอนาคต และสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งเป้าหมายที่ 3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาส และความเป็นธรรม ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ นอกจากนี้ หมุดหมายที่ 12 ยังมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติใน 3 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นเป้าหมายประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นเป้าหมายคนไทยเป็นคนดี คนเก่งมีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในประเด็น

เป้าหมาย การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และการกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

2.5.2.2 เป้าหมายและผลลัพธ์ของการพัฒนาระดับหมุดหมาย

เป้าหมายที่ 1 คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

เป้าหมายที่ 2 กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถ สร้างงานอนาคต

2.5.2.3 กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 1 คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี โดย

1) การเตรียมความพร้อมพ่อแม่ผู้ปกครองและสร้างกลไกประสานความร่วมมือ เพื่อดูแลหญิงตั้งครรภ์ให้ได้รับบริการที่มีคุณภาพ และดูแลเด็กให้มีพัฒนาการสมวัย ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ถึงอายุ 6 ปี

2) การพัฒนาครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้มีความรู้และทักษะการดูแลที่เพียงพอ มีจิตวิทยา การพัฒนาการของเด็กปฐมวัย สามารถทำงานร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมวัยตามหลักการพัฒนาสมองและกระบวนการเรียนรู้แก่เด็ก ควบคู่กับการพัฒนาการด้านร่างกาย สาธารณสุข และโภชนาการเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีอย่างรอบด้าน ก่อนเข้าสู่วัยเรียน

3) การยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐาน และจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นกลไกการพัฒนาเด็กปฐมวัยรายพื้นที่ที่มีคุณภาพ

4) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดูแลปกป้องเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน สติปัญญาสมวัย โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน รวมถึงพัฒนาระบบสารสนเทศเด็กรายบุคคลเพื่อการส่งต่อไปยังสถานศึกษาและการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 พัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัยการศึกษาระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีทักษะดิจิทัลและมีสมรรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน

1) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดการตนเอง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถรวมพลังทำงานเป็นทีม มีการคิดขั้นสูงด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติโดยนำร่องกับสถานศึกษาที่มีความพร้อม และมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่สนับสนุน ความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ

2) การยกระดับการอาชีวศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษาสายปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามความต้องการของตลาดงาน มีงานทำและมีรายได้ตามสมรรถนะ และเป็นประกอบการใหม่ได้

3) การยกระดับการผลิตและพัฒนาครูทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยวางแผนจำนวนความต้องการครูในแต่ละสาขา พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูที่มีการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการและด้านทักษะ การจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ พัฒนาระบบการคัดกรองที่สะท้อน สมรรถนะวิชาชีพครู ปรับบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” เป็น “โค้ช” ที่อำนวยการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง และมุ่งสู่การยกระดับครูสู่วิชาชีพชั้นสูง

4) การปรับปรุงระบบวัดและประเมินผู้เรียนให้มีความหลากหลายตามสภาพจริง ตลอดจนมีการประเมินการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ที่เชื่อมโยงสู่การทำงานในอนาคต

5) การพัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้ โดย

(1) การแก้ไขภาวะการถดถอยของความรู้ในวัยเรียน โดยสถานศึกษาพัฒนาแนวปฏิบัติและระบบสนับสนุนที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และการเรียนรู้ที่บ้านในสถานการณ์ฉุกเฉิน

(2) การพัฒนาระบบแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาครูและผู้ประกอบอาชีพแนะแนวให้สามารถร่วมวางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต ของผู้เรียนได้ตามความสนใจ ความถนัด

(3) พัฒนาสถานศึกษาและสร้างสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัย ทั้ง ในสังคมจริงและสังคมเสมือน โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ถึงแนวทางการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข บนพื้นฐานของการเคารพความหลากหลายทั้งทางความคิด มุมมองของคนระหว่างรุ่นและอัตลักษณ์ส่วนบุคคล เพื่อการวางอนาคตในการพัฒนาประเทศร่วมกัน การส่งเสริมการเรียนรู้วิชาชีวิตในโรงเรียน ให้หลีกเลี่ยงยาเสพติด การพนัน และมีแนวปฏิบัติในการคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะจากการถูกกระทำโดยวิธีรุนแรง ทั้งทางกาย ทางวาจา และการกลั่นแกล้งในรูปแบบต่าง ๆ

(4) การปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ และอยู่บนหลักความเสมอภาค และเป็นธรรม รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและดิจิทัลให้มีความครอบคลุมในทุกพื้นที่

(5) การกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาและเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ที่เอื้อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหาร ด้านการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร รวมทั้งขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรม ทางการศึกษาตามบริบทของโรงเรียนและพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคมในการจัดการเรียนรู้และการร่วมลงทุนเพื่อการศึกษา

(6) การส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ โดยพัฒนาระบบเสาะหาและกลไกการบริหารจัดการและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษตามแนวคิดพหุปัญญา อย่างเป็นระบบ อาทิ

การสนับสนุนทุนการศึกษาต่อ ฝึกประสบการณ์ทำงานวิจัยในองค์กรชั้นนำ ตลอดจนส่งเสริม การทำงานที่ใช้ความสามารถพิเศษอย่างเต็มศักยภาพ

(7) ผู้มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสและเข้าถึงการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยสถานศึกษาจัดการศึกษาที่หลากหลายและเหมาะสมเฉพาะกลุ่มให้เป็นทางเลือก แก่ผู้เรียนเพื่อยุติการออกกลางคัน และพัฒนากลไกสนับสนุนรวมถึงการปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์การที่ไม่แสวงหากำไรในการดูแลกลุ่มผู้มีความต้องการพิเศษ อาทิ การวางแนวทาง ให้เอกชนสามารถจัดตั้งสถานฝึกอบรม หรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาผู้ต้องคำพิพากษา

6) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมไทยให้สอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทในปัจจุบัน เพื่อให้เป็นพื้นฐานของสังคมไทย และเป็น “ซอฟต์พาวเวอร์”ในการสื่อสารภาพลักษณ์ของประเทศไทยและนำเสนอความเป็นไทยสู่สากล

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.5 พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองมีคุณค่าของสังคม โดย

1) พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลังของสังคมให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ ภูมิปัญญาที่สั่งสมมาตลอดช่วงชีวิตสู่คนรุ่นหลัง เพื่อให้เกิดการสืบสานและต่อยอดการพัฒนาสังคมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับคนต่างวัย และส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานตามศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ที่ทันสมัย และหลักสูตรระยะสั้น เพื่อพัฒนาความรู้ สมรรถนะทางดิจิทัล ทักษะทางธุรกิจ และการใช้ชีวิต ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละกลุ่ม

2) พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุแก่คนวัยอื่น ๆ รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมรองรับการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต เป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต โดย

1) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนบูรณาการและเชื่อมโยงความร่วมมือด้านการศึกษาฝึกอบรม และร่วมจัดการระบบการเรียนรู้ที่เป็นระบบเปิดและเข้าถึงง่าย รวมทั้งพัฒนาและยกระดับระบบรองรับ และสภาพแวดล้อมที่สามารถดึงดูดและเก็บรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพสูง ตามโลกสมัยใหม่ที่ครอบคลุม ทั้งความสามารถในงาน ทักษะในการใช้ชีวิต สมรรถนะดิจิทัลเพื่อการประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิตประจำวัน และการใช้สิทธิในการเข้าถึงบริการพื้นฐานภาครัฐและสินค้าบริการได้อย่างเท่าทัน การแก้ปัญหา การมีแนวคิดของผู้ประกอบการ รวมถึงความสามารถในการบริหารตัวเอง และการบริหารคนเพื่อนำทักษะของสมาชิกทีมที่หลากหลายมาประสานพลังรวมกัน การปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งกำหนดมาตรการจูงใจ และกลไกการสนับสนุนการฝึกอบรมและร่วมจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และบุคลากรขั้นสูงเพื่อการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

2) พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนและพัฒนากำลังคน ทั้งข้อมูลอุปสงค์ อุปทานของแรงงาน และการเชื่อมโยงกับสมรรถนะตลอดห่วงโซ่การผลิตและห่วงโซ่คุณค่าตามรายอุตสาหกรรมของการผลิตและบริการ เป้าหมาย รวมถึงการเชื่อมโยงระบบสมรรถนะกับค่าจ้าง

3) กำหนดมาตรการในการผลิตกำลังคนแบบเร่งด่วน โดยจัดการศึกษารูปแบบจำลองในสาขา ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ ด้านปัญญาประดิษฐ์ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 เพิ่มกำลังคนที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาภาคการผลิตเป้าหมาย โดย

1) สร้างกลไกระดับชาติเพื่อรวบรวมกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง ทั้งคนไทยและคนต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทย และสนับสนุนให้ได้แสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทำประโยชน์ให้กับประเทศ ทั้งในภาครัฐและเอกชน มีรูปแบบการทำงานที่เอื้อให้ทำงานข้ามพรมแดนกับสถาบันชั้นนำทั้งภาครัฐและเอกชน ในระดับโลกได้ ให้มีการให้ลาเพื่อเพิ่มพูนความรู้มาผสานใช้กับการเพิ่มพูนความรู้และศักยภาพของแรงงานที่มีสมรรถนะสูง ควบคู่กับสร้างวัฒนธรรมการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร และสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อให้ กำลังคนคุณภาพทำงานหรือแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่และทำงานอย่างมีความสุข

2) ส่งเสริมการนำเข้าผู้เชี่ยวชาญต่างชาติทักษะสูง โดยกำหนดมาตรการจูงใจเพื่อดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติให้เข้ามาทำงานด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึงการดึงนักศึกษาต่างชาติที่จบการศึกษาในไทยให้สามารถอยู่ต่อในประเทศเพื่อพัฒนานวัตกรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างออกแบบ และใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการผลิตและบริการ การจัดการและการตลาด

1) การสร้างและพัฒนาทักษะองค์ความรู้รอบด้านที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจยุคใหม่ โดยการสร้างความเชื่อใหม่ที่ส่งผลต่อการปรับพฤติกรรม ให้ตระหนักรู้ รับรู้องค์ความรู้ใหม่ ฝึกทักษะ สามารถนำไปวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการวางแผนธุรกิจ และสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงทางธุรกิจได้ โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่ง่าย กระชับ และรวดเร็ว ตอบสนองการเรียนรู้ที่แตกต่างของแต่ละบุคคลผ่านการเรียนรู้ ในระบบและการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ด้วยเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นเรื่องง่าย รวมถึงการสร้างชุมชน ผู้ประกอบการแบ่งปันการเรียนรู้และแรงบันดาลใจเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง

2) ส่งเสริมผู้ประกอบการในการสร้างนวัตกรรม เพื่อต่อยอดสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรมในอนาคต โดยการสร้างพื้นที่ให้ผู้ประกอบการได้แข่งขันทดลองความคิด ส่งเสริมการลงทุน สำหรับการสร้างนวัตกรรม การจับคู่ทางธุรกิจ รวมถึงสนับสนุนด้านเงินทุน

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1) ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ สร้างและพัฒนาเมืองเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และพื้นที่สร้างสรรค์ที่หลากหลาย ทั้งพื้นที่กายภาพและพื้นที่เสมือนจริง โดยกำหนดมาตรการจูงใจที่เหมาะสมเพื่อให้สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคเอกชนโดยเฉพาะผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ สร้างพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และพื้นที่สร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ มีสาระที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทุกกลุ่ม ครอบคลุมทุกพื้นที่ เข้าถึงได้ง่ายทั้งพื้นที่กายภาพและพื้นที่เสมือนจริง เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและแสดงศักยภาพอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างค่านิยม และพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2) สร้างสื่อการเรียนรู้ที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดยการสร้างสื่อที่ใช้ภาษาถิ่นเพื่อให้ประชาชนที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยกลางเป็นภาษาหลักเข้าถึงได้ สื่อทางเลือกสำหรับผู้พิการทางสายตา

และผู้พิการทางการได้ยิน รวมถึงสนับสนุนกลุ่มประชากรที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจให้เข้าถึงสื่อในราคาที่เข้าถึงได้

3) การพัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิตของประเทศให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภททั้งในระบบสายสามัญ สายอาชีพ การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ตั้งแต่มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา และนอกระบบ เพื่อสร้างความคล่องตัว และเปิดทางเลือกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทุกระดับ

4) กำหนดมาตรการจูงใจ ให้ประชาชนพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยจัดให้มีแหล่งเงินทุนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ การพัฒนาเครดิตการฝึกอบรมสำหรับคนทุกกลุ่ม การจัดสรรสิทธิพิเศษในการเข้ารับบริการฝึกอบรม การเข้าชมแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมให้เอกชนที่ผลิตนวัตกรรมทางการศึกษา จัดทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร โดยกำหนดเงื่อนไขการให้ใช้ ผลิตภัณฑ์โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 พัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ โดยจัดทำข้อมูลและส่งเสริมการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย ของกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางเส้นทางการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายในอนาคตของตนเอง และสามารถเทียบโอนประสบการณ์ได้ ทั้งนี้ ให้มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกระดับให้มีความเข้าใจและมีสมรรถนะในการพัฒนาผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษที่มีความต้องการที่ซับซ้อน

2.6 นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

อำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศนโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยดำเนินการภารกิจหลักตามยุทธศาสตร์ชาติ ร่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) ฉบับปรับปรุง ในฐานะหน่วยงานขับเคลื่อน ประเด็น 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ในแผนย่อยที่ 3.3 การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ประเด็น 12 การเรียนรู้ และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยเฉพาะหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อเป็นแนวทางให้ ทุกหน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการนำไปใช้ในการขับเคลื่อนนโยบาย ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

1. การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย

1.1 สร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของสังคม และป้องกันภัยคุกคามในชีวิตทุกรูปแบบ โดยมีการดำเนินการตามแผนและมาตรการด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเข้มข้น

1.2 ปลูกฝังทัศนคติ พฤติกรรม และองค์ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์และไซเบอร์อย่างสร้างสรรค์

1.3 ส่งเริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนัก และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.4 พัฒนาบทบาทและภารกิจด้านความปลอดภัยของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการโดยบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

2. การยกระดับคุณภาพการศึกษา

2.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้สู่สมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบเพื่อสร้างสมรรถนะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ให้กับผู้เรียน

2.2 จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพปัญญาให้กับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในรูปแบบ Active Learning, STEM Education, Coding ฯลฯ และกระบวนการส่งต่อในระดับที่สูงขึ้น

2.3 พัฒนากระบวนการเรียนรู้และการวัดผล ประเมินผลฐานสมรรถนะ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นแห่งอนาคต

2.4 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะด้าน Soft Power ให้กับผู้เรียน

2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้ตามความสนใจผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มที่หลากหลาย

2.6 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss)

2.7 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียบการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้มีความทันสมัย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและบริบทของพื้นที่

2.8 ส่งเสริมการให้ความรู้และทักษะด้านการเงินและการออม (Financial Literacy) ให้กับผู้เรียน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.9 ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้นำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

2.10 พัฒนาระบบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะและผลลัพธ์ที่ผู้เรียน

3. การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา

3.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการติดตามและส่งต่อไปยังสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งแก้ปัญหาเด็กตกหล่นและออกกลางคัน

3.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษาเพื่อรับการพัฒนาอย่างรอบด้าน มีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัย ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามมาตรฐาน โดยบูรณาการร่วมกันกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3 พัฒนาข้อมูลและทางลือกที่หลากหลายให้ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และกลุ่มเปราะบาง รวมทั้งกลุ่มเยาวชนอายุ 15 – 24 ปี ที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา การทำงาน หรือการฝึกอบรม 15 – 24 ปี (Not in Education, Employment or Training : NEETs)

3.4 พัฒนาระบบสนับสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว (Home School) และการเรียนรู้ที่บ้านเป็นหลัก (Home-based Learning) รวมทั้งการศึกษาทางเลือกอื่น ๆ

3.5 พัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ในหน่วยงานที่จัดการศึกษาและให้มีหน่วยงานกลางในการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิตในภาพรวม และการเชื่อมโยงทั้งระหว่างรูปแบบ ประเภทและระดับการศึกษา

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.1 พัฒนาพลักสูตรอาชีวศึกษา และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แบบโมดูล (Modular System) มีการบูรณาการวิชาสามัญและวิชาชีพในชุดวิชาชีพเดียวกัน เชื่อมโยงการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและระบบทวิภาคี รวมทั้งการจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง (Block Course) เพื่อสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาอย่างเข้มข้นเพื่อการมีงานทำ

4.2 ขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนาก็ลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และยกระดับสมรรถนะกำลังคนตามกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน และมาตรฐานสากล รวมทั้งขับเคลื่อนความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา(Excellent Center) โดยความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถานประกอบการในการผลิตกำลังคนที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

4.3 พัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ โดยการ Re-skill Up-skill และ New skill เพื่อให้ทุกลุ่มเป้าหมายมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งสร้างช่องทางอาชีพในรูปแบบหลากหลายให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งผู้สูงอายุ โดยมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.4 ส่งเสริมการพัฒนาระบบการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ตามสมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ และการนำผลการทดสอบไปใช้คัดเลือกเข้าทำงาน ศึกษาต่อ ขอรับประกาศนียบัตรมาตรฐานสมรรถนะการใช้ดิจิทัล (Digital Literacy) การขอรับวุฒิบัตรสมรรถนะภาษาอังกฤษ (English Competency)

4.5 จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาการจัดตั้งธุรกิจ (ศูนย์ Start Up)_ภายใต้ศูนย์พัฒนาอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ และพัฒนาศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา เพื่อการส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบการด้านอาชีพทั้งผู้เรียนอาชีวศึกษาและประชาชนทั่วไป โดยเชื่อมโยงกับ สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพในวิถีชีวิตรูปแบบใหม่

4.6 เพิ่มบทบาทการอาชีวศึกษาในการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการและกำลังแรงงานในภาคเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และกลุ่มยุวเกษตรอัจฉริยะ (Young Smart Farmer) ที่สามารถรองรับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยให้

4.7 พัฒนาหลักสูตรอาชีพสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้อยู่นอกระบบโรงเรียนและประชาชนที่สอดคล้องมาตรฐานอาชีพเพื่อการเข้าสู่การรับรองสมรรถนะ และได้รับคุณวุฒิวิชาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

5. การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากร

5.1 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการประเมินวิทยฐานะ โดยใช้ระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (Digital Performance Appraisal : DPA)

5.2 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นพื้นฐานและระดับอาชีวศึกษา

5.3 พัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งให้เป็นผู้วางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล

5.4 ส่งเสริมสนับสนุนการวัดสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผล เพื่อนำผลไปใช้ในการยกระดับการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินแลในชั้นเรียน

5.5 พัฒนาขีดความสามารถของครู และบุคลากรให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต

5.6 ส่งเสริมสนับสนุนการทดสอบสมรรถนะครูและบุคลากรด้านภาษาเพื่อการสื่อสารในการทำงาน

5.7 เร่งรัดการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทั้งระบบ ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการวางแผนและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม

6. การพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล

6.1 ขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ ด้วยนวัตกรรม และการนำเทคโนโลยีมาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน (Ditalize Process) การเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูล (Sharing Data) การส่งเสริมความร่วมมือ บูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 พัฒนาประสิทธิภาพของเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้งานเครือข่าย

6.3 พัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยยึดหลักความจำเป็นและใช้พื้นที่เป็นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.4 เสริมสร้างคุณธรรม มาตรฐานทางจริยธรรมและปลูกจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

7. การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ

ดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรอง เพื่อรองรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติควบคู่กับการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

1) ให้ส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ นำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ข้างต้น เป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาโดยดำเนินการจัดทำแผนและงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 พร้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ

2) ให้มีคณะกรรมการติดตาม ประเมินผล และรายงานการขับเคลื่อนนโบายการจัดการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ตรวจราชการ ติดตาม ประเมินผลในระดับนโยบาย และจัดทำรายงานเสนอต่อรัฐมนตรีว่ากระทรวงศึกษาธิการและคณะกรรมการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการทราบตามลำดับ

3. กรณีมีปัญหาในเชิงพื้นที่หรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน ให้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ก่อน โดยใช้ภาคีเครือข่ายในการแก้ไขข้อขัดข้อง พร้อมทั้งรายงานต่อคณะกรรมการติดตามฯ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการตามลำดับ

4. สำหรับภารกิจของส่วนราชการหลักและหน่วยงานที่ปฏิบัติในลักษณะงานในเชิงหน้าที่ (Function) งานในเชิงยุทธศาสตร์ (Agenda) และงานในเชิงพื้นที่ (Area) ซึ่งได้ดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว หากมีความสอดคล้องกับหลักการนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ข้างต้น ให้ถือเป็นหน้าที่ของส่วนราชการหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้การดำเนินการเกิดผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม

2.7 นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน คือ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม 3) มีงานทำ มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองดี สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2580) ที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยเฉพาะหมุดหมายที่ 12 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – พ.ศ.2579 รวมทั้งนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570) นั้น

เนื่องจากได้มีคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 11 - 12 กันยายน พ.ศ. 2566 กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศข้อสั่งการและแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ นำนโยบายด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ไปดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและประชาชนทุกคน ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา นโยบายของรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568 ดังนี้

1. ปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา
   1.1 ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อการบรรลุเป้าหมาย
   1 2 ขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ
   1.3 ปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ พ.ศ. 2567 - 2568 สู่การปฏิบัติการพัฒนาที่ยั่งยืน
2. จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม และประชาธิปไตย
   2.1 พัฒนาการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม และประชาธิปไตยในสังคมร่วมสมัย
   2.2 พัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม ประชาธิปไตย และส่งเสริมความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สู่ห้องเรียนวิถีใหม่ด้วยเทคโนโลยีดิทัล
3. ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย

3.1 ส่งเสริมให้มีการต่อยอดแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

3.2 พัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ด้วยการเรียนรู้อย่างมีความสุข

3.3 ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. ส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อองค์ความรู้ที่สูงขึ้น

4.1 ส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.2 พัฒนาความสามารถด้านการอ่านตามแนวทางการประเมิน PISA

5. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะด้านการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การมีจิตอาสา ทำความดีด้วยหัวใจ

5.2 สร้างผู้นำด้วยกระบวนการลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่น ๆ

5.3 ส่งเสริมกิจกรรมสภานักเรียน ชุมนุม ชมรม และการมีส่วนร่วมให้เกิดวิถีประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นพลเมืองที่ดี และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

6. จัดการศึกษาแบบเรียนรวม

6.1 พัฒนาองค์ความรู้ เจตคติและทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

6.2 สร้างเครือข่ายบูรณาการความร่วมมือช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระหว่างสถานศึกษากับทีมสหวิชาชีพ

6.3 นิเทศ กำกับ ติดตาม โดยร่วมมือกับเครือข่ายในทุกภาคส่วน

7. จัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ

7.1 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามพหุปัญญา

7.2 พัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านภาษา ด้านทัศนศิลป์ ด้านดนตรี ด้านนาฏศิลป์ ด้านกีฬา และด้านอื่น ๆ

7.3 ส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้มีความสามารถพิเศษ และ Soft Power อย่างเต็มศักยภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

8. เสริมสร้างความปลอดภัยของสถานศึกษา

8.1 ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นที่ปลอดภัยอบอุ่น มีความสุข เอื้อต่อการเรียนรู้

8.2 สร้างครือข่ายและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา

8.3 สร้างภูมิคุ้มกันผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ให้เข้าไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติด

8.4 รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ดูแลความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านระบบ OBEC Safety Center

9. เพิ่มโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

9.1 พัฒนาระบบการป้องกัน การเฝ้าระวัง และการดูแลช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยง เด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน เด็กไร้สัญชาติ เด็กพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ ตามความต้องการจำเป็นรายบุคคลเพื่อไม่ให้หลุดจากระบบการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

9.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสได้รับโอกาสเข้าถึงการศึกษา แหล่งเรียนรู้ และการฝึกอาชีพที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพ เพื่อให้มีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งตนเองได้

10. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

10.1 พัฒนาผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรส่วนกลาง ให้เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ นำนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีทักษะในการบริหารสถานการณ์

10.2 พัฒนาสมรรถนะศึกษานิเทศก์ ในการนิเทศ และการชี้แนะ (Coaching)

10.3 พัฒนาสมรรถนะครู ด้านภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เทคโนโลยีดิจิทัล การจัดการเรียนรู้ จิตวิญญาณความเป็นครู และทักษะอื่นที่จำเป็น

10 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้และสมรรถนะด้านวิชาการด้านทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

นโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล

1.1 ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการ การแต่งตั้งตั้ง การย้าย การช่วยราชการและการขอมีและเลื่อนวิทยฐานะ

1.2 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. การแก้ไขปัญหาหนี้สินครู

2.1 จัดตั้งศูนย์และสถานีแก้หนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ

2.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.3 ดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

3.1 จัดทำแผนการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขยายโอกาส

3.2 จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

3.3 เสนอปรับเกณฑ์อัตรากำลังผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรสายสนับสนุน

3.4 จัดทำคำสั่งมอบอำนาจเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ดำเนินการแทนโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 60 คน

3.5 จัดทำรูปแบบการบริหารเจ้าหน้าที่ธุรการ ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาส

3.6 สร้างและใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ในระบบดิจิทัล และส่งเสริมการใช้ DLTV

4. ลดภาระการประเมินของสถานศึกษา

4.1 สำรวจรายการประเมิน การรายงานข้อมูล และโครงการของสถานศึกษา

4.2 จัดทำรูปแปแบบและแนวทางการประเมินเพื่อลดภาระของสถานศึกษา

4.3 ติดตามผลการประเมินตามแนวทางเพื่อลดภาระการประเมินของสถานศึกษา

5. สร้างความตระหนักในการป้องกันการทุจริต

5.1 เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.2 สรรหา บรรจุและแต่งตั้ง โยกย้าย ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ยึดถือระบบคุณธรรม และความโปร่งใส

5.3 จัดซื้อจัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ อาหารกลางวัน อย่างมีคุณภาพและถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง

6. การสื่อสาร และประชาสัมพันธ์องค์กร

6.1 พัฒนาการสื่อสารทุกช่องทาง

6.2 ติดตามและวิเคราะห์ประเด็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

6.3 ผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ สพฐ.

6.4 สร้างเครือข่าย และประยุกต์ใช้ AI เพื่อการประชาสัมพันธ์

7.ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

7.1 การเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

1) จัดหาเครื่องมือ พร้อมอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยสำหรับการเรียนรู้

2) จัดหาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของสถานศึกษา

3) พัฒนา ส่งเสริม และขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้แก่ผู้เรียนทุกที่ทุกเวลา

8. สร้างความเข้มแข็งระบบแนะแนว การชี้แนะ (Coaching) และการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน

1) พัฒนาระบบการแนะแนวและการชี้แนะแนวทาง (Coaching)

2) พัฒนาครูแนะแนวแกนนำ และพัฒนาให้ครูทุกคนให้การแนะแนวนักเรียนได้

3) ส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนวิถีใหม่ด้วย School Health Hero และส่งเสริมสุขภาพกายรอบด้าน

9. ส่งเสริมระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)

1) พัฒนาระบบการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์เพื่อใช้ในการสะสมหน่วยกิตและผลการเรียนของผู้เรียน ผ่านระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)

2) พัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิตดิจิทัล

3) เชื่อมโยง KPI ระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ

10. 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

1) จัดทำแผนการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ

4.2 กำหนดเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนคุณภาพ

4.3 สนับสนุนและพัฒนาโรงเรียนคุณภาพที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการเพื่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

11. เสริมสร้างทักษะอาชีพ และการมีรายได้ระหว่างเรียน

1) พัฒนานักธุรกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

2) ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานหารายได้ในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน

3) ส่งเสริมประสบการณ์อาชีพของนักเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

4) พัฒนาต่อยอดห้องแล็บสอนอาชีพ ในโรงเรียนต้นแบบสหกรณ์โรงเรียน

5) ส่งเสริมการศึกษาร่วมหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ทวิศึกษา) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

นงเยาว์ อุทุมพร (2567) รายงานการวิจัยติดตามและประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติระดับปฐมวัย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 2) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และ 3) นำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยผสมวิธีมี 2 ระยะ ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อประเมินคุณลักษณะผู้เรียนและศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครู/คณาจารย์ 540 คน ผู้บริหาร 190 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 190 คน และผู้ปกครอง 340 คน รวมทั้งสิ้น 1,260 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามจำนวน 4 ฉบับ สำหรับครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อประเมินคุณลักษณะผู้เรียนศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และศึกษาแนวทางการจัดการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 25 คน เลือกแบบเจาะจงเครื่องมือ ได้แก่ แนวคำถามการสนทนากลุ่ม 2 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้เรียน ได้แก่ (1) คุณลักษณะด้านร่างกาย (2) คุณลักษณะด้านอารมณ์และจิตใจ (3) คุณลักษณะด้านสังคมและ (4) คุณลักษณะด้านสติปัญญา มีพัฒนาการอยู่ในระดับมาก 2) สภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ได้แก่ (1) ด้านนโยบายและกลยุทธ์การจัดการศึกษา (2) ด้านหลักสูตร (3) ด้านการจัดการเรียนการสอน (4) ด้านสื่อและเครือข่ายการเรียนรู้ (5) ด้านการวัดและประเมินผล (6) ด้านการพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (7) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของต้นสังกัด (8) ด้านภาคีเครือข่าย และ (9) ด้านการบริหารจัดการและการบูรณาการการจัดการศึกษามีการบริหารจัดการ โดยดำเนินการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกด้าน และ 3) แนวทางการจัดการศึกษา รัฐบาลหรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาเน้นการเตรียมความพร้อม ควรบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในการพัฒนาเด็กร่วมกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ และคณะ (2566) การวิจัยติดตามและประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1) ประเมินคุณลักษณะผู้เรียน 2) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน และ 3) นำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเชิงปริมาณประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/อาจารย์ กรรมการสถานศึกษาผู้ปกครองและผู้เรียน 4,400 คน และผู้ให้ข้อมูลการสนทนากลุ่ม 143 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 26 ฉบับ และแนวคำถามการสนทนากลุ่ม 17 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้เรียนในทุกระดับการศึกษาโดยภาพรวมมีคุณลักษณะตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในระดับมาก 2) สภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน พบว่า ทุกระดับมีการดำเนินการเพื่อมุ่งบรรลุตามผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ และ 3) แนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ คือ 3.1) ควรสื่อสารและถ่ายทอดนโยบายให้ถึงทุกสถานศึกษา 3.2) ควรปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ 3.3) ควรเน้นการเรียนรู้เชิงรุก 3.4) ควรเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการ 3.5) ควรเน้นการวัดประเมินผลตามสภาพจริง 3.6) ควรแก้ปัญหาเรื่องครูไม่เพียงพอ 3.7) ควรบริหารจัดการให้สถานศึกษาในทุกสังกัดมีคุณภาพเท่าเทียมกัน 3.8) ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและ 3.9) ควรมีการบูรณาการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและการนิเทศการศึกษาให้สอดรับและส่งเสริมต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

รัตนา ดวงแก้ว กุลชลี จงเจริญ และชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (2560) การวิจัยติดตามผลการดำเนินงานของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการดำเนินงานของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามมาตรฐานการศึกษาชาติ (ฉบับ พ.ศ. 2547) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยผู้เรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจาก 4 ภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานครและภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาชาติ แบบสัมภาษณ์และแนวคำถามในการจัดสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยปรากฏว่า การดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ บุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รับรู้ถึงความสำคัญและความจำเป็นของมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อการจัดการศึกษาของหน่วยงาน โดยมาตรฐานการศึกษาของชาติที่สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษามากที่สุดคือมาตรฐานที่ 2 ด้านแนวการจัดการศึกษาและการดำเนินงานตามมาตรฐานชาติที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 3 ด้านแนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติยังพบปัญหาด้านบุคลากรครู อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อการสอน และงบประมาณ

วิษณุ ทรัพย์สมบัติ และคณะ (2566) ศึกษาแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย/แหล่งข้อมูล ได้แก่ คู่มือ รายงานสรุปผลโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักทดสอบทางการศึกษา ปี พ.ศ. 2561 - 2563 ฐานข้อมูลจากระบบการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-SAR) ปี พ.ศ. 2563 รวมทั้งครู ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนจากหน่วยงานต้นสังกัดและผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติวิเคราะห์ คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (%) การวิเคราะห์ไขว้ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติเชิงอ้างอิง คือ ค่าสถิติที (t-test) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์และสร้างข้อสรุป โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการศึกษาสรุปว่า แนวทางฯ มีจำนวน 8 แนวทาง คือ 1) การสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2561 2) การจัดทำคู่มือดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 3) การพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมคุณภาพสถานศึกษา 4) การพัฒนาระบบการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-SAR) 5) การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 6) การยกย่องเชิดชูเกียรติสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (IQA AWARD) 7) การถอดประสบการณ์ของสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (IQA AWARD) และ 8) การบูรณาการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพระดับห้องเรียนที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

เฉลิมพล พาตา และอภิสิทธิ์ แก้วฟู (2566) ศึกษาความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเอกสาร คณะผู้วิจัยศึกษาประชากรทั้งหมด คือ เอกสารระดับทุติยภูมิของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 34 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสถิติภาคบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) กำหนดอัตลักษณ์ที่มีความสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มากที่สุด ได้แก่ ด้านผู้เรียนรู้ (การรู้จักตนเองและผู้อื่น) คิดเป็นร้อยละ 97.05 รองลงมา ได้แก่ ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (ความเชื่อมั่นในความถูกต้อง) คิดเป็นร้อยละ 91.17 และด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (ความภาคภูมิในความเป็นไทย) คิดเป็นร้อยละ 85.29 ตามลำดับ ทั้งนี้ด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (การคิดอย่างมีวิจารณญาณและมีความรู้ทางดิจิทัล) คิดเป็นร้อยละ 8.82 2) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) กำหนดอัตลักษณ์ที่มีความสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มากที่สุด ได้แก่ ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (ความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมกัน มีจิตอาสา มีจริยธรรม) คิดเป็นร้อยละ 76.47 รองลงมา ได้แก่ ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (การเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น

ร่วมสร้างสังคมที่ยั่งยืน) คิดเป็นร้อยละ 73.52 และด้านผู้เรียนรู้ (การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง) คิดเป็นร้อยละ 32.35 ตามลำดับ ทั้งนี้ด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (มีทักษะการสะท้อนคิด) คิดเป็นร้อยละ 5.88

เดโช แขน้ำแก้ว และเชษฐา มุหะหมัด (2566) ศึกษาเรื่องคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิตสาขาวิชาการพัฒนาชุมชนคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและเพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของบัณฑิต ศึกษาเชิงปริมาณกับผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 13 คน โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ วิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ =4.39, σ =0.59) ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนรู้ อยู่ในระดับมาก (μ =4.49, σ =0.56) รองลงมาคือ พลเมืองเข้มแข็ง อยู่ในระดับมาก (μ =4.44, σ =0.60) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม อยู่ในระดับมาก (μ =4.26, σ =0.59) 2) คุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 4.37, σ =0.63) ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.60, σ = 0.57) รองลงมาคือ ลักษณะบุคคล อยู่ในระดับมาก (μ =4.39, σ =0.63) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความรู้อยู่ในระดับมาก (μ =4.25, σ =0.59) 3) อัตลักษณ์ของบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ =4.30, σ =0.65) ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับมากที่สุด (μ =4.59, σ =0.55) รองลงมาคือ นักคิดอยู่ในระดับมาก (μ =4.26, σ = 0.59) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก (μ =4.05, σ =0.69)

อำพร ดัชถุยาวัตร์ และลดาวัลย์ มะลิไทย (2566) ศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในผู้เรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะ ความสามารถ ค่านิยม และเจตคติให้แก่ผู้เรียน ผลลัพธ์ที่เห็นเชิงประจักษ์ คือกิจกรรมที่ผ่านการลงมือปฏิบัติของผู้เรียน โดยอาศัยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นด้านทักษะกระบวนการ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียนสถานการณ์โลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ต้องมีความเข้าใจ สามารถปรับตัวและรับมือกับปัจจัยต่าง ๆ ได้ กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียน ที่จะต้องปลูกฝังความรู้ ทักษะ ทัศนคติ และเจตคติ เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก โดยวิชาสังคมศึกษาจะมีบทบาทมากที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในผู้เรียนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ โดยมีจุดเน้นในการที่จะพัฒนาความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียน 4 ประการ คือ เน้นพัฒนาทักษะกระบวนการ เน้นพัฒนาค่านิยม เน้นลงมือปฏิบัติด้านพลเมือง และเน้นการบูรณาการ โดยกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่เน้นด้านทักษะกระบวนการ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการอภิปรายกลุ่มย่อย นับว่าเป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งสามารถพัฒนาความเป็นพลเมืองโลกในผู้เรียนได้ดี

เสาวนีย์ กานต์เดชารักษ์ และคณะ (2565) ศึกษาเรื่องผลลัพธ์ผู้เรียนตามมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 จากการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยคริสเตียน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลลัพธ์ผู้เรียนตามมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ทั้ง 3 ประการ ได้แก่ (1) เป็นผู้เรียนรู้ที่พึ่งพาตนเองได้ (2) เป็นผู้ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถสร้างหรือร่วมสร้างนวัตกรรม และมีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และ (3) เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ร่วมสร้างประโยชน์ให้กับส่วนรวมจากการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 5 ด้าน และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ผู้เรียนตามมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ทั้ง 3 ประการ ระหว่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้ายกับผู้ใช้บัณฑิต ประชากรที่ใช้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยคริสเตียน ปีการศึกษา 2562 และผู้ใช้บัณฑิต รวมทั้งสิ้น 790 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .980 และ .966 ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 - มกราคม พ.ศ. 2564 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยจากการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของทุกหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยคริสเตียน พบว่า ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ที่พึ่งพาตนเองได้เป็นผู้ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถสร้างหรือร่วมสร้างนวัตกรรม มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ร่วมสร้างประโยชน์ให้ส่วนรวมตามมาตรฐานที่ 1 ด้านผลลัพธ์ ผู้เรียนของมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้ายและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ด้านเป็นผู้ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถสร้างหรือร่วมสร้างนวัตกรรมและมีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการมีความแตกต่างกัน ผลการวิจัยจึงสอดคล้องตามมาตรฐานที่ 1 ของมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 และนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

วรัญญา พุทธคาวี และศันสนีย์ จะสุวรรณ์ (2565) ศึกษาเรื่องการพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พุทธศักราช 2561 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์กรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พุทธศักราช 2561 เพื่อศึกษาสภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พุทธศักราช 2561 และเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พุทธศักราช 2561 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ซึ่งระยะแรกใช้เครื่องมือวิจัยรูปแบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คือ ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ระยะที่สอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 317 คน แบบสอบถามที่ใช้เป็นชนิดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผลการวิเคราะห์กรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พุทธศักราช 2561 พบว่า จากการสัมภาษณ์ทั้ง 6 ประเด็น ทั้งจากการวิเคราะห์ กรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พุทธศักราช 2561 เอกสารและการสัมภาษณ์ พบว่า มีประเด็นจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมทั้งหมด 2 ประเด็น คือ ด้านการนิเทศการสอน และด้านการประกันคุณภาพ สภาพของสถานศึกษาตามกรอบมาตรฐาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปาน

กลาง เมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่า ด้านที่มีสภาพสถานศึกษาอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านบทบาทของผู้บริหาร และด้านที่มีสภาพสถานศึกษาอันดับต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ซึ่งพบว่าประเด็นสภาพของสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพในประเด็นสถานศึกษามีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองชุมชนและสังคมมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด และแนวทางในการพัฒนาที่จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับพัฒนา โดยแตกต่างกันไปตามบริบทตามท้องถิ่นและของสถานศึกษา โดยมีประเด็น 8 ประเด็น เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พุทธศักราช 2561 เพื่อผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เป็นผู้เรียน ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง ผ่านกระบวนการ วิธีการที่เป็นรูปธรรมตามบริบทของสถานศึกษา การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยยึดเป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา

นพรัตน์ ชัยเรือง และสำเริง จันชุม (2565) ได้วิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาชาติของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานยุทธศาสตร์ 2) เพื่อสร้างยุทธศาสตร์ 3) เพื่อทดลองใช้ยุทธศาสตร์ และ 4)เพื่อตรวจสอบยุทธศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ แบบสอบถามยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน ครู 54 คน และกรรมการสถานศึกษา 31 คน รวมทั้งสิ้น 92 คน และประเมินประสิทธิผลความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน รวม 32 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ 7 คน สนทนากลุ่ม 23 คนเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสนทนากลุ่ม เก็บข้อมูลแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จัดสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานชาติ พบว่ามี 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) การนำองค์การและการบริหารจัดการ (2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (3) การพัฒนาครูและบุคลากร (4) การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (5) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (6) การสร้างการมีส่วนร่วม และ (7) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 2) ผลการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่ามี 6 ยุทธศาสตร์ได้แก่ (1) การพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้เต็มศักยภาพ (2) การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนศตวรรษที่ 21 (3) การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (4) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ (5) การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล และ (6) การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 3) ผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่ามีประสิทธิผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมษา นวลศรี และกุลชาติ พันธุวรกุล (2564) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 2) เปรียบเทียบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น และผลการเรียนเฉลี่ยสะสม เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 600 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วง .80 ถึง 1.00 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติเชิงสรุปอ้างอิง ได้แก่ t-test for independent sample และ F-test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.246, S.D.= .778) และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไม่แตกต่างกันตามเพศแต่มีความแตกต่างกันตามระดับชั้น และระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPAX) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เศวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ และอรทัย รุ่งวชิรา (2564) ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ การพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมา ไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกและยังไม่ประสบความสำเร็จ เพราะในยุคโลกาภิวัตน์ได้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษาและวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้การศึกษาไทยโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย และใช้เป็นกรอบในการสร้างคนไทย 4.0 ตามบริบทของท้องถิ่นและสถานศึกษาโดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง สถาบันการศึกษา จึงต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษา หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายในภาพรวม ซึ่งประกอบด้วย ปรับการบริหารงานของผู้บริหาร/ผู้นำสถาบัน ปรับบทบาทการสอนของครู/ผู้สอน พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และจัดทำแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับผลลัพธ์แต่ละช่วงวัย ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานชาติ ประกอบด้วย ผู้บริหาร/ผู้นำ บุคลากรทางการศึกษา การสื่อสารและถ่ายทอดแนวทางการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบของบุคลากร การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการมอบหมายภารกิจการขับเคลื่อนเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม

กอบกาญจน์ ปั้นพงษ์ และปาริฉัตร เต็งสุวรรณ (2564) ศึกษาเรื่อง ทฤษฎีสะกิดกับผลลัพธ์ผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทฤษฎีสะกิดเป็นหลักการที่สามารถประยุกต์ใช้ในการกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายโดยปราศจากการบังคับซึ่งมีการใช้อย่างแพร่หลายในด้านสุขภาพและการเงิน แต่ยังมีผลงานวิชาการที่ใช้ทฤษฎีสะกิดสำหรับด้านการศึกษาไม่มากนัก บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาหลักการของทฤษฎีสะกิดตามแนวทางของเศรษฐศาสตร์ พฤติกรรม และเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสะกิดในการกำหนดนโยบายบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทฤษฎีสะกิดในบริ บทของนโยบายด้านต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า “ทฤษฎีสะกิด” สามารถใช้ออกแบบกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยใช้หลักการ 4 ข้อ ได้แก่ 1) การสื่อสารที่ทำให้ง่ายต่อการตัดสินใจ (Make It Easy) 2) การสร้างเนื้อหาที่ดึงดูดและการให้รางวัล

(Make It Attractive) 3) การสร้างค่านิยมร่วมทางสังคม (Make It Social) และ 4) การวางกรอบเวลาที่เหมาะสมกับการตอบสนองของบุคคล (Make It Timely) เป็นแนวทางในการสะกิดให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งหากบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจ เล็งเห็นคุณค่าและออกแบบทางเลือกการตัดสินใจที่สามารถกระตุ้นให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดหวังได้ จะส่งผลดีต่อการพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศให้มีการดำเนินงานอย่างประสิทธิภาพมากขึ้น

สมบัติ คชสิทธิ์ และคณะ (2563) แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ การวิจัยเรื่องนี้ มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับนโยบาย ระดับการกำกับติดตาม การสนับสนุนส่งเสริมและระดับปฏิบัติ 2) ศึกษา และวิเคราะห์บทเรียนจากต่างประเทศเกี่ยวกับกลไกการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ และ 3) สังเคราะห์แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็นผู้ให้ข้อมูลผ่านออนไลน์ครอบคลุมทุกสังกัด จำนวน 284 คน และผู้ให้ข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มจำนวน 49 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประเด็นในการสนทนากลุ่ม เพื่อยกร่างแนวทางในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิวัติ และแบบสอบถาม ข้อมูลเพื่อยกแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิวัติ (ออนไลน์) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน พบว่า หน่วยงานต้นสังกัดทุกระดับ/ประเภทการศึกษา มีการกำหนดและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษา และมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง

2. ผลการศึกษาระบบกลไกการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติของต่างประเทศ 8 ประเทศ คือ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฟินแลนด์ แคนาดา ออสเตรเลีย เยอรมนี โปรตุเกสและเม็กซิโกนั้น พบว่า 1) ทุกประเทศมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน 2) มีนโยบายส่งเสริมการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และประเมินผลที่ชัดเจน 3) มีระบบการกำกับติดตามที่เข้มแข็ง และ 4) ระบบการพัฒนาครูมีคุณภาพสูง เน้นการพัฒนาครูให้มีคุณภาพในด้านเทคนิคและกลวิธีในการสอน และการคัดเลือกครูด้วยเกณฑ์คุณภาพสูง

3. แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติมี 2 ช่วง คือช่วงที่ 1 ช่วงเชื่อมต่อและหาแนวทางที่เหมาะสม และช่วงที่ 2 ช่วงทบทวนมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบงาน

ชัยยุทธ ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์ (2563) เหลื่อมล้ำในวัยเรียน : สองทศวรรษของความเหลื่อมล้ำทางคุณภาพการศึกษา และการจัดสรรทรัพยากรระดับพื้นที่ของประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้พยายามตอบคำถามสำคัญว่า คุณภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับที่แตกต่างกันมากระหว่างพื้นที่หรือโรงเรียนมีความเชื่อมโยงกับทรัพยากรทางการศึกษาที่ได้รับมากน้อยเพียงใด อีกนัยหนึ่ง คือ ระบบการบริหารจัดการด้านการศึกษาภาครัฐ ซึ่งจัดสรรงบประมาณ และครูให้แก่โรงเรียน และบทบาทของท้องถิ่นและครัวเรือนที่มีส่วนสนับสนุนช่วยลดความเหลื่อมล้ำในวัยเรียนได้มากน้อยเพียงใด การวิจัยอาศัยวิธีการ Blinder-Oaxaca Decomposition เพื่ออธิบายความแตกต่างของผลทดสอบโอเน็ตระหว่างโรงเรียนที่มีทรัพยากรที่แตกต่างกัน โดยอาศัยข้อมูลจากโรงเรียนของรัฐทั้งประเทศผลการศึกษาชี้ว่า ความแตกต่างของผลทดสอบโอเน็ตส่วนใหญ่สะท้อนว่าโรงเรียนได้รับทรัพยากรต่อหัวนักเรียนในระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอธิบายความแตกต่างได้เพียงเล็กน้อย คุณภาพการ

เรียนรู้ที่แตกต่างกันระหว่างโรงเรียนของรัฐอธิบายได้จากความแตกต่างของทรัพยากรที่มาจากท้องถิ่น การอุดหนุนที่รับจัดสรรจากรัฐในโครงการเรียนฟรี 15 ปี ค่าใช้จ่ายครูต่อนักเรียน คุณภาพครู และขนาดโรงเรียน ผลการศึกษาชี้ว่า แนวทางการจัดสรรพยากยากรจากรัฐแบบเติมไม่สามารถสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาให้ทั่วถึงอย่างมีคุณภาพได้

วรรณ์ดี แสงประทีปทอง และคณะ (2565) ศึกษารูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร 489 คน และครู 1,707 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากสถานศึกษาระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน/การศึกษานอกระบบ อาชีวศึกษา และโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัย ผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินผล ได้แก่ ผู้บริหารระดับนโยบายของหน่วยงานด้านการศึกษา และนักวิชาการ จำนวน 10 คน ผู้ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ ได้แก่ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา รวม 40 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามผู้บริหาร แบบสอบถามครู แบบสัมภาษณ์ ประเด็นการสนทนากลุ่มและแบบประเมินคุณภาพของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) รูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ฯ เป็นชุดขององค์ประกอบในการดำเนินงานวัดและประเมินผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการของรูปแบบ (2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (3) ระบบและกลไกของรูปแบบ (4) วิธีดำเนินงานวัดและประเมินและปัจจัยความสำเร็จของรูปแบบ และ (5) รูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ฯ มีคุณภาพตามมาตรฐาน การประเมินด้านประโยชน์ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความถูกต้อง ในระดับมากทุกมาตรฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อติดตามและสำรวจรูปแบบการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 2) ศึกษาและถอดบทเรียนรูปแบบการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาฯ 3) วิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาฯ 4) พัฒนาเสนอรูปแบบและแนวทางการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาฯ วิธีดำเนินการวิจัยใช้ทั้งวิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพ การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ระยะที่ 1 การสำรวจรูปแบบการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร 489 คน และครู 1,707 คน จากสถานศึกษาระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน กศน. อาชีวศึกษา และโรงเรียนสาธิต เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สำหรับผู้บริหาร และ

แบบสอบถามสำหรับครู เป็นแบบมาตรประเมินค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 การศึกษาและถอดบทเรียนรูปแบบการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับดีเยี่ยมทุกระดับการศึกษาจำนวน 20 แห่ง เครื่องมือวิจัย ได้แก่ ประเด็นการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงาน ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาฯ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารระดับนโยบายของหน่วยงานด้านการศึกษา จำนวน 10 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ ประเด็นการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และระยะที่ 4 การพัฒนารูปแบบและแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาฯ ดำเนินการโดยจัดทำร่างรูปแบบและแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาฯ โดยสังเคราะห์ข้อมูลจากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1-3 จากนั้นจัดประชุมสนทนากลุ่มรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้บริหารและครูของสถานศึกษา ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา รวม 40 คน เพื่อพิจารณารูปแบบ รวมทั้งบทบาทและแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร พบว่า มีการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาในด้านการรับรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ร้อยละ 93 ขึ้นไป การวางแผนดำเนินงานการวัดและประเมินการเรียนรู้ร้อยละ 96 ขึ้นไป การดำเนินงานการวัดและประเมินการเรียนรู้ร้อยละ 80 ขึ้นไปการส่งเสริมสนับสนุนการวัดและประเมินการเรียนรู้ร้อยละ 93 ขึ้นไป และการนิเทศ กำกับ ติดตามการวัดและประเมินการเรียนรู้ ร้อยละ 92 ขึ้นไปเมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เป็นไปในทางเดียวกัน ประเด็นที่มีการดำเนินการน้อยกว่าประเด็นอื่น ในด้านการรับรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 คือ มีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 (ดำเนินการร้อยละ 85 ขึ้นไป) ด้านการวางแผนดำเนินงานการวัดและประเมินการเรียนรู้ คือ จัดให้มีการทำแผนงาน/โครงการพัฒนาครูและบุคลากร (ดำเนินการร้อยละ 91 ขึ้นไป) ยกเว้นโรงเรียนสาธิตที่มีการดำเนินการน้อยกว่าประเด็นอื่น คือ การวางแผนการจัดสรรงบประมาณ (ดำเนินการร้อยละ 88 ขึ้นไป) ด้านการดำเนินงานการวัดและประเมินการเรียนรู้ คือ จัดให้มีการทำคู่มือ เกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินสมรรถนะ "พลเมืองที่เข้มแข็ง" (ดำเนินการร้อยละ 60 ขึ้นไป) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวัดและประเมินการเรียนรู้ สถานศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน/กศน. คือ จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการสนับสนุนครู และบุคลากรไปอบรม ประชุม (ดำเนินการร้อยละ 92 ขึ้นไป) ส่วนสถานศึกษาอาชีวศึกษาและโรงเรียนสาธิต ประเด็นที่มีการดำเนินการน้อยกว่าประเด็นอื่น คือ จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนากระบวนการวัดและประเมินการเรียนรู้ (ดำเนินการร้อยละ 88 ขึ้นไป) และด้านการนิเทศกำกับ ติดตามการวัดและประเมินการเรียนรู้ คือ จัดให้มีการเผยแพร่ผลการติดตามตรวจสอบ และประเมินการเรียนรู้ของสถานศึกษา (ดำเนินการร้อยละ 85 ขึ้นไป) 2) การถอดบทเรียนรูปแบบการดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษา ดังนี้ การบริหารงานเกี่ยวกับ

การวัดและประเมินผล โดยการรับรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นกับผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารงาน มีการดำเนินการดังนี้ (1) การดำเนินการประชุมชี้แจงนโยบายมาตรฐานการศึกษาของชาติแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษานำนโยบายมาตรฐานการศึกษาของชาติไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียน (2) วางแผนดำเนินการวัดและประเมินการเรียนรู้ สถานศึกษาวางแผนเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคการศึกษา โดยกำหนดแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการวัดประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มีการกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดการเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินร่วมกัน ตั้งแต่หัวหน้าระดับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูในกลุ่มสาระจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล (3) การดำเนินงานการวัดและประเมินการเรียนรู้ ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาให้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา (4) ส่งเสริมสนับสนุนการวัดและประเมินการเรียนรู้ สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการวัดและประเมินการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน โดยจัดครูให้ได้สอนตรงวุฒิ ให้ครูไปอบรมพัฒนาตนเองทุกกลุ่มสาระทั้งเนื้อหาและการวัดและประเมินผล สนับสนุนอุปกรณ์การวัดและประเมินการเรียนรู้ สถานศึกษามีระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผล (5) การนิเทศกำกับ ติดตามการวัดและประเมินการเรียนรู้ สถานศึกษามีการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง แต่งตั้งทีมผู้บริหารเป็นคณะนิเทศติดตามการวัดและประเมินการเรียนรู้การนิเทศแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การนิเทศเชิงจัดการชั้นเรียน นิเทศภาคการศึกษาปีละ 2 ครั้ง ช่วงต้นภาคและปลายภาคเรียน 2) รูปแบบและกระบวนการวัดผลประเมินผล ผลจากการถอดบทเรียนดังนี้ (1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินการเรียนรู้ (2) กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาและตัวชี้วัด (3) การกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัด การกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 (4) การออกแบบวิธีการและสร้างเครื่องมือวัดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ (5) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 3) ปัจจัยสู่ความสำเร็จด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ผลจากการถอดบทเรียนดังนี้ (1) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ มีนโยบายระดับชาติ นโยบายระดับเขตพื้นที่ (2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (3) ความพร้อมของครู ครูมีความรู้ ความสามารถในจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด ปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ (4) ความพร้อมของผู้เรียน ความแตกต่างกันของผู้เรียนทำให้ครูต้องมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน (5) ความพร้อมของสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ การมีนวัตกรรม สื่อการประเมินที่เพียงพอเหมาะสม ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ (6) ความเข้มแข็งของเครือข่ายผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีความพร้อมในการดูแล เอาใจใส่ลูก ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียน (7) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดการศึกษา (8) วัฒนธรรมองค์กรที่ดี มีทีมงานที่มีคุณภาพมีส่วนในการขับเคลื่อนทุกอย่างและช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา 3) แนวทางการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตานมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ 1) ระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) ความรอบรู้และ

ความตระหนักของผู้บริหารสถานศึกษา (2) การกำหนดแนวทางการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา (3) การบริหารจัดการและการวางระบบและกลไกสนับสนุนด้านการวัดและประเมินผล (4) การส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผล พัฒนาครูให้มีความสามารถด้านการวัดและประเมินผลภายใต้การปฏิบัติงานการสอนของครู (On the Job Training) (5) การกำกับ ติดตาม และนิเทศกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (6) ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ได้แก่ 1) การให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบาย จุดเน้นการวัดและประเมินผลที่ชัดเจนจากส่วนกลาง 2) หน่วยงานประเมินภายนอกที่มาประเมินต้องประเมินในแนวทางเดียวกันกับสถานศึกษา 3) ระบบสนับสนุน เป็นปัจจัยที่นำสู่ความสำเร็จทำอย่างไรให้องค์กรอุดมศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิในภูมิภาคนั้นเป็นคณะบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา 4) นักเรียนทุกคนมี Portfolio ที่สะท้อนคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 5) ความพร้อมและความเพียงพอของสื่อ เอกสารความรู้ คู่มือการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนครูและผู้บริหารให้สามารถดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 6) ความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมิน 2. ระดับชั้นเรียน ได้แก่ (1) ความพร้อมของครูด้านการวัดและประเมินผล (2) รูปแบบและกระบวนการวัดและประเมินผลที่ยึดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาเป็นฐาน (3) ปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ แหล่งปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ (Learning Resource) การทำงานแบบร่วมมือของครูในสถานศึกษา (4) ปัญหาอุปสรรค ปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจที่ชัดเจนของครูในเรื่องการวัดและประเมินผล ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (5) แนวทางแก้ไข ได้แก่ 1) กำหนดนโยบายการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นเอกภาพ 2) สื่อสารและสร้างความเข้าใจให้กับทุกคนและขับเคลื่อนงานทั้งระบบโรงเรียน 3) บริหารจัดการและพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถด้านการวัดและประเมินผล 4) เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ครูและสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 5) กำหนดกลไกในการให้ช่วงเวลาในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้จากการใช้ข้อมูลและประเมินการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม และมีแผนการดำเนินงานและรวมทั้งมีระบบการกำกับ ติดตาม และนิเทศที่ชัดเจน 4) รูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มีองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ระบบและกลไกของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 4 วิธีการดำเนินงานวัดและประเมิน องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยความสำเร็จของรูปแบบ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ศึกษาเรื่อง นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ : กรณีตัวอย่างโรงเรียนบ้านปะทาย นวัตกรรมโรงเรียนเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning จัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งระบบ โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7 กิจกรรม ได้แก่ 1) จิตศึกษา 2) บูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) 3) ภาษาไทยผ่านวรรณกรรม 4) คณิตศาสตร์คิดขั้นสูง 5) ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 6) หน้าที่พลเมือง และ 7) ชุมชนภายใต้ขอบข่าย 5 ขอบข่ายการเรียนรู้ ซึ่งครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โรงเรียนบ้านปะทายออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิด Well-being 4 ด้าน ได้แก่ 1) สุขภาพ 2) ความฉลาดรู้ 3) สังคมและ 4) อารมณ์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์จัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการตนเอง 2) การสื่อสาร 3) การรวมพลังทำงานเป็นทีม 4) เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และ 5) การคิดขั้นสูงการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตรงตามเป้าหมายโดยใช้เครื่องมือ EF Guideline เป็นเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีการขั้นตอนการตรวจสอบ 7 ขั้นตอน คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมาย 2) แผนการจัดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม 3) แผนการจัดการเรียนรู้มีความท้าทาย 4) แผนการจัดการเรียนรู้มีการทดลอง 5) แผนการจัดการเรียนรู้มีการทบทวน 6) แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และ 7) แผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Akkary and Rizk (2013) ได้ศึกษาโครงการ TAMAM ซึ่งเป็นการปฏิรูปโรงเรียนครั้งใหม่ในประเทศแถบอาหรับ ที่ผ่านมานั้นการปฏิรูปโรงเรียนในประเทศแถบอาหรับนั้นจะเป็นการใช้การสั่งการแบบบนลงสู่ล่าง (Top-down) ซึ่งเป็นการสั่งการจากระดับรัฐบาลของชาติ ในขณะเดียวกันวิธีการนี้ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ นโยบายและแผนกลยุทธ์ต่าง ๆ นั้นล้มเหลวและดำเนินการไปไม่ถึงในระดับโรงเรียน และอีกด้านหนึ่งโครงการ TAMAM นั้นได้ใช้นโยบายจากล่างไปหาบน (Bottom-up) กลยุทธ์แบบนำปัญหาเป็นศูนย์กลาง (Problem-centered) พร้อมทั้งให้โรงเรียน ครู และพนักงาน ได้ร่วมกันระบุประเด็นที่จำเพาะเจาะจงอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ งานวิจัยนี้ต้องการอธิบายการออกแบบของโครงการว่ามีการรับเอาการเปลี่ยนแปลงเข้ามาได้อย่างไร การเริ่มต้นและการวางแผนที่ต้องต่อสู้กับบริบทแบบเดิม ๆ ของการปฏิรูปโรงเรียนในอาหรับ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. การวางเป้าหมายของโครงการ TAMAM เริ่มต้นโดยการวางเป้าหมายให้ครอบคลุมก่อนโดยการสร้างความรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการปฏิรูปและกระบวนการดำเนินการที่เป็นฐานรากเชิงประจักษ์ การตอบรับต่อวัฒนธรรมของชุมชนและการสะท้อนถึงประสบการณ์และมุมมองของผู้ปฏิบัติทางการศึกษาในระดับโรงเรียน

2. การพัฒนากลยุทธ์โครงการและกิจกรรม กิจกรรมโครงการมีเรื่องต่าง ๆ มาเกี่ยวข้องคือการตัดสินใจเรื่องความจำเป็นของทีมโรงเรียน การทำให้เกิดการสร้างทักษะเชิงปฏิบัติ การติดตามผลการสนับสนุน การเยี่ยมโรงเรียนและการตรวจสอบและงานเอกสารของกระบวนการการวางแผนโครงการ และการดำเนินงาน การ Workshop ของโครงการจะทำให้เกิดการร่วมมือกัน ด้านงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ การสะท้อนการปฏิบัติงาน การวางแผนกลยุทธ์ การตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน และการเป็นผู้นำในการพัฒนาโรงเรียน

3. การขยายพื้นที่สำหรับการสร้างกิจกรรม การทำให้สมาชิกของทีมโรงเรียนนั้นมีทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล โรงเรียนจะได้รับการอบรมความรู้ในเรื่องของการตั้งคำถามวิจัย การพัฒนาเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล การวิเคราะห์และแปรผล การพัฒนาแผนการปฏิบัติงานและการรายงานประสบการณ์วิจัยให้โรงเรียนอื่นในชุมชน โรงเรียนเหล่านี้จะมีการพัฒนาในการใช้ทักษะสามารถประเมินผลโครงการได้ โดยให้สะท้อนความสามารถในเชิงปฏิบัติการผ่าน 1) การสะท้อนทางบทสนทนา 2) การสะท้อนผ่านกระบวนการและการเรียนรู้ และ 3) การสะท้อนประสิทธิผลจากโครงการฝึกอบรม ท้ายที่สุดจะพยายามกระตุ้นให้โรงเรียนต่าง ๆ นั้นถ่ายทอดประสบการณ์ของโรงเรียนตัวเองผ่านทางการเขียนบทความ รายงานเพื่อเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ที่ดีเหล่านี้ให้โรงเรียนอื่น ๆ รับทราบ

Sally (2012) ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรม นโยบายหรือหลักสูตร สำหรับโรงเรียนที่จะต้องวางรากฐานให้เรียบร้อย ต้องพยายามเปลี่ยนแปลง วิธีปฏิบัติในโรงเรียน

และจำเป็นที่จะต้องเข้าใจข้อความสำคัญ แบบฝึกหัดที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการการเปลี่ยนแปลงให้มีประสิทธิภาพในโรงเรียนอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับทุกคนในการที่จะดำเนินการต่าง ๆ ด้วยวิธี ใหม่ ๆ การเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การออกแบบ และ 3) การนำไปสู่การปฏิบัติ

1. การวางแผนเตรียมการ (Introduction preparing for change) Thomson (2020) แนะนำว่ามีเรื่องที่สำคัญหลายเรื่องที่จะต้องพิจารณาเมื่อต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน ได้แก่ การทำความเข้าใจศูนย์กลางของกระบวนการที่ใช้ในการจัดการการเปลี่ยนแปลง ทำความเข้าใจทั้งกระบวนการ การเปลี่ยนแปลงและระบบโรงเรียนที่เป็นแบบหลายชั้น คำนึงถึงโรงเรียนว่าเป็นสถาบันที่มีลักษณะแบบเครือข่ายและความเป็นผู้นำที่เป็นเครือข่ายเชื่อมต่อกันเช่นกัน การเข้าใจธรรมชาติของระบบการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนเป็นสิ่งที่ Thomson ได้กล่าวว่า สิ่งสำคัญสองสิ่งในการจะพิจารณาประเด็นดังกล่าวคือ หนึ่งการเปลี่ยนแปลงเป็นการปฏิบัติที่มีลักษณะหลายชั้น (Multilayer) ที่ได้รับผลกระทบโดยตัวแปรภายในและตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน สองโรงเรียนนั้นมีลักษณะหลายชั้นโดยตัวเองอยู่แล้ว ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพกระบวนการเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องมีการวางแผนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในทั้งระนาบ รวมถึงระดับที่ต่างกันด้วย Fullan (2000) ได้เสนอว่า จำเป็นต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ ดังนั้นเวลาที่วางแผนสำหรับการเปลี่ยนแปลงมีความจำเป็นต้องทำทั้งระนาบในโรงเรียนด้วยไม่ใช่แค่ส่วนใดส่วนหนึ่ง นอกจากนั้นยังต้องพิจารณารวมไปถึงความกว้างหรือขอบเขตของสภาพแวดล้อม นโยบาย (Environment policy) กระแสกดดันจากโรงเรียนเองที่ส่งผลต่อการสนับสนุน หรือขีดจำกัดในแรกเริ่มต้น นักพัฒนาในแรกเริ่มนั้นจำเป็นต้องพิจารณาในส่วนของความกว้างของระบบพร้อมทั้งระบบที่อยู่ภายในโรงเรียนสิ่งเหล่านี้นั้นจะสนับสนุน และส่งผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อทิศทางของการเปลี่ยนแปลง

2. การวิเคราะห์องค์การ (Implementing change) วัฒนธรรมในโรงเรียน เป็นสิ่งหนึ่งที่กีดขวางไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจะต้องทำการประเมินโรงเรียนเสียก่อนว่ามีความพร้อมแค่ไหนสำหรับการเปลี่ยนแปลงและบริบทของโรงเรียนจะสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้มากน้อยเพียงใด Stoll and Fink ได้ระบุถึงโรงเรียน 5 ประเภทด้วยกัน โดยในแต่ละประเภทนั้นมีความสามารถที่แตกต่างกันไปสำหรับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงความขาดแคลนในการสนับสนุนต่าง ๆ ด้วย ดังนี้

2.1 Moving school โรงเรียนขับเคลื่อน เป็นโรงเรียนกำลังพัฒนาและมีประสิทธิภาพ โรงเรียนเหล่านี้จะรู้ทิศทางของโรงเรียนเองว่ากำลังเดินไปทางไหน มีความกระตือรือร้น สมัครใจที่จะเปลี่ยนแปลง รวมถึงมีทักษะในการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง

2.2 Cruising school โรงเรียนแล่นช้า เป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนเหล่านี้อยู่ในพื้นที่ชุมชนมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี มีนักเรียนจำนวนมากที่ประสบความสำเร็จเพราะคุณภาพของครู โรงเรียนเหล่านี้มีบรรทัดฐานที่ทรงพลัง

2.3 Strolling school โรงเรียนเรื่อย ๆ ในโรงเรียนมีส่วนที่มีประสิทธิภาพและไร้ประสิทธิภาพ มีการเคลื่อนตัวในอัตราที่ค่อนข้างช้า มีเป้าหมายที่ไม่ชัดเจนและขัดแย้ง

2.4 Struggling school โรงเรียนหกล้มคลุกคลาน เป็นโรงเรียนที่ไม่มีประสิทธิภาพและไม่ได้รู้ตัวเอง โรงเรียนเหล่านี้ใช้พลังอย่างมากในการที่จะลองเพื่อให้เกิดการพัฒนา ซึ่งจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อโรงเรียนเหล่านี้นั้นมีความสมัครใจที่จะเปลี่ยนแปลงแต่ยังขาดทักษะในหลาย ๆ เรื่อง ดังนั้นโรงเรียนเหล่านี้จะได้รับประโยชน์เมื่อมีการสนับสนุน

2.5 Sinking school โรงเรียนจมน้ำเป็นโรงเรียนที่ไม่มีประสิทธิภาพ และพนักงานครู เจ้าหน้าที่ทั้งหมดนั้นหมดศรัทธาในตัวองค์กรรวมถึงไม่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ โรงเรียนเหล่านี้จะไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน และพนักงานก็กล่าวโทษชุมชนว่าเป็นสาเหตุของปัญหาโรงเรียนเช่นกัน โรงเรียนจำเป็นต้องมีการปฏิบัติที่แข็งขันและการสนับสนุนอย่างเต็มที่ถูกจุดเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

3. การเผยแพร่ (Sustaining and spreading change) ท้าทายกับความคิดเดิม ๆ ว่าการ Scale-up หรือการยกระดับนั้นคือการขยายหน่วยที่ตั้งเท่านั้น Coburn แนะนำว่าถ้าการปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงไม่สามารถทำให้ยั่งยืนได้ ก็ไม่สามารถเผยแพร่การเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน Coburn ยังได้เสนอมุมมองที่รอบด้านต่อการ Scale-up อันดับแรก ควรที่จะมุ่งความสนใจเพื่อให้การปฏิรูปนั้นมีการเปลี่ยนแปลงในระดับลึกไม่ใช่แค่ผิวเผินเท่านั้น แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไปสู่โรงเรียนและครูในระดับบรรทัดฐาน หลักการและความเชื่อ และศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ ที่สำคัญโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการที่ยั่งยืน ครูควรที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนดีกว่าและระบบต่าง ๆ ควรจะเสนอการสนับสนุนที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นชุมชนที่เชี่ยวชาญ และนโยบายระดับชาติ Spread การปฏิรูปจำเป็นต้องมีการเผยแพร่มากกว่ากิจกรรมการสอน การเผยแพร่สามารถเป็นทั้งภายในห้องเรียนหรือทั้งโรงเรียน ตลอดจนระดับเขตและระดับชาติ ภายในห้องเรียนการปฏิรูปเกี่ยวข้องกับการเผยแพร่การปฏิบัติของวิชาที่เพิ่มเติมภายในโรงเรียนการปฏิรูปต้องเกี่ยวเนื่องกับการเผยแพร่ระหว่างห้องเรียนและระหว่างครู ในระดับเขตการปฏิรูปควรเป็นการเผยแพร่บรรทัดฐาน หลักการ และความเชื่อรวมถึงทรัพยากรการสอน ความคิดใหม่ ๆ ของโรงเรียน การเผยแพร่ในระดับชาตินั้นเกี่ยวข้องกับหลักการปฏิรูปของสถาบัน นโยบายของรัฐบาลหรือส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

Shipan and Volden (2008) ได้เสนอ 4 เครื่องมือสำคัญในการทำให้เกิดการแพร่กระจายของนโยบาย คือ 1) การเรียนรู้ 2) การแข่งขันทางเศรษฐกิจ และ 3) การบังคับใช้ ดังนี้ 3.1) การเรียนรู้ (Learning) จากผู้ที่ได้ปรับเปลี่ยนนโยบายก่อนเป็นกระบวนการที่จะนำพาไปสู่รัฐ นอกจากรัฐแล้วอาจจะเป็นระบบต่าง ๆ หรือแม้แต่โรงเรียนก็ได้ ซึ่งจะถูกเรียกว่าห้องทดลองประชาธิปไตย นักร่างนโยบายทั้งหลายสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์จากรัฐอื่น ๆ ถ้ารัฐใดรัฐหนึ่งมีการรับเอานโยบายของรัฐอื่นมาปรับใช้กับรัฐตนจนเกิดผลสำเร็จ ดังนั้น นโยบายนี้ก็น่าจะสามารถดำเนินการไปได้ด้วยดีในรัฐอื่น ๆ หรือระบบอื่น ๆ อีกเช่นกัน 3.2) การแข่งขันทางเศรษฐกิจ (Economic competition) และการลอกแบบ (Intimation) ประเด็นถัดไป คือ เรื่อง การแข่งขันทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะนำไปสู่การแพร่กระจายนโยบายมาจากการที่เศรษฐกิจมีความเอ่อล้น นอกอาณาเขต ยิ่งถ้าเป็นการเอ่อล้นที่เป็นผลบวก (Positive) แล้วนั้นรัฐบาลก็จะยิ่งรับนโยบายไปใช้กับรัฐของตนเอง ส่วนการลอกแบบ หมายถึง การเลียนแบบการกระทำของอีกรัฐหนึ่ง เพื่อที่จะได้มีความเหมือนกันนั้นเอง การเรียนรู้และการลอกแบบนั้นมีความแตกต่างกันพอสมควร การเรียนรู้นั้นจะมุ่งประเด็นให้ความสนใจไปที่การกระทำ (Action) ในขณะที่การลอกแบบนั้นจะเน้นไปที่ผู้กระทำ (Actor) และเครื่องมืออันสุดท้ายก็คือ 3.3) การบังคับใช้ (Coercion) ซึ่งมีความแตกต่างจากเครื่องมือสามตัวที่กล่าวไปแล้วก่อนหน้านี้ คือ สามเครื่องมือแรกนั้นเป็นการทำโดยความสมัครใจ แต่การบังคับใช้นั้นไม่ใช่ เช่น ประเทศหนึ่งบังคับนโยบายให้เกิดกับอีกประเทศหนึ่งโดยผ่านทางแนวปฏิบัติทางการค้าที่ไม่ยุติธรรม หรือการแทรกแซงเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นโดยตรง หรือระหว่างองค์กรนานาชาติ Shipan and Volden ยังได้เพิ่มเติมอีกว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการลอกแบบนั้นเป็นกระบวนการแพร่ในระยะที่สั้นกว่าเครื่องมืออื่น ๆ อีกสามตัวทั้งสิ้น ส่วนการเรียนรู้และการแข่งขัน

ทางเศรษฐกิจจะก่อให้เกิดผลกระทบในระยะที่ยาวกว่า ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและปัจจัยต่าง ๆ ของแต่ละประเทศด้วยไม่ว่าจะเป็นการเมืองภายในประเทศหรืออื่น ๆ

Hill (2008) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่สามารถทำให้การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นไปได้ในกรณีศึกษาอุปสรรคและผลลัพธ์ พบว่า ปัจจัย 5 ประการ ที่เป็นอุปสรรคในการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ 1) ผลการตอบแทนในการจัดการไม่สามารถกระตุ้นให้ดำเนินการถึงเป้าประสงค์ 2) บุคลากรไม่ได้รับการฝึกอบรมในทักษะด้านกระบวนการ 3) ทรัพยากรในองค์การไม่เพียงพอต่อการจัดการ 4) บุคลากรต่อต้านการเปลี่ยนแปลง และ 5) บุคลากรไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านการจำแนกปัญหาและเทคนิคในการแก้ปัญหา เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินการ พบว่า มี 3 ปัจจัย คือ 1) การขาดการวางแผนงาน 2) การขาดการฝึกอบรมด้านการบริหารงาน และ 3) การขาดผู้นำเชิงกลยุทธ์

Comin (2004) ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนในรัฐนิวยอร์ก โดยทำการศึกษาด้านภาวะผู้นำการวางแผนเชิงกลยุทธ์และความพึงพอใจของลูกค้า/ผู้มีส่วนร่วม โดยพัฒนาจากมุมมองของผู้มีส่วนร่วมชุมชนและสมาชิกสมาคมผู้ปกครอง พบว่า การใช้ระบบบริหารงานเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพขององค์การที่ได้ผลดีจะต้องขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำขององค์การ ในขณะที่ปัจจัยด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการให้ความสำคัญกับผู้บริการ/ ผู้มีส่วนได้เสียจะมีน้อย

Hughes (2003) ศึกษากรณีตัวอย่างของการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบสภาพจริงและการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือทำด้วยตัวเองอย่างกระตือรือร้น เช่น การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์และทักษะนวัตกรรม ทักษะการทำงานเป็นทีม ความเป็นผู้นำ การสื่อสาร ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะการเรียนรู้ และทักษะอาชีพได้ดี แต่ยังขาดการบูรณาการทักษะข้ามวัฒนธรรม

McWhorter (2001) ศึกษาเรื่อง การประเมินแบบสมดุล (Balanced scorecard) การวิเคราะห์เชิงประจักษ์เกี่ยวกับผลของการประเมินแบบสมดุลต่อความพึงพอใจในงานของผู้บริหารและการประเมินผลองค์กรแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยการศึกษามุ่งศึกษาที่ระดับผู้จัดการเกี่ยวกับผลกระทบของคุณลักษณะต่าง ๆ ของการประเมินแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยกำหนดกรอบที่ศึกษาใน 2 มิติ คือ มิติในด้านการเงิน และมิติที่มิใช่การเงิน และแบ่งเป็น 4 มุมมอง คือ การเงิน ลูกค้า กระบวนการภายในและการเรียนรู้และการพัฒนา โดยกลยุทธ์จะต้องสัมพันธ์กับการประเมินผลการดำเนินงาน และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ขององค์การการวางแผนระยะสั้น และระยะยาว รวมถึงตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานในอนาคตด้วย โดยที่คุณลักษณะของการประเมินแบบสมดุลที่ศึกษาทุกตัวเป็นไปในเชิงบวก และส่งผลโดยตรงต่อผลผลิตทางการบริหารจัดการ การศึกษาครั้งนี้ได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินที่สามารถวัดได้เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานและความขัดแย้งในบทบาท โดยพบว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานมีมากกว่าการประเมินผลงาน

Toivanen (2001) ศึกษาเรื่อง การนำการประเมินแบบสมดุล (Balanced scorecard) ไปปฏิบัติและใช้ในการประเมินในประเทศฟินแลนด์ เนื่องจากมีการนำรูปแบบการประเมินแบบสมดุลมาใช้ในการประเมินโครงการต่าง ๆ แต่กลับไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยมีการเสนอโมเดลต่าง ๆ เกี่ยวกับการประเมินแบบสมดุล โดยเฉพาะโมเดลของแคพลัน (Kaplan) และนอร์ตัน (Norton) และแนวทางของการประเมินแบบสมดุล ก็พัฒนาขึ้นจนกลายเป็นระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ แต่เนื่องจากการนำการประเมินแบบสมดุลไปใช้ยังมีปัญหาและอุปสรรคบางประการ การกำหนดรูปแบบ

ใหม่ของการประเมินแบบสมดุล จึงได้รับการพัฒนาขึ้นโดย การวิจัยซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ระบบการควบคุมการพัฒนาเชิงธุรกิจ และการนำโครงการการประเมินแบบสมดุลไปปฏิบัติ โดยได้มีการนำโครงการประเมินแบบสมดุลที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ในบริษัทแห่งหนึ่ง และประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถาม ผลจากการตอบแบบสอบถาม การสัมมนาเชิงปฏิบัติการและกรณีศึกษา พบว่า รูปแบบที่ได้รับการพัฒนาขึ้นทำให้บริษัทต่าง ๆ สามารถนำการประเมินแบบสมดุลไปปฏิบัติได้เป็นผลสำเร็จ

Henderson (2000) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการในการพัฒนาและการนำแผนประกอบการไปปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา แผนบูรณาการเป็นเอกสารที่เขียนขึ้นเฉพาะแต่ละโรงเรียนเป็นการระบุถึงแหล่งข้อมูล เพื่อสร้างและกำหนดเป้าหมายในการปรับปรุงโรงเรียน ในเอกสารนี้ได้อธิบายถึงวิธีการที่คณะกรรมการวางแผนจะมีปฏิสัมพันธ์ในการไปร่วมในกระบวนการวางแผน และค้นหาว่ากระบวนใดที่ทำให้คณะกรรมการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ใช้วิธีการศึกษาโดยเข้าไปสังเกตในโรงเรียนและการสัมภาษณ์ตัวต่อตัวรวมทั้งการวิเคราะห์เอกสาร ผลการศึกษา พบว่า เนื่องจากครูผู้สอนมีภาระงานมากจึงไม่มีเวลาไปปรึกษาคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแผน จึงทำให้รู้สึกกังกลใจ อีกทั้งคณะครูและผู้ปกครอง ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับแผนสำเร็จรูปของโรงเรียนจำนวนน้อยหรือไม่ได้รับการฝึกอบรมเลยทำให้ขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของแผน ประกอบกับมีการเปลี่ยนอำนาจและความรับผิดชอบต้องการอธิบายบทบาทและการติดต่อสื่อสารกับโรงเรียนมากขึ้น การเปลี่ยนบทบาททำให้เกิดความต้องการเป็นเจ้าของและจุดมุ่งหมายระหว่างคณะกรรมการด้วยกัน

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในบทนี้จะนำเสนอแบบแผนการวิจัยและขั้นตอนการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 แบบแผนการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อยืนยันผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำผลที่ได้ในขั้นตอนนี้ไปวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ในการในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ค่า $PNI_{modified}$ เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม จากนั้นนำจุดอ่อนที่ค้นพบ ไปออกแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกโดยการวิเคราะห์ด้านนโยบาย (Policy) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคมและชุมชน (Social) และด้านเทคโนโลยี (Technology) เพื่อนำไปยกร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรวจสอบกลยุทธ์โดยการสนทนากลุ่ม ตลอดจนประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ เพื่อให้ได้กลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

1.1 ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตตรวจราชการทั้ง 18 เขตตรวจราชการ ประกอบด้วย โรงเรียน จำนวน 2,358 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยวิธีเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน จำนวน 331 แห่ง การเลือกตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มโดยใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งชั้นตามเขตตรวจราชการเพื่อให้ตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดีครอบคลุมทุกเขตตรวจราชการ และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตามที่กำหนด

1.3 ผู้ให้ข้อมูล ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้น 1,655 คน ประกอบด้วย

3.1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 331 คน

3.2) รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการ จำนวน 331 คน

3.3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 331 คน

3.4) หัวหน้าช่วงชั้นหรือหัวหน้าระดับชั้น จำนวน 331 คน

3.5) ครูผู้สอน จำนวน 331 คน

ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

เขตตรวจราชการ	จำนวนประชากร (โรงเรียน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)	จำนวนผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้อำนวยการโรงเรียน (คน)	รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ หรือหัวหน้าวิชาการ (คน)	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ (คน)	หัวหน้าช่วงชั้นหรือหัวหน้าระดับชั้น (คน)	ครูผู้สอน (คน)
1	166	24	**120**	24	24	24	24	24
2	107	15	**75**	15	15	15	15	15
3	116	17	**85**	17	17	17	17	17
4	60	9	**45**	9	9	9	9	9
5	217	30	**150**	30	30	30	30	30
6	71	10	**50**	10	10	10	10	10
7	46	7	**35**	7	7	7	7	7
8	104	15	**75**	15	15	15	15	15
9	83	12	**60**	12	12	12	12	12
10	171	24	**120**	24	24	24	24	24
11	126	18	**90**	18	18	18	18	18
12	234	30	**150**	30	30	30	30	30
13	238	30	**150**	30	30	30	30	30
14	164	24	**120**	24	24	24	24	24
15	87	12	**60**	12	12	12	12	12
16	105	16	**80**	16	16	16	16	16
17	143	21	**105**	21	21	21	21	21
18	120	17	**85**	17	17	17	17	17
รวม	**2,358**	**331**	**1,655**	**331**	**331**	**331**	**331**	**331**

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.1 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1.1 ศึกษาเอกสาร กรอบแนวคิด และการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.2 สร้างแบบสอบถามในการวิจัย โดยกำหนดประเด็นคำถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้จากการทบทวนหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสอบถามร่างรายการข้อคำถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัยและตามนิยามศัพท์ของการวิจัย และนำร่างรายการข้อคำถามที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ความชัดเจนด้านภาษา และความสมบูรณ์ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และตามนิยามศัพท์ของการวิจัย ปรับปรุงร่างรายการข้อคำถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์

2.1.3 สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2560) ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.1.4 นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อดังภาคผนวก ก) ตรวจสอบความถูกต้องและความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ มีคุณสมบัติ ดังนี้

1) เป็นผู้บริหารระดับสูง ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาในระดับนโยบาย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) เป็นผู้บริหารระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีคุณวุฒิปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา มีความรู้ ความสามารถในการบริหารการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3) เป็นนักวิชาการในสถาบันการอุดมศึกษา ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก การศึกษา มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา และดำรงตำแหน่งคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

2.1.5 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ คัดเลือกข้อที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00 จึงถือว่ามีความเหมาะสมตามคะแนน ดังนี้ (มนสิช สิทธิสมบูรณ์, 2550)

+1 เมื่อแน่ใจว่ารายการ/ข้อความนั้นมีความเหมาะสม

0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการ/ข้อความนั้นมีความเหมาะสม

-1 เมื่อแน่ใจว่ารายการ/ข้อความนั้นไม่มีความเหมาะสม

2.1.6 ส่งแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนดัดดรุณี โรงเรียนสมุทรปราการ โรงเรียนเทพศิรินทร์สมุทรปราการ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี 2) โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก และโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว แห่งละ 5 คน โดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการ 3) หัวหน้าช่วงชั้นหรือหัวหน้าระดับชั้น 4) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 5) ครูผู้สอน รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม สภาพปัจจุบันมีค่าเท่ากับ 0.87 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเท่ากับ 0.89 โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ของ Hair, et al. (2006) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ค่า Cronbach’s Alpha ระหว่าง 0.80 – 0.90 เป็นค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีมาก

2.1.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ถึงโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 331 แห่ง โดยผู้วิจัยใช้การส่งและการรับทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และระบบ Google Forms เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2566- เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566 ได้รับการตอบแบบสอบถามจากผู้ให้ข้อมูลกลับคืนมา 1,360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.18 จำแนกเป็น

1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 273 คน

2) รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการ จำนวน 324 คน

3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 262 คน

4) หัวหน้าช่วงชั้นหรือหัวหน้าระดับชั้น จำนวน 297 คน

5) ครูผู้สอน จำนวน 204 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50 - 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50 - 3.49 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50 - 2.49 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 - 1.49 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) ดังนี้

$$PNI_{modified} = (I-D) / D$$

$PNI_{modified}$	หมายถึง	ดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
I	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
D	หมายถึง	สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งการศึกษาเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน จากผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อนำผลที่ได้ไปดำเนินการศึกษาโอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ใช้แหล่งข้อมูลจากผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวัตถุประสงค์ที่ 1 มาวิเคราะห์ข้อมูล

2. การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) มาจัดกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ในการจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยนำค่า $PNI_{modified}$ สูงที่สุด ลบด้วยค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด แล้วหารด้วย 2 จากนั้นนำระยะห่างที่ได้มาจัดกลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง และ กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ ผลที่ได้คือ กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงเป็นจุดอ่อน กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เป็นจุดแข็ง

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัย นำผลการวิจัยที่ค้นพบเป็นจุดอ่อน จากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) มาสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูล จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน จำแนกตามหลักการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย ด้านนโยบาย (Policy) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคมและชุมชน (Social) และด้านเทคโนโลยี (Technology)

1. ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา จำนวน 20 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (รายชื่อดังภาคผนวก ข) กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1) ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก ด้านการบริหารการศึกษา มีความรู้ ความสามารถด้านการกำหนดยุทธศาสตร์ หรือนโยบายด้านการศึกษาในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา มีความรู้ ความสามารถด้านการบริหารการศึกษาในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3) ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา มีความรู้ ความสามารถด้านการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4) ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 4 เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ ด้านการวิจัยและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จำแนกตามหลักการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย ด้านนโยบาย (Policy) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคมและชุมชน (Social) และด้านเทคโนโลยี (Technology)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ถึงผู้เชี่ยวชาญที่กำหนด นัดหมาย กำหนดการลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2567- กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดลำดับความถี่ลงตารางตามสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย ด้านนโยบาย (Policy) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคมและชุมชน (Social) และด้านเทคโนโลยี (Technology)

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การจัดทำร่างกลยุทธ์ 2) การตรวจสอบกลยุทธ์ และ 3) การประเมินกลยุทธ์ โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ จากผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยนำค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและผลการจัดกลุ่มจากค่า $PNI_{modified}$ ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาคำนวณเพื่อจัดกลุ่มที่พบเป็นจุดแข็งและจุดอ่อน และผลวิเคราะห์โอกาส และภาวะคุกคาม จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษา ตามการวิเคราะห์ด้านนโยบาย (Policy) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคมและชุมชน (Social) และด้านเทคโนโลยี (Technology) ตามกลุ่มโอกาสและภาวะคุกคาม มาจัดทำตาราง TOWS Matrix

3.1.2 จัดทำตาราง TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามขั้นตอนของพฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2552) ดังนี้

1) จับคู่จุดอ่อน - ภาวะคุกคาม (WT) เพื่อกำหนดกลยุทธ์เชิงป้องกัน (Defensive Strategy) โดยพยายามลดจุดอ่อน หลีกภัยภาวะคุกคาม และหาแนวทางการดำเนินการที่จะทำให้โรงเรียนเกิดความสูญเสียน้อยที่สุด

2) จับคู่จุดอ่อน - โอกาส (WO) เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround Oriented Strategy) โดยแก้ไขจุดอ่อนและนำโอกาสที่เปิดให้มาทำประโยชน์อย่างเต็มที่

3) จับคู่จุดแข็ง - ภาวะคุกคาม (ST) เพื่อกำหนดกลยุทธ์ขยายขอบข่ายกิจการ (Diversification Strategy) โดยใช้ประโยชน์จากจุดแข็ง หลีกภัยภาวะคุกคาม และหาแนวทางการดำเนินการที่จะทำให้โรงเรียนเกิดความสูญเสียน้อยที่สุด

4) จับคู่จุดแข็ง - โอกาส (SO) เพื่อกำหนดกลยุทธ์เชิงรุก (Aggressive Strategy) โดยนำจุดแข็งที่มีมาเสริมสร้างและนำโอกาสที่เปิดให้มาทำประโยชน์อย่างเต็มที่

3.1.3 ยกร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รองและวิธีดำเนินการ นำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และกำหนดเป็นร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรวจสอบ โดยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้บริหารหรือนักวิชาการ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการพัฒนากลยุทธ์หรือด้านการบริหารการศึกษาที่มีความรู้ หรือประสบการณ์และมีผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ประจักษ์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 13 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (รายชื่อดังภาคผนวก ค) กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการกำหนดนโยบายด้านการศึกษา ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษามีความรู้ ความสามารถด้านการกำหนดยุทธศาสตร์ หรือนโยบายด้านการศึกษาในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา มีความรู้ ความสามารถด้านการบริหารการศึกษาในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาการศึกษาที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ ด้านการวิจัยและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

4) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา มีความรู้ ความสามารถด้านการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ นัดหมาย กำหนดการและจัดสนทนากลุ่มในวันที่ 8 เดือนเมษายน พ.ศ.2567 ณ ห้องประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเป็นหลัก เพื่อสรุปสาระสำคัญเป็นมาตรการเชิงรุก เพื่อนำข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไขให้ได้กลยุทธ์ที่สมบูรณ์ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิในกลุ่มที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม จำนวน 13 คน (รายชื่อดังภาคผนวก ค)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนการตอบ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ น้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้คำถามปลายเปิด (Open-ended question)

3. การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์

1. ออกแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตามกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัย

2. นำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ปรึกษาร่วมพิจารณาให้คำแนะนำ และนำกลับมาแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิในกลุ่มที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม จำนวน 13 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวบรวมข้อมูลในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2567

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50- 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้กลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

4.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2.1 จุดแข็งและจุดอ่อน ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2.2 โอกาสและภาวะคุกคาม ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3.1 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในรูปแบบ TOWS Matrix เพื่อมากำหนดกลยุทธ์

4.3.2 ร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3.3 การตรวจสอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3.4 การประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3.5 กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับสมบูรณ์)

โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาตำแหน่งปัจจุบัน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน

n=1,360

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
(1) ชาย	524	38.53
(2) หญิง	836	61.47
รวม	**1,360**	**100.00**
2. อายุ		
(1) ต่ำกว่า 40 ปี	469	34.49
(2) 41 – 45 ปี	472	34.71
(3) 46 – 50 ปี	211	15.51
(4) 51 - 55 ปี	141	10.37
(5) 56 ปีขึ้นไป	67	4.93
รวม	**1,360**	**100.00**
3. ระดับการศึกษา		
(1) ปริญญาตรี	236	17.35
(2) ปริญญาโท	1,093	80.37
(3) ปริญญาเอก	31	2.28
รวม	**1,360**	**100.00**
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
(1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา	273	20.07
(2) รองผู้อำนวยการวิชาการ/หัวหน้าวิชาการ	324	23.82
(3) หัวหน้าช่วงชั้น/หัวหน้าระดับ	297	21.84
(4) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	262	19.26
(5) ครูผู้สอน	204	15.00
รวม	**1,360**	**100.00**

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน (เศษของปีหากเกิน 6 เดือน ปรับเพิ่มเป็น 1 ปี)		
(1) ต่ำกว่า 10 ปี	597	43.90
(2) 11 - 20 ปี	565	41.54
(3) 21 - 30 ปี	147	10.81
(4) มากกว่า 30 ปีขึ้นไป	51	3.75
รวม	**1,360**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1,360 คน เพศของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า เป็นเพศชาย 524 คน คิดเป็นร้อยละ 38.53 และเป็นเพศหญิง 836 คน คิดเป็นร้อยละ 61.47 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ช่วงอายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 469 คน คิดเป็นร้อยละ 34.49 อายุ 41 - 45 ปี จำนวน 472 คน คิดเป็นร้อยละ 34.71 อายุ 46 - 50 ปี จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 15.51 อายุ 51 - 55 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 10.37 และอายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 4.93 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ระดับปริญญาตรี จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 17.35 ระดับปริญญาโท จำนวน 1,093 คน คิดเป็นร้อยละ 80.37 และระดับปริญญาเอก จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 2.28 ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ตำแหน่งอำนวยการสถานศึกษา จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 20.07 ตำแหน่งรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการ จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 23.82 ตำแหน่ง หัวหน้าช่วงชั้นหรือหัวหน้าระดับ จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 21.84 ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 19.26 และตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 597 คน คิดเป็นร้อยละ 43.90 ระยะเวลา 11 - 20 ปี จำนวน 565 คน คิดเป็นร้อยละ 41.54 ระยะเวลา 21 - 30 ปี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 และระยะเวลามากกว่า 30 ปีขึ้นไป จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75

4.1.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามการบริหารสถานศึกษาและจำแนกตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวม

n=1,360

การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\overline{x}$	S.D.	แปลผล	$\overline{x}$	S.D.	แปลผล		
1. การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.67	0.69	มาก	4.61	0.70	มากที่สุด	0.263	5
2. การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน	3.54	0.65	มาก	4.65	0.68	มากที่สุด	0.312	3
3. การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล	3.51	0.73	มาก	4.75	0.59	มากที่สุด	0.351	1
4. การบริหารบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	3.91	0.89	มาก	4.66	0.67	มากที่สุด	0.193	6
5. การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ	3.48	0.74	ปานกลาง	4.62	0.66	มากที่สุด	0.330	2
6. การบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร	3.61	0.77	มาก	4.63	0.70	มากที่สุด	0.283	4
รวม	**3.62**	**0.75**	**มาก**	**4.65**	**0.67**	**มากที่สุด**	**0.289**	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการ ($PNI_{modified}$= 0.289) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ต้องการพัฒนาลำดับแรก คือ การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ($PNI_{modified}$= 0.351) รองลงมา คือ การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ ($PNI_{modified}$= 0.330) การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{modified}$= 0.312) การบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและการพัฒนาองค์กร ($PNI_{modified}$= 0.283) การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified}$= 0.263) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ($PNI_{modified}$= 0.193) ตามลำดับ

4.1.2.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จำแนกตามรายด้านมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ตารางที่ 4.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จำแนกตามรายด้านมาตรฐานการศึกษาของชาติ

n = 1,360

การบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
1.การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**3.63**	**0.71**	**มาก**	**4.64**	**0.68**	**มากที่สุด**	**0.281**	**4**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.59	0.72	ปานกลาง	4.64	0.68	มากที่สุด	0.302	1
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.62	0.72	มาก	4.62	0.69	มากที่สุด	0.279	5
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	3.65	0.69	มาก	4.66	0.66	มากที่สุด	0.280	4
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	3.68	0.68	มาก	4.66	0.65	มากที่สุด	0.269	6
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	3.64	0.74	มาก	4.65	0.68	มากที่สุด	0.282	3
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	3.60	0.70	มาก	4.64	0.67	มากที่สุด	0.291	2
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	3.64	0.70	มาก	4.58	0.73	มากที่สุด	0.263	7
2. การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**3.58**	**0.72**	**ปานกลาง**	**4.68**	**0.64**	**มากที่สุด**	**0.313**	**1**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	3.59	0.70	มาก	4.67	0.64	มากที่สุด	0.304	4
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	3.56	0.74	มาก	4.70	0.64	มากที่สุด	0.321	2
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	3.60	0.71	มาก	4.72	0.60	มากที่สุด	0.313	3

การบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	3.63	0.71	มาก	4.69	0.64	มากที่สุด	0.301	6
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	3.55	0.70	มาก	4.65	0.67	มากที่สุด	0.313	3
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	3.54	0.76	มาก	4.67	0.65	มากที่สุด	0.323	1
3. การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**3.56**	**0.74**	**มาก**	**4.63**	**0.68**	**มากที่สุด**	**0.304**	**2**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	3.57	0.76	มาก	4.62	0.67	มากที่สุด	0.296	4
3.2) การมีจิตอาสา	3.53	0.76	มาก	4.64	0.67	มากที่สุด	0.319	2
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	3.57	0.71	มาก	4.66	0.66	มากที่สุด	0.307	3
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	3.53	0.77	มาก	4.69	0.63	มากที่สุด	0.330	1
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	3.58	0.70	มาก	4.54	0.75	มากที่สุด	0.270	5
4. การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม	**3.62**	**0.77**	**มาก**	**4.67**	**0.67**	**มากที่สุด**	**0.292**	**3**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	3.65	0.73	มาก	4.65	0.69	มากที่สุด	0.274	4
4.2) ความพอเพียง	3.64	0.74	มาก	4.64	0.70	มากที่สุด	0.275	3
4.3) วิถีประชาธิปไตย	3.61	0.76	มาก	4.70	0.64	มากที่สุด	0.304	2
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	3.58	0.83	มาก	4.70	0.65	มากที่สุด	0.315	1
5. การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**3.72**	**0.80**	**มาก**	**4.64**	**0.68**	**มากที่สุด**	**0.253**	**5**
5.1) คุณธรรม	3.77	0.77	มาก	4.66	0.64	มากที่สุด	0.241	4
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	3.71	0.82	มาก	4.65	0.66	มากที่สุด	0.257	2
5.3) ความรู้และความรอบรู้	3.67	0.80	มาก	4.63	0.69	มากที่สุด	0.265	1
5.4) ทักษะทางปัญญา	3.71	0.80	มาก	4.61	0.72	มากที่สุด	0.250	3
รวม	**3.62**	**0.75**	**มาก**	**4.65**	**0.67**	**มากที่สุด**	**0.289**	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จำแนกตามรายด้านมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$= 0.289) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ($PNI_{modified}$= 0.313) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุด ได้แก่ การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ ($PNI_{modified}$= 0.323) รองลงมาคือ การสื่อสารเชิงบวก ($PNI_{modified}$= 0.321) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้ายคือ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$= 0.301) ตามลำดับ

รองลงมาคือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ($PNI_{modified}$= 0.304) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน ($PNI_{modified}$= 0.330) รองลงมาคือ การมีจิตอาสา ($PNI_{modified}$= 0.319) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม ($PNI_{modified}$= 0.296) ตามลำดับ

ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนสำหรับผู้เรียน ($PNI_{modified}$= 0.253) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ ด้านความรู้และความรอบรู้ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}$= 0.265) รองลงมาคือ ทักษะการเรียนรู้และชีวิต ($PNI_{modified}$= 0.257) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ คุณธรรม ($PNI_{modified}$= 0.241) ตามลำดับ

4.1.2.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

ตารางที่ 4.4 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

n = 1,360

การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
1.มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**3.60**	**0.54**	**มาก**	**4.54**	**0.73**	**มากที่สุด**	**0.260**	**4**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.66	0.50	มาก	4.53	0.74	มากที่สุด	0.238	7
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.50	0.53	มาก	4.52	0.73	มากที่สุด	0.291	1
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	3.58	0.58	มาก	4.55	0.72	มากที่สุด	0.271	2
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	3.61	0.54	มาก	4.57	0.73	มากที่สุด	0.266	4
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	3.68	0.51	มาก	4.56	0.73	มากที่สุด	0.239	6
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	3.63	0.53	มาก	4.54	0.68	มากที่สุด	0.251	5
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	3.56	0.61	มาก	4.51	0.75	มากที่สุด	0.267	3
2. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**3.52**	**0.71**	**มาก**	**4.67**	**0.67**	**มากที่สุด**	**0.328**	**2**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	3.53	0.71	มาก	4.68	0.66	มากที่สุด	0.326	3
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	3.51	0.70	มาก	4.66	0.75	มากที่สุด	0.328	2
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	3.58	0.64	มาก	4.72	0.61	มากที่สุด	0.318	5

การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\overline{x}$	S.D.	แปลผล	$\overline{x}$	S.D.	แปลผล		
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	3.48	0.77	ปานกลาง	4.71	0.65	มากที่สุด	0.353	1
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	3.53	0.67	มาก	4.65	0.66	มากที่สุด	0.317	6
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	3.46	0.79	ปานกลาง	4.59	0.71	มากที่สุด	0.327	4
3. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**3.46**	**0.72**	**ปานกลาง**	**4.62**	**0.71**	**มากที่สุด**	**0.337**	**1**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	3.56	0.66	มาก	4.64	0.76	มากที่สุด	0.303	4
3.2) การมีจิตอาสา	3.31	0.78	ปานกลาง	4.74	0.60	มากที่สุด	0.432	1
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	3.40	0.67	ปานกลาง	4.70	0.70	มากที่สุด	0.382	2
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	3.49	0.83	ปานกลาง	4.78	0.57	มากที่สุด	0.370	3
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	3.53	0.65	มาก	4.23	0.91	มาก	0.198	5
4. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม	**3.63**	**0.58**	**มาก**	**4.64**	**0.66**	**มากที่สุด**	**0.280**	**3**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	3.65	0.52	มาก	4.67	0.63	มากที่สุด	0.279	3
4.2) ความพอเพียง	3.62	0.65	มาก	4.50	0.76	มากที่สุด	0.243	4
4.3) วิถีประชาธิปไตย	3.59	0.59	มาก	4.70	0.61	มากที่สุด	0.309	1
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	3.64	0.54	มาก	4.69	0.63	มากที่สุด	0.288	2
5. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**4.14**	**0.92**	**มาก**	**4.59**	**0.74**	**มากที่สุด**	**0.109**	**5**
5.1) คุณธรรม	4.09	0.82	มาก	4.56	0.72	มากที่สุด	0.115	3
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	4.08	0.94	มาก	4.62	0.69	มากที่สุด	0.132	1
5.3) ความรู้และความรอบรู้	4.13	0.96	มาก	4.64	0.68	มากที่สุด	0.123	2
5.4) ทักษะทางปัญญา	4.24	0.94	มาก	4.52	0.85	มากที่สุด	0.066	4
รวม	**3.67**	**0.69**	**มาก**	**4.61**	**0.70**	**มากที่สุด**	**0.263**	**5**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$= 0.263) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ($PNI_{modified}$= 0.337) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ การมีจิตอาสา ($PNI_{modified}$= 0.432) รองลงมาคือ การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม ($PNI_{modified}$= 0.382) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม ($PNI_{modified}$= 0.198) ตามลำดับ

รองลงมาคือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ($PNI_{modified}$= 0.328) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$= 0.353) รองลงมาคือ การสื่อสารเชิงบวก ($PNI_{modified}$= 0.328) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ($PNI_{modified}$= 0.317) ตามลำดับ

ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนสำหรับผู้เรียน ($PNI_{modified}$= 0.109) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และชีวิต ($PNI_{modified}$= 0.132) รองลงมาคือ ความรู้และความรอบรู้ ($PNI_{modified}$= 0.123) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ ทักษะทางปัญญา ($PNI_{modified}$= 0.066) ตามลำดับ

4.1.2.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การบริหารวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.5 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การบริหารวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน

n = 1,360

การบริหารวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**3.56**	**0.65**	**มาก**	**4.57**	**0.73**	**มากที่สุด**	**0.283**	**5**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.47	0.76	ปานกลาง	4.62	0.69	มากที่สุด	0.331	1
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.58	0.67	มาก	4.51	0.77	มากที่สุด	0.260	5
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	3.62	0.55	มาก	4.61	0.71	มากที่สุด	0.273	4
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	3.69	0.49	มาก	4.63	0.68	มากที่สุด	0.255	6
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	3.48	0.77	ปานกลาง	4.58	0.72	มากที่สุด	0.316	3
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	3.42	0.75	ปานกลาง	4.55	0.75	มากที่สุด	0.330	2
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	3.67	0.56	มาก	4.47	0.77	มาก	0.218	7
2. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคม ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**3.52**	**0.61**	**มาก**	**4.69**	**0.63**	**มากที่สุด**	**0.335**	**1**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	3.62	0.49	มาก	4.62	0.68	มากที่สุด	0.276	6
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	3.52	0.65	มาก	4.71	0.65	มากที่สุด	0.338	3
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	3.46	0.68	ปานกลาง	4.80	0.53	มากที่สุด	0.387	2
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	3.45	0.65	ปานกลาง	4.79	0.57	มากที่สุด	0.388	1

การบริหารวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	3.51	0.57	มาก	4.69	0.61	มากที่สุด	0.336	4
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	3.55	0.59	มาก	4.55	0.74	มากที่สุด	0.282	5
3. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**3.43**	**0.62**	**ปานกลาง**	**4.55**	**0.78**	**มากที่สุด**	**0.326**	**2**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	3.48	0.65	ปานกลาง	4.41	0.77	มาก	0.267	5
3.2) การมีจิตอาสา	3.40	0.62	ปานกลาง	4.51	0.85	มากที่สุด	0.326	3
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	3.45	0.56	ปานกลาง	4.62	0.77	มากที่สุด	0.339	2
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	3.32	0.69	ปานกลาง	4.67	0.73	มากที่สุด	0.407	1
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	3.50	0.58	มาก	4.52	0.78	มากที่สุด	0.291	4
4. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามค่านิยมร่วมของสังคม	**3.62**	**0.71**	**มาก**	**4.69**	**0.67**	**มากที่สุด**	**0.295**	**4**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	3.62	0.64	มาก	4.55	0.78	มากที่สุด	0.257	4
4.2) ความพอเพียง	3.66	0.66	มาก	4.72	0.66	มากที่สุด	0.290	3
4.3) วิถีประชาธิปไตย	3.55	0.66	มาก	4.71	0.63	มากที่สุด	0.327	1
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	3.65	0.88	มาก	4.76	0.62	มากที่สุด	0.304	2
5. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**3.57**	**0.66**	**มาก**	**4.71**	**0.62**	**มากที่สุด**	**0.319**	**3**
5.1) คุณธรรม	3.62	0.61	มาก	4.70	0.62	มากที่สุด	0.298	4
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	3.56	0.76	มาก	4.69	0.66	มากที่สุด	0.317	3
5.3) ความรู้และความรอบรู้	3.57	0.59	มาก	4.71	0.59	มากที่สุด	0.319	2
5.4) ทักษะทางปัญญา	3.52	0.67	มาก	4.72	0.60	มากที่สุด	0.341	1
รวม	**3.54**	**0.65**	**มาก**	**4.65**	**0.68**	**มากที่สุด**	**0.312**	**3**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$= 0.312) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ($PNI_{modified}$= 0.335) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$= 0.388) รองลงมาคือ การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม ($PNI_{modified}$= 0.387) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีความสามารถในแก้ปัญหา ($PNI_{modified}$= 0.276) ตามลำดับ

รองลงมาคือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ($PNI_{modified}$= 0.326) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทย และโลกที่ยั่งยืน ($PNI_{modified}$= 0.407) รองลงมาคือ การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม ($PNI_{modified}$= 0.339) และ ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม ($PNI_{modified}$= 0.267) ตามลำดับ

ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ($PNI_{modified}$= 0.283) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($PNI_{modified}$= 0.331) รองลงมาคือ การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ ($PNI_{modified}$= 0.330) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ ($PNI_{modified}$= 0.218) ตามลำดับ

4.1.2.4 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล

ตารางที่ 4.6 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การบริหารวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล

n = 1,360

การบริหารวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
1. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**3.49**	**0.70**	**ปานกลาง**	**4.77**	**0.58**	**มากที่สุด**	**0.365**	**1**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.50	0.67	มาก	4.84	0.47	มากที่สุด	0.383	2
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.53	0.67	มาก	4.79	0.54	มากที่สุด	0.357	5
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	3.43	0.70	ปานกลาง	4.82	0.52	มากที่สุด	0.405	1
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	3.49	0.73	ปานกลาง	4.78	0.59	มากที่สุด	0.370	3
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	3.52	0.82	มาก	4.80	0.59	มากที่สุด	0.364	4
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	3.55	0.59	มาก	4.81	0.55	มากที่สุด	0.355	6
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	3.43	0.71	ปานกลาง	4.54	0.82	มากที่สุด	0.324	7
2. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**3.48**	**0.67**	**ปานกลาง**	**4.73**	**0.65**	**มากที่สุด**	**0.359**	**2**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	3.43	0.65	ปานกลาง	4.68	0.71	มากที่สุด	0.364	3
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	3.59	0.65	มาก	4.76	0.60	มากที่สุด	0.326	5
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	3.61	0.66	มาก	4.70	0.66	มากที่สุด	0.302	6
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	3.45	0.67	ปานกลาง	4.74	0.65	มากที่สุด	0.374	2

การบริหารวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	3.46	0.66	ปานกลาง	4.69	0.69	มากที่สุด	0.355	4
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	3.34	0.74	ปานกลาง	4.78	0.60	มากที่สุด	0.431	1
3. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**3.49**	**0.70**	**ปานกลาง**	**4.67**	**0.57**	**มากที่สุด**	**0.336**	**5**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	3.50	0.79	มาก	4.64	0.61	มากที่สุด	0.326	3
3.2) การมีจิตอาสา	3.54	0.60	มาก	4.65	0.57	มากที่สุด	0.314	5
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	3.55	0.60	มาก	4.70	0.53	มากที่สุด	0.324	4
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	3.45	0.79	ปานกลาง	4.75	0.47	มากที่สุด	0.377	1
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	3.43	0.72	ปานกลาง	4.60	0.67	มากที่สุด	0.341	2
4. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมร่วมของสังคม	**3.52**	**0.78**	**มาก**	**4.75**	**0.64**	**มากที่สุด**	**0.350**	**3**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	3.63	0.75	มาก	4.76	0.62	มากที่สุด	0.311	3
4.2) ความพอเพียง	3.59	0.66	มาก	4.64	0.76	มากที่สุด	0.292	4
4.3) วิถีประชาธิปไตย	3.45	0.83	ปานกลาง	4.80	0.56	มากที่สุด	0.391	2
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	3.41	0.88	ปานกลาง	4.79	0.60	มากที่สุด	0.405	1
5. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**3.58**	**0.82**	**มาก**	**4.82**	**0.53**	**มากที่สุด**	**0.347**	**4**
5.1) คุณธรรม	3.68	0.87	มาก	4.84	0.52	มากที่สุด	0.315	4
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	3.51	0.82	มาก	4.83	0.51	มากที่สุด	0.376	1
5.3) ความรู้และความรอบรู้	3.57	0.81	มาก	4.81	0.53	มากที่สุด	0.347	3
5.4) ทักษะทางปัญญา	3.55	0.78	มาก	4.79	0.56	มากที่สุด	0.349	2
รวม	**3.51**	**0.73**	**มาก**	**4.75**	**0.59**	**มากที่สุด**	**0.351**	**1**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในการบริหารวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลโดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$= 0.351) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ($PNI_{modified}$= 0.365) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified}$= 0.405) รองลงมาคือ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง($PNI_{modified}$= 0.383) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ ($PNI_{modified}$= 0.324) ตามลำดับ

รองลงมาคือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ($PNI_{modified}$= 0.359) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ ($PNI_{modified}$= 0.431) รองลงมาคือ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$= 0.374) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม ($PNI_{modified}$= 0.302) ตามลำดับ

ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ($PNI_{modified}$= 0.336) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุด ได้แก่ ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน ($PNI_{modified}$= 0.377) รองลงมาคือ การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม ($PNI_{modified}$= 0.341) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีจิตอาสา ($PNI_{modified}$= 0.314) ตามลำดับ

4.1.2.5 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารงานบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตารางที่ 4.7 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารงานบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

n = 1,360

การบริหารงานบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
1.สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**4.07**	**0.89**	**มาก**	**4.68**	**0.68**	**มากที่สุด**	**0.150**	**5**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.14	0.85	มาก	4.73	0.62	มากที่สุด	0.143	6
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.05	0.88	มาก	4.66	0.70	มากที่สุด	0.151	3
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	4.10	0.87	มาก	4.69	0.65	มากที่สุด	0.144	5
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	4.07	0.89	มาก	4.64	0.75	มากที่สุด	0.140	7
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	4.03	0.97	มาก	4.65	0.73	มากที่สุด	0.154	2
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	4.04	0.93	มาก	4.72	0.64	มากที่สุด	0.168	1
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	4.09	0.87	มาก	4.69	0.70	มากที่สุด	0.147	4
2. สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**3.91**	**0.87**	**มาก**	**4.63**	**0.59**	**มากที่สุด**	**0.186**	**3**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	3.91	0.88	มาก	4.61	0.60	มากที่สุด	0.179	4
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	3.96	0.89	มาก	4.65	0.55	มากที่สุด	0.174	5
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	3.92	0.90	มาก	4.69	0.54	มากที่สุด	0.196	3
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	4.20	0.83	มาก	4.60	0.63	มากที่สุด	0.095	6

การบริหารงานบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	3.74	0.85	มาก	4.57	0.66	มากที่สุด	0.222	2
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	3.73	0.88	มาก	4.67	0.56	มากที่สุด	0.252	1
3. สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**3.87**	**0.88**	**มาก**	**4.66**	**0.70**	**มากที่สุด**	**0.204**	**2**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	3.81	0.87	มาก	4.64	0.76	มากที่สุด	0.218	1
3.2) การมีจิตอาสา	3.81	0.95	มาก	4.58	0.81	มากที่สุด	0.202	4
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	3.85	0.90	มาก	4.67	0.66	มากที่สุด	0.213	2
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	3.87	0.87	มาก	4.68	0.64	มากที่สุด	0.209	3
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	4.00	0.81	มาก	4.72	0.61	มากที่สุด	0.180	5
4. สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม	**3.83**	**0.90**	**มาก**	**4.78**	**0.59**	**มากที่สุด**	**0.248**	**1**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	3.81	0.92	มาก	4.71	0.69	มากที่สุด	0.236	3
4.2) ความพอเพียง	3.87	0.86	มาก	4.72	0.68	มากที่สุด	0.220	4
4.3) วิถีประชาธิปไตย	3.88	0.84	มาก	4.81	0.53	มากที่สุด	0.240	2
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	3.76	0.98	มาก	4.87	0.45	มากที่สุด	0.295	1
5. สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**3.87**	**0.91**	**มาก**	**4.55**	**0.78**	**มากที่สุด**	**0.177**	**4**
5.1) คุณธรรม	3.93	0.88	มาก	4.64	0.64	มากที่สุด	0.181	2
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	3.86	0.93	มาก	4.58	0.74	มากที่สุด	0.187	1
5.3) ความรู้และความรอบรู้	3.82	0.94	มาก	4.48	0.88	มากที่สุด	0.173	3
5.4) ทักษะทางปัญญา	3.85	0.89	มาก	4.49	0.86	มากที่สุด	0.166	4
รวม	**3.91**	**0.89**	**มาก**	**4.66**	**0.67**	**มากที่สุด**	**0.193**	**6**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในการบริหารงานบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$= 0.193) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม ($PNI_{modified}$= 0.248) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุด ได้แก่ ความเท่าเทียมเสมอภาค ($PNI_{modified}$= 0.295) รองลงมาคือ วิถีประชาธิปไตย ($PNI_{modified}$= 0.240) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ ความพอเพียง ($PNI_{modified}$= 0.220) ตามลำดับ

รองลงมาคือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ($PNI_{modified}$= 0.359) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ ($PNI_{modified}$= 0.431) รองลงมาคือ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$= 0.374) และ ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม ($PNI_{modified}$= 0.302) ตามลำดับ

ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ($PNI_{modified}$= 0.204) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม ($PNI_{modified}$= 0.218) รองลงมาคือการมีความกล้าหาญทางจริยธรรม ($PNI_{modified}$= 0.213) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม ($PNI_{modified}$= 0.180) ตามลำดับ

4.1.2.6 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ

ตารางที่ 4.8 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ

n = 1,360

การบริหารงบประมาณ ด้านการจัดทำแผนงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
1.สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**3.52**	**0.69**	**มาก**	**4.63**	**0.67**	**มากที่สุด**	**0.314**	**4**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.24	0.73	ปานกลาง	4.52	0.82	มากที่สุด	0.395	1
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.58	0.77	มาก	4.68	0.62	มากที่สุด	0.307	3
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	3.52	0.68	มาก	4.59	0.74	มากที่สุด	0.304	4
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	3.62	0.68	มาก	4.66	0.58	มากที่สุด	0.287	6
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	3.59	0.64	มาก	4.67	0.61	มากที่สุด	0.301	5
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	3.51	0.67	มาก	4.64	0.66	มากที่สุด	0.322	2
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	3.61	0.65	มาก	4.63	0.64	มากที่สุด	0.283	7
2. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**3.48**	**0.71**	**ปานกลาง**	**4.66**	**0.66**	**มากที่สุด**	**0.341**	**2**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	3.50	0.78	มาก	4.70	0.61	มากที่สุด	0.343	3
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	3.33	0.78	ปานกลาง	4.67	0.67	มากที่สุด	0.402	1
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	3.46	0.68	ปานกลาง	4.65	0.66	มากที่สุด	0.344	2
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	3.55	0.61	มาก	4.66	0.63	มากที่สุด	0.313	5

การบริหารงบประมาณ ด้านการจัดทำแผนงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	3.53	0.67	มาก	4.63	0.68	มากที่สุด	0.312	6
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	3.49	0.73	ปานกลาง	4.65	0.68	มากที่สุด	0.332	4
3. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**3.44**	**0.77**	**ปานกลาง**	**4.68**	**0.58**	**มากที่สุด**	**0.360**	**1**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	3.46	0.75	ปานกลาง	4.71	0.50	มากที่สุด	0.361	2
3.2) การมีจิตอาสา	3.34	0.76	ปานกลาง	4.67	0.59	มากที่สุด	0.398	1
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	3.44	0.76	ปานกลาง	4.68	0.57	มากที่สุด	0.360	3
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	3.49	0.79	ปานกลาง	4.70	0.55	มากที่สุด	0.347	4
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	3.48	0.77	ปานกลาง	4.65	0.67	มากที่สุด	0.336	5
4. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม	**3.43**	**0.81**	**ปานกลาง**	**4.57**	**0.75**	**มากที่สุด**	**0.332**	**3**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	3.44	0.84	ปานกลาง	4.57	0.74	มากที่สุด	0.328	3
4.2) ความพอเพียง	3.46	0.75	ปานกลาง	4.61	0.72	มากที่สุด	0.332	2
4.3) วิถีประชาธิปไตย	3.48	0.80	ปานกลาง	4.56	0.75	มากที่สุด	0.310	4
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	3.34	0.84	ปานกลาง	4.54	0.77	มากที่สุด	0.359	1
5.สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**3.52**	**0.70**	**มาก**	**4.58**	**0.66**	**มากที่สุด**	**0.301**	**5**
5.1) คุณธรรม	3.54	0.66	มาก	4.54	0.70	มากที่สุด	0.282	3
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	3.61	0.69	มาก	4.57	0.63	มากที่สุด	0.266	4
5.3) ความรู้และความรอบรู้	3.42	0.74	ปานกลาง	4.62	0.62	มากที่สุด	0.351	1
5.4) ทักษะทางปัญญา	3.51	0.70	มาก	4.58	0.67	มากที่สุด	0.305	2
รวม	**3.48**	**0.74**	**ปานกลาง**	**4.62**	**0.66**	**มากที่สุด**	**0.330**	**2**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในการบริหารงบประมาณ ด้านการจัดทำแผนงบประมาณ โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$= 0.330) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ($PNI_{modified}$= 0.360) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ มีจิตอาสา ($PNI_{modified}$ = 0.398) รองลงมาคือ การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม ($PNI_{modified}$= 0.361) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม ($PNI_{modified}$= 0.336) ตามลำดับ

รองลงมาคือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ($PNI_{modified}$= 0.341) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ การสื่อสารเชิงบวก ($PNI_{modified}$= 0.402) รองลงมาคือ การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม ($PNI_{modified}$= 0.344) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ($PNI_{modified}$= 0.312) ตามลำดับ

ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ($PNI_{modified}$= 0.301) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ ความรู้และความรอบรู้ ($PNI_{modified}$= 0.351) รองลงมาคือ ทักษะทางปัญญา ($PNI_{modified}$= 0.305) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ ทักษะการเรียนรู้และชีวิต ($PNI_{modified}$= 0.266) ตามลำดับ

4.1.2.7 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้

ตารางที่ 4.9 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้

n = 1,360

การบริหารทั่วไป ด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
1. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**3.53**	**0.76**	**มาก**	**4.62**	**0.68**	**มากที่สุด**	**0.310**	**2**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.50	0.82	มาก	4.62	0.72	มากที่สุด	0.320	2
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.48	0.77	ปานกลาง	4.54	0.79	มากที่สุด	0.305	5
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	3.65	0.73	มาก	4.68	0.59	มากที่สุด	0.282	7
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	3.62	0.72	มาก	4.69	0.58	มากที่สุด	0.296	6
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	3.52	0.75	มาก	4.63	0.67	มากที่สุด	0.315	4
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	3.46	0.70	ปานกลาง	4.56	0.76	มากที่สุด	0.318	3
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษาการทำงานและอาชีพ	3.48	0.80	ปานกลาง	4.65	0.67	มากที่สุด	0.336	1
2. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**3.56**	**0.76**	**มาก**	**4.72**	**0.64**	**มากที่สุด**	**0.326**	**1**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	3.56	0.70	มาก	4.75	0.58	มากที่สุด	0.334	3
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	3.47	0.75	ปานกลาง	4.72	0.60	มากที่สุด	0.360	1
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	3.56	0.72	มาก	4.74	0.58	มากที่สุด	0.331	4

การบริหารทั่วไป ด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	3.64	0.74	มาก	4.66	0.73	มากที่สุด	0.280	6
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	3.50	0.79	มาก	4.68	0.74	มากที่สุด	0.337	2
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	3.64	0.85	มาก	4.78	0.58	มากที่สุด	0.313	5
3. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**3.65**	**0.76**	**มาก**	**4.60**	**0.72**	**มากที่สุด**	**0.263**	**4**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	3.61	0.85	มาก	4.70	0.61	มากที่สุด	0.302	1
3.2) การมีจิตอาสา	3.79	0.85	มาก	4.71	0.60	มากที่สุด	0.243	4
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	3.74	0.76	มาก	4.58	0.74	มากที่สุด	0.225	5
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	3.57	0.65	มาก	4.53	0.79	มากที่สุด	0.269	3
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	3.53	0.69	มาก	4.50	0.85	มากที่สุด	0.275	2
4. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม	**3.69**	**0.81**	**มาก**	**4.60**	**0.71**	**มากที่สุด**	**0.246**	**5**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	3.75	0.70	มาก	4.62	0.65	มากที่สุด	0.232	4
4.2) ความพอเพียง	3.66	0.86	มาก	4.64	0.64	มากที่สุด	0.268	1
4.3) วิถีประชาธิปไตย	3.69	0.84	มาก	4.60	0.73	มากที่สุด	0.247	2
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	3.65	0.83	มาก	4.52	0.82	มากที่สุด	0.238	3
5. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**3.62**	**0.78**	**มาก**	**4.59**	**0.75**	**มากที่สุด**	**0.268**	**3**
5.1) คุณธรรม	3.73	0.79	มาก	4.68	0.63	มากที่สุด	0.255	4
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	3.65	0.80	มาก	4.61	0.73	มากที่สุด	0.263	3
5.3) ความรู้และความรอบรู้	3.52	0.73	มาก	4.50	0.84	มากที่สุด	0.278	1
5.4) ทักษะทางปัญญา	3.58	0.79	มาก	4.56	0.79	มากที่สุด	0.274	2
รวม	**3.61**	**0.77**	**มาก**	**4.63**	**0.70**	**มากที่สุด**	**0.283**	**4**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$= 0.283) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ($PNI_{modified}$= 0.326) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ การสื่อสารเชิงบวก ($PNI_{modified}$= 0.360) รองลงมาคือ การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ($PNI_{modified}$= 0.337) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$= 0.280) ตามลำดับ

รองลงมาคือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ($PNI_{modified}$= 0.310) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดได้แก่ มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษาการทำงานและอาชีพ ($PNI_{modified}$= 0.336) รองลงมาคือ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($PNI_{modified}$ = 0.320) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified}$= 0.282) ตามลำดับ

ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามค่านิยมร่วมของสังคม ($PNI_{modified}$= 0.246) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุด ได้แก่ ความพอเพียง ($PNI_{modified}$= 0.268) รองลงมาคือ วิถีประชาธิปไตย ($PNI_{modified}$= 0.247) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ ความเพียรอันบริสุทธิ์ ($PNI_{modified}$= 0.232) ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2.1 จุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในส่วนของผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร PNI

สูตร PNI = (I-D)/D

I = สภาพที่พึงประสงค์ของบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

D = สภาพปัจจุบันของบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากนั้นนำค่า PNI ที่ได้จากการคำนวณแล้วในแต่ละด้านหรือหัวข้อนั้น ๆ มาทำการจัดกลุ่ม โดยนำค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ที่สูงสุดลบด้วย $PNI_{modified}$ ที่ต่ำสุด แล้วหารด้วย 2 จากนั้นจึงนำระยะห่างที่ได้มาจัดกลุ่มค่า $PNI_{modified}$ โดยทำการแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงและกลุ่มที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำ โดยกำหนดให้

กลุ่มที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูง เป็นจุดอ่อน (W) ของบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวคิดในการนำเสนอกลยุทธ์ในการปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุง หรือลดจุดอ่อนให้น้อยลง

กลุ่มที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำ เป็นจุดแข็ง (S) ของบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวคิดในการนำเสนอกลยุทธ์ในการพัฒนาหรือส่งเสริมจุดแข็งให้ดีกว่าเดิม

4.2.1.1) ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

$= [(0.351 - 0.193)] \div 2 = 0.079$

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.272 - 0.351 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.193 - 0.271 = จุดแข็ง (S)

สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน โดยภาพรวม

n=1,360

การบริหารสถานศึกษา	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
1. การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	0.263	5	จุดแข็ง
2. การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน	0.312	3	จุดอ่อน
3. การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล	0.351	1	จุดอ่อน
4. การบริหารบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	0.193	6	จุดแข็ง
5. การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ	0.330	2	จุดอ่อน
6. การบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร	0.283	4	จุดอ่อน
รวม	**0.289**		

จากตารางที่ 4.10 พบว่า จุดแข็งและจุดอ่อนของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การบริหารบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการ

ครูและบุคลากรทางการศึกษา ($PNI_{modified}$ = 0.193) และข้อที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุด คือ การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ($PNI_{modified}$ = 0.351)

4.2.1.2) ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ รายด้านมาตรฐานการศึกษาของชาติ

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.313 - 0.253)] ÷ 2 = 0.030

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.283 - 0.313 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.253 - 0.282 = จุดแข็ง (S)

มีรายละเอียดจำแนกเป็นรายด้านย่อย 5 หัวข้อ ดังนี้

1) การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.302 - 0.263)] ÷ 2 = 0.020

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.283 - 0.302 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.263 - 0.282 = จุดแข็ง (S)

2) การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.323 - 0.301)] ÷ 2 = 0.011

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.312 - 0.323 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.301 - 0.311 = จุดแข็ง (S)

3) มีการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.330 - 0.270)] ÷ 2 = 0.030

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.300 - 0.330 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.270 - 0.299 = จุดแข็ง (S)

4) การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามค่านิยมร่วมของสังคม

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.315 - 0.274)] ÷ 2 = 0.021

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.295 - 0.315 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.274 - 0.294 = จุดแข็ง (S)

5) การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.265 - 0.241)] ÷ 2 = 0.012

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.253 - 0.265 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.241 - 0.252 = จุดแข็ง (S)

สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

n = 1,360

การบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
1.การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**0.281**	**4**	**จุดแข็ง**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.302	1	จุดอ่อน
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	0.279	5	จุดแข็ง
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	0.280	4	จุดแข็ง
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	0.269	6	จุดแข็ง
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	0.282	3	จุดแข็ง
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	0.291	2	จุดอ่อน
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษาการทำงานและอาชีพ	0.263	7	จุดแข็ง
2. การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**0.313**	**1**	**จุดอ่อน**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	0.304	4	จุดแข็ง
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	0.321	2	จุดอ่อน
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	0.313	3	จุดอ่อน
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	0.301	5	จุดแข็ง
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	0.313	3	จุดอ่อน
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	0.323	1	จุดอ่อน
3. การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**0.304**	**2**	**จุดอ่อน**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	0.296	4	จุดแข็ง
3.2) การมีจิตอาสา	0.319	2	จุดอ่อน
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	0.307	3	จุดอ่อน
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	0.330	1	จุดอ่อน
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	0.270	5	จุดแข็ง
4. การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม	**0.292**	**3**	**จุดอ่อน**

การบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	0.274	4	จุดแข็ง
4.2) ความพอเพียง	0.275	3	จุดแข็ง
4.3) วิถีประชาธิปไตย	0.304	2	จุดอ่อน
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	0.315	1	จุดอ่อน
5. การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**0.253**	**5**	**จุดแข็ง**
5.1) คุณธรรม	0.241	4	จุดแข็ง
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	0.257	2	จุดอ่อน
5.3) ความรู้และความรอบรู้	0.265	1	จุดอ่อน
5.4) ทักษะทางปัญญา	0.250	3	จุดแข็ง
รวม	**0.289**		

จากตารางที่ 4.11 จุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารวิชาการ จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า จุดแข็งและจุดอ่อนของการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่เป็นจุดแข็งมากที่สุดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ คือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ($PNI_{modified}$ = 0.253) เมื่อพิจารณาด้านย่อย พบว่า ข้อที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ คุณธรรม ($PNI_{modified}$ = 0.241) และด้านที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุด คือ ความรู้และความรอบรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.265) และด้านที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ คือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ($PNI_{modified}$ = 0.313) เมื่อพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ด้านย่อยพบว่า ข้อที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$ = 0.301) และด้านที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุด คือ การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ ($PNI_{modified}$ = 0.323)

4.2.1.3) ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

สามารถแจกแจงรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

เกณฑ์การจัดกลุ่มการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.337 - 0.109)] ÷ 2 = 0.114

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.223 - 0.337 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.109 - 0.222 = จุดแข็ง (S)

มีรายละเอียดจำแนกเป็นรายด้านย่อย 5 หัวข้อ ดังนี้

1) การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.291 - 0.238)] ÷ 2 = 0.027

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.265 - 0.291 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.238 - 0.264 = จุดแข็ง (S)

2) การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.353 - 0.317)] ÷ 2 = 0.018

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.335 - 0.353 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.317 - 0.334 = จุดแข็ง (S)

3) การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.432 - 0.198)] ÷ 2 = 0.117

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.315 – 0.432 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.198 - 0.314 = จุดแข็ง (S)

4) การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.309 - 0.243)] ÷ 2 = 0.033

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.276 - 0.309 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.243 - 0.275 = จุดแข็ง (S)

5) การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.099 - 0.132)] ÷ 2 = 0.033

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.099 - 0.132 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.066 - 0.098 = จุดแข็ง (S)

สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา จุดแข็ง จุดอ่อนในการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

n = 1,360

การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
1. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**0.260**	**4**	**จุดอ่อน**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.238	7	จุดแข็ง
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	0.291	1	จุดอ่อน
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	0.271	2	จุดอ่อน
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	0.266	4	จุดอ่อน
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	0.239	6	จุดแข็ง
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	0.251	5	จุดแข็ง
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	0.267	3	จุดอ่อน
2. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**0.328**	**2**	**จุดอ่อน**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	0.326	3	จุดแข็ง
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	0.328	2	จุดแข็ง
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	0.318	5	จุดแข็ง
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	0.353	1	จุดอ่อน
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	0.317	6	จุดแข็ง
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	0.327	4	จุดแข็ง
3. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**0.337**	**1**	**จุดอ่อน**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	0.303	4	จุดแข็ง
3.2) การมีจิตอาสา	0.432	1	จุดอ่อน
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	0.382	2	จุดอ่อน
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	0.370	3	จุดอ่อน
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	0.198	5	จุดแข็ง
4. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม	**0.280**	**3**	**จุดอ่อน**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	0.279	3	จุดอ่อน
4.2) ความพอเพียง	0.243	4	จุดแข็ง
4.3) วิถีประชาธิปไตย	0.309	1	จุดอ่อน
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	0.288	2	จุดอ่อน

การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
5. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**0.109**	**5**	**จุดแข็ง**
5.1) คุณธรรม	0.115	3	จุดอ่อน
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	0.132	1	จุดอ่อน
5.3) ความรู้และความรอบรู้	0.123	2	จุดอ่อน
5.4) ทักษะทางปัญญา	0.066	4	จุดแข็ง
รวม	**0.263**	**5**	**จุดแข็ง**

จากตารางที่ 4.12 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา จุดแข็ง จุดอ่อนในการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$ = 0.263) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นจุดอ่อน คือ มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ($PNI_{modified}$ = 0.337) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดเป็นจุดอ่อน ได้แก่ การมีจิตอาสา ($PNI_{modified}$ = 0.432) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม ($PNI_{modified}$ = 0.198) รองลงมา คือ มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน เป็นจุดอ่อน ($PNI_{modified}$ = 0.328) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดเป็นจุดอ่อน ได้แก่ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$ = 0.353) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ($PNI_{modified}$ = 0.317) และด้านที่เป็นจุดแข็งมากที่สุดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ คือ มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ($PNI_{modified}$ =0.109) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ($PNI_{modified}$ = 0.066)

4.2.1.4) ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

สามารถแจกแจงรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

เกณฑ์การจัดกลุ่มการบริหารวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.335 - 0.283)] ÷ 2 = 0.026

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.309 - 0.335 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.283 - 0.308 = จุดแข็ง (S)

มีรายละเอียดจำแนกเป็นรายด้านย่อย 5 หัวข้อ ดังนี้

1) การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.331 - 0.218)] ÷ 2 = 0.057

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.275 - 0.331 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.330 - 0.274 = จุดแข็ง (S)

2) การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.388 - 0.276)] ÷ 2 = 0.056

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.332 - 0.388 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.276 - 0.331 = จุดแข็ง (S)

3) การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.407 - 0.267)] ÷ 2 = 0.070

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.337 – 0.407 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.267 - 0.336 = จุดแข็ง (S)

4) การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.327 - 0.257)] ÷ 2 = 0.035

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.292 - 0.327 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.257 - 0.291 = จุดแข็ง (S)

5) การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.341 - 0.298)] ÷ 2 = 0.022

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.320 - 0.341 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.298 - 0.319 = จุดแข็ง (S)

สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

n = 1,360

การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
1. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**0.283**	**5**	**จุดแข็ง**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.331	1	จุดอ่อน
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	0.260	5	จุดแข็ง
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	0.273	4	จุดแข็ง
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	0.255	6	จุดแข็ง
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	0.316	3	จุดอ่อน
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	0.330	2	จุดอ่อน
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษาการทำงานและอาชีพ	0.218	7	จุดแข็ง
2. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**0.335**	**1**	**จุดอ่อน**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	0.276	6	จุดแข็ง
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	0.338	3	จุดอ่อน
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	0.387	2	จุดอ่อน
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	0.388	1	จุดอ่อน
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	0.336	4	จุดอ่อน
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	0.282	5	จุดแข็ง
3. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**0.326**	**2**	**จุดอ่อน**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	0.267	5	จุดแข็ง
3.2) การมีจิตอาสา	0.326	3	จุดแข็ง
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	0.339	2	จุดอ่อน
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	0.407	1	จุดอ่อน
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	0.291	4	จุดแข็ง
4. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม	**0.295**	**4**	**จุดแข็ง**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	0.257	4	จุดแข็ง
4.2) ความพอเพียง	0.290	3	จุดแข็ง
4.3) วิถีประชาธิปไตย	0.327	1	จุดอ่อน
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	0.304	2	จุดอ่อน

การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
5. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**0.319**	**3**	**จุดอ่อน**
5.1) คุณธรรม	0.298	4	จุดแข็ง
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	0.317	3	จุดแข็ง
5.3) ความรู้และความรอบรู้	0.319	2	จุดแข็ง
5.4) ทักษะทางปัญญา	0.341	1	จุดอ่อน
รวม	**0.312**	**3**	**จุดอ่อน**

จากตารางที่ 4.13 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$ = 0.312) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นจุดอ่อน คือ สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ($PNI_{modified}$ = 0.335) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดเป็นจุดอ่อน ได้แก่ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$ = 0.388) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การมีความสามารถในแก้ปัญหา ($PNI_{modified}$ = 0.276) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข เป็นจุดอ่อน ($PNI_{modified}$ = 0.326) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดเป็นจุดอ่อน ได้แก่ ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน ($PNI_{modified}$ = 0.407) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม ($PNI_{modified}$ = 0.267) และด้านที่เป็นจุดแข็งมากที่สุดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ คือ สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ($PNI_{modified}$ = 0.283) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด ได้แก่ มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ ($PNI_{modified}$ = 0.218)

4.2.1.5) ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล

สามารถแจกแจงรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

เกณฑ์การจัดกลุ่มการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.365 - 0.336)] ÷ 2 = 0.015

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.351 - 0.365 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.336 - 0.350 = จุดแข็ง (S)

มีรายละเอียดจำแนกเป็นรายด้านย่อย 5 หัวข้อ ดังนี้

1) การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.405 - 0.324)] ÷ 2 = 0.041

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.365 - 0.405 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.324 - 0.364 = จุดแข็ง (S)

2) การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.431 - 0.302)] ÷ 2 = 0.065

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.367 - 0.431 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.302 - 0.366 = จุดแข็ง (S)

3) การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.377- 0.314)] ÷ 2 = 0.032

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.346 - 0.377 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.314 - 0.345 = จุดแข็ง (S)

4) การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.405 - 0.292)] ÷ 2 = 0.057

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.349 - 0.405 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.292 - 0.348 = จุดแข็ง (S)

5) การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.376 - 0.315)] ÷ 2 = 0.031

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.346 - 0.376 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.315 - 0.345 = จุดแข็ง (S)

สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.14 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล

n = 1,360

การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล	$PNI_{modifie}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
1. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**0.365**	**1**	**จุดอ่อน**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.383	2	จุดอ่อน
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	0.357	5	จุดแข็ง
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	0.405	1	จุดอ่อน
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	0.370	3	จุดอ่อน
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	0.364	4	จุดแข็ง
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	0.355	6	จุดแข็ง
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษาการทำงานและอาชีพ	0.324	7	จุดแข็ง
2. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**0.359**	**2**	**จุดอ่อน**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	0.364	3	จุดแข็ง
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	0.326	5	จุดแข็ง
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	0.302	6	จุดแข็ง
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	0.374	2	จุดอ่อน
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	0.355	4	จุดแข็ง
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	0.431	1	จุดอ่อน
3. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**0.336**	**5**	**จุดแข็ง**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	0.326	3	จุดแข็ง
3.2) การมีจิตอาสา	0.314	5	จุดแข็ง
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	0.324	4	จุดแข็ง
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	0.377	1	จุดอ่อน
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	0.341	2	จุดแข็ง
4. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมร่วมของสังคม	**0.350**	**3**	**จุดแข็ง**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	0.311	3	จุดแข็ง
4.2) ความพอเพียง	0.292	4	จุดแข็ง
4.3) วิถีประชาธิปไตย	0.391	2	จุดอ่อน
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	0.405	1	จุดอ่อน
5. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**0.347**	**4**	**จุดแข็ง**
5.1) คุณธรรม	0.315	4	จุดแข็ง

การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล	$PNI_{modifie}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	0.376	1	จุดอ่อน
5.3) ความรู้และความรอบรู้	0.347	3	จุดแข็ง
5.4) ทักษะทางปัญญา	0.349	2	จุดอ่อน
รวม	**0.351**	**1**	**จุดอ่อน**

จากตารางที่ 4.14 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$ = 0.351) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นจุดอ่อน คือ สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ($PNI_{modified}$ = 0.365) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดเป็นจุดอ่อน ได้แก่ การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified}$ = 0.405) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษาการทำงานและอาชีพ ($PNI_{modified}$ = 0.324) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นจุดอ่อน ($PNI_{modified}$ = 0.359) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดเป็นจุดอ่อน ได้แก่ การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ ($PNI_{modified}$ = 0.431) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม ($PNI_{modified}$ = 0.302) และด้านที่เป็นจุดแข็งมากที่สุดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ คือ สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ($PNI_{modified}$ = 0.336) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด ได้แก่ การมีจิตอาสา ($PNI_{modified}$ = 0.314)

4.2.1.6) ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สามารถแจกแจงรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

เกณฑ์การจัดกลุ่มการบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2 = [(0.248 - 0.150)] ÷ 2 = 0.049

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.199 - 0.248= จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.150 - 0.198 = จุดแข็ง (S)

มีรายละเอียดจำแนกเป็นรายด้านย่อย 5 หัวข้อ ดังนี้

1) การบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.168 - 0.140)] ÷ 2 = 0.014

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.154 - 0.168 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.140 - 0.153 = จุดแข็ง (S)

2) การบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.252 - 0.095)] ÷ 2 = 0.079

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.174 - 0.252 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.095 - 0.173 = จุดแข็ง (S)

3) การบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.218 - 0.180)] ÷ 2 = 0.019

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.199 – 0.218 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.180 - 0.198 = จุดแข็ง (S)

4) การบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.295 - 0.220)] ÷ 2 = 0.038

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.258 - 0.295 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.220 - 0.257 = จุดแข็ง (S)

5) การบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.187 - 0.166)] ÷ 2 = 0.011

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.177 - 0.187 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.166 - 0.176 = จุดแข็ง (S)

สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.15 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

n = 1,360

การบริหารงานบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
1.สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**0.150**	**5**	**จุดแข็ง**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.143	6	จุดแข็ง
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	0.151	3	จุดแข็ง
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	0.144	5	จุดแข็ง
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	0.140	7	จุดแข็ง
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	0.154	2	จุดอ่อน
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	0.168	1	จุดอ่อน
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	0.147	4	จุดแข็ง
2. สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**0.186**	**3**	**จุดแข็ง**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	0.179	4	จุดอ่อน
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	0.174	5	จุดอ่อน
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	0.196	3	จุดอ่อน
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	0.095	6	จุดแข็ง
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	0.222	2	จุดอ่อน
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	0.252	1	จุดอ่อน
3. สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**0.204**	**2**	**จุดอ่อน**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	0.218	1	จุดอ่อน
3.2) การมีจิตอาสา	0.202	4	จุดอ่อน
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	0.213	2	จุดอ่อน
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	0.209	3	จุดอ่อน
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	0.180	5	จุดแข็ง
4. สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม	**0.248**	**1**	**จุดอ่อน**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	0.236	3	จุดแข็ง
4.2) ความพอเพียง	0.220	4	จุดแข็ง
4.3) วิถีประชาธิปไตย	0.240	2	จุดแข็ง

การบริหารงานบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	0.295	1	จุดอ่อน
5. สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**0.177**	**4**	**จุดแข็ง**
5.1) คุณธรรม	0.181	2	จุดแข็ง
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	0.187	1	จุดอ่อน
5.3) ความรู้และความรอบรู้	0.173	3	จุดแข็ง
5.4) ทักษะทางปัญญา	0.166	4	จุดแข็ง
รวม	**0.193**	**6**	**จุดแข็ง**

จากตารางที่ 4.15 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$ = 0.193) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นจุดอ่อน คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม ($PNI_{modified}$ = 0.248) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดเป็นจุดอ่อน ได้แก่ ความเท่าเทียมเสมอภาค ($PNI_{modified}$ = 0.295) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ ความพอเพียง ($PNI_{modified}$ = 0.220) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุขเป็นจุดอ่อน ($PNI_{modified}$ = 0.204) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดเป็นจุดอ่อน ได้แก่ การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม 0.218 ($PNI_{modified}$ = 0.218) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม ($PNI_{modified}$ = 0.180) และด้านที่เป็นจุดแข็งมากที่สุดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ($PNI_{modified}$ = 0.150) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด ได้แก่ การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.140) และข้อที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุด คือ การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ ($PNI_{modified}$ =0.168)

4.2.1.7) ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ

สามารถแจกแจงรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

เกณฑ์การจัดกลุ่มการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2 = [(0.360 - 0.301)] ÷ 2 = 0.030

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.331 - 0.360= จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.301 - 0.330 = จุดแข็ง (S)

มีรายละเอียดจำแนกเป็นรายด้านย่อย 5 หัวข้อ ดังนี้

1) การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.395 - 0.283)] ÷ 2 = 0.056

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.339 - 0.395 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.283 - 0.338 = จุดแข็ง (S)

2) การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.402 - 0.312)] ÷ 2 = 0.045

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.357 - 0.402 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.312 - 0.356 = จุดแข็ง (S)

3) การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.398 - 0.336)] ÷ 2 = 0.031

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.367 - 0.398 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.336 - 0.366 = จุดแข็ง (S)

4) การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.359 - 0.310)] ÷ 2 = 0.025

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.335 - 0.359 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.310 - 0.334 = จุดแข็ง (S)

5) การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.351 - 0.266)] ÷ 2 = 0.043

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.309 - 0.351 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.266 - 0.308 = จุดแข็ง (S)

สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.16 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ

n = 1,360

การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
1.สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**0.314**	**4**	**จุดแข็ง**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.395	1	จุดอ่อน
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	0.307	3	จุดแข็ง
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	0.304	4	จุดแข็ง
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	0.287	6	จุดแข็ง
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	0.301	5	จุดแข็ง
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	0.322	2	จุดแข็ง
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	0.283	7	จุดแข็ง
2. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**0.341**	**2**	**จุดอ่อน**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	0.343	3	จุดแข็ง
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	0.402	1	จุดอ่อน
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	0.344	2	จุดแข็ง
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	0.313	5	จุดแข็ง
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	0.312	6	จุดแข็ง
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	0.332	4	จุดแข็ง
3. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**0.360**	**1**	**จุดอ่อน**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	0.361	2	จุดแข็ง
3.2) การมีจิตอาสา	0.398	1	จุดอ่อน
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	0.360	3	จุดแข็ง
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	0.347	4	จุดแข็ง
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	0.336	5	จุดแข็ง
4. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม	**0.332**	**3**	**จุดอ่อน**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	0.328	3	จุดแข็ง
4.2) ความพอเพียง	0.332	2	จุดแข็ง
4.3) วิถีประชาธิปไตย	0.310	4	จุดแข็ง
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	0.359	1	จุดอ่อน

การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
5.สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**0.301**	**5**	**จุดแข็ง**
5.1) คุณธรรม	0.282	3	จุดแข็ง
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	0.266	4	จุดแข็ง
5.3) ความรู้และความรอบรู้	0.351	1	จุดอ่อน
5.4) ทักษะทางปัญญา	0.305	2	จุดแข็ง
รวม	**0.330**	**2**	**จุดอ่อน**

จากตารางที่ 4.16 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$ = 0.330) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นจุดอ่อน คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ($PNI_{modified}$ = 0.360) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดเป็นจุดอ่อน ได้แก่ การมีจิตอาสา ($PNI_{modified}$ = 0.398) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม ($PNI_{modified}$ = 0.336) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นจุดอ่อน ($PNI_{modified}$ = 0.341) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดเป็นจุดอ่อน ได้แก่ การสื่อสารเชิงบวก ($PNI_{modified}$ = 0.402) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ($PNI_{modified}$ = 0.312) และด้านที่เป็นจุดแข็งมากที่สุดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ($PNI_{modified}$ = 0.301) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และชีวิต ($PNI_{modified}$ = 0.266)

4.2.1.8) ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

สามารถแจกแจงรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

เกณฑ์การจัดกลุ่มการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2 = [(0.326 - 0.246)] ÷ 2 = 0.040

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.286 - 0.326= จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.246 – 0.285 = จุดแข็ง (S)

มีรายละเอียดจำแนกเป็นรายด้านย่อย 5 หัวข้อ ดังนี้

1) การบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.336 - 0.282)] ÷ 2 = 0.027

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.309 - 0.336 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.282 - 0.308 = จุดแข็ง (S)

2) การบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.360 - 0.280)] ÷ 2 = 0.040

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.320 - 0.360 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.280 - 0.319 = จุดแข็ง (S)

3) การบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.302 - 0.225)] ÷ 2 = 0.039

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.264 – 0.302 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.225 - 0.263 = จุดแข็ง (S)

4) การบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.268 – 0.232)] ÷ 2 = 0.018

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.250 - 0.268 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.232 - 0.249 = จุดแข็ง (S)

5) การบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

เกณฑ์การจัดกลุ่ม ใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด - ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด หาร 2

= [(0.278 - 0.255)] ÷ 2 = 0.012

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง = 0.267 - 0.278 = จุดอ่อน (W)

ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ = 0.255 - 0.292 = จุดแข็ง (S)

สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.17 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

n = 1,360

การบริหารทั่วไป ด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
1. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	**0.310**	**2**	**จุดอ่อน**
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.320	2	จุดอ่อน
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	0.305	5	จุดแข็ง
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	0.282	7	จุดแข็ง
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	0.296	6	จุดแข็ง
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	0.315	4	จุดอ่อน
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	0.318	3	จุดอ่อน
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษาการทำงานและอาชีพ	0.336	1	จุดอ่อน
2. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	**0.326**	**1**	**จุดอ่อน**
2.1) การมีความสามารถในแก้ปัญหา	0.334	3	จุดอ่อน
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	0.360	1	จุดอ่อน
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	0.331	4	จุดอ่อน
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	0.280	6	จุดแข็ง
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	0.337	2	จุดอ่อน
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	0.313	5	จุดแข็ง
3. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	**0.263**	**4**	**จุดแข็ง**
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	0.302	1	จุดอ่อน
3.2) การมีจิตอาสา	0.243	4	จุดแข็ง
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	0.225	5	จุดแข็ง
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	0.269	3	จุดอ่อน
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	0.275	2	จุดอ่อน
4. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม	**0.246**	**5**	**จุดแข็ง**
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	0.232	4	จุดแข็ง
4.2) ความพอเพียง	0.268	1	จุดอ่อน
4.3) วิถีประชาธิปไตย	0.247	2	จุดแข็ง
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	0.238	3	จุดแข็ง

การบริหารทั่วไป ด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้	$PNI_{modified}$	ลำดับ	การวิเคราะห์
5. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน	**0.268**	**3**	**จุดแข็ง**
5.1) คุณธรรม	0.255	4	จุดแข็ง
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	0.263	3	จุดแข็ง
5.3) ความรู้และความรอบรู้	0.278	1	จุดอ่อน
5.4) ทักษะทางปัญญา	0.274	2	จุดอ่อน
รวม	**0.283**	**4**	**จุดอ่อน**

จากตารางที่ 4.17 ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน จำแนกตามารบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร พบว่า โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$ = 0.283) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นจุดอ่อน คือ สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ($PNI_{modified}$ = 0.326) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดเป็นจุดอ่อน ได้แก่ ($PNI_{modified}$ = 0.360) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$ = 0.280) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นจุดอ่อน ($PNI_{modified}$ = 0.310) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่มีความต้องการสูงที่สุดเป็นจุดอ่อน ได้แก่ มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษาการทำงานและอาชีพ ($PNI_{modified}$ = 0.336) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified}$ = 0.282) และด้านที่เป็นจุดแข็งมากที่สุดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ คือ สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม ($PNI_{modified}$ = 0.246) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด ได้แก่ ความเพียรอันบริสุทธิ์ ($PNI_{modified}$ = 0.232)

4.2.2 โอกาส และภาวะคุกคาม ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 คน โดยนำจุดอ่อนของการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ค้นพบ ซึ่งประกอบด้วย 1) การบริหารวิชาการด้านการวัดผลประเมินผล 2) การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ 3) การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านการบริหารทั่วไปด้านการจัดทำแผนงบประมาณ ไปศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกประกอบด้วยด้านนโยบายของรัฐ (Politic) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคมและชุมชน (Social) และด้านเทคโนโลยี (Technology) สรุปผลและจัดเป็นความถี่ได้ ดังนี้

1) การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล

ตารางที่ 4.18 โอกาสของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล

โอกาส	ความถี่	P	E	S	T
1. นโยบายเปิดโอกาสให้สถานศึกษาออกแบบการวัดผลที่สอดคล้องกับบริบทของตนเอง สถานศึกษามีเสรีภาพในการออกแบบวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของผู้เรียนในแต่ละพื้นที่	6	✓			
2. การใช้ AI และ Big Data ในการช่วยทำให้การวัดและประเมินผลผู้เรียนที่แม่นยำและเหมาะสมกับแต่ละบุคคลเพิ่มโอกาสในการพัฒนาความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	8				✓
3. กระทรวงศึกษาธิการขับเคลื่อนการทดสอบ PISA เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาตรฐานสากล ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครูสามารถเตรียมผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะก่อนเข้ารับการทดสอบ อาทิ ชุดแบบฝึกพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ระบบการทดสอบ PISA STYLE เป็นต้น	15	✓			
4. นโยบายที่ส่งเสริมการวัดและประเมินผลที่เน้นการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมร่วมของสังคม	5	✓			
5. การใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล: ช่วยให้สามารถวัดผลค่านิยมร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส	3				✓
6. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ที่กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่ส่งเสริมให้มีการตรวจสอบและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	9	✓			
7. การลงทุนในด้านการศึกษา : การสนับสนุนจากรัฐบาลหรือภาคเอกชนในการพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล เช่น การใช้เทคโนโลยีใหม่ในการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีทักษะที่เหมาะสมกับตลาดแรงงาน	5		✓		
8. ระเบียบการวัดผลประเมินผลมีความยืดหยุ่นสูง เอื้อให้สถานศึกษาสามารถวัดผลและประเมินผลผู้เรียนจากโครงงานหรือชิ้นงานให้ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดีได้	5	✓			
9. การใช้เทคโนโลยีในการสร้างโอกาสการเรียนรู้ : การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้และการประเมินผลจากที่ใดก็ได้	9				✓
10. การผลักดันนโยบายด้านการวัดผลที่เน้นสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) ช่วยให้การวัดผลสะท้อนศักยภาพของผู้เรียนในการสร้างสรรค์นวัตกรรม	16	✓			
11. นโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกัน : ส่งเสริมทักษะที่สำคัญในการพัฒนาและปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ	8	✓			
12. การลงทุนจากภาคเอกชนในด้านเทคโนโลยีการประเมินผล : เครื่องมือการวัดผลใหม่ เช่น AI ช่วยวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทำให้การวัดผลแม่นยำขึ้น	8		✓		
13. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการประเมินผล : เทคโนโลยีช่วยให้งานการวัดและประเมินผลมีความแม่นยำและรวดเร็ว และสามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนได้แบบเรียลไทม์	10				✓

โอกาส	ความถี่	P	E	S	T
14. ระบบเทคโนโลยีทันสมัย มีโปรแกรม และแอปพลิเคชันต่าง ๆ มาช่วยในการวิเคราะห์ผลการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดีได้	14				✓
15. ส่งเสริมทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ : การมุ่งเน้นการฝึกอบรมและประเมินผลที่เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงาน เช่น การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม หรือทักษะดิจิทัล	2			✓	
16. การปฏิรูประบบการศึกษาที่สนับสนุนการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม : มุ่งเน้นการวัดผลที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงนวัตกรรม	3	✓			
17. นโยบายการศึกษา 4.0 : มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และการสร้างผู้เรียนที่มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม	3	✓			
18. การสนับสนุนจากภาคประชาชน บุคลากรเพื่อพัฒนาระบบประเมินผลเชิงสร้างสรรค์ : ส่งเสริมโครงการที่ช่วยประเมินความสามารถเชิงนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4			✓	
19 นโยบายการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการวัดผลและประเมินผล เช่น ระบบการเรียนรู้ออนไลน์ที่ช่วยให้การประเมินผลมีประสิทธิภาพและสามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนได้แบบเรียลไทม์	4				✓
20. นโยบายการศึกษาศตวรรษที่ 21: สนับสนุนการใช้เครื่องมือและวิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายเพื่อวัดผลการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน	3	✓			
21. ความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ช่วยให้การวัดผลและประเมินผลถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	6			✓	
22. นโยบายการศึกษาที่เน้นคุณธรรม ความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 สนับสนุนการใช้วิธีการวัดผลที่หลากหลายเพื่อประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน	6	✓			

จากตารางที่ 4.18 พบว่า โอกาสของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล มีผลดังนี้

1. ด้านนโยบายของรัฐ เป็นโอกาสมากที่สุดคือ การผลักดันนโยบายด้านการวัดผลที่เน้นสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) ช่วยให้การวัดผลสะท้อนศักยภาพของผู้เรียนในการสร้างสรรค์นวัตกรรม รองลงมาคือ กระทรวงศึกษาธิการขับเคลื่อนการทดสอบ PISA เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาตรฐานสากล ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครูสามารถเตรียมผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะก่อนเข้ารับการทดสอบ อาทิ ชุดแบบฝึกพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ระบบการทดสอบ PISA STYLE เป็นต้น

2. ด้านเทคโนโลยี เป็นโอกาสมากที่สุดคือ ระบบเทคโนโลยีทันสมัย มีโปรแกรม และแอปพลิเคชันต่าง ๆ มาช่วยในการวิเคราะห์ผลการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดีได้ รองลงมาคือ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการประเมินผล : เทคโนโลยีช่วยให้งานการวัดผลและประเมินผลมีความแม่นยำและรวดเร็ว และสามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนได้แบบเรียลไทม์

3. ด้านเศรษฐกิจ เป็นโอกาสมากที่สุดคือ การลงทุนจากภาคเอกชนในด้านเทคโนโลยีการประเมินผล : เครื่องมือการวัดผลใหม่ เช่น AI ช่วยวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทำให้การวัดผล

แม่นยำขึ้น รองลงมาคือ การลงทุนในด้านการศึกษา : การสนับสนุนจากรัฐบาลหรือภาคเอกชนในการพัฒนาเครื่องมือการวัดผลและประเมินผล เช่น การใช้เทคโนโลยีใหม่ในการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีทักษะที่เหมาะสมกับตลาดแรงงาน

4. ด้านสังคมและชุมชน เป็นโอกาสมากที่สุดคือ ความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ช่วยให้การวัดผลและประเมินผลถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ การสนับสนุนจากภาคประชาชน บุคลากรเพื่อพัฒนาระบบประเมินผลเชิงสร้างสรรค์ : ส่งเสริมโครงการที่ช่วยประเมินความสามารถเชิงนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.19 ภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล

ภาวะคุกคาม	ความถี่	P	E	S	T
1. ความเหลื่อมล้ำทางสังคม : ความแตกต่างระหว่างกลุ่มชนชั้นหรือภูมิภาคอาจส่งผลกระทบต่อการเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาผู้เรียน ทำให้ระบบการวัดผลและประเมินผลไม่สามารถตอบสนองความต้องการส่งผลกระทบต่อการเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาผู้เรียนทำให้ระบบการวัดผลและประเมินผลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มได้เท่าเทียมกัน	2			✓	
2. ขาดความชัดเจนในแนวทางการวัดประเมินผลทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมส่งผลให้การประเมินผลไม่สามารถสะท้อนการพัฒนาทักษะที่สำคัญนี้ได้	9	✓			
3. สังคมคาดหวังกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นตัวเลขมากกว่าทักษะ	15			✓	
4. นโยบายการศึกษาต่อยังไม่เชื่อมโยงสมรรถนะของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	8	✓			
5. ผู้ปกครองเน้นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากเกินไป อาจทำให้ละเลยการวัดผลและประเมินผลด้านคุณธรรมและทักษะที่จำเป็น	10			✓	
6. ขาดการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ ขาดการสนับสนุนทั้งทางด้านทรัพยากรและบุคลากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาระบบวัดและประเมินผล เช่น การจัดซื้อโปรแกรมลิขสิทธิ์ หรือฐานข้อมูล (Big Data) ในด้านการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา	9		✓		
7. ผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจในการวัดผลและประเมินในด้านทักษะที่แท้จริงของผู้เรียน	8			✓	
8. ความแตกต่างระหว่างกลุ่มชนชั้นหรือภูมิภาคอาจส่งผลกระทบต่อการเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาผู้เรียน ทำให้ระบบการวัดผลและประเมินผลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มได้เท่าเทียมกัน	2			✓	
9. ขาดความชัดเจนในแนวทางการวัดประเมินผลทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมส่งผลให้การประเมินผลไม่สามารถสะท้อนการพัฒนาทักษะที่สำคัญนี้ได้	4	✓			

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล มีผลดังนี้

1. ด้านสังคมและชุมชน เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ สังคมคาดหวังกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นตัวเลขมากกว่าทักษะ รองลงมาคือ ผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจในการวัดผลและประเมินในด้านทักษะที่แท้จริงของผู้เรียน

2. ด้านนโยบายของรัฐ เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ ขาดความชัดเจนในแนวทางการวัดประเมินผลทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ส่งผลให้การประเมินผลไม่สามารถสะท้อนการพัฒนาทักษะที่สำคัญรองลงมาคือ นโยบายการศึกษาต่อยังไม่เชื่อมโยงสมรรถนะของผู้เรียนตามมาตรฐานชาติ

3. ด้านเศรษฐกิจ เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ ขาดการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอขาดการสนับสนุนทั้งทางด้านทรัพยากรและบุคลากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาระบบวัดและประเมินผล เช่น การจัดซื้อโปรแกรมลิขสิทธิ์ หรือฐานข้อมูล (Big Data) ในด้านการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา

2) การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ

ตารางที่ 4.20 โอกาสของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ

โอกาส (Opportunities)	ความถี่	P	E	S	T
1. รัฐบาลให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในระดับพื้นฐานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เพื่อส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและเสมอภาค	6	✓			
2. การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชนสำหรับโครงการส่งเสริมความเป็นพลเมืองและนวัตกรรม	5			✓	
3. การใช้เทคโนโลยีช่วยลดต้นทุนและกระจายโอกาสทางการศึกษา เช่น ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านเอกสารและการเดินทาง	8				✓
4. เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยบริหารจัดการงบประมาณและติดตามผลโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ	9				✓
5. นโยบายการสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาสถานศึกษา เช่น โรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ เป็นต้น	12	✓			
6. การสนับสนุนทุนการศึกษาต่อและการฝึกงานในองค์กรชั้นนำเพื่อพัฒนาความสามารถพิเศษ	7			✓	
7. การใช้ AI และ Big Data เพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้					✓
8. การสนับสนุนเทคโนโลยีในการเรียนการสอน เช่น การเรียนออนไลน์ ซอฟต์แวร์สื่อดิจิทัล และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น AI, IoT และ Blockchain	5		✓		
9. การส่งเสริมค่านิยมร่วมผ่านหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง	3			✓	
10. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมค่านิยมดี เช่น เกมเพื่อการศึกษาและสถานการณ์เสมือนจริง	5			✓	
11. การสนับสนุนสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น	9			✓	
12. สังคมต้องการพลเมืองที่มีทักษะในการสร้างงานและพัฒนาคุณภาพชีวิต	6			✓	
13. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยบริหารจัดการงบประมาณและติดตามผลโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ	2				✓
14. การสร้างเครือข่ายภาคเอกชนสนับสนุนการสร้างสรรค์นวัตกรรม	8			✓	

โอกาส (Opportunities)	ความถี่	P	E	S	T
15. การจัดสรรงบประมาณพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและโครงการพัฒนาผู้เรียน	10	✓			
16. แพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยในการระดมทุนและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ	3				✓
17. พลเมืองที่เข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน	4			✓	
18. การส่งเสริมค่านิยมร่วมผ่านหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง	2			✓	

จากตารางที่ 4.20 พบว่า โอกาสของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ มีผลดังนี้

1. ด้านสังคมและชุมชน โอกาสมากที่สุดคือ ภาคธุรกิจมีการสนับสนุนสตาร์ทอัพ และผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น รองลงมาคือ การสร้างเครือข่ายภาคเอกชนสนับสนุนการสร้างสรรค์นวัตกรรม

2. ด้านเทคโนโลยี เป็นโอกาสมากที่สุด คือ เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยบริหารจัดการงบประมาณและติดตามผลโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ การใช้เทคโนโลยีช่วยลดต้นทุนและกระจายโอกาสทางการศึกษา เช่น ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านเอกสารและการเดินทาง

3. ด้านนโยบายของรัฐ เป็นโอกาสมากที่สุด คือ นโยบายการสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาสถานศึกษา เช่น โรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ เป็นต้น รองลงมาคือ การจัดสรรงบประมาณพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและโครงการพัฒนาผู้เรียน

4. ด้านเศรษฐกิจ เป็นโอกาสมากที่สุดคือ การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชนสำหรับโครงการส่งเสริมความเป็นพลเมืองและนวัตกรรม รองลงมาคือ การสนับสนุนเทคโนโลยีในการเรียนการสอน เช่น การเรียนออนไลน์ ซอฟต์แวร์ สื่อดิจิทัล และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น AI, IoT และ Blockchain

ตารางที่ 4.21 ภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ

ภาวะคุกคาม	ความถี่	P	E	S	T
1. การจัดสรรงบประมาณมากเกินไปสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำให้ขาดงบสำหรับทักษะพลเมืองและนวัตกรรม	10		✓		
2. การสนับสนุนสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในภาคเอกชนเพิ่มขึ้นส่งผลให้การสนับสนุนในสถาบันการศึกษาลดลง	3		✓		
3. ขาดการส่งเสริมค่านิยมร่วมในการจัดทำโครงการและกิจกรรม ผ่านหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง	7			✓	
4. การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการบูรณาการเทคโนโลยี	3				✓
5. ความขัดแย้งทางสังคมทำให้การส่งเสริมค่านิยมร่วมและนวัตกรรมยากขึ้น	10			✓	
6. การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้าทำให้โครงการไม่ดำเนินการทันเวลา	3		✓		
7. การไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงเทคโนโลยีทำให้บางสถานศึกษาขาดอุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐาน	8				✓
8. ภาระค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อโอกาสการศึกษาของผู้เรียน	11		✓		

ภาวะคุกคาม	ความถี่	P	E	S	T
9. เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความเสี่ยงอาจด้านการเข้าถึงข้อมูลทางการเงิน และความไม่ปลอดภัย	10				✓
10. ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชนสำหรับโครงการส่งเสริมความเป็นพลเมืองและนวัตกรรม	2		✓		
11. การพึ่งพาเครือข่ายภาคเอกชนในการสนับสนุนการสร้างสรรค์นวัตกรรมอาจทำให้เกิดความไม่เสถียรในการพัฒนาและขาดการควบคุมที่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างไม่ยั่งยืนและไม่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของสังคม	3		✓		
12. การเปิดกว้างทางการค้าอาจนำไปสู่ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงโอกาสการเรียนรู้และการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มประชากรบางกลุ่ม ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้ที่มีโอกาสและผู้ที่ไม่มีโอกาส	2		✓		
13. ขาดการส่งเสริมค่านิยมร่วมผ่านหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง	3			✓	
14. การขาดทักษะในการสร้างงานและพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมือง อาจส่งผลให้สังคมไม่สามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ยั่งยืนและขาดความสามารถในการแข่งขันในเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	3			✓	
15. แผนงบประมาณไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ทำให้การใช้จ่ายไม่ได้ผล	4		✓		
16. ค่านิยมของสังคมแบบพึ่งพาตนเอง ไม่ได้ให้ความสำคัญกับภาคการศึกษา มุมมองเรื่องการสนับสนุนเป็นหน้าที่ของรัฐบาล	8			✓	

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ มีผลดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ ภาระค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อโอกาสการศึกษาของผู้เรียน รองลงมาคือ การจัดสรรงบประมาณมากเกินไปสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำให้ขาดงบประมาณสำหรับทักษะพลเมืองและนวัตกรรม

2. ด้านสังคมและชุมชน เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ ความขัดแย้งทางสังคมทำให้การส่งเสริมค่านิยมร่วมและนวัตกรรมยากขึ้น รองลงมาคือ ค่านิยมของสังคมแบบพึ่งพาตนเอง ไม่ได้ให้ความสำคัญกับภาคการศึกษา มุมมองเรื่องการสนับสนุนเป็นหน้าที่ของรัฐบาล

3. ด้านเทคโนโลยี เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความเสี่ยงอาจด้านการเข้าถึงข้อมูลทางการเงินและความไม่ปลอดภัย รองลงมาคือ การไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงเทคโนโลยีทำให้บางสถานศึกษาขาดอุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐาน

3) การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.22 โอกาสของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

โอกาส	ความถี่	P	E	S	T
1. นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย โดยต่อยอดแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน	13	✓			
2. นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียนจบแล้วมีงานทำ	8	✓			
3. นโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต: สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาทักษะอาชีพ	3	✓			
4. ภาคอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน: การเชื่อมโยงการศึกษากับตลาดแรงงานและอุตสาหกรรม 4.0 ช่วยเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ เช่น ทักษะดิจิทัล และ STEM ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม การให้ค่าตอบแทนจากความเชี่ยวชาญทางอาชีพ	4		✓		
5. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาต่อยอดห้องปฏิบัติการสอนอาชีพ ในโรงเรียนต้นแบบสหกรณ์โรงเรียน	8	✓			
6. นโยบายการศึกษาที่เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21: สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกันและการใช้เทคโนโลยี	9	✓			
7. การมีส่วนร่วมของชุมชน: ชุมชนอาจให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพและการสร้างงาน	4			✓	
8. เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ตลอดจนแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ช่วยพัฒนาเครื่องมือและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพและการสร้างงานได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ	4				✓
9. การส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา: นโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณธรรมตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อกระตุ้นการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม เช่น การพัฒนาทักษะชีวิต การคิดเชิงวิพากษ์และการมีส่วนร่วมในสังคม	4	✓			
10. การเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียน: การใช้เทคโนโลยีทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจและช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาค่านิยมร่วม เช่น การเคารพสิทธิมนุษยชนและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ	3				✓
11. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL : กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้จากหลากหลายศาสตร์เพื่อสร้างนวัตกรรม	13				✓
12. การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการศึกษา : ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4				✓

โอกาส	ความถี่	P	E	S	T
13. ภาคประชาคมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อความเป็นพลเมือง สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะความเป็นพลเมือง เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการแก้ปัญหาอย่างสันติ	5			✓	
14. เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้พลเมือง (Civic Education Technology) : ใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์เพื่อส่งเสริมการศึกษาด้านประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางสังคม และสิทธิมนุษยชน	8				✓
15. โอกาสการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ : ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้คุณภาพสูงจากทั่วโลกได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก	9				✓
16. นโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน : ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบ Active Learning, Project-based Learning และ Collaborative Learning	12	✓			
17. เครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและภาคส่วนต่าง ๆ : สนับสนุนการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน	10			✓	
18. การลงทุนขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Innovation-driven Economy) : กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นการสร้างผู้ประกอบการและนักพัฒนานวัตกรรม	5		✓		
19. สังคมตื่นตัวในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมือง สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณค่าความเป็นพลเมือง เช่น ความเคารพในสิทธิมนุษยชน ความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ	9			✓	
20. แนวคิดพลเมืองโลก (Global Citizenship) : ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม และมีความสามารถในการทำงานร่วมกับคนหลากหลาย	3			✓	
21. การปฏิรูปการศึกษาและนโยบายพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ : เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนแทนการท่องจำ	4	✓			
22. การสนับสนุนจากภาครัฐต่อการศึกษาเชิงรุก : ส่งเสริมการเรียนการสอนเชิงนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน และปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21	6	✓			
23. นโยบายการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 : เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน	5	✓			
24. แพลตฟอร์ม EdTech และการเรียนรู้แบบออนไลน์ : ทำให้การศึกษามีความยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากที่ไหนก็ได้ และลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่	4				✓

จากตารางที่ 4.22 พบว่า โอกาสของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน มีผลดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยี เป็นโอกาสมากที่สุดคือ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL : กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้จากหลากหลายศาสตร์เพื่อสร้างนวัตกรรม รองลงมาคือ โอกาสการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ : ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้คุณภาพสูงจากทั่วโลกได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก

2. นโยบายของรัฐ เป็นโอกาสมากที่สุด นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย โดยต่อยอดแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน รองลงมาคือ นโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน : ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบ Active Learning, Project-based Learning และ Collaborative Learning

3. สังคมและชุมชน เป็นโอกาสมากที่สุด เครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและภาคส่วนต่าง ๆ : สนับสนุนการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ สังคมตื่นตัวในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมือง สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณค่าความเป็นพลเมือง เช่น ความเคารพในสิทธิมนุษยชน ความรับผิดชอบต่อสังคมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ

4. ด้านเศรษฐกิจ เป็นโอกาสมากที่สุดคือ การลงทุนขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Innovation-driven Economy) : กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นการสร้างผู้ประกอบการและนักพัฒนานวัตกรรม รองลงมาคือ ภาคอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน : การเชื่อมโยงการศึกษากับตลาดแรงงานและอุตสาหกรรม 4.0 ช่วยเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ เช่น ทักษะดิจิทัล และ STEM ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม การให้ค่าตอบแทนจากความเชี่ยวชาญทางอาชีพ

ตารางที่ 4.23 ภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

ภาวะคุกคาม	ความถี่	P	E	S	T
1. ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ: ผู้เรียนจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนอาจขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะอาชีพและการสร้างงาน	8		✓		
2. การเรียนการสอนด้านทักษะและสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	6		✓		
3. คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ	5			✓	
4. การเปลี่ยนแปลงนโยบายการศึกษา: การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือการบริหารบ่อยครั้งอาจทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในนโยบายการศึกษา ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	5	✓			
5. ความต้านทานจากบุคลากรทางการศึกษา: หากบุคลากรขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือไม่พร้อมปรับตัวกับแนวทางการสอนใหม่ ๆ อาจทำให้การพัฒนาผู้เรียนไม่เป็นไปตามมาตรฐาน	3				✓
6. การเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน : การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีทำให้ทักษะที่เรียนรู้ในปัจจุบันอาจล้าสมัยเร็วขึ้น	2		✓		
7. ความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็วจนเกินไป ทำให้ต้องปรับตัวอยู่เสมอเพื่อให้สามารถเรียนรู้และใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเสี่ยงด้านไซเบอร์สูงขึ้น	2				✓

ภาวะคุกคาม	ความถี่	P	E	S	T
8. ข้อจำกัดด้านงบประมาณ : โรงเรียนบางแห่งอาจไม่มีงบประมาณเพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตรและการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน	3		✓		
9. ค่านิยมที่ยังคงยึดติดกับระบบการศึกษาแบบดั้งเดิม : ทำให้บางภาคส่วนของสังคมไม่สนับสนุนแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	8			✓	
10. การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและอุดมการณ์ที่ไม่แน่นอน : นโยบายการศึกษาอาจถูกเปลี่ยนแปลงตามอำนาจรัฐ ซึ่งส่งผลต่อความต่อเนื่องในการพัฒนาผู้เรียน	3	✓			
11. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายการศึกษา : การเปลี่ยนแปลงนโยบายตามรัฐบาลที่เข้ามาอาจทำให้การพัฒนาอย่างยั่งยืนหยุดชะงัก	4	✓			
12. ทักษะและสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	2		✓		

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน มีผลดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ: ผู้เรียนจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนอาจขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะอาชีพและการสร้างงาน รองลงมาคือ การเรียนการสอนด้านทักษะและสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2. ด้านสังคมและชุมชน เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ ค่านิยมที่ยังคงยึดติดกับระบบการศึกษาแบบดั้งเดิม : ทำให้บางภาคส่วนของสังคมไม่สนับสนุนแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง รองลมาคือ คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความ สำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ

3. นโยบายของรัฐ เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ การเปลี่ยนแปลงนโยบายการศึกษา: การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือการบริหารบ่อยครั้งอาจทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในนโยบายการศึกษา ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ รองลงมาคือ ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายการศึกษา : การเปลี่ยนแปลงนโยบายตามรัฐบาลที่เข้ามาอาจทำให้การพัฒนาอย่างยั่งยืนหยุดชะงัก

4. ด้านเทคโนโลยี เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ ความต้านทานจากบุคลากรทางการศึกษา: หากบุคลากรขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ หรือไม่พร้อมปรับตัวกับแนวทางการสอนใหม่ ๆ อาจทำให้การพัฒนาผู้เรียนไม่เป็นไปตามมาตรฐาน รองลงมาคือความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็วจนเกินไป ทำให้ต้องปรับตัวอยู่เสมอเพื่อให้สามารถเรียนรู้และใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเสี่ยงด้านไซเบอร์สูงขึ้น

4) การบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

ตารางที่ 4.24 โอกาสของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

โอกาส	ความถี่	P	E	S	T
1. เทคโนโลยีเอื้อให้มีการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หรือองค์กรนวัตกรรมได้	8				✓
2. นโยบายการศึกษาที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมือง : สนับสนุนการพัฒนาระบบบริหารที่ส่งเสริมคุณค่าความเป็นพลเมือง เช่น ความเคารพในสิทธิมนุษยชน ความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ	2	✓			
3. สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่แพร่หลาย เช่น ละครคุณธรรม ช่วยส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา	6				✓
4. ความร่วมมือในการพัฒนาระบบบริหารการเปิดกว้างทางสังคม : ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา	2			✓	
5. การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เช่น การให้ทุนวิจัย การสร้างศูนย์วิจัย และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา	4			✓	
6. การสนับสนุนจากภาคเอกชน : ภาคเอกชนให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและองค์ความรู้ในการพัฒนาระบบบริหารที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรม	2		✓		
7. นโยบายการศึกษา 4.0 : มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และการสร้างผู้เรียนที่มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม	4	✓			
8. เทคโนโลยีที่ทันสมัย : เช่น AI, IoT, Blockchain และ Big Data ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนานวัตกรรมและตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างรวดเร็ว	9				✓
9. นโยบายการจัดสรรงบประมาณค่าอินเทอร์เน็ต สนับสนุนการใช้งานในสถานศึกษา	1	✓			

จากตารางที่ 4.24 พบว่า โอกาสของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร มีผลดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยี เป็นโอกาสมากที่สุดคือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย: เช่น AI, IoT, Blockchain และ Big Data ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนานวัตกรรมและตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างรวดเร็ว รองลงมาคือ เทคโนโลยีเอื้อให้มีการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หรือองค์กรนวัตกรรมได้

2. ด้านนโยบายรัฐ เป็นโอกาสมากที่สุดคือ นโยบายการศึกษา 4.0 : มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และการสร้างผู้เรียนที่มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม รองลงมาคือ นโยบายการศึกษาที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมือง: สนับสนุนการพัฒนาระบบบริหารที่ส่งเสริมคุณค่าความเป็นพลเมือง เช่น ความเคารพในสิทธิมนุษยชน ความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ

3. ด้านสังคมและชุมชน เป็นโอกาสมากที่สุดคือ การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เช่น การให้ทุนวิจัย การสร้างศูนย์วิจัยและการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา รองลงมาคือ ความร่วมมือในการพัฒนาระบบบริหารการเปิดกว้างทางสังคม : ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา

4. ด้านเศรษฐกิจ เป็นโอกาสมากที่สุด การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชน : ภาคเอกชนให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและองค์ความรู้ในการพัฒนาระบบบริหารที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรม

ตารางที่ 4.25 ภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

ภาวะคุกคาม	ความถี่	P	E	S	T
1. ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ: สถานศึกษาในพื้นที่ยากจนอาจขาดแคลนทรัพยากรในการพัฒนาระบบบริหาร	3		✓		
2. ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและความขัดแย้งทางสังคมอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาระบบบริหาร ผู้ปกครองย้ายถิ่นฐานเพื่อการทำงาน	3			✓	
3. ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา : นักเรียนในพื้นที่ชนบทหรือกลุ่มเปราะบางอาจไม่ได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมเทียบเท่ากับนักเรียนในเมือง	4			✓	
4. ความเสี่ยงทางไซเบอร์และความปลอดภัยของข้อมูล - การใช้เทคโนโลยีมากเกินไปอาจเพิ่มความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์และต้องมีมาตรการป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล	5				✓
5. ต้นทุนการลงทุนด้านเทคโนโลยีสูง : สถานศึกษาอาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเครื่องมือ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่ทันสมัยสำหรับการเรียนรู้และพัฒนา	6				✓
6. ค่าครองชีพสูง ผู้ปกครองไม่มีกำลังในการระดมทรัพยากร	2		✓		
7. ความเสี่ยงทางไซเบอร์และความปลอดภัยของข้อมูล - การใช้เทคโนโลยีมากเกินไปอาจเพิ่มความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์และต้องมีมาตรการป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล	8				✓

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร มีผลดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยี เป็นภาวะคุกคามมากที่สุด ความเสี่ยงทางไซเบอร์และความปลอดภัยของข้อมูล การใช้เทคโนโลยีมากเกินไปอาจเพิ่มความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์และต้องมีมาตรการป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล รองลงมาคือต้นทุนการลงทุนด้านเทคโนโลยีสูง : สถานศึกษาอาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเครื่องมือ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่ทันสมัยสำหรับการเรียนรู้และพัฒนา

2. ด้านสังคมและชุมชน เป็นภาวะคุกคามมากที่สุด ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา : นักเรียนในพื้นที่ชนบทหรือกลุ่มเปราะบางอาจไม่ได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมเทียบเท่ากับนักเรียนในเมือง รองลงมาคือ ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและความขัดแย้งทางสังคมอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาระบบบริหาร ผู้ปกครองย้ายถิ่นฐานเพื่อการทำงาน

3. ด้านเศรษฐกิจ เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ: สถานศึกษาในพื้นที่ยากจนอาจขาดแคลนทรัพยากรในการพัฒนาระบบบริหาร รองลงมาคือค่าครองชีพสูง ผู้ปกครองไม่มีกำลังในการระดมทรัพยากร

4.3 กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการดังนี้

4.3.1 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในรูปแบบ TOWS Matrix เพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์

มีขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลจากการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) + โอกาส (Opportunities) มากำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงรุก (Aggressive Strategy: SO) เพื่อเสริมจุดแข็งในการบริหารงาน

2. นำข้อมูลจากการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) + ภาวะคุกคาม (Threats) มากำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงป้องกัน (Defensive Strategy: ST) เพื่อใช้ป้องกันหรือหลีกเลี่ยงอุปสรรค

3. นำข้อมูลจากการวิเคราะห์จุดอ่อน (Weakness) + โอกาส (Opportunities) มากำหนดเป็นกลยุทธ์พลิกตัว (Turnaround-Oriented Strategy: WO) เพื่อปรับปรุงจุดอ่อนภายให้ดีขึ้น

4. นำข้อมูลจากการวิเคราะห์จุดอ่อน (Weakness) + ภาวะคุกคาม (Threats) มากำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงรับ (Defensive Strategy: WT) เพื่อลดจุดอ่อนภายในให้เหลือน้อยที่สุดและเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะคุกคามที่เกิดขึ้นจากภายนอก

ผลการกำหนดกลยุทธ์ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.26 กลยุทธ์ SO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (SO)
1. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข (0.336) 1.1 การมีจิตอาสา (0.314) 1.2 การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม (0.324) 1.3 การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม (0.326) 1.4 การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม (0.341) 2. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน (0.347) 2.1 คุณธรรม (0.315) 2.2 ความรู้และความรอบรู้ (0.347)	1. นโยบายเปิดโอกาสให้สถานศึกษาออกแบบการวัดผลที่สอดคล้องกับบริบทของตนเอง สถานศึกษามีเสรีภาพในการออกแบบวิธีการประเมินผลเหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของผู้เรียนในแต่ละพื้นที่ 2. การใช้ AI และ Big Data ในการช่วยทำให้การวัดผลและประเมินผลผู้เรียนที่แม่นยำและเหมาะสมกับแต่ละบุคคล เพิ่มโอกาสในการพัฒนาความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง 3. กระทรวงศึกษาธิการขับเคลื่อนการทดสอบ PISA เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาตรฐานสากล ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครูสามารถเตรียมผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะก่อนเข้ารับการทดสอบ อาทิ ชุดแบบฝึกพัฒนาความฉลาดรู้ด้าน	1. ส่งเสริมกระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามบริบทของสถานศึกษา ในการประเมินผู้เรียนตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 2. ส่งเสริมการใช้ระบบ AI และ Big data ในการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 3. ส่งเสริมการใช้มาตรฐานการประเมิน PISA เพื่อวัดและประเมินผู้เรียนให้มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน 4. ส่งเสริมการใช้มาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (SO)
2.3 สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมร่วมของสังคม (0.350) 2.4 ความพอเพียง (0.292) 2.5 ความเพียรอันบริสุทธิ์ (0.311)	การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ระบบการทดสอบ PISA STYLE เป็นต้น 4. นโยบายที่ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลที่เน้นการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมร่วมของสังคม 5. การใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและประเมินผล: ช่วยให้สามารถวัดผลค่านิยมร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส 6. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่ส่งเสริมให้มีการตรวจสอบและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	เพื่อประเมินผู้เรียนให้มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

จากตารางที่ 4.26 พบว่า กลยุทธ์ SO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ส่งเสริมกระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามบริบทของสถานศึกษา ในการประเมินผู้เรียนตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 2) ส่งเสริมการใช้ระบบ AI และ Big data ในการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 3) ส่งเสริมการใช้มาตรฐานการประเมิน PISA เพื่อวัดและประเมินผู้เรียนให้มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน และ 4) ส่งเสริมการใช้มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในเพื่อประเมินผู้เรียนให้มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

ตารางที่ 4.27 กลยุทธ์ ST ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล

จุดแข็ง (Strengths)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (ST)
1. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข (0.336) 1.1 การมีจิตอาสา (0.314) 1.2 การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม (0.324)	1. ความเหลื่อมล้ำทางสังคม : ความแตกต่างระหว่างกลุ่มชนชั้นหรือภูมิภาคอาจส่งผลกระทบต่อการเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาผู้เรียน ทำให้ระบบการวัดผลและประเมินผลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มได้เท่าเทียมกัน	1. พัฒนานวัตกรรมหรือแนวทางการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 2. พัฒนาระบบวัดและประเมินผลที่จำแนกตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ

จุดแข็ง (Strengths)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (ST)
1.3 การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม (0.326) 1.4 การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม (0.341) 2. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน (0.347) 2.1 คุณธรรม (0.315) 2.2 ความรู้และความรอบรู้ (0.347) 2.3 สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมร่วมของสังคม (0.350) 2.4 ความพอเพียง (0.292) 2.5 ความเพียรอันบริสุทธิ์ (0.311)	2. ขาดความชัดเจนในแนวทางการวัดประเมินผลทักษะการสร้างสรรค์วัตกรรม : ส่งผลให้การประเมินผลไม่สามารถสะท้อนการพัฒนาทักษะที่สำคัญนี้ได้ 3. ความไม่สอดคล้องของนโยบาย : อาจเกิดความสับสนในการนำโยบายไปปฏิบัติ หากนโยบายมีความขัดแย้งกันหรือไม่ชัดเจน	พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข

จากตารางที่ 4.27 พบว่า กลยุทธ์ ST ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) พัฒนานวัตกรรมหรือแนวทางการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข และ 2) พัฒนาระบบวัดและประเมินผลที่จำแนกตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข

ตารางที่ 4.28 กลยุทธ์ WO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (WO)
1. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี (0.365) 1.1 การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง (0.405) 1.2 การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง (0.383) 1.3 การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล (0.370) 2. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator)	1. การลงทุนในด้านการศึกษา : การสนับสนุนจากรัฐบาลหรือภาคเอกชนในการพัฒนาเครื่องมือการวัดผลและประเมินผล เช่น การใช้เทคโนโลยีใหม่ในการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีทักษะที่เหมาะสมกับตลาดแรงงาน 2. ระเบียบการวัดผลประเมินผลมีความยืดหยุ่นสูง เอื้อให้สถานศึกษาสามารถวัดผลและประเมินผลผู้เรียนจากโครงงานหรือชิ้นงาน ให้ผู้เรียนให้มี	1. เสริมสร้างระบบ AI แพลตฟอร์มออนไลน์และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2. เพิ่มกระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนจากโครงงานหรือชิ้นงานเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (WO)
เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (0.359) 2.1 การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ (0.431) 2.2 การมีทักษะการสะท้อนคิด (0.374) 2.2 การมีทักษะการสะท้อนคิด (0.374)	คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดีได้ 3. การใช้เทคโนโลยีในการสร้างโอกาสการเรียนรู้ : การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้และการประเมินผลจากที่ใดก็ได้ 4. การผลักดันนโยบายด้านการวัดผลที่เน้นสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) : ช่วยให้การวัดผลสะท้อนศักยภาพของผู้เรียนในการสร้างสรรค์นวัตกรรม 5. นโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน 6. การลงทุนจากภาคเอกชนในด้านเทคโนโลยีการประเมินผล : เครื่องมือการวัดผลใหม่ เช่น AI ช่วยวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทำให้การวัดผลแม่นยำขึ้น 7. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการประเมินผล : เทคโนโลยีช่วยให้งานการวัดผลและประเมินผลมีความแม่นยำและรวดเร็ว และสามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนได้แบบเรียลไทม์ 8. ระบบเทคโนโลยีทันสมัย มีโปรแกรมและแอปพลิเคชันต่าง ๆ มาช่วยในการวิเคราะห์ผลการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดีได้ 9. ส่งเสริมทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ : การมุ่งเน้นการฝึกอบรมและประเมินผลที่เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงาน เช่น การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม หรือทักษะดิจิทัล 10. การปฏิรูประบบการศึกษาที่สนับสนุนการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม : มุ่งเน้นการวัดผลที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงนวัตกรรม	3. ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 4. ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนให้มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (WO)
	11. นโยบายการศึกษา 4.0 : มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และการสร้างผู้เรียนที่มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม 12. การสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบประเมินผลเชิงสร้างสรรค์ : ส่งเสริมโครงการที่ช่วยประเมินความสามารถเชิงนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	

จากตารางที่ 4.28 พบว่า กลยุทธ์ WO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) เสริมสร้างระบบAIแพลตฟอร์มออนไลน์และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) เพิ่มกระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนจากโครงงานหรือชิ้นงานเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 3) ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และ 4) ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลผลผู้เรียนให้มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ตารางที่ 4.29 กลยุทธ์ WT ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล

จุดอ่อน (Weakness)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (WT)
1. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี (0.365) 1.1 การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง (0.405) 1.2 การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง (0.383) 1.3 การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล (0.370) 2. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	1. ความเหลื่อมล้ำทางสังคม : ความแตกต่างระหว่างกลุ่มชนชั้นหรือภูมิภาคอาจส่งผลกระทบต่อการเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาผู้เรียน ทำให้ระบบการวัดผลและประเมินผลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มได้เท่าเทียมกัน 2. ขาดความชัดเจนในแนวทางการวัดประเมินผลทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม : ส่งผลให้การประเมินผลไม่สามารถสะท้อนการพัฒนาทักษะที่สำคัญนี้ได้ 3. ความไม่สอดคล้องของนโยบาย : อาจเกิดความสับสนในการนำ	1. ปรับปรุงระบบการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2. ปรับปรุงแนวทางการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนใหมีทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

(Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (0.359) 2.1 การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ (0.431) 2.2 การมีทักษะการสะท้อนคิด (0.374)	นโยบายไปปฏิบัติ หากนโยบายมีความขัดแย้งกันหรือไม่ชัดเจน	

จากตารางที่ 4.29 พบว่า กลยุทธ์ WT ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ปรับปรุงระบบการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี และ 2) ปรับปรุงแนวทางการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนใหมีทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ตารางที่ 4.30 กลยุทธ์ SO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (SO)
1. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข (0.360) 1.1 ทักษะการเรียนรู้และชีวิต (0.266) 1.2 คุณธรรม (0.282) 1.3 ทักษะทางปัญญา (0.305) 2. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี (0.314) 2.1 มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ 2.2 การศึกษา การทำงานและอาชีพ (0.283) 2.3 การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล (0.287)	1. รัฐบาลให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในระดับพื้นฐานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เพื่อส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและเสมอภาค 2. การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชนสำหรับโครงการส่งเสริมความเป็นพลเมืองและนวัตกรรม 3. การใช้เทคโนโลยีช่วยลดต้นทุนและกระจายโอกาสทางการศึกษา เช่น ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านเอกสารและการเดินทาง 4. เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยบริหารจัดการงบประมาณและติดตามผลโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ 5. พลเมืองที่เข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน 6. การสนับสนุนทุนการศึกษาต่อและการฝึกงานในองค์กรชั้นนำเพื่อพัฒนาความสามารถพิเศษ 7. การใช้ AI และ Big Data เพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้	1. เสริมสร้างแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อจัดทำแผนงบประมาณโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 2. เสริมสร้างระบบเทคโนโลยีในการวิเคราะห์แผนงบประมาณโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 3. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายเพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (SO)
2.4 การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้ (0.301) 2.5 การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง (0.304) 2.6 การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (0.307) 2.7 การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ (0.322)	8. การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน เช่น การเรียนออนไลน์ ซอฟต์แวร์ สื่อดิจิทัล และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น AI, IoT และ Blockchain 9. การส่งเสริมค่านิยมร่วมผ่านหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง 10. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมค่านิยมดี เช่น เกมเพื่อการศึกษาและสถานการณ์เสมือนจริง 11. การสนับสนุนสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น	

จากตารางที่ 4.30 พบว่า กลยุทธ์ SO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) เสริมสร้างแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 2) เสริมสร้างระบบเทคโนโลยีในการวิเคราะห์แผนงบประมาณโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี และ 3) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายเพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

ตารางที่ 4.31 กลยุทธ์ ST ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ

จุดแข็ง (Strengths)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (ST)
1. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข (0.360) 1.1 ทักษะการเรียนรู้และชีวิต (0.266) 1.2 คุณธรรม (0.282) 1.3 ทักษะทางปัญญา (0.305) 2. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตาม	1. การจัดสรรงบประมาณมากเกินไปสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำให้ขาดงบสำหรับทักษะพลเมืองและนวัตกรรม 2. การสนับสนุนสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในภาคเอกชนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การสนับสนุนในสถาบันการศึกษาลดลง 3. ขาดการส่งเสริมค่านิยมร่วมในการจัดทำโครงการและกิจกรรมผ่านหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง 4. การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการบูรณาการ	1.ปรับปรุงเป้าหมายการจัดสรรงบประมาณลงสู่โครงการและกิจกรรม โดยใช้คุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 2. ปรับปรุงแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมที่เน้นการสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

จุดแข็ง (Strengths)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (ST)
คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี (0.314) 2.1 มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ 2.2 การศึกษา การทำงานและอาชีพ (0.283) 2.3 การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล (0.287) 2.4 การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้ (0.301) 2.5 การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง (0.304) 2.6 การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (0.307) 2.7 การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ (0.322)	เทคโนโลยีและส่งเสริมกิจกรรมด้านคุณธรรม 5. ความขัดแย้งทางสังคมทำให้การส่งเสริมค่านิยมร่วมและนวัตกรรมยากขึ้น 6. การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้าทำให้โครงการไม่ดำเนินการทันเวลา 7. การไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงเทคโนโลยีทำให้บางสถานศึกษาขาดอุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐาน 8. ภาระค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อโอกาสการศึกษาของผู้เรียน 9. การไม่สามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการบริหารจัดการงบประมาณและการพัฒนาผู้เรียนอาจส่งผลให้การดำเนินงานไม่สามารถบรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดได้	

จากตารางที่ 4.31 พบว่า กลยุทธ์ ST ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ปรับปรุงเป้าหมายการจัดสรรงบประมาณลงสู่โครงการและกิจกรรม โดยใช้คุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข และ 2) ปรับปรุงแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมที่เน้นการสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

ตารางที่ 4.32 กลยุทธ์ WO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (WO)
1. การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ (0.330) สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตาม<u>คุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข</u> (0.360) 1.1 การมีจิตอาสา (0.398) 2. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตาม<u>คุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator)</u> เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (0.341) 2.1 การสื่อสารเชิงบวก (0.402) 3. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตาม<u>ค่านิยมร่วมของสังคม</u> (0.332) 3.1 ความเท่าเทียมเสมอภาค(0.359)	1. การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชนสำหรับโครงการส่งเสริมความเป็นพลเมืองและนวัตกรรม 2. สังคมต้องการพลเมืองที่มีทักษะในการสร้างงานและพัฒนาคุณภาพชีวิต 3. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยบริหารจัดการงบประมาณและติดตามผลโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ 4. การสร้างเครือข่ายภาคเอกชนสนับสนุนการสร้างสรรค์นวัตกรรม 5. การสนับสนุนสตาร์ทอัพและประกอบการรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น 6. การจัดสรรงบประมาณพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและโครงการพัฒนาผู้เรียน 7. แพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยในการระดมทุนและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ 8. การใช้เทคโนโลยีช่วยลดต้นทุนและกระจายโอกาสทางการศึกษา เช่น ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านเอกสารและการเดินทาง 9. พลเมืองที่เข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน 10. การส่งเสริมค่านิยมร่วมผ่านหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง	1. เสริมสร้างการใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดทำแผนงบประมาณที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 2. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 3. เสริมสร้างการใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดทำแผนงบประมาณที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม(Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 4. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 5. เสริมสร้างการใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดทำแผนงบประมาณที่มุ่งเน้นค่านิยมร่วมของสังคม 6. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตามค่านิยมร่วมของสังคม

จากตารางที่ 4.32 พบว่า กลยุทธ์ WO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) เสริมสร้างการใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดทำแผนงบประมาณที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 2) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

3) เสริมสร้างการใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดทำแผนงบประมาณที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 4) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 5) เสริมสร้างการใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดทำแผนงบประมาณที่มุ่งเน้นค่านิยมร่วมของสังคม และ 6) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตามค่านิยมร่วมของสังคม

ตารางที่ 4.33 กลยุทธ์ WT ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ

จุดอ่อน (Weakness)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (WT)
1. การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ (0.330) สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข (0.360) 1.1 การมีจิตอาสา (0.398) 2. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (0.341) 2.1 การสื่อสารเชิงบวก (0.402) 3. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม (0.332) 3.1 ความเท่าเทียมเสมอภาค (0.359)	1. การจัดสรรงบประมาณมากเกินไปสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำให้ขาดงบประมาณสำหรับทักษะพลเมืองและนวัตกรรม 2. ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชนสำหรับโครงการส่งเสริมความเป็นพลเมืองและนวัตกรรม 3. การสนับสนุนสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพิ่มขึ้นส่งผลให้การสนับสนุนในสถาบันการศึกษาลดลง 4. การพึ่งพาเครือข่ายภาคเอกชนในการสนับสนุนการสร้างสรรค์นวัตกรรมอาจทำให้เกิดความไม่เสถียรในการพัฒนาและขาดการควบคุมที่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างไม่ยั่งยืนและไม่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของสังคม 5. การเปิดกว้างทางการค้าอาจนำไปสู่ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงโอกาสการเรียนรู้และการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มประชากรบางกลุ่ม ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้ที่มีโอกาสและผู้ที่ไม่มีโอกาส 6. ขาดการส่งเสริมค่านิยมร่วมผ่านหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง	1. ปรับปรุงแนวทางการจัดสรรงบประมาณที่ส่งเสริมโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 2. ปรับปรุงแนวทางการจัดสรรงบประมาณที่ส่งเสริมโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 3. ปรับปรุงแนวทางการจัดสรรงบประมาณที่ส่งเสริมโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม

จุดอ่อน (Weakness)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (WT)
	7. การขาดทักษะในการสร้างงานและพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมืองอาจส่งผลให้สังคมไม่สามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ยั่งยืนและขาดความสามารถในการแข่งขันในเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 8. แผนงบประมาณไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ทำให้การใช้จ่ายไม่ได้ผล 9. ความขาดแคลนของพลเมืองที่เข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาและความยั่งยืนของโรงเรียนในระยะยาว 10. การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้าทำให้โครงการไม่ดำเนินการทันเวลา	

จากตารางที่ 4.33 พบว่า กลยุทธ์ WT ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ปรับปรุงแนวทางการจัดสรรงบประมาณที่ส่งเสริมโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 2) ปรับปรุงแนวทางการจัดสรรงบประมาณที่ส่งเสริมโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน และ 3) ปรับปรุงแนวทางการจัดสรรงบประมาณที่ส่งเสริมโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม

ตารางที่ 4.34 กลยุทธ์ SO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (SO)
1. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี (0.283) 1.1 มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ	1. นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย โดยต่อยอดแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน	1. เสริมสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2. เสริมสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (SO)
การศึกษา การทำงานและอาชีพ (0.218) 1.2 การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล (0.255) 1.3 การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (0.260) 1.4 การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง (0.273) 2. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม (0.295) 2.1 ความเพียรอันบริสุทธิ์ (0.257) 2.2 ความพอเพียง (0.290)	2. นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียนจบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) 3. นโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต: สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาทักษะอาชีพ 4. การพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน: การเชื่อมโยงการศึกษากับตลาดแรงงานและอุตสาหกรรม 4.0 ช่วยเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ เช่น ทักษะดิจิทัล และ STEM ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม 5. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาต่อยอดห้องปฏิบัติการสอนอาชีพ ในโรงเรียนต้นแบบสหกรณ์โรงเรียน 6. นโยบายการศึกษาที่เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21: สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยี 7. การมีส่วนร่วมของชุมชน: ชุมชนอาจให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพและการสร้างงาน 8. เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารตลอดจนแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ ช่วยพัฒนาเครื่องมือและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพและการสร้างงานได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ 9. การส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา: นโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณธรรมตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อกระตุ้นการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ	เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนตามค่านิยมร่วมของสังคม 3. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 4. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานตามค่านิยมร่วมของสังคม 5. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 6. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามค่านิยมร่วมของสังคม

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (SO)
	ความต้องการของสังคม เช่น การพัฒนาทักษะชีวิต การคิดเชิงวิพากษ์ และการมีส่วนร่วมในสังคม 10. การเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียน: การใช้เทคโนโลยีทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจและช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาค่านิยมร่วม เช่น การเคารพสิทธิมนุษยชนและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ	

จากตารางที่ 4.34 พบว่า กลยุทธ์ SO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) เสริมสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) เสริมสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนตามค่านิยมร่วมของสังคม 3) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 4) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน ตามค่านิยมร่วมของสังคม 5) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี และ 6) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามค่านิยมร่วมของสังคม

ตารางที่ 4.35 กลยุทธ์ ST ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

จุดแข็ง (Strengths)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (ST)
1. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ<u>ตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person)</u> เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี (0.283) 1.1 มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ (0.218) 1.2 การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล (0.255)	1. ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ: ผู้เรียนจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนอาจขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะอาชีพและการสร้างงาน 2. ทักษะและสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน 3. คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความ สำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ	1. พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพและการสร้างงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2. พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพและการสร้างงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามค่านิยมร่วมของสังคม

จุดแข็ง (Strengths)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (ST)
1.3 การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (0.260) 1.4 การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง (0.273) 2. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามค่านิยมร่วมของสังคม (0.295) 2.1 ความเพียรอันบริสุทธิ์ (0.257) 2.2 ความพอเพียง (0.290)	4. การเปลี่ยนแปลงนโยบายการศึกษา: การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือการบริหารบ่อยครั้งอาจทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในนโยบายการศึกษา ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 5. ความต้านทานจากบุคลากรทางการศึกษา: หากบุคลากรขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ หรือไม่พร้อมปรับตัวกับแนวทางการสอนใหม่ๆ อาจทำให้การพัฒนาผู้เรียนไม่เป็นไปตามมาตรฐาน	

จากตารางที่ 4.35 พบว่า กลยุทธ์ ST ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพและการสร้างงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี และ 2) พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพและการสร้างงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามค่านิยมร่วมของสังคม

ตารางที่ 4.36 กลยุทธ์ WO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (WO)
1. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (0.335) 1.1 การมีทักษะการสะท้อนคิด (0.388) 1.2 การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม (0.387) 1.3 การสื่อสารเชิงบวก (0.338) 1.4 การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม (0.336) 2. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข (0.326)	1. การส่งเสริมการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL : กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้จากหลากหลายศาสตร์เพื่อสร้างนวัตกรรม 2. นโยบายสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการศึกษา : ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม 3. นโยบายส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อความเป็นพลเมือง สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะความเป็นพลเมือง เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการแก้ปัญหาอย่างสันติ	1. พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคม ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 2. พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 3. พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไป

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (WO)
2.1 ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน (0.407) 2.2 การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม (0.339) 3. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ <u>ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน</u> (0.319) 3.1 ทักษะทางปัญญา (0.341)	4. เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้พลเมือง (Civic Education Technology) : ใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์เพื่อส่งเสริมการศึกษาด้านประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางสังคม และสิทธิมนุษยชน 5. โอกาสการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ : ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้คุณภาพสูงจากทั่วโลกได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก 6. นโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน : ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบ Active Learning, Project-based Learning และ Collaborative Learning 7. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและภาคส่วนต่าง ๆ : สนับสนุนการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน 8. เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Innovation-driven Economy) : กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นการสร้างผู้ประกอบการและนักพัฒนานวัตกรรม 9. นโยบายการศึกษาที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมือง สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณค่าความเป็นพลเมือง เช่น ความเคารพในสิทธิมนุษยชน ความบผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ 10. แนวคิดพลเมืองโลก (Global Citizenship) : ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม และมีความสามารถในการทำงานร่วมกับคนหลากหลาย 11. การปฏิรูปการศึกษาและนโยบายพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ : เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนแทนการท่องจำ 12. การสนับสนุนจากภาครัฐต่อการศึกษาเชิงรุก : ส่งเสริมการเรียนการสอน	ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน 4.พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 5. พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยระบบแพลตฟอร์มทุกที่ทุกเวลาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (WO)
	เชิงนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนและปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 13. นโยบายการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 : เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน 14. แพลตฟอร์ม EdTech และการเรียนรู้แบบออนไลน์ : ทำให้การศึกษามีความยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากที่ไหนก็ได้ และลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่	

จากตารางที่ 4.36 พบว่า กลยุทธ์ WO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคม ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 2) พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBLเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 3) พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน 4) พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะความเป็นพลเมือง(Global Citizenship) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข และ 5) พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยระบบแพลตฟอร์มทุกที่ทุกเวลาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ตารางที่ 4.37 กลยุทธ์ WT ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

จุดอ่อน (Weakness)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (WT)
1. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (0.335) 1.1 การมีทักษะการสะท้อนคิด (0.388) 1.2 การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม (0.387) 1.3 การสื่อสารเชิงบวก (0.338)	1. การเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน : การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีทำให้ทักษะที่เรียนรู้ในปัจจุบันอาจล้าสมัยเร็วขึ้น 2. ความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ทำให้ต้องปรับตัวอยู่เสมอเพื่อให้สามารถเรียนรู้และใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. ข้อจำกัดด้านงบประมาณ : โรงเรียนบางแห่งอาจไม่มีงบประมาณ	1. ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 2. ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

จุดอ่อน (Weakness)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (WT)
1.4 การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม (0.336) 2. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข (0.326) 2.1 ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน (0.407) 2.2 การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม (0.339) 3. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ<u>ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน</u> (0.319) 3.1 ทักษะทางปัญญา (0.341)	เพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตรและการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน 4. ค่านิยมที่ยังคงยึดติดกับระบบการศึกษาแบบดั้งเดิม : ทำให้บางภาคส่วนของสังคมไม่สนับสนุนแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง 5. การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและอุดมการณ์ที่ไม่แน่นอน : นโยบายการศึกษาอาจถูกเปลี่ยนแปลงตามอำนาจรัฐ ซึ่งส่งผลต่อความต่อเนื่องในการพัฒนาผู้เรียน 6. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายการศึกษา : การเปลี่ยนแปลงนโยบายตามรัฐบาลที่เข้ามาอาจทำให้การพัฒนาอย่างยั่งยืนหยุดชะงัก	และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 3. ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

จากตารางที่ 4.37 พบว่า กลยุทธ์ WT ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคม ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 2) ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข และ 3) ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

ตารางที่ 4.38 กลยุทธ์ SO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (SO)
1. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ<u>ตามค่านิยมร่วมของสังคม</u> (0.246)	1. นโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชน: เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาช่วยให้สถานศึกษาได้รับข้อมูลและความ 2. นโยบายการศึกษาที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมือง:	1. เสริมสร้างความเข็มแข็งของกระบวนการการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (SO)
1.1 ความเพียรอันบริสุทธิ์ (0.232) 1.2 ความเท่าเทียมเสมอภาค (0.238) 1.3 วิถีประชาธิปไตย (0.247) 2. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข (0.263) 2.1 การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม (0.225) 2.2 การมีจิตอาสา (0.243) 3. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน (0.268) 3.1 คุณธรรม (0.255) 3.2 ทักษะการเรียนรู้และชีวิต (0.263)	สนับสนุนการพัฒนาระบบบริหารที่ส่งเสริมคุณค่าความเป็นพลเมือง เช่น ความเคารพในสิทธิมนุษยชน ความบผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ 3. ความตระหนักถึงความสำคัญของพลเมืองที่เข้มแข็ง: สังคมต้องการพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมและสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติ 4. ร่วมมือในการพัฒนาระบบบริหารการเปิดกว้างทางสังคม: ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา	ของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม 2. เสริมสร้างความเข็มแข็งของกระบวนการการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข

จากตารางที่ 4.38 พบว่า กลยุทธ์ SO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) เสริมสร้างความเข็มแข็งของกระบวนการการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม และ 2) เสริมสร้างความเข็มแข็งของกระบวนการการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข

ตารางที่ 4.39 กลยุทธ์ ST ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

จุดแข็ง (Strengths)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (ST)
1. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม (0.246) 1.1 ความเพียรอันบริสุทธิ์ (0.232) 1.2 ความเท่าเทียมเสมอภาค (0.238) 1.3 วิถีประชาธิปไตย (0.247) 2. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข (0.263) 2.1 การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม (0.225) 2.2 การมีจิตอาสา (0.243) 3. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน (0.268) 3.1 คุณธรรม (0.255) 3.2 ทักษะการเรียนรู้และชีวิต (0.263)	1. ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ: สถานศึกษาในพื้นที่ยากจนอาจขาดแคลนทรัพยากรในการพัฒนาระบบบริหาร 2. ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและความขัดแย้งทางสังคมอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาระบบบริหาร	1. เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกคนในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม 2. เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกคนในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข 3. เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกคนในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

จากตารางที่ 4.39 พบว่า กลยุทธ์ ST ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกคนในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามค่านิยมร่วมของสังคม 2) เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกคนในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข และ 3) เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกคนในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

ตารางที่ 4.40 กลยุทธ์ WO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์ (WO)
1. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (0.326) 1.1 การสื่อสารเชิงบวก (0.360) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม (0.337) 1.2 การมีความสามารถในแก้ปัญหา (0.334) 1.3 การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม (0.331) 2. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี (0.310) 2.1 มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษาการทำงานและอาชีพ (0.336) 2.2 การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง (0.320) 2.3 การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ (0.318) 2.4 การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้ (0.315)	1. นโยบายส่งเสริมนวัตกรรม : รัฐบาลสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เช่น การให้ทุนวิจัย การสร้างศูนย์วิจัย และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา 2. การสนับสนุนจากภาคเอกชน : ภาคเอกชนให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและองค์ความรู้ในการพัฒนาระบบบริหารที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรม 3. นโยบายการศึกษา 4.0 : มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และการสร้างผู้เรียนที่มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม 4. เทคโนโลยีที่ทันสมัย : เช่น AI, IoT, Blockchain และ Big Data ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนานวัตกรรมและตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างรวดเร็ว	1. พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเวทีหรือแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 2. พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเวทีหรือแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมเพื่อการบริหารเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

จากตารางที่ 4.40 พบว่า กลยุทธ์ WO ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเวทีหรือแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 2) พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและ

ภาคเอกชนในการสร้างเวทีหรือแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี และ 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมเพื่อการบริหารเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ตารางที่ 4.41 กลยุทธ์ WT ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

จุดอ่อน (Weakness)	ภาวะคุกคาม (Threat)	กลยุทธ์ (WT)
1. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (0.326) 1.1 การสื่อสารเชิงบวก (0.360) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม (0.337) 1.2 การมีความสามารถในแก้ปัญหา (0.334) 1.3 การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม (0.331) 2. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี (0.310) 2.1 มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษาการทำงานและอาชีพ (0.336) 2.2 การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง (0.320) 2.3 การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง (0.318) 2.4 การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้ (0.315)	1. ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา : นักเรียนในพื้นที่ชนบทหรือกลุ่มเปราะบางอาจไม่ได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมเทียบเท่ากับนักเรียนในเมือง 2. ความเสี่ยงทางไซเบอร์และความปลอดภัยของข้อมูล – การใช้เทคโนโลยีมากเกินไปอาจเพิ่มความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์และต้องมีมาตรการป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล 3. ต้นทุนการลงทุนด้านเทคโนโลยีสูง : สถานศึกษาอาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเครื่องมือ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่ทันสมัยสำหรับการเรียนรู้และพัฒนา	1. ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 2. ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 3. ปรับปรุงช่องทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 4. ปรับปรุงช่องทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

จากตารางที่ 4.41 พบว่า กลยุทธ์ WT ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 2) ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 3) ปรับปรุงช่องทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และ 4) ปรับปรุงช่องทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

4.3.2 ร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากขั้นตอนในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ในรูปแบบ TOWS Matrix ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำมาสรุปประเด็นและกำหนดเป็นร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.42 ร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 1 **พัฒนาระบบการบริหารวิชาการให้มีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน** **ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ**	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
1. ส่งเสริมกระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) ที่จำแนกตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียน	1. วิเคราะห์และจัดทำระเบียบการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามคุณลักษณะดังนี้ **1.1 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี** ประกอบด้วย การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล **1.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน** ประกอบด้วย การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด 2. ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามคุณลักษณะดังนี้

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารวิชาการให้มีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
	2.1 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล 2.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด 3. ดำเนินการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย ตามคุณลักษณะดังนี้ 3.1 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านการรู้ทันการเปลี่ยนแปลงการชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล 3.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด
2. เสริมสร้างระบบ AI แพลตฟอร์มออนไลน์และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญ	1. พัฒนาระบบ AI และใช้ Big Data มาใช้ในการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามคุณลักษณะดังนี้ 1.1 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล 1.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด 2. จัดทำสารสนเทศการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามคุณลักษณะดังนี้ 2.1 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล 2.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการมีความสามารถเป็นประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด
3. ส่งเสริมการใช้มาตรฐานการประเมิน PISA เพื่อวัดและประเมินผู้เรียน	1. วิเคราะห์และจัดทำแนวทางการยกระดับการพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการวัดผลและประเมินผลโดยใช้มาตรฐานการประเมิน PISA ตามคุณลักษณะดังนี้

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารวิชาการให้มีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
	1.1 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ประกอบด้วย การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล 1.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ประกอบด้วย การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด 2. จัดทำแบบวัดผลและประเมินเทียบเคียงมาตรฐานการประเมิน PISA ตามคุณลักษณะดังนี้ 2.1 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล 2.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนด้านการมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณเพื่อการจัดทำแผนงบประมาณที่ส่งเสริม โครงการและกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
1. ปรับปรุงเป้าหมายการจัดสรรงบประมาณ แผนงาน โครงการมุ่งเป้า	1. ทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยพิจารณาโครงการ และกิจกรรมที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะดังนี้ 1.1 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านจิตอาสา 1.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการสื่อสารเชิงบวก 1.3 ค่านิยมร่วมของสังคม ด้าน ความเท่าเทียมเสมอภาค 2. จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังนี้ 2.1 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านจิตอาสา 2.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการสื่อสารเชิงบวก 2.3 ค่านิยมร่วมของสังคมด้านความเท่าเทียมเสมอภาค 3. กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินโครงการ และกิจกรรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังนี้ 3.1 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุขด้านจิตอาสา 3.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการสื่อสารเชิงบวก 3.3 ค่านิยมร่วมของสังคม ด้านความเท่าเทียมเสมอภาค

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 2
พัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณเพื่อการจัดทำแผนงบประมาณที่ส่งเสริม
โครงการและกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
2. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	1. สร้างเครือข่ายเพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังนี้ 1.1 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านจิตอาสา 1.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการสื่อสารเชิงบวก 1.3 ค่านิยมร่วมของสังคม ด้านความเท่าเทียมเสมอภาค 2. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังนี้ 2.1 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านจิตอาสา 2.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการสื่อสารเชิงบวก

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 3
พัฒนาระบบการบริหารวิชาการให้มีการจัดการเรียนการสอนผู้เรียน
ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
1. เสริมสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน	1. ออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเชิงรุก (Active Learning) บูรณาการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 1.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 1.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 1.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา 2. จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 2.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 2.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 2.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารวิชาการให้มีการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
	3. นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 3.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 3.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 3.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา
2. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานและกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1. ออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต บูรณาการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 1.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะ การวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 1.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 1.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา 2. จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 2.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 2.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 2.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา 3. นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 3.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 3
พัฒนาระบบการบริหารวิชาการให้มีการจัดการเรียนการสอน
ให้ผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
	3.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 3.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา
3. พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL	1. ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 1.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 1.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 1.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา 2. จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 2.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 2.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 2.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา 3. จัดเวทีนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้ แบบ STEM/STEAM และ PBL ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 3.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 3.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 3.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 3
พัฒนาระบบการบริหารวิชาการให้มีการจัดการเรียนการสอน
ให้ผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
4. พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship)	1. จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 1.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 1.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 1.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา 2. ออกแบบสื่อ นวัตกรรม แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 2.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 2.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 2.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา 3. จัดเวทีการนำเสนอผลงาน ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 3.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 3.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 3.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 3
พัฒนาระบบการบริหารวิชาการให้มีการจัดการเรียนการสอน
ให้ผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
5. พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา	1. พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 1.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 1.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 1.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา 2. จัดทำระบบเพื่อวิเคราะห์ผลการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 2.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 2.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 2.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา
6. ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	1. จัดทำหน่วยการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 1.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 1.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 1.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา 2. จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 2.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารวิชาการให้มีการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
	2.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 2.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา 3. นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้ 3.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม 3.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 3.3 คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ด้านทักษะทางปัญญา

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารทั่วไปเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
1. พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเวทีหรือแหล่งเรียนรู้	1. สร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะ ดังนี้ 1.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหาการมีทักษะข้ามวัฒนธรรม 1.2 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ด้าน มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ การมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ 2. ดำเนินโครงการและกิจกรรมตามเครือข่ายในการพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะ ดังนี้ 2.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม 2.2 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ด้าน มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารทั่วไปเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
2. ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการ	1. กำหนดมาตรฐาน จัดทำระเบียบการจัดการด้านความปลอดภัยไซเบอร์ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะ ดังนี้ 1.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหาการมีศทักษะข้ามวัฒนธรรม 1.2 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ด้าน มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ การมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ 2. พัฒนาระบบความปลอดภัย เช่น การยืนยันตัวตน หรือการตรวจสอบรหัสผ่านจากการเข้าใช้ระบบ และสร้างการรับรู้ข้อกฎหมาย ระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามคุณลักษณะดังนี้ 2.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม 2.2 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ประกอบด้วย มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ การมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้
3. ปรับปรุงช่องทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม	1. พัฒนาคลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะ ดังนี้ 1.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม 1.2 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านการมีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ การมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ 2. ติดตามการใช้คลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะดังนี้ 2.1 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้าน การสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม

ร่างกลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารทั่วไปเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
	2.2 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านการมีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ การมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้

4.3.3 การตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) การตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 ท่าน โดยการจัดสัมมนากลุ่ม (Focus Group) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนากลยุทธ์ฯ ดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์หลัก จำนวน 4 กลยุทธ์ ให้ผู้วิจัยปรับคำ โดยยึดคำสำคัญ (Keyword) จากผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของมาตรฐานการศึกษาชาติในประเด็นที่ต้องการใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา จะช่วยให้เห็นเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น โดยให้ดำเนินการปรับแก้ไขตามตัวอย่าง ดังนี้

1.1 กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารวิชาการให้มีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

แก้ไขเป็น “กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนรู้ และผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม”

1.2 กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณเพื่อการจัดทำแผนงบประมาณที่ส่งเสริมโครงการและกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

แก้ไขเป็น “กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาแนวทางจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมพลเมืองที่เข้มแข็ง สร้างสรรค์นวัตกรรม ตามค่านิยมร่วมของสังคม”

1.3 กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารวิชาการให้มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

แก้ไขเป็น “กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น”

1.4 กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารทั่วไปเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

แก้ไขเป็น “กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้ เพื่อร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม”

2. กลยุทธ์รอง จำนวน 14 กลยุทธ์ โดยรวมมีความเหมาะสมดีแล้ว แต่ควรปรับคำให้กระชับ และสื่อความหมายให้มีความชัดเจน

3. วิธีดำเนินการ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมดีแล้ว แต่ควรมีการปรับปรุงและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการเขียน กระชับรัดกุม เข้าใจได้ง่าย ให้ตัดประเด็นย่อยในส่วนที่เป็นคุณลักษณะนำไปเขียนเรียบเรียงต่อท้ายวิธีดำเนินการในแต่ละข้อ

4. ควรจัดทำภาพประกอบหรืออินโฟกราฟิก แสดงกลยุทธ์ที่ได้เพื่อให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

4.3.4 การประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากผู้วิจัยได้ปรับปรุง แก้ไขเป็นกลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์แล้ว โดยผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มที่ให้ข้อเสนอแนะไว้ในการสนทนากลุ่ม จำนวน 13 ท่าน จากแบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ มีผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 4.43 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนรู้ และผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.69	0.48	มากที่สุด	4.69	0.48	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 1.1 ส่งเสริมกระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะ (Competency-Based Assessment)	4.62	0.65	มากที่สุด	4.54	0.52	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 1.1.1 วิเคราะห์และจัดทำระเบียบการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	4.77	0.44	มากที่สุด	4.69	0.48	มากที่สุด

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
วิธีดำเนินการ 1.1.2 ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	4.69	0.63	มากที่สุด	4.69	0.48	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 1.1.3 ดำเนินการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	4.58	0.67	มากที่สุด	4.38	0.77	มาก
กลยุทธ์รองที่ 1.2 เสริมสร้างระบบ AI แพลตฟอร์มออนไลน์และเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียน	4.77	0.44	มากที่สุด	4.69	0.48	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 1.2.1 พัฒนาระบบ AI และใช้ Big Data มาใช้ในการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	4.85	0.38	มากที่สุด	4.77	0.44	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 1.2.2 จัดทำสารสนเทศการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การ	4.77	0.44	มากที่สุด	4.69	0.48	มากที่สุด

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
มีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด						
วิธีดำเนินการ 1.2.3 จัดทำสารสนเทศการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	4.69	0.63	มากที่สุด	4.62	0.51	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 1.3 ส่งเสริมการใช้มาตรฐานการประเมิน PISA เพื่อวัดและประเมินผู้เรียน	4.54	0.66	มากที่สุด	4.46	0.52	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 1.3.1 วิเคราะห์และจัดทำแนวทางการยกระดับการพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการวัดผลและประเมินผลโดยใช้มาตรฐานการประเมิน PISA โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	4.62	0.51	มากที่สุด	4.69	0.48	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 1.3.2 จัดทำแบบวัดผลและประเมินเทียบเคียงมาตรฐานการประเมิน PISA โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	4.54	0.78	มากที่สุด	4.54	0.66	มากที่สุด
กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาแนวทางจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมพลเมืองที่เข้มแข็ง สร้างสรรค์นวัตกรรม ตามค่านิยมร่วมของสังคม	4.77	0.44	มากที่สุด	4.77	0.44	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 2.1 ปรับปรุงเป้าหมายการจัดสรรงบประมาณ แผนงาน โครงการมุ่งเป้า	4.69	0.48	มากที่สุด	4.69	0.48	มากที่สุด

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
วิธีดำเนินการ 2.1.1 ทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยพิจารณาโครงการ และกิจกรรมที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค	4.85	0.38	มากที่สุด	4.85	0.38	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 2.1.2 จัดทำแผนงานโครงการ และกิจกรรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค	4.85	0.38	มากที่สุด	4.77	0.44	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 2.1.3 กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินโครงการ และกิจกรรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค	4.92	0.28	มากที่สุด	4.69	0.48	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 2.2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	4.85	0.38	มากที่สุด	4.62	0.65	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 2.2.1 สร้างเครือข่ายเพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค	4.69	0.48	มากที่สุด	4.54	0.66	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 2.2.2 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค	4.77	0.44	มากที่สุด	4.69	0.48	มากที่สุด
กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็น	4.85	0.38	มากที่สุด	4.85	0.38	มากที่สุด

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
พลเมืองที่เข้มแข็ง คุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น						
กลยุทธ์รองที่ 3.1 เสริมสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน	4.77	0.44	มากที่สุด	4.69	0.63	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 3.1.1 ออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเชิงรุก (Active Learning) บูรณาการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.85	0.38	มากที่สุด	4.92	0.28	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 3.1.2 จัดทำสื่อ นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.77	0.44	มากที่สุด	4.62	0.51	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 3.1.3 นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.85	0.38	มากที่สุด	4.77	0.44	มากที่สุด

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
กลยุทธ์รองที่ 3.2 เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.92	0.28	มากที่สุด	4.77	0.44	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 3.2.1 ออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต บูรณาการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อน-คิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.69	0.48	มากที่สุด	4.54	0.52	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 3.2.2 จัดทำสื่อ นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.92	0.28	มากที่สุด	4.85	0.38	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 3.2.3 นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.85	0.38	มากที่สุด	4.62	0.65	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 3.3 พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL	4.62	0.77	มากที่สุด	4.62	0.65	มากที่สุด

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
วิธีดำเนินการ 3.3.1 ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.85	0.38	มากที่สุด	4.77	0.60	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 3.3.2 จัดทำสื่อ นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.77	0.44	มากที่สุด	4.62	0.51	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 3.3.3 จัดเวทีนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.69	0.63	มากที่สุด	4.54	0.66	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 3.4 พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship)	4.77	0.44	มากที่สุด	4.38	0.87	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 3.4.1 จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมี	4.54	0.66	มากที่สุด	4.62	0.65	มากที่สุด

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ทักษะการ สะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา						
วิธีดำเนินการ 3.4.2 ออกแบบสื่อ นวัตกรรมแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.85	0.38	มากที่สุด	4.77	0.44	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 3.4.3 จัดเวทีการนำเสนอผลงาน ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.77	0.44	มากที่สุด	4.62	0.51	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 3.5 พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา	4.85	0.38	มากที่สุด	4.62	0.65	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 3.5.1 พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์	4.85	0.38	มากที่สุด	4.54	0.66	มากที่สุด

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา						
วิธีดำเนินการ 3.5.2 จัดทำระบบเพื่อวิเคราะห์ผลการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลาที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.69	0.48	มากที่สุด	4.38	0.65	มาก
กลยุทธ์รองที่ 3.6 ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	4.85	0.38	มากที่สุด	4.54	0.66	มาก
วิธีดำเนินการ 3.6.1 จัดทำหน่วยการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.77	0.44	มากที่สุด	4.62	0.65	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 3.6.2 จัดทำสื่อ นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้าง	4.62	0.65	มากที่สุด	4.75	0.45	มาก

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
สังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา						
วิธีดำเนินการ 3.6.3 นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	4.77	0.44	มากที่สุด	4.54	0.78	มากที่สุด
กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้ เพื่อร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.92	0.28	มากที่สุด	4.62	0.65	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 4.1 พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเวทีหรือแหล่งเรียนรู้	4.92	0.28	มากที่สุด	4.77	0.44	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 4.1.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้	4.92	0.28	มากที่สุด	4.69	0.63	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 4.1.2 ดำเนินโครงการและกิจกรรมตามเครือข่ายในการพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการ	4.77	0.60	มากที่สุด	4.77	0.44	มากที่สุด

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
พัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้						
กลยุทธ์รองที่ 4.2 ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการ	4.85	0.38	มากที่สุด	4.31	0.75	มาก
วิธีดำเนินการ 4.2.1 กำหนดมาตรฐานจัดทำระเบียบการจัดการด้านความปลอดภัยไซเบอร์ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้	4.85	0.38	มากที่สุด	4.46	0.78	มาก
วิธีดำเนินการ 4.2.2 พัฒนาระบบความปลอดภัย เช่น การยืนยันตัวตน หรือการตรวจสอบระหัสผ่าน จากการเข้าใช้ระบบและสร้างการรับรู้ข้อกฎหมาย ระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้	4.85	0.38	มากที่สุด	4.54	0.78	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 4.3 ปรับปรุงช่องทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม	4.77	0.44	มากที่สุด	4.62	0.51	มากที่สุด

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
วิธีดำเนินการ 4.3.1 พัฒนาคลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้	4.67	0.49	มากที่สุด	4.62	0.51	มากที่สุด
วิธีดำเนินการ 4.3.2 ติดตามการใช้คลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้	4.62	0.51	มากที่สุด	4.54	0.66	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.77**	**0.46**	**มากที่สุด**	**4.64**	**0.56**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความเหมาะสมเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.77, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้ เพื่อร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.92, S.D.=0.28) รองลงมาคือ กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งมีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.85, S.D.=0.38) และด้านที่น้อยที่สุดคือ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนรู้ และผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.69, S.D.=0.48)

ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.64, S.D.=0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งมีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.85, S.D.=0.38) รองลงมาคือ กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาแนวทางจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมพลเมืองที่เข้มแข็ง สร้างสรรค์นวัตกรรม ตามค่านิยมร่วมของสังคม ($\bar{X}$=4.77, S.D.=0.44) และด้านที่น้อยที่สุดคือ กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้เพื่อร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.62, S.D.=0.65)

เมื่อพิจารณาความเหมาะสมจำแนกตามกลยุทธ์ พบว่า

กลยุทธ์หลักที่ 1 ประกอบไปด้วย 3 กลยุทธ์รอง 8 วิธีดำเนินการ ผลการวิเคราะห์พบว่า กลยุทธ์รองที่ 1.2 เสริมสร้างระบบ AI แพลตฟอร์มออนไลน์และเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.77, S.D.= 0.44) รองลงมาคือ กลยุทธ์รองที่ 1.1 ส่งเสริมกระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= *4.62, S.D.= 0.65*) และด้านที่น้อยที่สุดคือ กลยุทธ์รองที่ 1.3 ส่งเสริมการใช้มาตรฐานการประเมิน PISA เพื่อวัดและประเมินผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.54, S.D.= 0.66) วิธีดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิธีดำเนินการที่ 1.2.1 พัฒนาระบบ AI และใช้ Big Data มาใช้ในการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.85, S.D.= 0.38) และน้อยที่สุดคือ วิธีดำเนินการ 1.3.2 จัดทำแบบวัดผลและประเมินเทียบเคียงมาตรฐานการประเมิน PISA โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.54, S.D.= 0.78)

กลยุทธ์หลักที่ 2 ประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์รอง 5 วิธีดำเนินการ ผลการวิเคราะห์พบว่า กลยุทธ์รองที่ 2.2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.85, S.D.= 0.38) และด้านที่น้อยที่สุดคือ กลยุทธ์รองที่ 2.1 ปรับปรุงเป้าหมายการจัดสรรงบประมาณ แผนงาน โครงการมุ่งเป้ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.69, S.D.= 0.48) วิธีดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิธีดำเนินการที่ 2.1.3 กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินโครงการ และกิจกรรมโดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.92, S.D.= 0.28) และน้อยที่สุดคือ วิธีดำเนินการ 2.2.1 สร้างเครือข่ายเพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค *มี*ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.69, S.D.= 0.48)

กลยุทธ์หลักที่ 3 ประกอบไปด้วย 6 กลยุทธ์รอง 17 วิธีดำเนินการ ผลการวิเคราะห์พบว่า กลยุทธ์รองที่ 3.2 เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.92, S.D.= 0.28) รองลงมาคือ กลยุทธ์รองที่ 3.5 พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา และกลยุทธ์รองที่ 3.6

ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}$= 4.85, S.D.= 0.38) และด้านที่น้อยที่สุดคือ กลยุทธ์รองที่ 3.3 พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.62, S.D.= 0.77) วิธีดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิธีดำเนินการที่ 3.2.2 จัดทำสื่อนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.92, S.D.= 0.28) และด้านที่น้อยที่สุดคือ วิธีดำเนินการ 3.4.1 จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship)ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.54, S.D.= 0.66)

กลยุทธ์หลักที่ 4 ประกอบไปด้วย 3 กลยุทธ์รอง 6 วิธีดำเนินการ ผลการวิเคราะห์พบว่า กลยุทธ์รองที่ 4.1 พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเวทีหรือแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.92, S.D.= 0.28) รองลงมาคือกลยุทธ์รองที่ 4.2 ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.85, S.D.= 0.38) และด้านที่น้อยที่สุดคือกลยุทธ์รองที่ 4.3 ปรับปรุงช่องทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.77, S.D.= 0.44) วิธีดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิธีดำเนินการที่ 4.1.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.92, S.D.= 0.28) และน้อยที่สุดคือ วิธีดำเนินการ 4.3.2 ติดตามการใช้คลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.62, S.D.= 0.51)

เมื่อพิจารณาความเป็นไปได้จำแนกตามกลยุทธ์ พบว่า

กลยุทธ์หลักที่ 1 ประกอบไปด้วย 3 กลยุทธ์รอง 8 วิธีดำเนินการ ผลการวิเคราะห์พบว่า กลยุทธ์รองที่ 1.2 เสริมสร้างระบบ AI แพลตฟอร์มออนไลน์และเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.69, S.D.= 0.48) รองลงมาคือ กลยุทธ์รองที่ 1.1 ส่งเสริมกระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.54, S.D.= 0.52) และด้านที่น้อยที่สุดคือกลยุทธ์รองที่ 1.3 ส่งเสริมการใช้มาตรฐานการประเมิน PISA เพื่อวัดและประเมินผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.46, S.D.= 0.52) วิธีดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิธีดำเนินการที่ 1.2.1 พัฒนาระบบ AI และใช้ Big Data มาใช้ในการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.77, S.D.= 0.44) และน้อยที่สุดคือ วิธีดำเนินการ 1.1.3 ดำเนินการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.38, S.D.= 0.77)

กลยุทธ์หลักที่ 2 ประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์รอง 5 วิธีดำเนินการ ผลการวิเคราะห์พบว่า กลยุทธ์รองที่ 2.1 ปรับปรุงเป้าหมายการจัดสรรงบประมาณ แผนงาน โครงการมุ่งเป้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.69, S.D.= 0.48) และด้านที่น้อยที่สุดคือ กลยุทธ์รองที่ 2.2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.62, S.D.= 0.65) วิธีดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิธีดำเนินการที่ 2.1.2 จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.77, S.D.= 0.44) และน้อยที่สุด คือ วิธีดำเนินการ 2.2.1 สร้างเครือข่ายเพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.54, S.D.= 0.66)

กลยุทธ์หลักที่ 3 ประกอบไปด้วย 6 กลยุทธ์รอง 17 วิธีดำเนินการผลการวิเคราะห์พบว่า กลยุทธ์รองที่ 3.2 เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.77, S.D.= 0.44) รองลงมาคือกลยุทธ์รองที่ 3.1 เสริมสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.69, S.D.= 0.63) และด้านที่น้อยที่สุดคือ กลยุทธ์รองที่ 3.4 พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.38, S.D.= 0.87) วิธีดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิธีดำเนินการที่ 3.1.1 ออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเชิงรุก (Active Learning) บูรณาการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะ

ทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.92, S.D.= 0.28) และด้านที่น้อยที่สุดคือ วิธีดำเนินการ 3.5.2 จัดทำระบบเพื่อวิเคราะห์ผลการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.38, S.D.= 0.65)

กลยุทธ์หลักที่ 4 ประกอบไปด้วย 3 กลยุทธ์รอง 6 วิธีดำเนินการ ผลการวิเคราะห์พบว่า กลยุทธ์รองที่ 4.1 พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเวทีหรือแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.77, S.D.= 0.44) รองลงมาคือ กลยุทธ์รองที่ 4.3 ปรับปรุงช่องทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.62, S.D.= 0.51) และด้านที่น้อยที่สุดคือ กลยุทธ์รองที่ 4.2 ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.31, S.D.= 0.75) วิธีดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิธีดำเนินการที่ 4.1.2 ดำเนินโครงการและกิจกรรมตามเครือข่ายในการพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.77, S.D.= 0.44) และน้อยที่สุดคือ วิธีดำเนินการ 4.2.1 กำหนดมาตรฐาน จัดทำระเบียบการจัดการด้านความปลอดภัยไซเบอร์ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การมีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.46, S.D.= 0.78)

4.3.5 กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 คน ได้ตรวจสอบกลยุทธ์ โดยนำข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม มาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นกลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ ดังนี้

ตารางที่ 4.44 กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับสมบูรณ์)

กลยุทธ์หลักที่ 1 **พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนรู้ และผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม**	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
1. ส่งเสริมกระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะ (Competency-Based Assessment)	1. วิเคราะห์และจัดทำระเบียบการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด 2. ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด 3. ดำเนินการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด
2. เสริมสร้างระบบ AI แพลตฟอร์มออนไลน์และเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียน	1. พัฒนาระบบ AI และใช้ Big Data มาใช้ในการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด 2. จัดทำสารสนเทศการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด
3. ส่งเสริมการใช้มาตรฐานการประเมิน PISA เพื่อวัดและประเมินผู้เรียน	1. วิเคราะห์และจัดทำแนวทางการยกระดับการพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการวัดผลและประเมินผลโดยใช้มาตรฐานการประเมิน PISA โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด 2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด 3. จัดทำแบบวัดผลและประเมินเทียบเคียงมาตรฐานการประเมิน PISA โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำ

กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาแนวทางจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมพลเมืองที่เข้มแข็ง สร้างสรรค์นวัตกรรมตามค่านิยมร่วมของสังคม	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
1. ปรับปรุงเป้าหมายการจัดสรรงบประมาณ แผนงาน โครงการ มุ่งเป้า	1. ทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยพิจารณาโครงการ และกิจกรรมที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค 2. จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค 3. กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินโครงการ และกิจกรรมโดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค
2. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	1. สร้างเครือข่ายเพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค 2. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค
กลยุทธ์หลักที่ 3 **พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น**	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
1. เสริมสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน	1. ออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเชิงรุก (Active Learning) บูรณาการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา 2. จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา 3. นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
2. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1. ออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต บูรณาการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา 2. จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา 3. นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา
3. พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL	1. ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา 2. จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา 3. จัดเวทีนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้ แบบ STEM/STEAM และ PBL ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น	
กลยุทธ์รอง	**วิธีดำเนินการ**
4. พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship)	1. จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา 2. ออกแบบสื่อ นวัตกรรม แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญ ทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา 3. จัดเวทีการนำเสนอผลงาน ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา
5. พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา	1. พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา 2. จัดทำระบบเพื่อวิเคราะห์ผลการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา
6. ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	1. จัดทำหน่วยการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา 2. จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้าม

	วัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา 3. นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา
กลยุทธ์หลักที่ 4 **พัฒนาระบบการบริหารที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้ เพื่อร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม**	
กลยุทธ์รอง	**วิธีการ**
1. พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเวทีหรือแหล่งเรียนรู้	1. สร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ 2. ดำเนินโครงการและกิจกรรมตามเครือข่ายในการพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้
2. ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการ	1. กำหนดมาตรฐาน จัดทำระเบียบการจัดการด้านความปลอดภัยไซเบอร์ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ 2. พัฒนาระบบความปลอดภัย เช่น การยืนยันตัวตน หรือการตรวจสอบระหัสผ่าน จากการเข้าใช้ระบบ และสร้างการรับรู้ข้อกฎหมาย ระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้

กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้ เพื่อร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	
กลยุทธ์รอง	**วิธีการ**
3. ปรับปรุงช่องทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม	1. พัฒนาคลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ 2. ติดตามการใช้คลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้

ภาพที่ 4.1 กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1 สรุปผลการวิจัย

กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับแรก คือ การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ($PNI_{modified}$= 0.351) รองลงมา คือ การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ ($PNI_{modified}$ = 0.330) การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{modified}$ = 0.312) การบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและการพัฒนาองค์กร ($PNI_{modified}$ = 0.283) การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified}$ = 0.263) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ($PNI_{modified}$ = 0.193) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จำแนกตามรายด้านมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับแรก คือ ผู้ร่วม

สร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co- creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ($PNI_{modified}$ = 0.313) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ด้านการมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}$ = 0.323) รองลงมาคือ การสื่อสารเชิงบวก ($PNI_{modified}$ = 0.321) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$ = 0.301)

รองลงมาคือ พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ($PNI_{modified}$ = 0.304) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ด้านความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}$ = 0.330) รองลงมาคือ การมีจิตอาสา ($PNI_{modified}$ = 0.319) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม ($PNI_{modified}$ = 0.296)

ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ คุณธรรม ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ($PNI_{modified}$ = 0.253) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ด้านความรู้และความรอบรู้ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}$ = 0.265) รองลงมาคือ ทักษะการเรียนรู้และชีวิต ($PNI_{modified}$ = 0.257) และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ คุณธรรม ($PNI_{modified}$ = 0.241)

5.1.2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในส่วนของผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร $PNI_{modified}$ นำผลการวิเคราะห์มาจำแนกจุดแข็งและจุดอ่อน สรุปผลได้ดังนี้

จุดแข็งและจุดอ่อนของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามการบริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การบริหารบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ($PNI_{modified}$ = 0.193) และข้อที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุด คือ การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{modified}$ = 0.351) และผลการวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานของชาติ พบว่า ด้านที่เป็นจุดแข็งมากที่สุดตามมาตรฐานของชาติ คือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ($PNI_{modified}$ = 0.253) เมื่อพิจารณาด้านย่อยพบว่า ข้อที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ คุณธรรม ($PNI_{modified}$ = 0.241) และด้านที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุด คือ ความรู้และความรอบรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.265) และด้านที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุดตามมาตรฐานของชาติ คือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติตามคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ($PNI_{modified}$ = 0.313) เมื่อพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ด้านย่อยพบว่า ข้อที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด คือ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$ = 0.301) และด้านที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุด คือ การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ ($PNI_{modified}$ = 0.323)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อหาโอกาสและภาวะคุกคามในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างมาสังเคราะห์ข้อมูลและหาค่าความถี่ จำแนกตามการบริหารสถานศึกษาที่เป็นจุดอ่อน สรุปผลโอกาสและภาวะคุกคามได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ด้านนโยบายรัฐ เป็นโอกาสมากที่สุดคือ การผลักดันนโยบายด้านการวัดผลที่เน้นสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) ช่วยให้การวัดผลสะท้อนศักยภาพของผู้เรียนในการสร้างสรรค์นวัตกรรม รองลงมาคือ กระทรวงศึกษาธิการขับเคลื่อนการทดสอบ PISA เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาตรฐานสากล ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครูสามารถเตรียมผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะก่อนเข้ารับการทดสอบ อาทิ ชุดแบบฝึกพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ระบบการทดสอบ PISA STYLE เป็นต้น ส่วนด้านสังคมและชุมชน เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ สังคมคาดหวังกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นตัวเลขมากกว่าทักษะ รองลงมาคือ ผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจในการวัดผลและประเมินในด้านทักษะที่แท้จริงของผู้เรียน

2. ด้านการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ พบว่า ด้านสังคมและชุมชน โอกาสมากที่สุดคือ ภาคธุรกิจมีการสนับสนุนสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น รองลงมาคือ การสร้างเครือข่ายภาคเอกชนสนับสนุนการสร้างสรรค์นวัตกรรม ส่วนด้านเศรษฐกิจ เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ ภาระค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อโอกาสการศึกษาของผู้เรียน รองลงมาคือ การจัดสรรงบประมาณมากเกินไปสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำให้ขาดงบสำหรับทักษะพลเมืองและนวัตกรรม

3. ด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ด้านเทคโนโลยี เป็นโอกาสมากที่สุดคือ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL: กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้จากหลากหลายศาสตร์เพื่อสร้างนวัตกรรม รองลงมาคือ โอกาสการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ : ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้คุณภาพสูงจากทั่วโลกได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก ส่วนด้านเศรษฐกิจ เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดคือ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ: ผู้เรียนจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนอาจขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะอาชีพและการสร้างงาน รองลงมาคือ การเรียนการสอนด้านทักษะและสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

4. ด้านการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร พบว่า ด้านเทคโนโลยี เป็นโอกาสมากที่สุดคือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย: เช่น AI, IoT, Blockchain และ Big Data ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนานวัตกรรมและตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างรวดเร็ว รองลงมาคือ เทคโนโลยีเอื้อให้มีการสร้างแพรตฟอร์มการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หรือองค์กรนวัตกรรมได้ ส่วนด้านเทคโนโลยี เป็นภาวะคุกคามมากที่สุด ความเสี่ยงทางไซเบอร์และความปลอดภัยของข้อมูล การใช้เทคโนโลยีมากเกินไปอาจเพิ่มความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ และต้องมีมาตรการป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล รองลงมาคือต้นทุนการลงทุนด้าน

เทคโนโลยีสูง : สถานศึกษาอาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเครื่องมือ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่ทันสมัยสำหรับการเรียนรู้และพัฒนา

5.1.3 ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 14 กลยุทธ์รอง 35 วิธีดำเนินการ โดยกลยุทธ์หลักคือ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนรู้ และผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาแนวทางจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมพลเมืองที่เข้มแข็ง สร้างสรรค์นวัตกรรมตามค่านิยมร่วมของสังคม กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น และกลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้ เพื่อร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีรายละเอียดดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนรู้และผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม

กลยุทธ์รองที่ 1.1 ปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator)

วิธีดำเนินงาน

1.1.1 วิเคราะห์และจัดทำระเบียบการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด

1.1.2 ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด

1.1.3 ดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด

กลยุทธ์รองที่ 1.2 เสริมสร้างระบบ AI แพลตฟอร์มออนไลน์และเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียน

วิธีดำเนินการ

1.2.1 พัฒนาระบบ AI และใช้ Big Data มาใช้ในการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด

1.2.2 จัดทำสารสนเทศการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด

1.2.3 จัดทำสารสนเทศการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะ การสะท้อนคิด

กลยุทธ์รองที่ 1.3 ส่งเสริมการใช้มาตรฐานการประเมิน PISA เพื่อวัดและประเมินผู้เรียน

วิธีดำเนินการ

1.3.1 วิเคราะห์และจัดทำแนวทางการยกระดับการพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการวัดและประเมินผลโดยใช้มาตรฐานการประเมิน PISA โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด

1.3.2 จัดทำแบบวัดผลและประเมินเทียบเคียงมาตรฐานการประเมิน PISA โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด

กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาแนวทางจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมพลเมืองที่เข้มแข็ง สร้างสรรค์นวัตกรรม ตามค่านิยมร่วมของสังคม

กลยุทธ์รองที่ 2.1 รับปรุงเป้าหมายการจัดสรรงบประมาณ แผนงาน โครงการมุ่งเป้า

วิธีดำเนินการ

2.1.1 ทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยพิจารณาโครงการ และกิจกรรมที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค

2.1.2 จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค

2.1.3 กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินโครงการ และกิจกรรมโดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค

กลยุทธ์รองที่ 2.2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร

วิธีดำเนินการ

2.2.1 สร้างเครือข่ายเพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค

2.2.2 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา

กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น

กลยุทธ์รองที่ 3.1 เสริมสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

วิธีดำเนินการ

3.1.1 ออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเชิงรุก (Active Learning) บูรณาการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

3.1.2 จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

3.1.3 นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

กลยุทธ์รองที่ 3.2 เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วิธีดำเนินการ

3.2.1 ออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต บูรณาการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะ

การวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

3.2.2 จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

3.2.3 นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

กลยุทธ์รองที่ 3.3 พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL

วิธีดำเนินการ

3.3.1 ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

3.3.2 จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

3.3.3 จัดเวทีนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

กลยุทธ์รองที่ 3.4 พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship)

วิธีดำเนินการ

3.4.1 จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

3.4.2 ออกแบบสื่อ นวัตกรรม แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

3.4.3 จัดเวทีการนำเสนอผลงาน ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

กลยุทธ์รองที่ 3.5 พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา

วิธีดำเนินการ

3.5.1 พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

3.5.2 จัดทำระบบเพื่อวิเคราะห์ผลการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

กลยุทธ์รองที่ 3.6 ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

วิธีดำเนินการ

3.6.1 จัดทำหน่วยการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

3.6.2 จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

3.6.3 นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้ เพื่อร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม

กลยุทธ์รองที่ 4.1 พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเวทีหรือแหล่งเรียนรู้

วิธีดำเนินการ

4.1.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้

4.1.2 ดำเนินโครงการและกิจกรรมตามเครือข่ายในการพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหาการมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษาการทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้

กลยุทธ์รองที่ 4.2 ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการ

วิธีดำเนินการ

4.2.1 กำหนดมาตรฐาน จัดทำระเบียบการจัดการด้านความปลอดภัยไซเบอร์ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้

4.2.2 พัฒนาระบบความปลอดภัย เช่น การยืนยันตัวตน หรือการตรวจสอบรหัสผ่านจากการเข้าใช้ระบบ และสร้างการรับรู้ข้อกฎหมาย ระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้

กลยุทธ์รองที่ 4.3 ปรับปรุงช่องทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม

วิธีดำเนินการ

4.3.1 พัฒนาคลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้

4.3.2 ติดตามการใช้คลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงานและอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลงานวิจัย ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลออกเป็น 3 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.2.1 อภิปรายผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับแรก คือ การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล จำเป็นที่จะต้องพัฒนาก่อนเป็นลำดับแรก เนื่องจากสถานศึกษามีอิสระในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาตามบริบท ตามความเหมาะสมของสถานศึกษา การสะท้อนคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกันและได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ ทักษะ (รัตนา ดวงแก้ว และคณะ, 2560) ผลการวิจัยสอดคล้องกับธัญชนกสีฟ้า, วรรณ์ดีแสงประทีปทอง และศจีจิระโร (2563) ที่ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครว่า ครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านทักษะในการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 เรื่องการหาคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผลการสร้างเครื่องมือแต่ละประเภทสำหรับการวัดและประเมินผล การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลและการเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผล ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ ส่งผลให้ไม่สามารถวัดผลได้ตามวัตถุประสงค์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) ทั้งนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ได้ศึกษารูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้

ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ซึ่งสรุปได้ว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินการเรียนรู้สถานศึกษากำหนดวัตถุประสงค์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) โดยกระบวนการเก็บรวบรวมตรวจสอบ ผลการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาและตัวชี้วัดสถานศึกษากำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปปฏิบัติโดยการบูรณาการผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน การกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัด กำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ.2561 สอดแทรกอยู่ในค่าเป้าหมายที่สถานศึกษา ครูออกแบบการวัดประเมินการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัดเพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้จากหลักสูตรสถานศึกษา ออกแบบสื่อที่ใช้การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระวิชา กำหนดสัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนกับคะแนนปลายปี/ปลายภาคครูออกแบบการวัดประเมินด้วยโดยมีวิธีการ/เครื่องมือที่หลากหลายมีคุณภาพให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด สามารถวัดและประเมินได้ตามสภาพจริงโดยคำนึงถึงธรรมชาติรายวิชา จะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 ได้ เนื่องจากมาตรฐานการศึกษาจะเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ โดยมาตรฐานการศึกษาถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตรที่กำนดขึ้น และบรรลุเป้าประสงค์เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นรองลงมา อาจเนื่องจากปัจจัยด้านการจัดทำแผนงบประมาณเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกำหนดทิศทางของการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาตินั้น การจัดโครงการและกิจกรรมเพื่อเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งที่สำคัญซึ่งสะท้อนจำนวนงบประมาณที่นำลงสู่โครงการและกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา จำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับโครงการและกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ กำหนดเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการออกแบบโครงการและกิจกรรม สถานศึกษาจะต้องยึดแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมในแต่ละระดับและประเภท มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามบริบทของสถานศึกษา (วรัญญา พุทธคาวี ศันสนีย์ จะสุวรรณ์, 2565) แต่ยังคงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพงษ์ ก้านกิ่งและชวนคิด มะเสนะ (2560) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งพบว่า ด้านการจัดสรรงบประมาณมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการใช้งบประมาณและการเบิกจ่ายเงินที่ไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี ผลการวิจัย

นี้ชี้ให้เห็นว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังคงเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน การจัดทำแผนงบประมาณที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ แผนงบประมาณควรสะท้อนถึงความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและผู้เรียน โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้ (Learner Person) ปัญหาการจัดสรรและการเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ การเบิกจ่ายเงินที่ไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีทำให้เกิดปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่มีประสิทธิภาพ เศวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ และอรทัย รุ่งวชิรา (2564) ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ ไว้ว่า ถ้าผู้บริหารและผู้นำสถาบันการศึกษา ปฏิบัติงานด้านบริหารการศึกษา ออกแบบแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับผลลัพธ์อันพึงประสงค์ของมาตรฐานชาติ ขับเคลื่อนนโยบายผ่านการใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีภาวะผู้นำ ในการชักจูง โน้มน้าวให้ทีมงานขับเคลื่อนสู่เป้าหมายย่อมส่งผลให้การจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานชาติประสบผลสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับสุกันยา จันทร์ภิรมย์ (2564) วิจัยเรื่อง การศึกษาปฐมวัยสู่มาตรฐานการศึกษาสถานพัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ ซึ่งพบว่า การขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ จะต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเพื่อบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม เช่นเดียวกันกับรัตนา ดวงแก้ว และคณะ (2560) ได้ให้ข้อเสนอเชิงนโยบายจากการศึกษาเรื่องการวิจัยติดตามผลการดำเนินงานของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ว่าควรจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างเพียงพอ เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอย่างสูงสุด จัดงบประมาณสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งงบประมาณสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน รวมทั้งผู้ปกครอง ที่ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาด้วยซึ่งอาจจะต้องวางระบบการจัดสรรงบประมาณแนวใหม่ ที่มีความเหมาะสมกับสภาพการพัฒนาบริบทพื้นที่ และปัญหาที่เกิดขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย คือ การบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมให้ครูสามารถพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นตามกรอบสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานที่กำหนดไว้ สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติได้ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเชื่อมโยงกับการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน เมื่อครูมีความรู้และทักษะที่ทันสมัย รวมถึงเข้าใจแนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง จะสามารถออกแบบการสอนที่ช่วยกระตุ้นความสนใจ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนที่มีการบริหารจัดการที่เน้นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีแนวโน้มที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาตนเองของผู้เรียนให้สามารถ

แข่งขันและปรับตัวได้ในโลกของการทำงาน ผลการศึกษายังสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารนโยบายและการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารที่สามารถมอบหมายงานตามความรู้และความสามารถของบุคลากร รวมถึงให้ความสำคัญกับหลักการมีส่วนร่วม จะช่วยส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษามีขวัญกำลังใจและพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลดีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนในที่สุด เนื่องจากครูในยุคปัจจุบันมีความโดดเด่นอย่างมากในการจัดเทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน การใช้แพลตฟอร์ม หรือแอฟพลิเคชั่นต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน มีความสามารถในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการพัฒนาการเรียนรู้ มีครูที่มีผลงานโดนเด่น มีชื่อเสียงในแวดวงสังคมออนไลน์ (Influencer) เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับ นงเยาว์ อุทุมพร (2567) วิจัยเรื่อง รายงานการวิจัยติดตามและประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติระดับปฐมวัย ซึ่งพบว่า หน่วยงานต้นสังกัดมีการอบรมพัฒนาครูเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อให้ครูมีความรู้ในเรื่องของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การทำสื่อ การวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การดำเนินการตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในให้สอดรับกับการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีการนิเทศการศึกษาและร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนสอนที่บรรลุมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรที่สามารถจัดการศึกษาได้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เช่นเดียวกันกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) ได้จัดทำแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติสำหรับประเทศไทย ได้สร้างความตระหนัก และจัดระบบการส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือให้ครูได้มีความรู้ความตระหนัก และมีทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก (Competency Based Learning) โดยเรียนรู้จากการคิดปฏิบัติ และใช้ความรู้ได้จริงในชีวิต และการแก้ปัญหาเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน เน้นการบูรณาการข้ามศาสตร์ เน้นการนำตนเองในการเรียนรู้ การเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน เน้นการเรียนรู้แบบรู้จริง (Mastery Learning) คือ ผู้เรียนต้องสามารถแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ตามเกณฑ์จึงจะผ่านไปเรียนรู้ในขั้นที่สูงขึ้น เรียนรู้ด้วยตนเอง สอนกันเอง เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ เรียนรู้จากตัวอย่างที่เห็น เรียนรู้จากการทำงาน เรียนรู้จากการพบปะพูดคุย เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เรียนรู้จากการลองผิดลองถูก และเรียนรู้จากเทคโนโลยี จัดการเรียนรู้ในลักษณะการผสมผสาน (Blended Learning) คือ เรียนรู้ทางออนไลน์ และเรียนรู้แบบพบกันในห้องเรียน (Face to Face) เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน นำโปรแกรมทันสมัยที่ทำให้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ เช่น MOOC Skill Lane Google ร่วมกับการที่ครูได้ชี้แนะ อำนวยความสะดวกและการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนใช้ความรู้มากขึ้น

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า การวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยพบว่าด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยเฉพาะด้านความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการได้มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สะท้อนให้เห็นว่ามีช่องว่างที่สำคัญระหว่างสภาพที่พึงประสงค์กับสภาพที่ปัจจุบันส่งผลต่อความต้องการจำเป็นที่สูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษายังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติคาดหวัง ทั้งที่ปัจจุบันการเรียนรู้ร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่สำคัญ สอดคล้องกับแนวทางของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ที่ได้กำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยระบุว่า “ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการสร้างนวัตกรรม” ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนยังขาดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ในด้านความสามารถเป็นผู้ประกอบการซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจเพราะสะท้อนช่องว่างที่สำคัญในระบบการศึกษาปัจจุบัน ทั้งที่ทักษะการเป็นผู้ประกอบการเป็นทักษะสำคัญที่ตอบโจทย์ความต้องการทรัพยากรมนุษย์ในโลกอนาคต ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการสร้างนวัตกรและผู้ประกอบการที่สามารถแปลงแนวคิด (Idea) ให้เป็นความจริง ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการยังเป็นจุดอ่อนของระบบการศึกษาไทย ในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างแท้จริง การเรียนรู้แบบร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรม (Co-Creation Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการสร้างสรรค์ นวัตกรรมที่เชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคลอื่นอย่างหลากหลาย เป็นพื้นฐานการประกอบอาชีพในอนาคต (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล, 2563) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Neck และ Greene (2011) ที่กล่าวว่า การศึกษาด้านผู้ประกอบการไม่ใช่เพียงการสอนให้นักเรียนเป็นเจ้าของกิจการเท่านั้น แต่ควรพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงนวัตกรรม รู้จักปรับตัว มีความยืดหยุ่น และสามารถสร้างคุณค่าให้กับสังคมในอนาคตได้ นอกจากนี้นักวิชาการหลายคนเชื่อว่า คุณลักษณะผู้ประกอบการนี้เป็นสิ่งที่ไม่ได้มีมาแต่กำเนิดแต่เป็นสิ่งที่ฝึกฝนหรือสอนได้ตั้งแต่เด็ก การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะผู้ประกอบการ ในการพัฒนาคุณลักษณะผู้ประกอบการผ่านการศึกษาในสถานศึกษาด้วยหลักสูตรที่ออกแบบมาเฉพาะเพื่อการเป็นผู้ประกอบการ เช่น การศึกษาเพื่อการเป็นผู้ประกอบการ ให้โอกาสผู้เรียนได้มีความรู้ประสบการณ์ การฝึกทักษะการเป็นผู้ประกอบการ (Schwarz et al., 2009) จากผลการวิจัยนี้มีนัยสำคัญต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาของไทย โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและมีความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อให้สอดคล้องกับความคาดหวังตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและความต้องการของสังคมในอนาคต ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาบุคลากรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบ่มเพาะทักษะความเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เรียนอย่างจริงจัง เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและพร้อมสำหรับการเติบโตในโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย คือ การมีทักษะการสะท้อนคิด ($PNI_{modified}$ = 0.301) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีพื้นฐานการพัฒนาทักษะ

การสะท้อนคิดในระดับหนึ่งอยู่แล้ว เมื่อเทียบกับทักษะด้านอื่น ๆ ที่ต้องการการพัฒนาเร่งด่วนกว่า เช่น การสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งอาจเป็นทักษะใหม่ที่สถานศึกษาและครูผู้สอนยังขาดความเชี่ยวชาญ

5.2.2 อภิปรายผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากข้อค้นพบด้านจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และภาวะคุกคาม (Threats) การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลโดยเลือกผลบางรายการที่เป็นข้อค้นพบที่สำคัญ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในผลการวิจัย จึงอภิปรายผลเชิงเปรียบเทียบ และวิเคราะห์ให้เห็นทั้งผลการวิจัยที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

จุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมจำแนกตามการบริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยค้นพบว่า ด้านที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด ได้แก่ การบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะบุคลากรทางการศึกษาคือปัจจัยหลักในการดำเนินการเรียนการสอนและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนสะท้อนให้เห็นถึงการลงทุนในการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีคุณภาพในการทำงานและพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐาน ผลการวิจัยนี้สนับสนุนทฤษฎีของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการพัฒนาบุคลากรให้ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ เทคโนโลยี และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การมีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูและบุคลากรทำให้สามารถนำวิธีการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) เป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูสามารถปรับตัวและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้ดีขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การบริหารงานบุคคลที่ดีจะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น การจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้ครูสามารถดำเนินการเรียนการสอนได้ดีขึ้นและการมีระบบการประเมินผลการทำงานที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจในงานและการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน (Saks, 2020) ซึ่งเมื่อครูมีความพึงพอใจในการทำงาน จะส่งผลให้เกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสร้างความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียน

จุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยภาพรวมจำแนกตามการบริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยค้นพบว่า ด้านที่เป็นจุดแข็งมากที่สุด ได้แก่ การบริหารงานบุคคลด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะบุคลากรทางการศึกษาคือปัจจัยหลักในการดำเนินการเรียนการสอนและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนสะท้อนให้เห็นถึงการลงทุนในการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีคุณภาพในการทำงานและพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐาน ผลการวิจัยนี้สนับสนุนทฤษฎีของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการพัฒนาบุคลากรให้ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ เทคโนโลยี และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) ผลการวิจัยนี้สนับสนุนทฤษฎีของกระทรวงศึกษาธิการ (2562) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การมีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูและบุคลากรทำให้สามารถนำวิธีการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) เป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูสามารถปรับตัวและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saks (2020) การบริหารงานบุคคลที่ดีจะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น การจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้ครูสามารถดำเนินการเรียนการสอนได้ดีขึ้น และการมีระบบการประเมินผลการทำงานที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจในงานและการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งเมื่อครูมีความพึงพอใจในการทำงาน จะส่งผลให้เกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสร้างความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Samarawickrema & Specto (2020) ในยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการศึกษา การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการฝึกอบรมครู การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (E-learning) และการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสอนซึ่งช่วยให้ครูสามารถเข้าถึงข้อมูลการเรียนรู้ใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็วและสะดวกทำให้ครูสามารถพัฒนาทักษะและความรู้ได้ทันตามการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

ในการวิเคราะห์จุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุดได้แก่ การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล เป็นด้านจุดอ่อนมากที่สุด ถือเป็นจุดอ่อนที่ต้องเร่งแก้ไข โดยระบุว่าเป็นปัญหาหลักที่ต้องได้รับการพัฒนาระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานเป็นสิ่งที่สำคัญ ในการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลหรือขาดทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดซื้อเครื่องมือวัดที่ทันสมัย เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว สถานศึกษาควรพิจารณาจัดอบรมให้กับครูผู้สอนในการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ก็เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่น่าสนใจ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารวิชาการในสถานศึกษาและการบริหารงานบุคคล เป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียน สู่การบรรลุเป้าหมายคือผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพ

ผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ สถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา (ภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ, 2563) เนื่องจากการวัดผลประเมินผลจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบ่งชี้คุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ สถานศึกษายังประสบปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่มาจากหลายภาคส่วน ตั้งแต่การวัดผลประเมินผลระดับชั้นเรียน การวัดผลประเมินผลระดับสถานศึกษา การวัดผลประเมินผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการวัดผลประเมินผลระดับชาติ ซึ่งขาดความเชื่อมโยงกระบวนการ หรือวิธีการที่ยังขาดการเชื่อมโยงมาตรฐานการศึกษาของชาติที่ชัดเจน สอดคล้องกับ วรรณ์ดี แสงประทีปทอง และคณะ (2561) วิจัยเรื่องรูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 โดยผลวิจัยให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า หน่วยงานต้นสังกัดต้องจัดทำตัวอย่าง แนวปฏิบัติที่ดีในการวัดและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ภายใต้ความหลากหลายของบริบท เพื่อให้สถานศึกษานำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำระบบการรายงานผลการประเมิน เอกสารหลักฐานการประเมินผลของผู้เรียน สำหรับให้สถานศึกษาใช้รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน หน่วยงานต้นสังกัดทำหน้าที่กำกับ ติดตาม สนับสนุน ส่งเสริม อำนวยความสะดวก และเป็นที่ปรึกษาให้กับสถานศึกษา รวมทั้งดำเนินการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรของสถานศึกษา โดยให้อิสระกับสถานศึกษาในการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญของโอกาสและภาวะคุกคามมาอภิปรายผลเพิ่มเติม โดยคัดเลือกประเด็นที่จะนำมาพิจารณาจำนวนสองประเด็นที่มีความสำคัญและน่าสนใจ ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การผลักดันนโยบายด้านการวัดผลที่เน้นสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) ในการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล เนื่องจากการเน้นสมรรถนะในการวัดผลสามารถช่วยให้การประเมินผลสะท้อนถึงศักยภาพของผู้เรียนและสร้างพื้นฐานในการพัฒนานวัตกรรม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในยุคที่การเรียนรู้ต้องการการพัฒนาทักษะที่สามารถใช้ได้จริงในโลกการทำงานและชีวิตประจำวัน การนำแนวทางนี้มาใช้จึงเป็นก้าวสำคัญในการพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพในอนาคต ในการผลักดันนโยบายด้านการวัดผลที่เน้นสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) เป็นการพัฒนาแนวทางการประเมินผลที่สำคัญสำหรับการศึกษายุคใหม่ ซึ่งไม่เพียงแต่ประเมินความรู้ทางทฤษฎีของผู้เรียน แต่ยังรวมถึงการประเมินทักษะที่ผู้เรียนสามารถไปใช้ในชีวิตจริงได้ การประเมินในรูปแบบนี้ช่วยให้เห็นภาพของความสามารถจริงของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ การประเมินที่เน้นสมรรถนะยังช่วยสร้างพื้นฐานในการพัฒนานวัตกรรม เพราะการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง เช่น การใช้แนวทาง STEM (วิทยาศาสตร์, เทคโนโลยี, วิศวกรรมศาสตร์, คณิตศาสตร์) หรือการเรียนรู้ผ่านโครงการที่เป็นฐาน (PBL) ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะที่สามารถนำไปใช้ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ นอกจากนี้ การวัดผลที่เน้นสมรรถนะยังมีส่วนช่วยเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเข้าสู่โลกการทำงานจริง โดยการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในอาชีพต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานหลังจากการศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

อย่างไรก็ตามการประเมินที่เน้นสมรรถนะก็มีความท้าทายในการนำไปใช้ เช่น การออกแบบเครื่องมือวัดที่หลากหลายและซับซ้อนกว่าการทดสอบทฤษฎี การประเมินที่ต้องใช้เกณฑ์ที่ชัดเจนและผู้ประเมินที่มีความเชี่ยวชาญ รวมถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการวัดผลในรูปแบบนี้ ซึ่งต้องการความร่วมมือจากทั้งผู้สอนและผู้เรียน ประเด็นที่ 2 ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและการขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะอาชีพ ในด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจทำให้ผู้เรียนจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะอาชีพ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อโอกาสการพัฒนาและการเติบโตในตลาดแรงงาน การแก้ไขปัญหานี้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อให้การศึกษาสามารถเข้าถึงทุกกลุ่มได้อย่างเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นสะท้อนถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในอนาคต ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจกับการพัฒนาทักษะอาชีพในระบบการศึกษาผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ชัดเจนระหว่างความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจกับการขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะอาชีพในระบบการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและผลการศึกษาในหลายแหล่งที่ได้ระบุถึงผลกระทบของปัจจัยทางเศรษฐกิจต่อคุณภาพและโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียนประเด็นผลกระทบต่อโอกาสในการพัฒนาทักษะ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจส่งผลโดยตรงต่อโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษาที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะอาชีพ เช่น เทคโนโลยี อุปกรณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย และโอกาสในการฝึกอบรมหรือฝึกงาน ผู้เรียนจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนมักขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านี้ ทำให้พวกเขาเสียเปรียบในการแข่งขันในตลาดแรงงานในด้านผลกระทบต่อการเติบโตในตลาดแรงงานการขาดทักษะอาชีพที่จำเป็นส่งผลให้ผู้เรียนเหล่านี้มีโอกาสในการได้งานที่มีคุณภาพและมีรายได้ที่ดีน้อยลง ความเหลื่อมล้ำนี้ส่งผลให้เกิดวงจรของความยากจนที่ส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในระบบการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันสำหรับผู้เรียนทุกคน การให้การสนับสนุนทางการเงิน ทรัพยากร และโอกาสในการเรียนรู้แก่ผู้เรียนจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนเป็นสิ่งจำเป็นในการลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพ แนวคิดนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ระบุว่าความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นผลมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่ซับซ้อน (ชัยยุทธ ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์, 2563) อีกทั้งยังสอดคล้องกับข้อมูลที่ว่า ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีผลมาจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ (ข้อมูลจาก blog cheewid) ผลกระทบต่อตลาดแรงงาน: ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ระบุว่าการศึกษาที่มีคุณภาพมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและตลาดแรงงาน (OECD, 2015) จะเห็นได้ว่าความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนและการเติบโตในตลาดแรงงาน การแก้ไขปัญหานี้เป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและเท่าเทียมกันสำหรับผู้เรียนทุกคน รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในระบบการศึกษา โดยการจัดสรรทรัพยากรและโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน โดยการให้ทุนการศึกษา การฝึกงานและโอกาสในการเรียนรู้ การศึกษาฟรีมีคุณภาพถ้วนหน้า สร้างกลไกให้เด็กทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และเสริมสร้างสมรรถนะที่จะพึ่งตนเองได้

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า คุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เป็นจุดอ่อนที่สำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การพิจารณาคุณลักษณะของผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator)เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ แต่ในหลายกรณีก็พบว่าคุณลักษณะดังกล่าวยังเป็นจุดอ่อนที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาสถานศึกษาในหลายด้าน ดังนั้นการอภิปรายในเรื่องนี้จะเน้นถึงปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาโรงเรียนไม่สามารถพัฒนาไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติได้ พร้อมกับอธิบายถึงข้อจำกัดที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมในโรงเรียน ตามความหมายและความสำคัญของ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทในการคิดค้นหรือร่วมคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ในกระบวนการเรียนการสอน โดยไม่เพียงแต่เป็นผู้รับข้อมูลหรือความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องมีความสามารถในการสร้างความคิดใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยการสร้างสรรค์นวัตกรรมจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยี (Hassan, 2021) ในการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณลักษณะนี้ในทั้งระดับผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่องโรงเรียนอาจจะมีความยากลำบากในการส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในผู้เรียน โรงเรียนควรเน้นการส่งเสริมทักษะเชิงนวัตกรรมและการพัฒนาเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์และมีบทบาทในการพัฒนาสังคมจะเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมกับการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลที่ระบุไว้ว่า การปรับตัวของครูผู้สอนให้เหมาะสมตามรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน และทำความเข้าใจนวัตกรรมใหม่ ๆ ตัวผู้สอนเองจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตระหนักถึงการสอนคุณธรรมจริยธรรม และสร้างเสริมทักษะให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตเอาตัวรอดอยู่ในยุคดิจิทัลนั่นเอง (ธานินทร์ อินทรวิเศษ, ธนวัตน์ พูลเขตนคร, ธนวัตน์ เจริญษา, นิตยา นาคอินทร และภาสกร เรืองรอง, 2562) นอกจากนี้การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ยังเป็นจุดอ่อนที่สำคัญอีกประเด็นนึงที่ต้องพัฒนาการส่งเสริมทักษะในการเป็นผู้ประกอบการจะช่วยเสริมความสามารถในการสร้างงานและพัฒนาคุณภาพชีวิตในอนาคตให้กับผู้เรียน

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัย พบว่า แม้การพัฒนาคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) จะมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านการสร้างสรรค์นวัตกรรม แต่ในหลายโรงเรียนยังคงเป็นจุดอ่อนที่สำคัญในการพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งมีองค์ประกอบหลายประการที่ส่งผลให้เกิดจุดอ่อนดังกล่าวประการแรก ปัญหาสำคัญคือการขาดทักษะในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ไม่เพียงแต่ในระดับครูผู้สอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนที่ยังขาดความเข้าใจในแนวทางการพัฒนาและการประยุกต์ใช้แนวคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาการเรียนการสอน (Hassan, 2021) ซึ่งอาจรวมถึงการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละยุคสมัยประการที่สอง โรงเรียน

หลายแห่งยังขาดการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมอย่างเพียงพอสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่มีความหมายในการบริหารจัดการการเรียนการสอนและกระบวนการพัฒนาผู้เรียน โดยสรุปแล้ว จุดอ่อนในการพัฒนาคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมในโรงเรียนนั้น มีรากฐานมาจากการขาดความเข้าใจและทักษะที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม ทั้งในระดับผู้บริหารและครูผู้สอน รวมถึงการขาดการสนับสนุนและการฝึกอบรมที่จำเป็น ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อให้โรงเรียนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้และการทำงานในศตวรรษที่ 21

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนให้เห็นถึงจุดอ่อนที่สำคัญในการพัฒนา "ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม" ในสถานศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ประการแรก การขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและการลงทุนที่เพียงพอเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมในโรงเรียน ดังที่ Thompson & Lang (2020) ได้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนานวัตกรรมต้องการทั้งทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรทางการเงิน แต่ในหลายกรณี โรงเรียนกลับขาดแคลนทรัพยากรเหล่านี้ ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มศักยภาพ ประการที่สอง ทัศนคติที่ไม่เปิดรับการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและครูบางส่วนเป็นอีกหนึ่งอุปสรรคสำคัญต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม Krause & Gable (2020) ได้อธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาที่คุ้นเคยอาจทำให้เกิดความวิตกกังวลและขาดความมั่นใจ ซึ่งส่งผลให้การสร้างสรรค์นวัตกรรมไม่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากการขาดการเตรียมความพร้อมหรือการฝึกอบรมที่เหมาะสม ทำให้บุคลากรทางการศึกษาไม่สามารถปรับตัวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงได้ จุดอ่อนเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาโรงเรียนในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไม่สามารถนำแนวคิดนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ทำให้การศึกษาล้าสมัยและไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ การขาดการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม ทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น ทักษะด้านเทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้และการทำงานในอนาคต

จุดแข็งของการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ คุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนเป็นจุดแข็งของการบริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยนี้สนับสนุนทฤษฎี มาตรฐานการศึกษาของชาติในด้านคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เป็นการแสดงให้เห็นถึงจุดแข็งในการบริหารสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาและผลักดันให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยแบ่งการอภิปรายออกเป็นสามส่วนหลัก ๆ ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านความรู้ และด้านทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน การพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมในสถานศึกษามีความสำคัญสูงในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการดำเนินชีวิตในสังคม การบริหารจัดการที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนสามารถสร้างบุคคลที่มีความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีการส่งเสริมค่านิยมที่ดีและการพัฒนาคุณธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ในมาตรฐานการศึกษาของชาติได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องมุ่งเน้นในการเสริมสร้างคุณธรรม โดยเฉพาะในเรื่องของความซื่อสัตย์ การเคารพสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น การเสริมสร้างทักษะด้านการมีจิตสำนึกทางสังคม (Social Consciousness) ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาเป็นบุคคลที่ดีต่อสังคมและ

ประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) ในด้านความรู้เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายการเรียนการสอนที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ที่เหมาะสมและตรงตามระดับชั้นเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นหรือการทำงานในอนาคต การบริหารสถานศึกษาที่ดีจึงต้องมีการใช้มาตรการต่าง ๆ เช่น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ที่เป็นประสบการณ์ การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อตรวจสอบและพัฒนาความรู้ของผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในปัจจุบันไม่ใช่แค่ความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ต้องรวมถึงทักษะในการคิด วิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และการแก้ปัญหา ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเตรียมตัวและประสบความสำเร็จในโลกการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การบริหารสถานศึกษาที่มีจุดแข็งในด้านทักษะที่จำเป็น จะต้องมีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน เช่น การส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) การจัดกิจกรรมที่เน้นการทำงานเป็นทีม (Teamwork) และการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

โอกาสและภาวะคุกคามในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมจำแนกตามการบริหารสถานศึกษา ข้อค้นพบประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลคือด้านเทคโนโลยีซึ่งเป็นทั้งโอกาสและภาวะคุกคามต่อการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร จากการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามเพิ่มเติม พบว่ากลุ่มบุคลากรส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทและอยู่ในช่วงอายุที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี (ต่ำกว่า 40 ปี ถึง 41-45 ปี) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของสถานศึกษาในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา ถึงแม้เทคโนโลยีจะเป็นโอกาสแต่ในขณะเดียวกันก็อาจสร้างความท้าทายและความเสี่ยงที่องค์กรต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วน เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดด้านเทคโนโลยี พบว่า โอกาสมากที่สุดได้แก่ เทคโนโลยีที่ทันสมัย: เช่น AI, IoT, Blockchain และ Big Data ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนานวัตกรรมและตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล รองลงมาคือ เทคโนโลยีเอื้อให้มีการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หรือองค์กรนวัตกรรมได้ ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การใช้เทคโนโลยีในการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะของบุคลากรผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ (E-learning) และการใช้ระบบจัดการทรัพยากรบุคคล (HRM Systems) สามารถช่วยในการจัดการข้อมูลและพัฒนาทักษะบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Hassan, 2021) เทคโนโลยีเป็นทั้งโอกาสและภาวะคุกคามต่อการบริหารสถานศึกษา การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงทั้งโอกาสและภาวะคุกคาม เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้อย่างเต็มศักยภาพและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น สถานศึกษาต้องปรับตัวและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยอยู่เสมอและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าด้านเทคโนโลยีที่เป็นภาวะคุกคามมากที่สุดได้แก่ ความเสี่ยงทางไซเบอร์และความปลอดภัยของข้อมูล การใช้เทคโนโลยีมากเกินไปอาจเพิ่มความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์และต้องมีมาตรการป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล รองลงมาคือต้นทุนการลงทุนด้านเทคโนโลยีสูง สถานศึกษาอาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเครื่องมือ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่ทันสมัยสำหรับการเรียนรู้และพัฒนา ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากงานวิจัยของ Krause & Gable (2020) ที่พบว่า การใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาเพิ่มความเสี่ยงต่อการถูกโจมตีทางไซเบอร์และการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจของบุคลากรและผู้เรียน ดังนั้นสถานศึกษาต้องมีมาตรการป้องกันที่เข้มงวดเพื่อรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและป้องกันการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต การเข้าถึงเครื่องมือ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่ทันสมัยสำหรับการเรียนรู้และพัฒนาอาจเป็นข้อจำกัดสำหรับสถานศึกษาที่มีงบประมาณจำกัด การลงทุนในเทคโนโลยีต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและยั่งยืน การพึ่งพาเทคโนโลยีในการบริหารและดำเนินงานอาจทำให้บุคลากรขาดทักษะในการแก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ สถานศึกษาต้องรักษาความสมดุลระหว่างการใช้เทคโนโลยีและการพัฒนาทักษะของบุคลากร เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่มีทั้งโอกาสและภาวะคุกคามสำหรับการบริหารสถานศึกษา การนำเทคโนโลยีมาใช้ต้องมีการจัดการกับความเสี่ยงและปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีอย่างรอบคอบ เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน เพื่อที่จะใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารองค์กร ในขณะเดียวกันต้องสามารถจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารความเสี่ยงจากการใช้เทคโนโลยีต้องมีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยการเสริมสร้างมาตรการด้านความปลอดภัยของข้อมูล การฝึกอบรมบุคลากรให้มีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องและปลอดภัย รวมถึงการวางแผนในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีให้ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (Wagner et al., 2020)

เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่มีทั้งโอกาสและภาวะคุกคามสำหรับการบริหารและพัฒนาองค์กร การนำเทคโนโลยีมาใช้สามารถช่วยให้เกิดการพัฒนาระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ แต่ก็ต้องมีการจัดการกับความเสี่ยงและปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งานเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ดังนั้นการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีในการบริหารองค์กรต้องคำนึงถึงทั้งประโยชน์และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน

5.2.3 อภิปรายผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในครั้งนี้นำเสนอกลยุทธ์ที่มาจากผลการวิจัยที่ค้นพบว่าเป็นจุดอ่อนของการดำเนินที่สถานศึกษาควรบริหารจัดการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ดังข้อค้นพบต่อไปนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนรู้และผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม

กลยุทธ์นี้เป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการให้เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน โดยเฉพาะการเสริมสร้างด้านผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี และด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน จากการวิจัยค้นพบเป็นจุดอ่อนจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยกำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลให้ชัดเจน ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ได้ค้นพบว่า สถานศึกษาต้องดำเนินการวางแผนดำเนินการวัดและประเมินการเรียนรู้สถานศึกษากำหนดแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติพ.ศ. 2561 มีการกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดการเรียนรู้กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินร่วมกัน การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศทุกภาคเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องสถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับนงเยาว์ อุทุมพร (2567) ที่ค้นพบว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อปรับปรุง พัฒนาและตัดสินคุณค่าผลการเรียนรู้ที่ถูกต้องครอบคลุม เที่ยงตรง โดยระบบการวัดผลประเมินผลเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน โดยเฉพาะผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่ระบุไว้ในกลยุทธ์ด้านนี้ คือ ด้านผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี และด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ควรกำหนดแนวทางการวัดผลประเมินผลผู้เรียนอย่างชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่ควรจะเป็น ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ภาคการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรการเรียนรู้ใหม่ โดยเปลี่ยนจุดเน้นจากหลักสูตรที่เน้นเนื้อหา (content - based) คือ เน้นเนื้อหาสาระวิชามีมาตรฐาน และตัวชี้วัดจำนวนมากไปเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ (competency-based) คือ มุ่งไปยังพฤติกรรมที่ผู้เรียนโดยตรง ยึดความสามารถที่ผู้เรียนที่พึงปฏิบัติ เพื่อได้เป็นหลักเพื่อเป็นหลักประกันว่า ผู้เรียนจะมีทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เมื่อผ่านการเรียนรู้ เนื่องจากการวัดผลประเมินผลจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบ่งชี้คุณภาพการศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษายังประสบปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่มาจากหลายภาคส่วน ตั้งแต่การวัดผลประเมินผลระดับชั้นเรียน การวัดผลประเมินผลระดับสถานศึกษา การวัดผลประเมินผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการวัดผลประเมินผลระดับชาติ ซึ่งขาดความเชื่อมโยงกระบวนการ หรือวิธีการที่ยังขาดการเชื่อมโยงมาตรฐานการศึกษาของชาติที่ชัดเจน สอดคล้องกับ วรรณ์ดี แสงประทีปทอง และคณะ (2565) วิจัยเรื่องรูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 โดยผลวิจัยให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า หน่วยงานต้นสังกัดต้องจัดทำตัวอย่างแนวปฏิบัติที่ดีในการวัดและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ภายใต้ความหลากหลายของบริบท เพื่อให้สถานศึกษานำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำระบบการรายงานผลการประเมิน เอกสารหลักฐานการประเมินผลของผู้เรียน สำหรับให้สถานศึกษาใช้รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน หน่วยงานต้นสังกัดทำหน้าที่กำกับ ติดตาม สนับสนุน ส่งเสริม อำนวยความสะดวกและเป็นที่ปรึกษาให้กับสถานศึกษา รวมทั้งดำเนินการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตาม

หลักสูตรของสถานศึกษา โดยให้อิสระกับสถานศึกษาในการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ซึ่ง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ได้ค้นพบว่า จุดอ่อนของครูในการวัดและประเมินผล คือ การสร้างเครื่องมือ ครูไม่มีความชำนาญด้านการวัดและประเมินผล ครูมีภาระงานมาก ครูมีเวลาน้อย ในการเตรียมสอนตามแผนการเรียนรู้การสร้างเครื่องมือวัดเพื่อใช้ในการประเมินผู้เรียนยังไม่ หลากหลายตามสภาพจริง ไม่สะท้อนผลให้ผู้เรียน และไม่นำข้อมูลการประเมินมาใช้ในการพัฒนา ผู้เรียน ดังนั้นสถานศึกษาต้องพัฒนาการบริหารวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผลที่มีการกำหนดค่าเป้าหมายด้านคุณภาพผู้เรียนเชื่อมโยงมาตรฐานการประกันคุณภาพ ภายในและครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน จัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ และจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการปฏิบัติจริง โดยกำหนดจุดประสงค์การ เรียนรู้ (KPA) นิเทศการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Supervision) ใน การพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข สอดคล้องกับ การศึกษาของ สมบัติ คชสิทธิ์ และคณะ (2563) แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การ ปฏิบัติ ซึ่งพบว่า ผลการศึกษาระบบกลไกการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติของต่างประเทศ 8 ประเทศ คือ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฟินแลนด์ แคนาดา ออสเตรเลีย เยอรมนี โปรตุเกสและเม็กซิโกนั้น พบว่า ทุกประเทศมีนโยบายส่งเสริมการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ ด้านหลักสูตร การ เรียนการสอน และประเมินผลที่ชัดเจน มีระบบการกำกับติดตามที่เข้มแข็ง เช่นเดียวกันกับสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา (2565) รูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริม ผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ซึ่ง อธิบายไว้อย่างชัดเจนว่า การดำเนินงานการวัดและประเมินการเรียนรู้ ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอน ตามเนื้อหาวิชาให้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดใน หลักสูตรสถานศึกษา ครูวัดและประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบประเมินกิจกรรม แบบบันทึกกิจกรรม แบบประเมินความพึงพอใจ แบบประเมิน การปฏิบัติงาน แบบประเมินโครงงาน หรือการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ ส่วน การส่งเสริมสนับสนุนการวัดและประเมินการเรียนรู้ สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการวัดและประเมิน การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนอุปกรณ์การวัดและประเมินการเรียนรู้ มีระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผล การนิเทศ กำกับ ติดตามการวัดและประเมินการ เรียนรู้ สถานศึกษามีการนิเทศอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ดังนั้นสถานศึกษาต้องกำหนดนโยบาย การวัดและประเมินผลของสถานศึกษาที่ชัดเจน และเป็นเอกภาพ สื่อสารและสร้างความเข้าใจให้กับ ทุกคน และขับเคลื่อนงานทั้งระบบโรงเรียนบริหารจัดการและพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและ ความสามารถด้านการวัดและประเมินผล เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ครูและสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมี การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และกำหนดกลไกในการให้ช่วงเวลาในการพัฒนาแผนการ จัดการเรียนรู้ รวมทั้งมีระบบการกำกับ ติดตามและนิเทศที่ชัดเจน

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า คุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการ เรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการ มีทักษะการสะท้อนคิด ยังเป็นประเด็นที่ควรแก้ไข เนื่องจากยังเป็นจุดอ่อนที่ค้นพบ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดให้มีกลยุทธ์รองในด้านนี้ 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1 ส่งเสริมกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน

ตามสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) 2 เสริมสร้างระบบ AI แพลตฟอร์มออนไลน์และเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียน และ 3 ส่งเสริมการใช้มาตรฐานการประเมิน PISA เพื่อวัดและประเมินผู้เรียน โดยใช้วิธีดำเนินการเพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษา มีความชัดเจน และเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการใช้มาตรฐานการประเมินตามแนวทางของ PISA ถึงแม้ว่าจะเป็นการประเมินกับกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แต่การนำแนวทางหรือรูปแบบ วิธีการ รวมทั้งตัวอย่างมาใช้ในการพัฒนานักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเป็นโอกาสที่สำคัญในการต่อยอดการพัฒนาผู้เรียนซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ได้เสนอแนะไว้ว่า การวิเคราะห์เทียบเคียงกระบวนการวัดและประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนกับเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานกระบวนการวัดและประเมินการเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 กับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ และการประเมินผลผู้เรียนระดับนานาชาติ (PISA) ในประเด็นวัตถุประสงค์ของการวัด สิ่งที่วัดและประเมิน วิธีการวัด และการนำผลการวัดไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

นอกจากนี้กลยุทธ์ หลักที่ 1 พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนรู้ และผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม ที่พัฒนาขึ้นนี้ ผู้วิจัยนำข้อค้นพบที่สำคัญ คือ คุณลักษณะในด้าน ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ก็พบว่าจะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขเช่นกัน สถานศึกษาจึงต้องเร่งแก้ไขปัญหา โดยการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากการสร้างสรรค์นวัตกรรม ยังเป็นประเด็นที่ผู้เรียนเป็นจุดอ่อน สอดคล้องกับ เฉลิมพล พาตา และอภิสิทธิ์ แก้วฟู (2566) ศึกษาความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ ซึ่งพบว่า ผลลัพธ์ด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีความรู้ทางดิจิทัล) อาจเป็นเพราะการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนจากชิ้นงานที่เป็นนวัตกรรมยังไม่เพียงพอ หรือสถานศึกษาขาดแนวทาง หรือไม่ได้กำหนดเกณฑ์ หรือค่าคะแนนจากการประเมินชิ้นงาน นวัตกรรมของผู้เรียน หรืออาจประเมินผ่านการเรียนการสอนโครงการแค่บางกลุ่ม ไม่ครอบคลุมนักเรียนทั้งหมด เพื่อให้การนำกลยุทธ์ไปแก้ไขปัญหาผู้เรียนได้สำเร็จ ผู้บริหารจะต้องบริหารจัดการวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน ในงานวิจัยได้ค้นพบว่า การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลยังมีเป็นจุดอ่อนที่อาจส่งผลให้การพัฒนาผู้เรียนไม่บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของชาติที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ และคณะ (2566) ได้วิจัยติดตามและประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งผลวิจัยได้ค้นพบว่า แนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ คือควรเน้นการเรียนรู้เชิงรุก เน้นการวัดประเมินผลตามสภาพจริง และควรมีการบูรณาการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและการนิเทศการศึกษาให้สอดรับและส่งเสริมต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เช่นเดียวกันกับ เศวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ และอรทัย รุ่งวชิรา (2564) ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ ผลวิจัยพบว่า สถานศึกษาต้องวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยเฉพาะด้านคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-Creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน จะต้องวิเคราะห์

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อนำไปออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิด การใช้เทคโนโลยี เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมให้เกิดขึ้น เพราะจะเป็นผลให้สถานศึกษาบรรลุผลด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ซึ่งคุณลักษณะในด้านนี้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่จะส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุในมาตรฐานด้านนี้ได้ ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนให้มุ่งไปยังผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกันในทุกระดับการศึกษา โดยเน้นการสร้างเครื่องมือและแนวทางการวัดและประเมินคุณลักษณะผู้เรียนให้ชัดเจน แม่นตรง มีมาตรฐานเดียวกัน

การดำเนินการในกลยุทธ์นี้ จะต้องวิเคราะห์และจัดทำระเบียบการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย พัฒนาระบบ AI และใช้ Big Data มาใช้ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน จัดทำสารสนเทศการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญ จัดทำแบบวัดผลและประเมินเทียบเคียงมาตรฐานการประเมิน PISA ทุกกระบวนการของวิธีการดำเนินงานในกลยุทธ์นี้ควรมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิดของผู้เรียน

กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาแนวทางจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมพลเมืองที่เข้มแข็ง สร้างสรรค์นวัตกรรม ตามค่านิยมร่วมของสังคม

กลยุทธ์หลักที่ 2 จะมุ่งเน้นไปที่การจัดสรรงบประมาณ การจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและค่านิยมร่วมของสังคม เนื่องจากเป็นจุดอ่อนของสถานศึกษาที่ค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษาโดยส่วนใหญ่มีเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เช่น มุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือจัดสรรไปกับการบริหารวิชาการ แต่ไม่มีเป้าหมายครอบคลุมผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ที่ชัดเจน อาจเกิดจากปัจจัยในด้านระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการการกำหนดกรอบงบประมาณตามแผนปฏิบัติการในแต่ละสถานศึกษาที่มีทิศทางที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะความเข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณที่เชื่อมโยงผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงแผนงบประมาณกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังมีความแตกต่างกัน ดังผลการศึกษาของ วิษณุ ทรัพย์สมบัติและคณะ (2566) ศึกษาแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยให้แนวทางไว้ว่า การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นแนวทางหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการ

พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของชาติได้ เช่นเดียวกันกับการศึกษาของ รัตนา ดวงแก้ว กุลชลี จงเจริญ และชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (2560) การวิจัยติดตามผลการดำเนินงานของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านงบประมาณ ยังเป็นปัญหาที่สำคัญต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเช่นกัน ดังนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเร่งสื่อสาร สร้างความเข้าใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาถึงความจำเป็นในการจัดสรรงบประมาณลงสู่โครงการ กิจกรรมในลักษณะของการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า คุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค ยังต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้เห็นเป็นรูปธรรม ตามผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่ค้นพบ คือ ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และด้านคุณธรรม ความรู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน จำเป็นต้องนำสู่การจัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัดสรรงบประมาณไปขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม การวิจัยในกลยุทธ์นี้จึงกำหนดกลยุทธ์รองเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 1 ปรับปรุงเป้าหมายการจัดสรรงบประมาณ แผนงาน โครงการมุ่งเป้า และกลยุทธ์รองที่ 2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร จะเป็นวิธีการที่สำคัญให้สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ เพื่อการดำเนินโครงการและกิจกรรมได้สอดรับกับสภาพปัญหาของผู้เรียนได้ สถานศึกษาควรวิเคราะห์แผนงบประมาณที่เชื่อมโยงโครงการและกิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา โดยกำหนดให้มีการจัดทำแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB: Performance – based Budgeting) ในลักษณะ “งบแลกเป้า” จัดสรรงบประมาณลงสู่โครงการและกิจกรรมที่มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างเพียงพอ จัดทำเป็นโครงการแยกต่างหากเพื่อของบประมาณให้ครูได้รับงบประมาณ ในการอบรม การประชุม สัมมนา ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้/แผนกวิชา รัฐบาลจะต้องสนับสนุนงบประมณเพื่อสนับสนุนสถนศึกษาในการจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้เพียงพอทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้/แผนกวิชา เช่น เพิ่มคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยให้ผู้เรียนได้ใช้เรียน คนละ 1 เครื่อง งบประมาณสนับสนุนสภาพห้องเรียนหรือห้องน้ำให้เหมะสมกับเด็กแต่ละช่วงวัย

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานต้นสังกัด หรือสถานศึกษาควรสร้างภาคี เครือข่ายเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมหรือการรับรู้การดำเนินงานร่วมกัน ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) เสนอแนะไว้ว่า การมีเครือข่ายความร่วมมือที่ดี มีการวางรากฐานของโรงเรียนเกี่ยวกับ Stakeholder บทบาทของผู้ปกครอง ชมรมผู้ปกครองชมรมครู สมาคมศิษย์เก่า มาร่วมระดมเงินทุนสนับสนุนสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน เป็นแนวทางที่สำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของชาติได้ ดังนั้น ผู้บริหารควรเร่งสนับสนุนงบประมาณให้กับโครงการ กิจกรรมที่มีเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนตามผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ดังที่สมบัติ คชสิทธิ์ และคณะ (2562) ได้เสนอไว้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ซึ่งอธิบายไว้ว่าจะต้องวางระบบการจัดสรรงบประมาณแนวใหม่ที่มีความเหมาะสมกับสภาพการพัฒนาและบริบทพื้นที่ และรองรับความจำเป็นในการปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการ

ปฏิบัติงานของสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นความสอดคล้องกันว่า สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาแผนงานงบประมาณที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะในด้านนี้ อาจเป็นเพราะคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของนักเรียนในยุคปัจจุบัน ซึ่งการจัดการเรียนรู้บนฐานความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การต่อยอดองค์ความรู้จากเทคโนโลยีมาพัฒนาเป็นชิ้นงาน ผลงานนวัตกรรมจึงเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ง่าย ทักษะด้านนวัตกรรมได้กำหนดไว้เป็นตัวบ่งชี้หนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่ในกลุ่มของโรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School) จะกำหนดให้ทักษะด้านนวัตกรรมเป็นองค์ประกอบที่เกิดเป็นผลลัพธ์ของผู้เรียนอยู่แล้ว เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้นำเสนอโครงการ และกิจกรรมที่เชื่อมโยงในการนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในด้านนี้เฉพาะ หรือจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งแก้ไขปัญหาคุณลักษณะของผู้เรียนในด้านนี้ เพื่อให้ครูและบุคลากรนำไปจัดทำแผนงานโครงการ เช่น โครงการหรือกิจกรรรมที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีของนักเรียน การพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล หรือกิจกรรมการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (Digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคมเพิ่มโอกาส และมูลค่าให้กับตนเองและสังคม ลงสู่แผนปฏิบัติการ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินการในกลยุทธ์นี้ สถานศึกษาจะต้องทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน กำกับ ติดตาม และประเมินการดำเนินโครงการ และกิจกรรมโดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค ดำเนินการสร้างเครือข่ายเพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียน ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค เพื่อดำเนินการให้กลยุทธ์ในด้านนี้บรรลุผลการดำเนินงานได้

กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น

กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนเป็นผลโดยตรงกับคุณภาพของผู้เรียน ที่ค้นพบว่าเป็นจุดอ่อน โดยเฉพาะด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งค้นพบเป็นจุดอ่อนในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จำเป็นจะต้องเร่งพัฒนารูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัล สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ หรือการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางด้านนวัตกรรม ดังที่ ประทีป คงเจริญ (2564) ได้ให้ข้อสรุปไว้ในงานวิจัย

ว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นคุณลักษณะสำคัญของพลโลกในยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ดังนั้นแนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำนวัตกรรมสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจในชุมชนและสังคมได้โรงเรียนหรือ สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ต้องทำงานร่วมกับชุมชนโดยสำรวจบริบทต่าง ๆ เพื่อให้มองเห็นแนวทางว่าผู้เรียนสามารถเข้าไปเก็บข้อมูลหรือเรียนรู้ในพื้นที่นั้นได้อย่างไร ใช้วิธีการ เครื่องมือ หรือชุดความรู้อะไรบ้างเพื่อให้เข้าใจและเข้าถึงความต้องการของคนในพื้นที่ที่จะนำไปสู่การออกแบบและสร้างนวัตกรรม เช่นเดียวกันกับเศวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ และ อรทัย รุ่งวชิรา (2564) ที่อธิบายไว้ว่า สถานศึกษาจะต้องพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบคิดวิเคราะห์ ทักษะกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ องค์ความรู้แบบสหวิทยาการ การสะท้อนคิดเพื่อพัฒนากระบวนการคิด และการสร้างสรรค์นวัตกรรม พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด และเป็นนวัตกร ให้ผู้เรียนริเริ่มทำนวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ ในสิ่งที่ตนสนใจที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคมและประเทศได้ เช่น โครงการ 1 นวัตกรรมต่อผู้เรียน 10 คน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความคิดสู่การสร้างผลงานได้ เช่นเดียวกันกับ กัลยา สร้อยสิงห์ (2563) ที่อธิบายไว้ว่า สถานศึกษาต้องออกแบบการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการสร้างองค์ความรู้ใหม่และการสร้างผลการเรียนรู้ที่มีผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 เช่น ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมด้านการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหาและด้านการสื่อสารและการมีส่วนร่วม ส่วนคุณลักษณะด้านด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข และด้านคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ก็เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขเช่นกัน ซึ่งผู้วิจัยเสนอจุดเน้นในการพัฒนาคุณลักษณะด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง เพื่อสันติสุข เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นเร่งด่วนเช่นกันที่จะต้องได้รับการแก้ไข โดยเฉพาะการกำหนดให้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาตินั้น เป็นข้อกฎหมาย ซึ่งกำหนดเป็นมาตรฐานการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการประกันคุณภาพให้เป็นไปตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษา เนื่องจากผู้เรียนในยุคปัจจุบันยังมีความอ่อนแอทางความคิดเกิดการชักจูงได้ง่าย ต้องเริ่มจากการพัฒนาความคิดอย่างวิพากษ์ให้กับกระบวนการคิดแก่พลเมืองตั้งแต่ยังเป็นผู้เรียนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสติปัญญาป้องกันการขัดเกลาจากสังคม กล้าตั้งคำถามสู่สาธารณชนอย่างมีวิจารณญาณ มีบทบาทในการตัดสินใจและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยยึดมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และสันติวิธี สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกสันติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ McManusn & Taylor ที่กล่าวไว้ว่า ความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง จะต้องพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมือง ความเข้าใจที่แท้จริง ส่งผลต่อวิธีการตัดสินใจ การจัดสรรทรัพยากร การแก้ไขความขัดแย้ง ความรู้ความเข้าใจในการเมืองช่วยพัฒนา ความรู้ ทักษะและค่านิยมในการดำเนินชีวิตสาธารณะ (McManus & Taylor, 2009) ถึงแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมที่มีความสมดุลกัน ปลูกฝังจิตสำนึกให้ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นำไปสู่ในความเป็นพลเมืองของไทยที่มีคุณภาพและก้าวเข้าสู่ความเป็นพลเมืองของโลกที่สมบูรณ์ โดยเนื้อหาในหลักสูตรที่เป็นแกนหลักที่จะส่งเสริมความเป็นพลเมืองที่มีความเข้มแข็ง คือกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ซึ่งเป็นวิชาบังคับในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

(2561) ได้เสนอไว้ว่า ในส่วนของการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลกนั้นจะเป็นการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจ การรู้และการรู้เท่าทัน ทักษะ และค่านิยมและทัศนคติ สอดคล้องกับ อำพร ดัชฤยาวัตร์ และลดาวัลย์ มะลิไทย (2566) ได้สรุปไว้ว่า การที่จะพัฒนาความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียนจะต้องเน้นพัฒนาทักษะกระบวนการ เน้นพัฒนาค่านิยม เน้นลงมือปฏิบัติด้านพลเมือง และเน้นการบูรณาการ โดยกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่เน้นด้านทักษะกระบวนการ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการอภิปรายกลุ่มย่อย นับว่าเป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งสามารถพัฒนาความเป็นพลเมืองโลกในผู้เรียนได้ดี

นอกจากยังให้เปิดโอกาสให้ทางสถานศึกษาสามารถจัดสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในรายวิชาเพิ่มเติม รวมถึงการบูรณาการสอดแทรกเข้าไปในเนื้อหารายวิชาอื่น ๆ และกิจกรรมเสริมนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ในหลักสูตรได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) แต่ยังพบปัญหาในการสอนของครูในชั้นเรียนที่เน้นเนื้อหาเป็นหลัก เพื่อไปใช้สอบเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัยทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน และรู้สึกยากในการเรียน ขาดความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับชีวิตจริงที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเรียนแล้วไม่ได้ผลอะไรกับตนเอง (ศุภชัย สมนวล, 2565) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข จะต้องดำเนินการให้เห็นความชัดเจน และมีการประเมินผลลัพธ์ของผู้เรียน ในด้านนี้ เพื่อพัฒนาต่อไป ซึ่งภาพความสำเร็จขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในกลยุทธ์นี้ ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จไว้ว่า ครูมีบทบาทสำคัญ ครูเก่ง มีความรู้ความสามารถ มีการพัฒนาครู ให้ครูจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ครูมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีกิจกรรม การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ มีความเชี่ยวชาญในการใช้ ICT เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ตรงตามความต้องการ ของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนทางการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน เพื่อสร้างเครือข่าย ความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาชีพครู

กลยุทธ์ในด้านนี้สะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนต้องมีการปรับเปลี่ยนในทันที โดยจะต้องดำเนินการเชื่อมโยงงานบริหารวิชาการของสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้มีคณะกรรมการเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการปฏิบัติจริง โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ (KPA) ให้ผู้เรียนมีการสื่อสารเชิงบวก มีทักษะข้ามวัฒนธรรม ทักษะการสะท้อนคิด และทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง ซึ่งได้นำมาจัดทำเป็นวิธีดำเนินงานของกลยุทธ์นี้ เพื่อให้สามารถบรรลุตามกลยุทธ์หลักที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนถือเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายทางการศึกษา หรือการเมืองที่ยังขาดเสถียรภาพ ความไม่แน่นอนของนโยบายของรัฐบาล สภาพของ

การเมืองที่สับสน สร้างความไม่มั่นใจให้กับการจัดการศึกษาในระดับนโยบาย ขาดการยึดโยงกับหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรม มีการปรับเปลี่ยนวิชา เช่น การปรับเปลี่ยนรายวิชาหน้าที่พลเมือง หรือรายละเอียดของวิชาสังคมศึกษาลดขอบเขตของเนื้อหา ผู้เรียนยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และเป็นอุปสรรคต่อการก้าวไปสู่การเป็นพลเมืองโลก (World Citizen) มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ พัฒนา ทักษะของตนเองที่ตอบโจทย์อาชีพในอนาคตอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้กลยุทธ์ในด้านนี้ได้กำหนดให้มีกลยุทธ์รองจำนวน จำนวน 6 กลยุทธ์ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติลงสู่พัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจน กลยุทธ์รองประกอบด้วย 1) เสริมสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน 2) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL 4) พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) 5) พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา และ 6) ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL เป็นวิธีการที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียนได้ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากปัญหา นำไปสู่การศึกษาค้นคว้าเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหา จะช่วยส่งเสริมทักษะและกระบวนการของผู้เรียน ดังที่ นงเยาว์ อุทุมพร (2567) ได้ค้นพบว่า สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง มีจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นฐานสมรรถนะด้วยการเรียนรู้แบบผสมผสาน ทั้งแบบพบกันในห้องเรียนแบบออนไลน์ผ่านแอพพลิเคชั่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านสื่อและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพปัญหาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้ เช่นเดียวกันกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ได้อธิบายไว้ว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบ Active Learning ส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ฝึกทักษะให้ผู้เรียนได้แสดงออก ในด้านการแสดงความคิดเห็นสรุปองค์ความรู้ และนำเสนอผลงาน ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็น Project-Based Learning (PBL) เพื่อพัฒนาต่อยอดให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์จากชีวิตจริงสู่การเรียนรู้

การดำเนินการในกลยุทธ์นี้ จะต้องดำเนินการให้ครอบคลุมตามวิธีดำเนินการที่กำหนดไว้ ได้แก่ กานออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเชิงรุก (Active Learning) จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา ดำเนินการออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะที่

จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต จัดทำสื่อ นวัตกรรม นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL จัดทำสื่อนวัตกรรม จัดเวทีนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้ แบบ STEM/STEAM และ PBL ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) ออกแบบสื่อ นวัตกรรม แพลตฟอร์มออนไลน์ จัดเวทีการนำเสนอผลงาน ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา จัดทำระบบเพื่อวิเคราะห์ผลการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา จัดทำหน่วยการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดทำสื่อ นวัตกรรม นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา

กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้ เพื่อร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม

กลยุทธ์หลักที่ 4 สะท้อนไปที่ระบบการบริหารจัดการสถานศึกษา การสร้างแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องเร่งสร้างระบบการบริหารจัดการที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา กำหนดเป็นนิเวศการศึกษา เชื่อมโยงภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาแหล่งเรียนรู้ พัฒนาระบบแพลตฟอร์มเพื่อการพัฒนาผู้เรียนผ่านระบบเทคโนโลยีที่มีความหลากหลาย เช่น การเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศ AI หรือ Application เพื่อการเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนผู้เรียน สถานศึกษาต้อง ออกแบบ กำหนดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (Education Sandbox) ในโรงเรียน เพื่อเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) โดยเฉพาะการพัฒนาแพลตฟอร์มทางการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมและเป็นธรรมทางสังคม การเรียนรู้บนพื้นฐานประชาธิปไตยอย่างแท้จริง สร้างการเรียนรู้ผ่านเหตุผล การวิเคราะห์สถานการณ์บ้านเมืองตามหลักแห่งเหตุและผล รวมทั้งการมีทักษะการสื่อสาร การเรียนรู้วิถีสังคม หรือการเป็นพลเมืองไทยบนพื้นฐานของพลเมืองโลก ร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ ผู้บริหาร

สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญมากในการบริหารจัดการงานตามขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษา โดยเฉพาะองค์ประกอบที่นำมาจัดทำเป็นกลยุทธ์รองไว้ในด้านนี้ จะสามารถแก้ไขปัญหาด้านผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติที่สถานศึกษาเผชิญอยู่ได้ ผู้บริหารจะต้องขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างจริงจังบนพื้นฐานของความเข้าใจในกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติอย่างชัดเจน ดังที่เศวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ และอรทัย รุ่งวชิรา (2564) ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ โดยมีข้อค้นพบที่สำคัญคือ การสร้างแหล่งเรียนรู้ การเรียนรู้จากเทคโนโลยี โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในลักษณะการผสมผสาน (Blended Learning) คือเรียนรู้ทางออนไลน์และเรียนรู้แบบพบกันในห้องเรียน (Face to Face) เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน การนำโปรแกรม ทันสมัยที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ เช่น MOOC Skill Lane Google ร่วมกับการที่ผู้สอนได้ชี้แนะอำนวยความสะดวก และการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพิ่มมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกันกับ นพรัตน์ ชัยเรือง (2565) ที่ค้นพบว่า การขับเคลื่อนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องมีทักษะและสมรรถนะในการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้เรียนต้องสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเข้าถึงความรู้หรือแหล่งเรียนรู้ ขณะเดียวกันสถานศึกษาก็ต้องพัฒนาระบบและสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า ด้านผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี และด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นเป้าหมายที่สำคัญในกลยุทธ์นี้ จึงกำหนดกลยุทธ์รอง ดังนี้ 1) พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเวทหรือแหล่งเรียนรู้ 2) ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการ และ 3) ปรับปรุงช่องทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุตามผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงาน และอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ ถือเป็นจุดเน้นที่ต้องพัฒนาในกลยุทธ์นี้

อย่างไรก็ตาม กลยุทธ์ในด้านที่ผู้วิจัยนำเสนอการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเวทหรือแหล่งเรียนรู้ เนื่องจากการดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและภาคส่วนต่าง ๆ เป็นโอกาสที่สำคัญในการดึงศักยภาพของภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะการรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้หรือปรับปรุงระบบเทคโนโลยีซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีช่องทางในการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตอบโจทย์ความแตกต่าง และช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาได้ สอดคล้องกับนพรัตน์ ชัยเรือง (2565) ศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาชาติของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งกำหนดให้การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนการสอนเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ

การดำเนินการในกลยุทธ์นี้ จะต้องดำเนินการให้ครอบคลุมตามวิธีดำเนินการที่กำหนดไว้ เช่น สร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับภาครัฐและภาคเอกชนในการ

พัฒนาผู้เรียน ดำเนินโครงการและกิจกรรมตามเครือข่ายในการพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการ กำหนดมาตรฐาน จัดทำระเบียบการจัดการด้านความปลอดภัยไซเบอร์ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาระบบความปลอดภัย เช่น การยืนยันตัวตนหรือการตรวจสอบรหัสผ่าน จากการเข้าใช้ระบบ และสร้างการรับรู้ข้อกฎหมาย ระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาคลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค ติดตามการใช้คลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงาน และอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ ซึ่งเป็นจุดเน้นที่สำคัญในการขับเคลื่อนกลยุทธ์นี้ไปสู่ความสำเร็จ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) สถานศึกษาควรออกแบบกิจกรรมการบริหารที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยเฉพาะคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ซึ่งยังเป็นจุดอ่อน

2) ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3) สถานศึกษาควรวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลโดยเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

4) สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณลงสู่โครงการ และกิจกรรมโดยพิจารณาให้ความสำคัญกับโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และจัดสรรงบประมาณให้มีความสมดุลระหว่างการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21

5) สถานศึกษาควรทบทวนกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน และนำกลยุทธ์หลักทั้ง 2 ด้าน และกลยุทธ์รองจำนวน 8 กลยุทธ์ ไปเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีที่มุ่งเป้าหมายของการบรรลุตามมาตรฐานการศึกษาชาติ โดยเฉพาะคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข

6) สถานศึกษาควรกำหนดค่าเป้าหมายหรือตัวชี้วัดความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยพิจารณาตามบริบท หรือจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาประสิทธิผลของการใช้กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาจำแนกเป็นรายด้านในเชิงลึก เช่น การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

3) ควรศึกษวิจัยและพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติระดับการศึกษาอื่นนอกเหนือจากมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือจำแนกตามระดับการศึกษา เช่น ปฐมวัย มัธยมศึกษาตอนต้น หรืออุดมศึกษา อาชีวศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุมมากขึ้น

4) ควรวิจัยเปรียบเทียบผลการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในขนาดสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน เช่น ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดจุดเน้นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน แลคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข ในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติในรอบถัดไป

6) ควรศึกษาผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษาและการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาแนวทางการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

7) ควรศึกษาวิจัยมุ่งเน้นการศึกษาแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในยุคดิจิทัล

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 - 2570*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2565, 24 กรกฎาคม). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และ 2566.* https://moe360.blog/2022/01/19/policy-and-focus-moe.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566*). รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติประจำปี 2566 (ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567).* สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

กอบกาญจน์ ปั้นพงษ์ และ ปาริฉัตร เต็งสุวรรณ์. (2564). ทฤษฎีสะกิดกับผลลัพธ์ผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 9*(6), 2690- 2703. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/view/253327/170712

กัลยา สร้อยสิงห์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานี. *Dusit Thani College Journal, 14*(2), 118-127. https://so01.tci-thaijo.org/index.php/journaldtc/article/view/243454/165061.

กาญจนา ศิริวงค์. (2552). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเถินวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง. การศึกษาของชาติ.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่). ฐานข้อมูลงานวิจัย (CMU e-Theses).

กิตติวัฒน์ ธนพัฒน์โยธิน. (2564). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis)

จารุณี ไกรแก้ว. (2565, 22 มีนาคม). *การจัดทำแผนกลยุทธ์*. http://www.oaep.go.th/images /news /20120214113850.

บรรณานุกรม (ต่อ)

เฉลิมพล พาตา และ อภิสิทธิ์ แก้วฟู. (2566). ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่. *EAI Journal, 3(2),* 31-40. https://doi.org/10.2822.EAI.2023758.

เฉลิมพล พาตา และ อภิสิทธิ์ แก้วฟู. (2566). ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่. *EAI Journal, 3(2),* 31-40. https://doi.org/10.2822.EAI.2023758.

ชลธิชา ร่มโพธิ์รี. (2562). การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10*(1), 596-609. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EdAd/article/view/213741.

ชัยยุทธ ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์. (2563). *เหลื่อมล้ำในวัยเรียน: สองทศวรรษของความเหลื่อมล้ำทางคุณภาพการศึกษาและการจัดสรรทรัพยากรระดับพื้นที่ของประเทศไทย* (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์, พิชิต ฤทธิ์จรูญ, เก็จกนก เอื้อวงศ์, กุลชลี จงเจริญ, นงเยาว์ อุทุมพร, และ ฐิติกรณ์ ยาวิไชย จารึกศิลป์. (2566). การวิจัยติดตามและประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, 16*(2), 188-204.

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์. (2553). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์.* ซีเอ็ดยูเคชัน

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์. (2555). *กลยุทธ์การสร้างองค์กรคุณภาพ.* ธรรมกมลการพิมพ์.

เดโช แขน้ำแก้ว และ เชษฐา มุหะหมัด. (2566). คุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิตสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์, 6*(6), 39-55. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jidir/article/view/266200.

ธัญชนก สีฟ้า. (2562). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.* (วิทยานิพนธ์ปัญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

ธานินทร์ อินทรวิเศษ, ธนวัตน์ พูลเขตนคร, ธนวัตน์ เจริญษา, นิตยา นาคอินทร์, ภาสกร เรืองรอง และ Augustine Agbi. (2562). เทคโนโลยีและนวัตกรรมกับการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล. *Veridian E-Journal,Silpakorn University*, *12*(6), 478-494.

บรรณานุกรม (ต่อ)

นงนุช สุระเสน. (2561). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

นงเยาว์ อุทุมพร. (2567). รายงานการวิจัยติดตามและประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติระดับปฐมวัย. *วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรีรับใช้สังคม, 10*(1), 85-102. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/DRURDI/article/view/265708.

นพรัตน์ ชัยเรือง และสำเริง จันชุม. (2565). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาชาติ ของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, *14*(1), 1-10. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/nakboot/article/view/261577/177078.

นันทรัตน์ เจริญกุล. (2564). *การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา.* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นันทิยา หุตานุวัตร และ ณรงค์ หุตานุวัตร. (2551). *SWOT: การวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจชุมชน.* มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

บุญเลิศ เย็นคงคา. (2554). *การจัดการเชิงกลยุทธ์.* วีเจพริ้นติ้ง.

ประทีป คงเจริญ. (2564). ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม: คุณลักษณะสำคัญของพลโลกในยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี, 15*(3), 165-177. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/trujournal/article/view/251117.

ประทีป ทับโทน. (2566). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนสังกัดเทศบาล.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

ประภาศิริ สุรพันธ์. (2550). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลภูมิภาคตะวันออก.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ.* ดอกหญ้า.

ปิยนัฐ ธนะบุตร. (2566). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เสริมสร้างสมรรถนะการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). ฐานข้อมูลงานวิจัย (Google Scholar).

พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร. (2560). *นโยบายและการวางแผนกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษายุคใหม่.* อภิชาติการพิมพ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระมหาศิริชัย สิรินฺทาโณ (ศรีรัมย์). (2556). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 1-19.

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2552). *แนวคิดและหลักการจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic planning) การบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อโลกใบเล็ก.* พริกหวานกราฟฟิค.

พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2552). *องค์การและการบริหารจัดการ.* ไอดีซีพรีเมียร์.

พินิจ มีคำทอง. (2559). *การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสถานศึกษาด้วยเทคนิค SWOT Analysis.* คลังนานาวิทยา.

พิบูล พิณปะปาล. (2551). *การจัดการเชิงกลยุทธ์.* อมรการพิมพ์.

พิริยะ ผลพิรุฬห์. (2552). *การวางแผนกลยุทธ์และการวิเคราะห์โครงการ.* สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ. (2563). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

มนต์นภัส มโนการณ์ และสุบัน พรเวียง. (2564). แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 16*(2), 151-163. https://ejournals.swu.ac.th/index.php/jre/article/view/14178.

มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

มนสิช สิทธิสมบูรณ์. (2550). *ระเบียบวิธีวิจัย*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เมษา นวลศรี และ กุลชาติ พันธุวรกุล. (2564). การวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *Journal of Modern Learning Development, 6*(6), 266-282. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/view/250623.

ยุทธนา ล้ำเลิศ. (2565). *แนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

บรรณานุกรม (ต่อ)

รัตนา ดวงแก้ว, กุลชลี จงเจริญ, และ ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2560). การวิจัยติดตามผลการดำเนินงานของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ. *Veridian E-Journal, Silpakorn University, 10*(1), 90-110. https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/83307/66264.

รัตนา ดวงแก้ว, กุลชลี จงเจริญ, และ ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2560). การวิจัยติดตามผลการดำเนินงานของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, *12*(2), 56-70. https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/83307/66264.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. มหาวิทยาลัยทักษิณ.

รุ่งทิวา แย้มรุ่ง, กิตติชัย สุธาสิโนบล, และ พัฒน์นรี จันทราภิรมย์. (2565). ยุคการเปลี่ยนแปลงของโลกกับความท้าทายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย. *วารสารคหเศษฐศาสตร์, 65*(2), 1-16. https://thea.or.th/wp-content/uploads/2023/06/01.

เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฏ์, ศิรินทร ภู่จินดา, อาทิตา ชูตระกูล, นันท์นภัส จินานุรักษ์, พิมพ์ชนก พ่วงกระแสร์ และ วรพจน์ นิลจู. (2553). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. อินเฮาส์ โนว์เลจ.

วรรณ์ดี แสงประทีปทอง, รัชนีกูล ภิญโญภานุวัฒน์, จรีลักษณ์ รัตนาพันธ์, ศศิธร กาญจนสุวรรณ์, และ สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์. (2565). รูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษา ที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, *15*(1), 202-216.

วรัญญา พุทธคาวี และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ์. (2565). การพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พุทธศักราช 2561. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, *16*(1), 189-204. https://so09.tci-thaijo.org/index.php/JOEMSU/article/view/930/2339.

วรัญญา พุทธคาวี และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ์. (2565). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน. *วารสารบริหารการศึกษา*, *18*(3), 89-102.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนผล. (2563). *การเรียนรู้ร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรม Co - Creation Learning.* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, เพ็ญนภา แก้วเขียว, ฉัตรชัย หวังมีจงมี, และ ลาวัลย์ พิชญวรรธน์. (2566). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ. *Journal of Roi Kaensarn Academi, 8(12), 528-552.* https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/266945/178759.

บรรณานุกรม (ต่อ)

วีระพงษ์ ก้านกิ่ง และ ชวนคิด มะเสนะ. (2560). สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. *วารสารราชธานีนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์*, *60*(1), 41-58. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JRISS/article/download/134140/100402/.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2556). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ.* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรัณย์ เปรมสุข. (2566). *การพัฒนารูปแบบบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

ศิรเมศร์ ศิริศักดิ์ธนากุล. (2566). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่เสริมสร้างทักษะมนุษย์ในสังคมหลังนวัตกรรม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

ศิริรัตน์ มกรพฤกษ์. (2559). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล. (2553). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการพิเศษแบบเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

ศุภชัย สมนวล. (2565). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมสมรรถนะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของนักเรียนชั้นประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎี, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ). ฐานข้อมูลงานวิจัย ir-ithesis.swu.ac.th.

ศุภณัฐ สารรัตน์. (2566). *กลยุทธ์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). ฐานข้อมูลงานวิจัย *CUIR*.

เศวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ และ อรทัย รุ่งวชิรา. (2564). แนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ. *วารสารครุทรรศน์ (Online), 1*(1), 77-96. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JER/article/view/250488/169792.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2565, 19 กรกฎาคม). *ผลการประเมิน PISA 2022 ของประเทศไทย.* https://pisathailand.ipst.ac.th/news-21/.

สมบัติ คชสิทธิ์, บังอร เสรีรัตน์, เรขา อรัญวงศ์, ฐิติพร พิชญกุล, พิทักษ์ นิลนพคุณ, เฉลิมชัย พันธ์เลิศ , ทรงพร พนมวัน ณ อยุธยา, กุณฑลี บริรักษ์สันติกุล, ดารากร ปัญญาทิพย์, และ นาฎฤดี จิตรรังสรรค์. (2562). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 13*(3), 192-203.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สรรเพชญ โทวิชา. (2560). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

สริญญพัชร์ ธรรมบุศย์. (2564). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนภายใต้เครือข่ายสถานศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโกในประเทศไทย ตามแนวคิดภาวะผู้นำแบบองค์รวม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

สาคร สุขศรีวงศ์. (2552). *การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร.* จี.พี.ไซเบอร์พรินท์.

สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา.* โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การวางแผนเชิงกลยุทธ์การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน.* ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553.* โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เรื่องนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. ผู้แต่ง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.* พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561 (Education in Thailand 2018)*. พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติประจำปี 2562. บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.*

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563). *รายงานผลการศึกษาเรื่องการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ : บทเรียนจากต่างประเทศ.* บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ.* ผู้แต่ง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ*. บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ : กรณีตัวอย่างโรงเรียนบ้านปะทาย.* สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *รายงานการศึกษารูปแบบการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของคนไทย 4.0.* บริษัท เอส.บี.เค. การพิมพ์ จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *รูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561.* บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566 – 2570.* ผู้แต่ง.

สิริกานต์ เอื้อธารากุล. (2563). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

สุกันยา จันทร์ภิรมย์. (2564). การศึกษาปฐมวัยสู่มาตรฐานการศึกษาสถานพัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ. ใน *รายงานการประชุม การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14* (น.1182-1190), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สุพานี สฤษฎ์วานิช. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์แนวคิดและทฤษฎี.* มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสาวนีย์ กานต์เดชารักษ์, สุจิรา อ๋นศิริ, พรทิพย์ กวินสุพร, และ สุภาพร สัมเกสร. (2565). ผลลัพธ์ผู้เรียนตามมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 จากการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยคริสเตียน. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*, *20*(2), 367-381. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/suedujournal/article/view/251226/175382.

หยดฟ้า ราชมณี. (2554). *การดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในภาคใต้*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

บรรณานุกรม (ต่อ)

อรุณี ทองนพคุณ. (2558). *การศึกษาบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

อัจฉรา จงดี. (2560). *การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยองและตราด.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

อัจฉรา จันทร์ฉาย. (2558). *คู่มือการวางแผนกลยุทธ์และการจัดทำ BSC (Balanced Scorecard)*(พิมพ์ครั้งที่ 14). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาภาภรณ์ ภูศรี. (2565). *กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม). ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

อาลิตา กาญจน์วราธร. (2558). *การเปรียบเทียบผลการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรูปแบบฝึกทักษะและรูปแบบเกมการสอน เรื่องการบวกลบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตที่ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อำพร ดัชถุยาวัตร์ และ ลดาวัลย์ มะลิไทย. (2566). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในผู้เรียน. *วารสารมหาจุฬาคชสาร, 14*(1), 63 - 74. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/gajasara/article/view/264731

เอกชัย จันทร์โอภาส. (2567, 20 มีนาคม). *องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์.* http://knowledgeplan05.blogspot.com/2009/02/blogpost_25.html.

Akkary, R. K., Elhage, R. E., Sarrieddine, D., & Katerji, R. (2013). *Developing the TAMAM's monitoring model: An experience of evolving design planning.* American University of Beirut.

Beach, D. S. (1980). *Personnel: The management of people at work*. Macmillan.

Bellance, J., & Brandt, R. (2011). *21st Century skill: Re-thinking how students learn*. Solution tree press.

Boyd, S. (2012). *Key messages about change in schools: A literature scan for sport New Zealand*. New Zealand Council for Educational Research.

Brown. (1993). *Principles of language learning and teaching* (3rd ed.). State University.

Candoli, I. C., Hack, W. G., & Ray, J. R. (1992). *School business administration: A planning approach* (4th ed.). Allyn and Bacon.

Chandler, Jr., Alfred D. (1962). *Strategy and structure*. The M.I.T. Pess.

Cornin, M. C. (2004). *Continuous improvement in a New York state school district: A case study*. Rutgers The State University of New Jersey, School of Graduate Studies.

Reference

David, F. R. (2012). *Strategic management: Concepts and cases* (6th ed.). Charles W.L. Hill.

Goodstein, Nolan & Pfeiffer. (1993). *Applied strategic planning: How to develop a plan that really works*. McGraw-Hill.

Gorton, R. A. (1983). *School administration and supervision leadership challenges and opportunities* (2nd ed.). Wm. C. Brown.

Hair, J. F. Jr., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). Prentice Hall.

Hassan, M. (2021). Innovative co-creators in educa*tion*. *Journal of Educational Innovation*, *15*(2), 45-67.

Henderson, L. L. K. (2000). *The development of an elementary school's consolidated plan for improvement: A case study of a newly established Kentucky school-based decision-making committee structure*. University of Kentucky.

Hersey, P., Blanchard, K. H., & Johnson, D. E. (2001). *Management of organizational behavior: Leading human resources* (8th ed.) Prentice Hall.

Hill, D. A. (2008). *What makes total quality management work: A study of obstacles and outcomes*. Capella University.
https://doi.org/10.22158/elsr.v6n1p52.

Hughes, S. R. (2003). *Exploring the 21st century skills used during a project-based learning experience at the secondary level*. Walden University.

Jordan, G. E. (1985). Project EASE: the effect of a family literacy project on kindergarten students' early literacy skills. *Reading Research Quarterly*, *35*(12), 524-546. http://dx.doi.org/10.1598/RRQ.35.4.5.

Joyce, P. (1992). *Organizing and managing classroom learning communities*. McGraw-Hill.

Kohler, S. L. (1956). Identification of stream drift mechanisms: Experimental and observational approach. *Ecology, 66*(1), 1749-1761. https://doi.org/10.2307/2937371.

Koontz, H., O'Donnell, C., & Weihrich, H. (1988). *Management* (9th ed.). McGraw-Hill.

Krause, K., & Gable, S. L. (2020). Barriers to educational innovation in schools: A critical analysis. *Educational Research Review*, *12*(1), 31-49. http://dx.doi.org/10.22158/elsr.v6n1p52.

Krejcie, R. V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*, 607-610.

Reference

Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2011). *Educational administration: Concepts and practices.* Wadsworth.

McManus, M., & Taylor, G. (2009). Active *learning and active citizenship: Theoretical contexts.* The Higher Education Academy Network.

McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2001). *Research in education* (5th ed.). Addison Wesley Longman, Inc.

McWhorter, L. B. (2001). *The balanced scorecard: An empirical analysis of its effect on management' job satisfaction and performance evaluation*. University of Kentucky.

Neck, H. M., & Greene, P. G. (2011*).* Entrepreneurship education: Known worlds and new frontiers. *Journal of Small Business Management*, *49*(1), 55–70. https://doi.org/10.1111/j.1540-627X.2010.00314.x.

OECD. (2015). *OECD skills outlook 2015*: *Youth, skills and employability*. OECD Publishing. Partnership for 21st Century Skills. (2007). P21 Framework Definitions. http://www.p21.org/storage/documents/P21_Framework.10 January 2023.

Pearce, J. A & Robinson, R. B. (2000). *Strategic management*. McGraw-Hill.

Pearce, J. A., & Robinson, R. B. (2011). *Formulation, implementation, and control of competitive strategy* (9th ed.). McGraw-Hill/Irwin.

Robbins, S. P. & Coulter, M. (2013). *Fundamentals of management: Essential concepts and applications* (8th ed). Pearson Education Limited.

Saks, A. M. (2020*).* Antecedents and consequences of employee engagement revisited. *Journal of Organizational Effectiveness: People and Performance*, *7*(3), 19–38.

Samarawickrema, G., & Spector, J. M. (2020). Technology and innovation in education: strategies for teacher development. *Educational Technology Research and Developmen*t, *68*(4), 123-145.

Schermerhorn, J. R. (2002). *Management* (7th ed.). John Wiley & Sons, Inc.

Schwarz, E. J., Wdowiak, M. A., Almer-Jarz, D. A., & Breitenecker, R. J. (2009). The effects of attitudes and perceived environment conditions on students' entrepreneurial intent: An Austrian perspective. *Education Training*, *51*(4), 272-291. https://doi.org/10.1108/00400910910964566.

Sergiovanni, T. J. (1980). A social humanities view of educational policy and administration. *Educational Administration Quarterly, 16*(1), 1-19. https://doi.org/10.1177/0013161X8001600104.

Reference

Shipan, C. R. & C, Volden. (2008). The mechanisms of policy diffusion American. *Journal of Political Science*, *52*(4), 840-857. http://www.jstor.org/stable/25193853.

Thompson, J. & Martin, F. (2010). *Strategic management: Awareness & change* (6th ed.). Cengage Learning EMEA.

Thompson, R., & Lang, D. (2020). Barriers to educational innovation. *Journal of Educational Change*, *21*(3), 345-367. https://doi.org/10.22158/elsr.v6n1p52.

Toivanen, J. (2001). *Implementation of the balanced scorecard and the current use of the balanced scorecard in Finland.* (Unpublished doctoral dissertation) Lappeenranta University of Technology, Lappeenranta (in Finnish).

Toivanen, J. E. (2001). *Implementation of the balanced scorecard and the current use of the balanced scorecard in Finland*. Lapeenranan Teknillinen Korkeakoulu.

Wagner, M., (2020). Technology adoption and risk management in organizations. *International Journal of Technology Management*, *35*(4), 78-91.

Wheelen, T. L. & Hunger, J. D. (2002). *Strategic management and business policy*. (8th Ed.). Pearson Education.

Wheelen, T. L., & Hunger, J. D. (2006). *Strategic management and business policy* (10th ed.). Peason.

Wheelen, T. L. & Hunger, J. D. (2012). *Strategic management and business policy*. (13th ed.). Pearson.

Wilson, J. F., & Thomson, A. (2006). *The making of modern management: British management in historical perspective*. OUP Oxford.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร.อนันต์ พันนึก อดีตผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นายสุรินทร์ สว่างอารมณ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ธีระวณิชตระกูล
   คณบดีคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ
   คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
5. ดร.มะลิวัน มาเหง่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สระบุรี

ตัวอย่าง

ที่ อว ๐๖๑๐.๔/ ว ๐๑๖

บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสยาม
38 ถนนเพชรเกษม แขวงบางหว้า
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อนันต์ พันนึก
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้วย นายวรพจน์ สิงหราช นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน" โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิดา รักษ์พลเมือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ (หลัก) และ ดร.ประวิณา ยัสโย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ (ร่วม) นั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อพิจารณาความเหมาะสม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่อเครื่องมือวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และขอรอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิดา รักษ์พลเมือง
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์
โทร. ๐-๒๔๕๓-๐๐๐๔ ต่อ ๕๒๒๔ โทรสาร ๐-๒๔๒๔-๖๔๕๒
หมายเหตุ : ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อนักศึกษา นายวรพจน์ สิงหราช โทร. ๐๘๘-๐๕๙-๐๒๑๑

ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการสัมภาษณ์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการกำหนดนโยบาย ได้แก่

1. ดร.วิษณุ ทรัพย์สมบัติ ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
2. ดร.สุริยา หมาดทิ้ง ศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี

กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา ได้แก่

3. ดร.กชพร บุญงามสม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานนทบุรี
4. ดร.วัชรินทร์ โตขาว รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ
5. ดร.สุธีรุจ อุปถัมภ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่

กลุ่มที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารสถานศึกษา ได้แก่

6. ดร.รุ่งสุรีย์ สิงหราช ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์สมุทรปราการ
7. ว่าที่ร้อยตรี ดร.สายสวาท สุขวิชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์
8. ดร.มนรัตน์ แก้วเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียนการทำมาหากินวัดโพธิ์เฉลิมรักษ์ (อนุสรณ์วันเด็กแห่งชาติปี 2537)
9. ดร.พีรานุช ไชยพิเดช ผู้อำนวยการโรงเรียนพญาไท
10. ดร.สมพร สังวาระ ผู้อำนวยการโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
11. ดร.ปรมพล แก้วชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิต
12. ดร.นิตยา มั่นชำนาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชาสมาสัยฯ
13. ดร.อมรวดี สินธุ์เจริญ ผู้อำนวยการโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว
14. ดร.จิณณภัทร พิบูลวิทิตธำรง ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
15. ดร.กัญญาพัชญ์ กานต์ภูวนันต์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์ฯ

กลุ่มที่ 4 ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวิจัยและพัฒนาการศึกษา ได้แก่

17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คึกฤทธิ์ ศิลาราย อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
18. ดร.นิวัตต์ น้อยมณี อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
19. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน เสกขุนทด ประธานสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ภาคผนวก ค การสนทนากลุ่ม

ตัวอย่าง

ที่ มส ๐๒๑๐.๐๔ / ว ๐๑๕

บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสยาม
๓๘ ถนนเพชรเกษม แขวงบางหว้า
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐

๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร.อนันต์ พันนึก อดีตผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้วย นายวรพจน์ สิงหราช นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน" โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ (หลัก) และ ดร.ประวีณา อัสโย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ (ร่วม) เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และมีประสบการณ์ในหัวข้อดังกล่าว ได้เข้าร่วมกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน **ในวันจันทร์ ที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ. ห้องประชุมเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ต. ปากน้ำ อ.เมืองสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ หรือ เข้าร่วมการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์** Zoom Meeting ID: 970 9792 6575 Passcode: 406397

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์
E-mail : phd_ed2@siam.edu
โทร. ๐-๒๔๕๗-๐๐๖๘ ต่อ ๕๓๒๙ โทรสาร ๐-๒๘๖๘-๖๘๕๒
หมายเหตุ : ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อนักศึกษา นายวรพจน์ สิงหราช โทร. (มือถือ) ๐๘๙ – ๐๕๗ – ๐๒๑๑

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการกำหนดนโยบาย

1. ดร.อนันต์ พันนึก อดีตผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ดร.ภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา

3. ดร.มะลิวัน มาเหง่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี
4. ดร.พิศุทธิ์ กิติศรีวรพันธุ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม
5. ดร.กษมา ป้องกัน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
6. ดร.อดุลย์ศักดิ์ บุญอเนก ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
7. ดร.อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

กลุ่มที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาการศึกษา

8. รศ.ดร.ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
9. ดร.นิวัตต์ น้อยมณี อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

กลุ่มที่ 4 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา

10. ดร.กุสุมาวดี คีรี ผู้อำนวยการโรงเรียนเสาไห้วิมลวิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี
11. ดร.ภูมิสิษฐ์ สุคนธวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิสารพิทยากร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
12. ดร.รุ่งสุรีย์ สิงหราช ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
13. ดร.ประเสริฐ สำเภารอด ผู้อำนวยการโรงเรียนราชสาส์นวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปใช้ในการจัดทำ SWOT Analysis และพัฒนาเป็นกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น โดยเป็นการวิเคราะห์ภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบ ใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคลหรือสถานศึกษา ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถาม ทุกข้อตามสภาพจริง และให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ข้อมูลของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัยและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในภาพรวมต่อไป

4. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์และการเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

นายวรพจน์ สิงหราช
นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา
คณะบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 40 ปี ☐ 41 - 45 ปี ☐ 46 - 50 ปี

☐ 51-55 ปี ☐ 56 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ป.บัณฑิต

☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งปัจจุบัน

☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ รองผู้อำนวยการวิชาการ/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

☐ หัวหน้าช่วงชั้น/หัวหน้าระดับ ☐ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ ครูผู้สอน

5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน (เศษของปีหากเกิน 6 เดือน ปรับเพิ่มเป็น 1 ปี)

☐ ต่ำกว่า 10 ปี ☐ 11-20 ปี

☐ 21-30 ปี ☐ มากกว่า 30 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โปรดพิจารณาข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับ **สภาพปัจจุบัน** : สภาพเป็นจริง กำลังเป็นอยู่หรือกำลังดำเนินการอยู่ และ **สภาพที่พึงประสงค์ :** สภาพที่พึงปรารถนา ที่พึงต้องการตามความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งมีความหมายของเกณฑ์ค่าระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรจะเป็นในระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรจะเป็นในระดับมาก
ระดับคะแนน 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรจะเป็นในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรจะเป็นในระดับน้อย
ระดับคะแนน 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรจะเป็นในระดับน้อยที่สุด

การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	**สภาพปัจจุบัน มากที่สุด - น้อยที่สุด**					**สภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด - น้อยที่สุด**				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ท่านคิดว่าสถานศึกษามีการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1. ด้านผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation Co-Creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่นคั่ง และยั่งยืน มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
2.1) การมีความสามารถในการแก้ปัญหา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										

การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	สภาพปัจจุบัน มากที่สุด - น้อยที่สุด					สภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด - น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.2) การมีจิตอาสา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. <u>ด้านค่านิยมร่วมของสังคม</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้อยู่ในระดับใด										
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.2) ความพอเพียง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.3) วิถีประชาธิปไตย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. <u>ด้านคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
5.1) คุณธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.3) ความรู้และความรอบรู้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.4) ทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ท่านคิดว่าสถานศึกษามี<u>การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน</u> เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1. <u>ด้านผู้เรียนรู้ (Learner Person)</u> เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. <u>ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation Co-Creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่นคั่ง และยั่งยืน</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
2.1) การมีความสามารถในการแก้ปัญหา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	สภาพปัจจุบัน มากที่สุด - น้อยที่สุด					สภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด - น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. <u>ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.2) การมีจิตอาสา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. <u>ด้านค่านิยมร่วมของสังคม</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้อยู่ในระดับใด										
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.2) ความพอเพียง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.3) วิถีประชาธิปไตย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. <u>ด้านคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
5.1) คุณธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.3) ความรู้และความรอบรู้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.4) ทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ท่านคิดว่าสถานศึกษามี<u>การบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล</u> เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1. <u>ด้านผู้เรียนรู้ (Learner Person)</u> เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. <u>ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation Co-Creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่นคั่ง และยั่งยืน</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
2.1) การมีความสามารถในการแก้ปัญหา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	สภาพปัจจุบัน มากที่สุด - น้อยที่สุด					สภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด - น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. <u>ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.2) การมีจิตอาสา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. <u>ด้านค่านิยมร่วมของสังคม</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้อยู่ในระดับใด										
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.2) ความพอเพียง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.3) วิถีประชาธิปไตย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. <u>ด้านคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
5.1) คุณธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.3) ความรู้และความรอบรู้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.4) ทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ท่านคิดว่าสถานศึกษามี<u>การบริหารงานบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</u> เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1. <u>ด้านผู้เรียนรู้ (Learner Person)</u> เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	สภาพปัจจุบัน มากที่สุด - น้อยที่สุด					สภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด - น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. <u>ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation Co-Creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
2.1) การมีความสามารถในการแก้ปัญหา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. <u>ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.2) การมีจิตอาสา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. <u>ด้านค่านิยมร่วมของสังคม</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้อยู่ในระดับใด										
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.2) ความพอเพียง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.3) วิถีประชาธิปไตย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. <u>ด้านคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
5.1) คุณธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.3) ความรู้และความรอบรู้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.4) ทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ท่านคิดว่าสถานศึกษามี<u>การบริหารงบประมาณ ด้านการจัดทำแผนงบประมาณ</u> เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1. <u>ด้านผู้เรียนรู้ (Learner Person)</u> เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	สภาพปัจจุบัน มากที่สุด - น้อยที่สุด					สภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด - น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. <u>ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation Co-Creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่นคั่ง และยั่งยืน</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
2.1) การมีความสามารถในการแก้ปัญหา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. <u>ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.2) การมีจิตอาสา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. <u>ด้านค่านิยมร่วมของสังคม</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้อยู่ในระดับใด										
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.2) ความพอเพียง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.3) วิถีประชาธิปไตย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. <u>ด้านคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
5.1) คุณธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.3) ความรู้และความรอบรู้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.4) ทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ท่านคิดว่าสถานศึกษามี<u>การบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร</u>เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1. <u>ด้านผู้เรียนรู้ (Learner Person)</u> เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1.1) การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2) การมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	สภาพปัจจุบัน มากที่สุด - น้อยที่สุด					สภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด - น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.3) การรู้ทันการเปลี่ยนแปลง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.4) การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.5) การมีทักษะชีวิตฟันฝ่าอุปสรรคได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.6) การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.7) มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะการศึกษา การทำงานและอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. <u>ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation Co-Creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่นคั่ง และยั่งยืน</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
2.1) การมีความสามารถในการแก้ปัญหา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.2) การสื่อสารเชิงบวก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3) การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.4) การมีทักษะการสะท้อนคิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.5) การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.6) การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. <u>ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
3.1) การมีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.2) การมีจิตอาสา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.3) การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.4) ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.5) การมีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. <u>ด้านค่านิยมร่วมของสังคม</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้อยู่ในระดับใด										
4.1) ความเพียรอันบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.2) ความพอเพียง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.3) วิถีประชาธิปไตย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.4) ความเท่าเทียมเสมอภาค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. <u>ด้านคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน</u> มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์รายด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
5.1) คุณธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.2) ทักษะการเรียนรู้และชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.3) ความรู้และความรอบรู้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.4) ทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

<u>ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้</u>

แบบสัมภาษณ์
สภาพแวดล้อมภายนอกของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ใช้สำหรับการศึกษาโอกาสและภาวะคุกคาม การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 สภาพแวดล้อมภายนอกของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ข้อมูลในการตอบการสัมภาษณ์เชิงลึกในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

นายวรพจน์ สิงหราช
นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา
คณะบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ.....นามสกุล..... .

ตำแหน่ง.....

ตอนที่ 2 สภาพแวดล้อมภายนอกของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การบริหารวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผล

1.1 ท่านคิดว่านโยบายของรัฐ (Policy) มีผลอย่างไรกับการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ท่านคิดว่าเศรษฐกิจ (Economic) มีผลอย่างไรกับการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 ท่านคิดว่าสังคมและชุมชน (Social) มีผลอย่างไรกับการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 ท่านคิดว่าเทคโนโลยี (Technology) มีผลอย่างไรกับการบริหารวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

---

2. การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ

2.1 ท่านคิดว่านโยบายของรัฐ (Policy) มีผลอย่างไรกับการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ท่านคิดว่าเศรษฐกิจ (Economic) มีผลอย่างไรกับการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ท่านคิดว่าสังคมและชุมชน (Social) มีผลอย่างไรกับการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ท่านคิดว่าเทคโนโลยี (Technology) มีผลอย่างไรกับการบริหารงบประมาณด้านการจัดทำแผนงบประมาณ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

---

3. การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

3.1 ท่านคิดว่านโยบายของรัฐ (Policy) มีผลอย่างไรกับการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 ท่านคิดว่าเศรษฐกิจ (Economic) มีผลอย่างไรกับการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 ท่านคิดว่าสังคมและชุมชน (Social) มีผลอย่างไรกับการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.4 ท่านคิดว่าเทคโนโลยี (Technology) มีผลอย่างไรกับการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

---

4. การบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.1 ท่านคิดว่านโยบายของรัฐ (Policy) มีผลอย่างไรกับการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 ท่านคิดว่าเศรษฐกิจ (Economic) มีผลอย่างไรกับการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 ท่านคิดว่าสังคมและชุมชน (Social) มีผลอย่างไรกับการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.4 ท่านคิดว่าเทคโนโลยี (Technology) มีผลอย่างไรกับการบริหารทั่วไปด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

<u>ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้</u>

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้
กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้ ใช้สำหรับการประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อพิจารณา ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

นายวรพจน์ สิงหราช
นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา
คณะบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1. ชื่อ - สกุล.....

2. วุฒิการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาเอก ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาตรี

3. ตำแหน่งงานปัจจุบัน

.....

4. เบอร์โทรศัพท์ที่สะดวกให้ติดต่อกลับ

.....

5. E-Mail.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

กำหนดเกณฑ์ความหมายของการประเมินดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ มาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ น้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนรู้ และผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 1 ส่งเสริมกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะ(Competency-Based Assessment)	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. วิเคราะห์และจัดทำระเบียบการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด										
3. ดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 2 เสริมสร้างระบบ AI แพลตฟอร์มออนไลน์และเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. พัฒนาระบบ AI และใช้ Big Data มาใช้ในการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. จัดทำสารสนเทศการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสมรรถนะที่สำคัญเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 3 ส่งเสริมการใช้มาตรฐานการประเมิน PISA เพื่อวัดและประเมินผู้เรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. วิเคราะห์และจัดทำแนวทางการยกระดับการพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการวัดและประเมินผลโดยใช้มาตรฐานการประเมิน PISA โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. จัดทำแบบวัดผลและประเมินเทียบเคียงมาตรฐานการประเมิน PISA โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัวในโลกยุคดิจิทัล การมีความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ และการมีทักษะการสะท้อนคิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาแนวทางจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมพลเมืองที่เข้มแข็ง สร้างสรรค์นวัตกรรม ตามค่านิยมร่วมของสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 1 ปรับปรุงเป้าหมายการจัดสรรงบประมาณ แผนงาน โครงการมุ่งเป้า	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. ทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยพิจารณาโครงการ และกิจกรรมที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. กำกับ ติดตาม และประเมินการดำเนินโครงการ และกิจกรรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. สร้างเครือข่ายเพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านจิตอาสา การสื่อสารเชิงบวก และความเท่าเทียมเสมอภาค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 1 เสริมสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. ออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเชิงรุก (Active Learning) บูรณาการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 2 เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. ออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต บูรณาการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 3 พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u>	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM/STEAM และ PBL ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา										
2. จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. จัดเวทีนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้ แบบ STEM/STEAM และ PBL ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 4 พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship)	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. ออกแบบสื่อ นวัตกรรม แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. จัดเวทีการนำเสนอผลงาน ทักษะความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
คุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา										
กลยุทธ์รองที่ 5 พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. จัดทำระบบเพื่อวิเคราะห์ผลการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 6 ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. จัดทำหน่วยการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. จัดทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการมีทักษะการสะท้อนคิด การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงบวก และการมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม ความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทยและโลกที่ยั่งยืน การมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และทักษะทางปัญญา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนรู้ เพื่อร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 1 พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเวทหรือแหล่งเรียนรู้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. สร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงาน และอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. ดำเนินโครงการและกิจกรรมตามเครือข่ายในการพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงาน และอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 2 ปรับปรุงระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ในการบริหารจัดการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. กำหนดมาตรฐาน จัดทำระเบียบการจัดการด้านความปลอดภัยไซเบอร์ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงาน และอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. พัฒนาระบบความปลอดภัย เช่น การยืนยันตัวตน หรือการตรวจสอบระหัสผ่าน จากการเข้าใช้ระบบ และสร้างการรับรู้ข้อกฎหมาย ระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงาน และอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 3 ปรับปรุงช่องทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>วิธีดำเนินการ</u> 1. พัฒนาคลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงาน และอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. ติดตามการใช้คลังความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะด้านการสื่อสารเชิงบวก การมีทักษะการวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถและการแก้ปัญหา การมีทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา การทำงาน และอาชีพ การชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และการมีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

<u>ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้</u>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ- นามสุกล	นายวรพจน์ สิงหราช
วัน เดือน ปีเกิด	6 กุมภาพันธ์ 2512
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ระดับ/วิทยฐานะ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี	การศึกษาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2534
ประกาศนียบัตรบัณฑิต	(วิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี พ.ศ. 2547
ปริญญาโท	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี พ.ศ. 2548
ปริญญาเอก	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม พ.ศ. 2568

ประวัติการทำงาน

9 พฤษภาคม 2537	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านหนองอิ่งโปโล สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด
16 ธันวาคม 2539	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนวัดปานประสิทธาราม สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ
18 มีนาคม 2542	อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนวัดแค สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
16 กรกฎาคม 2544	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ระดับ 5 โรงเรียนวัดไตรมิตรวราราม (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
12 เมษายน 2545	ครูใหญ่ ระดับ 5 โรงเรียนวัดบางขมิ้น (คำปุนราษฎร์บำรุง) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
1 ตุลาคม 2547	อาจารย์ใหญ่ ระดับ 7 โรงเรียนวัดบางขมิ้น (คำปุนราษฎร์บำรุง) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
24 ธันวาคม 2547	ผู้อำนวยการชำนาญการ โรงเรียนวัดบางขมิ้น (คำปุนราษฎร์บำรุง) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
16 พฤษภาคม 2548	ผู้อำนวยการชำนาญการ โรงเรียนวัดกลาง (ธรรมวิธานราษฎร์วิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2 มีนาคม 2552	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดกลาง (ธรรมวิธานราษฎร์วิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

21 กรกฎาคม 2553 ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดคลองสวน (พรหมอุทิศวิทยาคาร) (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

20 กันยายน 2556 ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดคลองสวน (พรหมอุทิศวิทยาคาร) (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

29 มกราคม 2563 ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

28 ตุลาคม 2563 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 วิทยฐานะผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ

23 กุมภาพันธ์ 2564 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา วิทยฐานะผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ

1 ตุลาคม 2566 – ปัจจุบัน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ วิทยฐานะผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ

16 ตุลาคม 2566 – 26 ธันวาคม 2566
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

27 ธันวาคม 2566 – 20 มิถุนายน 2566
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักบริหารการมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3 เมษายน 2568 – ปัจจุบัน
ผู้อำนวยการเขตตรวจราชการที่ 2 (นครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน